53

ಏಕ ಧೋರ್ನು ಧಾ

ಏಕ ಏಕ ಏಕ
ಬಾಬು ಖಾಯ್ನಾ ತೀಕ

ದೋನಿ ದೋನಿ ದೋನಿ
ಬಾಬು ಖಾತ್ತಾ ಲೋಣಿ

ತೀನಿ ತೀನಿ ತೀನಿ
ಬಾಬು ದೂದ ಪೀನಿ

ಚಾರಿ ಚಾರಿ ಚಾರಿ
ಬಾಬು ಬಸ್ತಾ ಪಾಯ್ಯಾರಿ

ಪಾಂಚ ಪಾಂಚ ಪಾಂಚ
ಬಾಬ್ಬಾ ತೂಂ ನಾಚ

ಸ ಸ ಸ
ಬಾಬು ಕರ್ತಾ ವೇಸ

ಸಾತ ಸಾತ ಸಾತ
ಬಾಬು ಜೆವ್ತಾ ಶೀತ

ಆಠ ಆಠ ಆಠ
ಬಾಬ್ಬಾಕ ಭರ್ಲೆ ಪೋಟ

ಣವ್ವ ಣವ್ವ ಣವ್ವ
ಬಾಬು ಕರ್ತಾ ವಾವ್

ಧಾ ಧಾ ಧಾ
ಹಾತ್ತಾಕ ಬೊಟ್ಟಂ ಧಾ

54

ಬೊಕ್ಕಡೆ ಪೆಟ್ಟೊ

ಬೊಕ್ಕಡೆ ಪೆಟ್ಟೊ ಬ್ಯಾಂ !
ಚಂದು ಪೆಟ್ಟೊ ಬ್ಯಾಂ !
ವಾಟ ಘುಪ್ಪುನು ರಾನ್ನಾ ಭಿತ್ತರಿ
ಬ್ಯಾಂ! ಬ್ಯಾಂ! ಬ್ಯಾಂ!

ಪಾಟಾ° ವಾಗು ಹಾಂ !
ಪೆಟ್ಯಾ ಚೋವ್ನು ಹಾಂ !
ಮಾರ್ನು ಖಾವ್ಯಾ° ಮ್ಹೊಣು ಉಡ್ಲೊ
ಹಾಂ! ಹಾಂ! ಹಾಂ!

ಶಿಕಾರಿ ಆಯ್ಲೊ ಢಾಂ !
ವಿಂದ್ಲೊ ಬಾಣು ಢಾಂ !
ಬಾಣು ಲಾಗುನು ವಾಗು ಮೆಲ್ಲೊ
ಢಾಂ! ಢಾಂ! ಢಾಂ!

ಆಯ್ಲೊ ಶಿಕಾರಿ ಟಾಂ !
ಪೆಟ್ಯಾ ಉಬಾರ್ನು ಟಾಂ !
ಖಾಂದ್ಯಾರ್ ಘಾಲ್ನು ಗಾ°ವಾ ಗೆಲ್ಲೊ
ಟಾಂ! ಟಾಂ! ಟಾಂ!

ಟಾಂ ಟಾಂ ಟಾಂ
ಢಾಂ ಢಾಂ ಢಾಂ
ಹಾಂ ಹಾಂ ಹಾಂ ಹಾಂ
ಬ್ಯಾಂ ಬ್ಯಾಂ ಯಾಂ

(ಕುರಿಯ ಮರಿ ಬ್ಯಾಂ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ)

55

ಶಾಣೊ ಬಾಬುಲೊ

ಶಾಣೊ ಆನಿ ಗುಣೊ ಮ್ಹುಜೊ
ಬರೊ ಬಾಬುಲೊ
ಕೊಕೊ ಆನಿ ಮೆಮೆ ಖಾವ್ನ್
ವ್ಹಡ್ಲೊ ಜಾತಲೊ

ಶಾಣೊ ಆನಿ ಗುಣೊ ಮ್ಹುಜೊ
ಸೊಭಿತ್ ಬಾಬುಲೊ
ಸದಾಂ ಸಾಂಜೆರ್ ಸಾಬು ಘಾಲುನ್
ವೆಳಾರ್ ನ್ಹಾತಲೊ

ಶಾಣೊ ಆನಿ ಗುಣೊ ಮ್ಹುಜೊ
ಹುಶಾರ್ ಬಾಬುಲೊ
ಪೊತೆಂ ಆನಿ ಸಾತ್ತೆಂ ಘೆವುನ್
ಶಾಳೆಕ್ ವತಲೊ

56

ಘೊಂಗೊ ಆಯ್ಲೊ ಘೊಂಗೊ

ಘೊಂಗೊ ಆಯ್ಲೊ ಘೊಂಗೊ
ತಾಂಬ್ಡೆ ದೊಳ್ಯಾ ಖಂಯಿಗೊ
ಬಾಬ್ಬುಣಾಕ ನಿಪ್ಪಯಾ
ರಣ್ಣೆಂ ಗಿಣ್ಣೆಂ ಭೊಂಗೊ

ಘೊಂಗೊ ಆಯ್ಲೊ ಘೊಂಗೊ
ಹೋಡ ಪೊಟ್ಟ್ಯಾ ಖಂಯಿಗೊ
ಬಾಬ್ಬುಣಾಕ ನಿದಾಯಾ
ಹಟ ಗಿಟ ಭೊಂಗೊ

ಘೊಂಗೊ ಆಯ್ಲೊ ಘೊಂಗೊ
ಹುಂಬ್ರಾರಿ ಬಸ್ಲಾ ಖಂಯಿಗೊ
ಬಾಬ್ಬುಣ ಆತ್ತಂ ನಿದ್ದಲೊ
ಆನಿ ಘೊಂಗೊ ಭೊಂಗೊ

(ಘೊಂಗೊ ಆಯ್ಲೊ ಘೊಂಗೊ, ಸಂಸಾರು ನಾಕಾ ಭೊಂಗ…

57

ಜಾಯ್ ದಿವಸು ಕೊರಯಾಂ

ಪ್ರೀತಿ ವಾಂಟುಯಾಂ ಲಾ ಲಾ ಲಾ ಲಾ ಲಾ
ಮೋಗು ಗಾಂತುಯಾಂ ಲಾ.... ಲಾ ಲಾ ಲಾ ಲಾ ಲಾ

ಜಾಯ್ ದಿವಸು ಕೊರಯಾಂ ಲಾ ಲಾ ಲಾ ಲಾ ಲಾ
ಸಂಭ್ರಮು ಪಾವುಯಾಂ ಲಾ .... ಲಾ, ಲಾ ಲಾ ಲಾ ಲಾ

ದಿವ್ವೊ ಲಾವಯಾಂ ಲಾ ಲಾ ಲಾ ಲಾ ಲಾ
ಹುಜ್ವಾಡು ಶಿಂಪುಯಾಂ ಲಾ .... ಲಾ ಲಾ ಲಾ ಲಾ ಲಾ

ಕೊಡ್‌ಪಣ ವಿಸೊರುಯಾಂ ಲಾ ಲಾ....
ಬರೆಪಣ ಮಾಗ್ಗುಯಾಂ ಲಾ .... ಲಾ ಲಾ ಲಾ ಲಾ ಲಾ

ಸಂತೋಷು ಹೊಳೊಯಾಂ ಲಾ ಲಾ ಲಾ ಲಾ ಲಾ
ಸುಖ ಪಾವಯಾಂ ಲಾ .... ಲಾ ಲಾ ಲಾ ಲಾ ಲಾ ॥ ಪ್ರೀತಿ ॥

(ಬ್ರೌನ್ ಗರ್ಲ್ ಇನ್ ದ ರೇನ್ ಟ್ರಾ, ಲಾ ಲಾ ಲಾ ಲಾ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ)

58

ಚೆರಡಾಲಿ ನೀತಿ

ಘೊಂಗೊ ಪಳೆ ಘೊಂಗೊ । ಭಾರಿ ಹೋಡು ಘೊಂಗೊ
ಹಳೂ ಹಳೂ ಯೇವುನು । ಗೀಳ್ನು ಸೊಡ್ತಾ ಘೊಂಗೊ ॥

ಘೊಂಗೊ ಕೆದನಾ॰ಯಿ ಯೆತ್ತಲೊ
ಮ್ಹಳ್ಳಲ್॰ ಮನಾ ಧೋರ್ನು
ಘೊಂಗೊ ಯೆವಚ್ಯಾಕ ತಯಾರಿ
ಕೆದನಾ॰ಯಿ ಮುಕಾರಿ ದವರಿ ॥

ಸಂತ ಜನಾ॰ಲಿ ಸೇವಾ ಕೋರ್ನು
ಮ್ಹಾಲ್ಗಡ್ಯಾ॰ಕ ಮಾತ್ತೆ॰ ಬಾಗ್ಸುನು
ಚಲತ ತು॰ವೆ ಆಸ್ತನಾ॰
ಘೊಂಗೊ ಕೆದನಾ॰ಯಿ ಚೆರಡಾ ಯೆನಾ ॥

ಘೊಂಗೊ ಆಯ್ಲೊ ಚೆರಡಾ
ತು॰ವೆ ಭಿವ್ನೆ॰ನಾಕ್ಕಾ
ರಾಮು ನಾಮು ಧ್ಯಾನ ಕೋರ್ನು
ದೂರ ಕರೀ ಚೆರಡಾ ತಾಕ್ಕಾ ॥

59

ಚೆರಡುಂ

ದಿಸ್ತಾ ದೊಳ್ಯಾಕ ಮಂದಹಾಸು
ಜಾತ್ತಾ ಮನಾಕ ಉಲ್ಲಾಸು ....
ಹಾಂಸರೇ ಪೊರಾ ಹಾಂಸ ....

ದಿಸಲ್ಂ ಹಾತಾಂತು ತುಗೆಲೆ
ಚಂದ ಏಕ ಫೂಲ
ಫಳ ಫಳ ದೊಳ್ಯಾಂತು ದಿಸಲಿ
ಧಾರ ಪ್ರೀತಿಚಿ ನಿರ್ಮಲ ।

ಸುಂದರ ತುಗೆಲೆ ರೂಪ
ಗೊಂಡೆ ಗೊಂಡೆ ಹಾತ ಪಾಯ
ಪಾವಲಾನ ಪಾವಲ ದವರುನು
ಧೊಲತ್ ಧೊಲತ್ ಯೆವಪ
ಪಳ್ಯೆತಾನ ಚೆರಡಾ ವಿಸರಲಿ ದೇಹ ಭಾನ ।

ದೂರಚ್ಯಾನ ಹಾಂಸುನು ಲಾಗ್ಗಿಯೆತ್ತನ ಧಾಂವ್ನು
ಹಾತ್ತಾಕ ಮೇಳ್ನಾಶಿಂ ಬಾಧಾ ದೀವ್ನು
ಘರಾ ಕಾಮ ಕೆದನಾ ಕೋರುಂ ?
ಯೋರೆ ದೆವಾ ಯೋರೆ ಪೊರಾ
ಥಕುನು ಗೆಲ್ಲಿ ತುಗೆಲ್ಯಾ ಖೇಳ್ನು ।

60

ಸೀತಾ ಕಲ್ಯಾಣ

ಆೈಕರೆ ತು° ಪುತ್ತಾ ಸಾಂಗ್ತಾ° ತುಕ್ಕಾ ಕಥಾ
ಲೋಕ ಸರ್ವ ವ್ಯಥಾ ದೂರ ಕೊರ್ಚಿ

ಸೂರ್ಯವಂಶಾರಾಯು ಜಾಲ್ಲೊ ದಶರಥು
ಅಜರಾಯಾ ಪೂತು ಯಶವಂತೂ

ತಾಕ್ಕಾ ತೆಗ್ಗ್ಯೊ ಬ್ಯಾಲೊ ಕೌಸಾಲ್ಯಾ, ಕೈಕಯೀ
ಆನಿ ಸುಮಿತ್ರಾ ಬಾಯಿ ರೂಪವಂತಿ

ತೆಗ್ಗಯಿ ಬ್ಯಾಲಾ°ಕ ಜಾಲನಾ°ತಿ ಬಾಲಕ
ಅಶ್ಶೊಣು ರಾಯಾಕ ಜಾಲ್ಲಿ ಚಿಂತಾ

ಚಿಂತೂನು ರಾಯಾನ ಪುರೈತಾ ಆಪೈಲೆ
ತಾಜ್ಞಾಗಿ ನಿಮ್ಗಿಲ್° ಇತ್ತೆ° ಕೊರ್‍ಕಾ

ಪುರೈತಾನ ಸಾಂಗ್ಲೆ° ಯಜ್ಞು ಕೊರ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು
ದಿತ್ತಲೊ ನಾರಾಯಣು ತುಕ್ಕಾ ಪೂತ

ತಶ್ಶಿ° ಯಜ್ಞು ಕೆಲ್ಲೊ, ದೇವು ಪ್ರಸನ್ನು ಜಾಲ್ಲೊ
ಆನಿ ರಾಯಾಕ ದಿಲ್ಲೊ ಪಾಯಸು

ರಾಯಾನ್ ತೊ ಪಾಯಸು ತೆಗ್ಗಯಿ ಬ್ಯಾಲಾ° ದಿಲ್ಲೊ
ತಾಂಕಾ ಗರ್ಭು ಭರ್ಲೊ ನವಮಾಸು

ಕೌಸಲ್ಯೆ ಗರ್ಭಾ°ತು ಜಾಲ್ಲೊ ನಾರಾಯಣು
ಸರ್ವಗುಣಪೂರ್ಣ ರಾಮಚಂದ್ರು

ಕೈಕಯಿ ಗರ್ಭಾ°ತು ಜಲ್ಮಲೊ ಭರತು
ರಾಮಭಕ್ತಿರತು ಗುಣವಂತು

ಸುಮಿತ್ರೆಲೆ ಗರ್ಭಾ°ತು ಜಾಲ್ಲೊ ಲಕ್ಷುಮಣು
ಆನಿ ತೊ ಶತ್ರುಘ್ನು ಜವಳಾ°ತು

ಚೌಗಯಿ ಬಾಲಾ°ಕ ವಿದ್ಯಾ ಬುದ್ಧಿ ಭರ್ಲಿ
ರಾಯಾನ್ ತಾಂಕಾ ಕೆಲಿ ಚೌಲ ಮೂಂಜಿ

ಕೌಶಿಕ ಮೂನಿನ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಾ°ಕ
ಯಜ್ಞ ರಕ್ಷಣೇಕ ಅಶ್ಶಿ ಮ್ಹೊಣು

ಆಪ್ಪೊನು ಹೋರ್ನು ತಾಟಕಿ ಮಾರೊನು
ಕೆಲ್ಲೊ ಯಜ್ಞು ಪೂರ್ಣ ಕೌಶಿಕಾನ

ತಶ್ಶಿಂ ಮುಕಾರ್ಸುನು ವತ್ತನಾ ವಾಟ್ಟೆರಿ
ಪ್ಯಾಲಾಗ್ಲೊ ಶಿಲೇಕ ಶ್ರೀ ರಾಮಾಲೊ

ಅಹಲ್ಯಾ ತೀ ದೇವಿ ಶಿಲೆಂತು ಉಟಾಯ್ಲಿ
ಶಾಪ ಮುಕ್ತ ಜಾಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕ ಬಾಳಾ

ಜನಕ ಮ್ಹೊಣು ರಾಯು ತಾಜ್ಜಿ ಧುವ ಸೀತಾ
ಲೋಕಾಚಿ ತೀ ಮಾತಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಿ

ತಿಜ್ಜೆ ವಿವಾಹಾಕ ಬಾಪ್ಪುನ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಪಣ
ಕೋಣ ಕರ್ತಾ ಖಂಡನ ಧನುಷ್ಯಚೆ

ತಾಕ್ಕಾ ದಿತ್ತಾಂ ಪುತ್ರಿ ಲೋಕಾಚಿ ಜನಿತ್ರಿ
ಹೆಂ ಉತರ ಖಾತ್ರಿ ಅಶ್ಶಿಂ ಮ್ಹೊಣು

ತೆ ವೇಳಾ ರಾಮಾಕ ಆನೀ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಕ
ಘೇವ್ನು ಆಯ್ಲೊ ಥೈಂಕ ತೋ ಕೌಶಿಕು

ಥಂಯಿ ಮೆಳ್ಳ್ಯಾ ಸಭೇರಿ ರಾಯಾಂಚಾ ಮುಕಾರಿ
ಉಬ್ಬಾರ್ನು ತೆಂ ಭಾರೀ ಧನುಷ್ಯ

ಕ್ಷಣಾಂಚಾ ಭಿತ್ತರಿ ರಾಮಾನ ಕೆಲ್ಕೆಂ ಕುಡ್ಕೆ
ಖಾಲಿ ಪಳ್ಳೆ ಬೊಡ್ಕೆ ಇತರಾಂಚೆ

ಪಣಾಚಾ ಪ್ರಮಾಣೆ ತೆದ್ನಾ ರಾಮಾಗಳ್ಯಾ
ಸೀತೆನ ಘಾಲ್ಲಿ ಮಾಳಾ ಮೊಗರ್ಯಾಂಚಿ

ರಾಮಾಚ್ಯಾ ಭಾವಾಂಕ ಸೀತೆಚಾ ಭೈಣ್ಯಾಂಕ
ದೀವ್ನು ಜಾಲ್ಲಿ ವ್ಹಾಡ್ಡಿಕ ಚೌಗಾಂಕಯಿ

ಅಸ್ಸಲಿ ಹೀ ಕಥಾ ಆಯ್ಕಿಲ್ಯಾ ಮಾತ್ರಾನ
ದಿವ್ವೊಂ ತುಕ್ಕಾ ಕಲ್ಯಾಣ ರಾಮಚಂದ್ರು

ಕಾನ ದೀವ್ನು ಆಯ್ಕ ಸಾಂಗ್ತಾಂ ತುಕ್ಕಾ ಗೂಢ
ನಾಂವ ಬಹು ಗೋಡ ಶ್ರೀ ರಾಮಾಲೆಂ

ಶ್ರೀ ರಾಮು ತೊ ದೇವು ಆದಿ ನಾರಾಯಣು
ಲಕ್ಷ್ಮಿಲೊ ರಮಣು ಭಗವಂತು

ಸೀತಾ ಆದಿಮಾಯಾ ಲೋಕಾಚಿ ತೇ ಆಯಿ
ಲಕ್ಷ್ಮಣು ತೊ ಶಯ್ಯಾ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಲೊ

ವಾಯುದೇವಾ ಪೂತು ತಾಜ್ಜೆ ನಾಂವ ಹನುಮಂತು
ರಾಮಾಲೊ ತೊ ದೂತು ಬಲವಂತು

ಹಾನ್ನಿ ಘೆತ್ಲೊ ಜನ್ಮು ರಾವಣಾ ಮಾರ್ಚಾಕ
ಹರಣ ಕೊರ್ಚ್ಯಾಕ ಭೂಭಾರು

ರಾಮು ಲೋಕಪಿತು ತೋಚಿ ತುಕ್ಕಾ ಆನು
ದಿವ್ವೊಂ ತುಕ್ಕಾ ಮಾನು ಹೆ ಲೋಕಾಂತು

ತುಕ್ಕಾ ಪೂರ್ಣ ವಿದ್ದಿ ಆನಿ ಬರೀ ಬುದ್ದಿ
ದಿವ್ವೊಂ ಸರ್ವ ಸಿದ್ದಿ ರಾಮಚಂದ್ರು

ಸೀತಾ ಲೋಕಮಾತಾ ತೀಚಿ ತುಕ್ಕಾ ಅವ್ವು
ದಿವ್ವೊಂ ತುಕ್ಕಾ ಪಾವ್ವು ಸುವರ್ಣಾಚೊ

ರಾಮಾಲೊ ತೊ ಭಾವು ದಿವ್ವೊಂ ತುಕ್ಕ ಆರೋಗ್ಯ
ಹೇಂಚಿ ಹೊಡ ಭಾಗ್ಯ ಹೆ ಜನ್ಮಾಂತುಂ

ರಾಮಾಲೊ ತೋ ದೂತು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ತೋ ವಾಯು
ದಿವ್ವೊಂ ತುಕ್ಕಾ ದೀರ್ಘಾಯು ದಯ ಕೋರ್ನು

ರಾಮು ತುಕ್ಕಾ ರಕ್ಷಕು, ಲಕ್ಷ್ಮಣು ಪಾಲಕು
ಮಾರುತಿ ಶಿಕ್ಷಕು ಭಕ್ತಿಚೊ

ರಾಮ್ ಸೀತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಆನಿ ತೋ ಮರುತಿ
ದವೊರೊಂ ತುಜೆರಿ ಪ್ರೀತಿ ಸದಾಕಾಲ

ಆಯ್ಕರೇ ತೂಂ ಬಾಳಾ ಕರೀ ರಾಮ ಭಕ್ತಿ
ತುಕ್ಕಾ ಸರ್ವಶಕ್ತಿ ದಿತ್ತಾ ರಾಮು

ಪೂರ್ಣ ಕೆಲ್ಲಿ ಕಥಾ ಸೀತಾ ಕಲ್ಯಾಣಾಚಿ
ವಾಚಕಾಂಕಯಿ ಇಚ್ಛಾ ದಿತ್ತಾ ರಾಮು

ಭಾಗ 3

ಚೆರಡುವಾ಼ಲೆ ಖೇಳ

1. ಆಪಟಿ ಧಾಪಟಿ
2. ಆಪಾಲಿಪಾ ಸಾಯಲಿಪಾ
3. ಆಸ್ಕಿನಾಗೊ ಪಾಸ್ಕಿನಾ
4. ತಾಕ್ಕ ಧರಾ ತಾಕ್ಕ ಧರಾ
5. ಗುರಬಂಚೆ ಖೇಳು
6. ಮ್ಯಾಂತಾರೆ ಮ್ಯಾಂತಾರೆ
7. ಹೊ ಕಸ್ಸ್ಯಾ ಮುಡೊ?
8. ಮೆಗೆಲ್ ನಾ಼ವ ಸಾಂಗ
9. ಪಾರವೊ ಉಬ್ರಾ, ವಾಗು ಧಾ಼ವ್ರಾ
10. ಫುಲ್ಲಾ಼ ಖೇಳು
11. ಕೋಣ ಸಾಂಗ
12. ಮಾಕ್ಕಾ ಹಾ಼ಸಯಿ
13. ನಾ಼ವ ಸಾಂಗ
14. ಗುಡ್ಡ್ಯಾಕ ಉಜ್ಜೊ ಪಳ್ಳೊ
15. ಉಡಗಾಸು ಕೊಣಾಕ ಚಡು?
16. ಸೂಣೆ ಆನಿ ಹಾಡ
17. ಮುಖಂಡಾಕ ಸೊದ್ದೂನು ಕಾಡಿ
18. ಖಾಂಬ್ಯಾ ಖೇಳು
19. ಟುವೆಲಾ ಖೇಳು
20. ಹಾ಼ವ ಕೋಣ?

ಖೇಳು - ಏಕ

ಆಪಟಿ ಧಾಪಟಿ

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಸಿರಿ. ಅನಂತರ ಆಟ ಆಡಿಸಿರಿ.

ಆಪಟಿ ಧಾಪಟಿ
ಖಾವ್ಚೆ ಪಾನ್
ಸಾಂಗಗೊ ಆಮ್ಮಣಿ
ಮೆಗೆಲೆ ನಾ°ವ್
ಸಾಂಗೂನ್ ವಗ್ಗಿ ಧಾ°ವ್

ಆಟದ ರೀತಿ

1. ಮೊದಲು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ.
2. ನೀವು ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯವನ್ನು ಹಾಡಿ. ಮಕ್ಕಳೂ ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹಾಡಲಿ. ಹಾಡುತ್ತಾ ನೀವು ವೃತ್ತದ ಸುತ್ತು ತೆಗೆಯಿರಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಬ್ದಕ್ಕೂ, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮಗುವಿನ ಬೆನ್ನನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ತಟ್ಟಿರಿ. ಕೊನೆಯ ಶಬ್ದದೊಂದಿಗೆ [ಧಾ°ವ್] ತಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ಮಗು, ಆಟದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ.
3. ಕೇವಲ ಒಂದು ಮಗು ಉಳಿಯುವ ತನಕ ಪದ್ಯವನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಹಾಡಿ, ಹಾಡಿಸಿರಿ. ಕೊನೆಗೆ ಉಳಿಯುವ ಮಗು 'ರಾಮ'ನೆಂದಿರಲಿ.
4. ರಾಮನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿ ಓಡಿಸಿರಿ.
5. ರಾಮನು ಹಿಡಿಯಲು ಬಂದಾಗ ಮಕ್ಕಳು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿಂತೇ ಇದ್ದ ಮಗುವನ್ನು ರಾಮನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ, ಮುಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಮಗು ಉಳಿದವರನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕು.
6. ಆಗ ರಾಮನು ಉಳಿದವರೊಂದಿಗೆ ಆಟಕ್ಕೆ ಸೇರುವನು. ಆಟ ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು.

ಖೇಳು - ದೋನ

ಆಪಾಲಿಪಾ ಸಾಯಲಿಪಾ

ಆಟದ ರೀತಿ

1. ಇದು ಅಡಗು ಮತ್ತು ಹುಡುಕು ಆಟ.
2. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಲಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮುಖಂಡನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಾ, ಒಂದೊಂದು ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನ ಭುಜ ತಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. 'ಪೊ' ಶಬ್ದದೊಂದಿಗೆ ಭುಜ ತಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟವನು ಹುಡುಕುವವನಾಗುತ್ತಾನೆ.

   ಆಪಡಿ ಇಪಡಿ

   ತುಪಡಾ ಪಾನ್

   ಜಾಯವೆ ತುಕ್ಕಾ

   ಖಾವ್ಚೆ° ಪಾನ್

   ಆಪೊ ದಿನಪೊ

   ತೂ°ವ ಹಾ°ವ ಪೊ

3. ಮುಖಂಡನು ಅವನ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ 'ಆಪಾಲಿಪಾ' ಪದ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಉಳಿದವರು ಅಡಗುವರು.

   ಆಪಾಲಿಪಾ

   ಸಾಯಲಿಪಾ

   ಸಾಯೆಚೊ ಮುದ್ದೊ

   ಸೊದ್ದೂನ್ ಕಾಡಿ

   ಕಾನ್ನಾ°ತು ಕಸಲೆ?

   ಕಾನ್ನಾ ಮುದ್ದಿ

   ವಚುನು ವಗ್ಗಿ°

   ಭಾವಾಕ ಸೊದ್ದಿ

   ಪದ್ಯ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಹುಡುಕುವವನು 'ಕೂವಾ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.

4. ಅಡಗಿದವರು 'ಕೂ' ಎಂದಾಗ ಮುಖಂಡನು ಹುಡುಕುವವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟಿದ ತನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಾನೆ.
5. ಹುಡುಕುವವನು ಅಡಗಿದವರನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.
6. ಮೊದಲು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟವನು ಹುಡುಕುವವನಾಗುತ್ತಾನೆ.
   ಆಟ ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.

ಖೇಳು - ತೀನ

ಆಸ್ಕಿನಾಗೊ ಪಾಸ್ಕಿನಾ

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಸಿರಿ. ಅನಂತರ ಆಟ ಆಡಿಸಿರಿ.

ಆಸ್ಕಿನಾಗೊ ಪಾಸ್ಕಿನಾ
ಉದಾಕ ತಾಪ್ಪಯಾಗೊ
ಹೊಡ್ಡ ಪೊಟ್ಟಾ ಮಾಮು ಯೆತ್ತಾ
ತಾಂಬಿಯೊ ನಿಪ್ಪಯಾಗೊ (1)

ಆಸ್ಕಿನಾಗೊ ಪಾಸ್ಕಿನಾ
ಉದಾಕ್ ತಾಪ್ಪಯಾಗೊ
ಹೊಡ್ಡ ಪೊಟಾ ಮಾಮು ಯೆತ್ತಾ
ಸಾಬೂನು ನಿಪ್ಪಯಾಗೊ (2)

ಆಸ್ಕಿನಾಗೊ ಪಾಸ್ಕಿನಾ
ಉದಾಕ್ ತಾಪ್ಪಯಾಗೊ
ಹೊಡ್ಡ ಪೊಟ್ಟಾ ಮಾಮು ಯೆತ್ತಾ
ಆಂಗಸೊ ನಿಪ್ಪಯಾಗೊ (3)

ಆಟದ ರೀತಿ

1. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು.
2. ಮೊದಲನೇ ಪಂಗಡದವರು ಒಂದು ಸ್ನಾನದ ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟು, ಅನಂತರ ಪದ್ಯದ ಮೊದಲ ಚರಣ ಹೇಳುವರು.
3. ಆಗ ಎರಡನೇ ಪಂಗಡದವರು ಅದನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತಂದು ಕೊಡಬೇಕು.
4. ಅದಾದ ಬಳಿಕ ಮೊದಲನೇ ಪಂಗಡದವರು ಒಂದು ಸಾಬೂನು ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟು ಅನಂತರ ಎರಡನೇ ಚರಣವನ್ನು ಹೇಳುವರು. ಅದನ್ನು ಎರಡನೇ ಪಂಗಡದವರು ಹುಡುಕಿ ಕೊಡಬೇಕು.
5. ಆ ಮೇಲೆ ಮೊದಲನೇ ಪಂಗಡದವರು ಒಂದು ಭೈರಾಸು ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟು, ಅನಂತರ ಮೂರನೇ ಚರಣ ಹಾಡುವರು. ಆಗ ಎರಡನೇ ಪಂಗಡದವರು ಅದನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಕೊಡಬೇಕು.
6. ನಂತರ ಎರಡನೇ ಪಂಗಡದವರು ತಂಬಿಗೆ, ಸಾಬೂನು ಮತ್ತು ಭೈರಾಸು ಹಿಡಿದು, ಒಂದನೇ ಪಂಗಡದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸ್ನಾನದ ನಕಲಿ ಆಟ ಆಡುವರು. ನೀರು ಹೊಯ್ದಂತೆ, ಸಾಬೂನು ತಿಕ್ಕಿದಂತೆ, ಭೈರಾಸಿನಿಂದ ಒರೆಸಿದಂತೆ ..... ಹೀಗೆ. ಆಗ ಪುನಃ ಮೊದಲ ಪದ್ಯ ಹಾಡುತ್ತಾ, ಮಾಮೂಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿದಂತೆ ನಟಿಸಿ ಆನಂದ ಪಡುವರು.

ಖೇಳು - ಚಾರ

ತಾಕ್ಕ ಧರಾ ತಾಕ್ಕ ಧರಾ

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಸಿರಿ. ಅನಂತರ ಆಟ ಆಡಿಸಿರಿ.

ತಾಳ್ಸಾರಿ ದವರ್ಲ್ಯಾ೦ ಪಾನ
ಮೆಜೆರಿ ಆಸ್ಸ ಫೂಲ
ಮಳ್ಬಾಕ ಲಾಯಿ ದೋಳೆ
ಆಮ್ಗೆಲೊ ಕೀರು ಯೆತ್ತಲೊ
ಐ೦ಶಿ ರುಪ್ಪಯಿ ಹಾಡತಲೊ
ಗುಲಾಬ ಶೆ೦ವ್ತೆ ತುಂಟಯ್ತಲೊ
ತಾಕ್ಕ ಧರಾ । ತಾಕ್ಕ ಧರಾ । ತಾಕ್ಕ ಧರಾ ॥

ಆಟದ ರೀತಿ

1. ಉದ್ದದ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಎದುರಾಗಿ ನಿಂತು, ತಮ್ಮ ಕೈಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು, ಬಾಗಿಸಿ, ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಕೈಗೆ ತಾಗಿಸಿ, ಮಂಟಪದಂತೆ ಕೈಗಳನ್ನಿರಿಸಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು.
2. ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳು ಈ 'ಎಲೆಯ ಮಂಟಪ'ದ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತಿರಬೇಕು.
3. ಮಂಟಪವಾಗಿ ನಿಂತ ಮಕ್ಕಳು ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯವನ್ನು ಹಾಡುವರು.
4. ಪದ್ಯ ಮುಗಿದಾಗ, ಮಂಟಪ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ, ಒಬ್ಬ ಮಗುವನ್ನು 'ತಾಕ್ಕ ಧರಾ' ಎಂದು ಮಂಟಪದೊಳಗೆ ಹಿಡಿದು ಹಾಕುವರು. ಅವನೇ ಮೊದಲ ಗಿಣಿ.
5. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಗಿಣಿಗಳು ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ತನಕ ಆಟ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.
6. ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀಳದ ಮಗು ಗಿಣಿಗಳ ರಾಜನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಖೇಳು - ಪಾ°ಚ

ಗುರಬಂಜೆ ಖೇಳು

ಚೆರಡುವ° : ಗುರಬಂಜೆಕ್ಕಾ, ಗುರಬಂಜೆಕ್ಕಾ, ಖ°ಯಿ ವತ್ತಾ?
ಗುರಬಂಜಿ : ರಾಯಾಲೆ ತೋಟಾಂತು
ಚ : ತೋಟಾಂತು ಇತ್ಯಾಕ?
ಗು : ತಣ ಹಾಡೂಂಕ
ಚ : ತಣ ಇತ್ಯಾಕ ?
ಗು : ಗೂಡು ಬಾಂದುಚ್ಯಾಕ
ಚ : ಗೂಡು ಇತ್ಯಾಕ?
ಗು : ಮೊಟ್ಟೊದವರೂಂಕ
ಚ : ಮೊಟ್ಟೊ ಇತ್ಯಾಕ?
ಗು : ಪಿಲ್ಲ° ಕೊರೂಂಕ
ಚ : ಪಿಲ್ಲ° ಇತ್ಯಾಕ ?
ಗು : ಮಾಮ್ಮಾಲೆ ಶೆತ ರಾಕ್ಕೂಂಕ
ಚ : ಶೆತ ಇತ್ಯಾಕ?
ಗು : ಪೊಟ ಭೊರೂಂಕ.

ಆಟದ ರೀತಿ

1. ಒಂದು ಮಗು ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.
2. ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಒಂದೊಂದೇ ಹೆಜ್ಜೆ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.
3. ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳು ಅದರ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.
4. ಒಂದೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾರಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳು ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕುವರು.
5. ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು, ಪುನಃ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾರುತ್ತದೆ.
6. ಕೊನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟ ಕೂಡಲೇ (ಎಂದರೆ "ಪೊಟ ಭೊರೂಂಕ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ) ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ ಹಿಂದೆ ನೋಡುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕುಕ್ಕಲು ಬರುತ್ತದೆ.
7. ಆಗ ಮಕ್ಕಳು ಓಡಿ ಹೋಗಬೇಕು.
8. ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿಯಿಂದ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮಗು ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
9. ಆಟ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.

ಖೇಳು - ಸ

ಮ್ಯಾಂತಾರೆ ಮ್ಯಾಂತಾರೆ

ಚೆರಡುವ್ : ಮ್ಯಾಂತಾರೆ ಮ್ಯಾಂತಾರೆ
ಕಸಲೆ ಸೊದ್ದಿತಾ?
ಮ್ಯಾಂತಾರಿ : ಸೂವ ಸೊದ್ದಿತಾ
ಚೆ : ಸೂವ ಇತ್ಯಾಕ?
ಮ್ಯಾ : ಚೀಲ ಶಿವೊಂಚಾಕ
ಚೆ : ಚೀಲ ಇತ್ಯಾಕ?
ಮ್ಯಾ : ಪೈಶೆ ಘಾಲೂಂಕ
ಚೆ : ಪೈಶೆ ಇತ್ಯಾಕ?
ಮ್ಯಾ : ಗಾಯಿ ಹಾಡೂಂಕ
ಚೆ : ಗಾಯಿ ಇತ್ಯಾಕ?
ಮ್ಯಾ : ದೂದ ಪಿವ್ಚಾಕ

ಆಟದ ರೀತಿ

1. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಅಜ್ಜಿಯಾಗುವರು. ಅಜ್ಜಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಡಿಕೋಲು ಕೊಡುವರು.
2. ಅಜ್ಜಿ ಅಡಿಕೋಲು ಹಿಡಿದು ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ನೋಡಬಾರದು.
3. ಮಕ್ಕಳು ಅಜ್ಜಿಗೆ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕುವರು.
4. ಅಜ್ಜಿ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಉತ್ತರಿಸುವಳು.
5. ಕೊನೆಯ ಉತ್ತರ "ದೂದ ಪಿವ್ಚಾಕ" ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಅಜ್ಜಿ ಹಿಂದೆ ನೋಡುವಳು.
6. ಅಡಿಕೋಲು ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾ ಕೋಪದಿಂದ ಹೇಳುವಳು: "ದುದ್ದಾ ವಾಂಟೆ ಉದ್ದಾಕ ಪಿಯ್ಯಾ".
7. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನೇ ಅಡಿಕೋಲಿನಿಂದ ಮುಟ್ಟುವಳು.
8. ಅಜ್ಜಿಯ ಅಡಿಕೋಲು ಮೊದಲು ತಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ಮಗು ಅಜ್ಜಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
9. ಆಟ ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.

ಖೇಳು - ಸಾತ

ಹೊ ಕಸ್ಸ್ಯಾ ಮುಡೊ?

ಆಟದ ರೀತಿ

1. ಮುಖಂಡನು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಎಡಗೈಯನ್ನು ಮುಷ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ನೆಲದ ಮೇಲಿಡುವನು.
2. ಉಳಿದ ಆಟಗಾರರು ತಮ್ಮ ಎರಡೂ ಕೈಮುಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ಪೇರಿಸಿ ಇಡುವರು. ಇದು "ಮೂಡೆ"ಯ ಪ್ರತೀಕ.
3. ಮುಖಂಡನು ತನ್ನ ಬಲಗೈಯಿಂದ ಒಂದೊಂದೇ 'ಮೂಡೆ'ಯನ್ನು ಕೈಬೆರಳಿನಿಂದ ಕುಟ್ಟಿ ನೋಡಿ, 'ಹೊ ಕಸ್ಸ್ಯಾ ಮುಡೊ?' ಎಂದು ಕೇಳುವನು.
4. ಯಾರ ಕೈ ಮುಷ್ಟಿಯ 'ಮೂಡೆ'ಯೋ, ಅವನು ಅದರ ಹೆಸರು ಹೇಳುವನು.
5. ಹೆಸರು ಹೇಳಿದ ನಂತರ ಮುಖಂಡನು ಆ 'ಮೂಡೆ'ಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಉರುಳಿಸುವನು.

ಮುಖಂಡ : ಸಾಂಗ ಸಾಂಗ ಸಾಂಗ, ಹೊ ಕಸ್ಸ್ಯಾ ಮುಡೊ?
ಆಟಗಾರ : ಹೊ ಸೂರಯಿ ತಾಂದ್ಲಾ ಮುಡೊ
ಮು : ಹೊ ಕಸ್ಸ್ಯಾ ಮುಡೊ?
ಆ : ಹೊ ಉಕಡೊ ತಾಂದ್ಲಾ ಮುಡೊ
ಮು : ಹೊ ಕಸ್ಸ್ಯಾ ಮುಡೊ ?
ಆ : ಹೊ ಉಡ್ದಾ ಮುಡೊ

ಹೀಗೆ ಮುಗಾ ಮುಡೊ, ಅವ್ಯಾ ಮುಡೊ, ಕುಳಿತಾ ಮುಡೊ, ತೋರೀ ಮುಡೊ, ಜೋಳಾ ಮುಡೊ, ಬಗಡ್ಯಾ ಮುಡೊ, ಚಣೆ ಮುಡೊ ಹೇಳಬಹುದು.

ಕೊನೆಗೆ ಮುಖಂಡನು "ಜೆವಣ ವಾಡೊ?" ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಆಟಗಾರರು, "ಭುರು ಭುರು ಭುರು ಕೊರ್ನು ಭುರ್ಕುನು ಜೆವ್ಯಾ°" ಎಂದು ಊಟ ಮಾಡಿದಂತೆ ನಟಿಸಿ, ಒಬ್ಬನ ಹೆಗಲಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕೈ ಹಾಕಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ಜೋಲಾಡುತ್ತಾ ಈ ಕೆಳಗಣ ಪದ್ಯ ಹೇಳಿ ಖುಷಿ ಪಡುವರು.

ಮೂಡೇ ಭಾಯ್ರಿ ಕಸ್ಸಲ್° ?
ಮೂಡೇ ಭಾಯ್ರಿ ತಣ
ತಣ ಜಾಯಿ ಕೊಣಾಕ?
ತಣ ಜಾಯಿ ಮ್ಹಾಶಿಕ
ಕೊಣೆ ಹಾಳ್ಳೈಲಿ ಮ್ಹಾಶಿ
ಮಾಮ್ಮಾನ ಹಾಳೈಲಿ ಮ್ಹಾಶಿ
ಮ್ಹಾಶಿನ ದಿಲ್ಲೆಲ್° ದೂದ
ದುದ್ದಾಕ ಯೆತ್ತಾ ಸಾಯಿ
ಸಾಯಿ ಘಾಂಟುನು ಲೋಣಿ
ಲೋಣಿ ಕಡೊನು ತೂಪ
ತುಪ್ಪಾನು ತಳ್ಳೈಲಿ ಪೊಡಿ
ಮಾ°ಯ್ಯೆ ಮಾಕ್ಕಾ ವಾಡಿ
ಮಾಮ್ಮಾ ಬಾಯ್ಲ ಮಾಂಕಡ

ಖೇಳು - ಆಠ

ಮೆಗೆಲೆಂನಾಂವ ಸಾಂಗ

ಆಟದ ರೀತಿ

1. ಶಿಕ್ಷಕಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದು, ಅವನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಮೃಗದ ಹೆಸರನ್ನು ಗುಟ್ಟಿನಿಂದ ಹೇಳುವರು.
2. ನಂತರ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಕರೆದು ತನ್ನ ಬಳಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವರು.
3. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಶಿಕ್ಷಕಿಯ ಬಳಿ ನಿಂತು, ತನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾದ ಮೃಗದ ವರ್ಣನೆ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಮಾಡುವನು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ "ತರಿ, ಮಿಗೆಲೆ ನಾಂವ ಸಾಂಗ" ಎನ್ನುವನು.
4. ಆಗ ಉಳಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಯೋಚಿಸಿ, ಮೃಗದ ಹೆಸರು ಹೇಳುವರು.
5. ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟವನಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ತೋರಿಸಲು ಕೈಚಪ್ಪಾಳೆ ಕೊಡಿಸುವರು.

ಉದಾಹರಣೆ 1

1. ಹಾಂವ ಉದ್ಕಾಂತು ಆಸ್ಸಂ
2. ಮಾಕ್ಕಾ ಪೊಂವ್ಚಾಕ ಕಳ್ತಾ
3. ಮೆಗೆಲೆ ಆಂಗ ಭರಿ ಖವಳಂ ಆಸ್ಸಂ

ಹಾಂವ ಕೋಣ?

(ಉತ್ತರ : *ಝುಳಕಿಂ*)

ಉದಾಹರಣೆ 2

1. ಹಾಂವ ಆಕಾಶಾರಿ ಉಬ್ತಾಂ
2. ಹಾಂವ ರುಕ್ಕಾರಿ ಗೂಡು ಬಾಂದ್ತಾಂ
3. ಹಾಂವ ಇಂಗಾಳ್ಯಾವರಿ ಕಾಳೊ ಆಸ್ಸಂ

ಹಾಂವ ಕೋಣ ?

(ಉತ್ತರ : *ಕಾಯಳೊ*)

ಉದಾಹರಣೆ 3

1. ಹಾಂವ ಲಾಯಕ ಧಾಂವ್ತಾಂ
2. ಮಾಕ್ಕಾ ಶಿಂಗಂ ಆಸ್ಸ
3. ಶ್ರೀ ರಾಮಾಲಿ ಸೀತಾ ಮಾಕ್ಕಾ ಆಶಿ ಪಾವ್ತಾ

ಹಾಂವ ಕೋಣ ?

(ಉತ್ತರ : *ಚಿತ್ತುಲ*)

ಖೇಳು - ಣವ್ವ

ಪಾರವೊ ಉಬ್ಾ್ತ, ವಾಗು ಧಾ್ವಾ್ತ

ಆಟದ ರೀತಿ

1. ಮುಖಂಡನು 'ಪಾರವೊ ಉಬ್ಾ್ತ' ಎಂದು ಕೈಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ, ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಹಾರಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ.
2. ಉಳಿದ ಆಟಗಾರರು ಅವನನ್ನು ಅನುಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.
3. ಅನಂತರ ಮುಖಂಡನು 'ಘೊಡೊ ಉಬ್ಾ್ತ' ಎಂದು ಹಾರಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ.
4. ಆಗ ಆಟಗಾರರು ಅವನನ್ನು ಅನುಕರಿಸಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಕುದುರೆ ಹಾರಲಾರದು. ಅನುಕರಿಸಿದವನು ಆಟದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ.
5. ಆಟದಿಂದ ಹೊರಗಾದವನು ಮುಖಂಡನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮೊದಲು ಮುಖಂಡನಾದವನು ಆಟಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತಾನೆ.

ಮುಖಂಡನು ಅನುಕರಣೆಗಾಗಿ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬಹುದಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

1. ಪಾರವೊ ಉಬ್ಾ್ತ
2. ಘೊಡೊ ಧಾ್ವಾ್ತ
3. ಕಾಯಳೊ ಉಬ್ಾ್ತ
4. ಸೊಸೊ ಧಾ್ವಾ್ತ
5. ಚಿತ್ತಲ ಧಾ್ವಾ್ತ
6. ಘೊಣಿ ಉಬ್ಾ್ತ
7. ವಾಗು ಧಾ್ವಾ್ತ
8. ಸೂಣೆ ಧಾ್ವಾ್ತ

ಈ ಆಟದಿಂದ ಎಳೆಯರಿಗೆ ಹಾರಾಡುವ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಮತ್ತು ಓಡಾಡುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪರಿಚಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಖೇಳು - ಧಾ

ಫುಲ್ಲಾಂ ಖೇಳು

ಆಟದ ರೀತಿ

1. ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕೂರಿಸಬೇಕು. ಆಟ ಆರಂಭಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ 'ಮಾಕ್ಕಾ ಗುಲಾಬ ದಿಸ್ತಾ' ಎಂದು ಹೇಳುವನು.
2. ಅನಂತರದವನು 'ಮಾಕ್ಕಾ ಗುಲಾಬ ಆನಿ ಚಾಂಪೆ ದಿಸ್ತಾ' ಎಂದು ಹೇಳುವನು.
3. ಮೂರನೇಯವನು 'ಮಾಕ್ಕಾ ಗುಲಾಬ, ಚಾಂಪೆ ಆನಿ ಮೊಗಾರೆಂ ದಿಸ್ತಾ' ಎಂದು ಹೇಳುವನು.
4. ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದೇ ಹೂವಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಹೇಳುವರು.
5. ಯಾವಾತನಿಗೆ, ತನಗಿಂತ ಮೊದಲಿನವನು ಹೇಳಿದ ಹೂವಿನ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ಹೂವಿನ ಹೆಸರು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವನು ಆಟದಿಂದ ಹೊರಬೀಳುತ್ತಾನೆ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಆಟದಿಂದ ಹೂವಿನ ಕುರಿತಾದ ಎಳೆಯರ ಪರಿಚಯ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿ, ಉಡುಪು, ತಿಂಡಿ, ದೇಹದ ಭಾಗಗಳು ಮುಂತಾದ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಸಿಯೂ ಈ ಆಟವನ್ನು ಆಡಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗುವುದು.

ಖೇಳು - ಇಕರಾ

ಕೋಣ ಸಾಂಗ ?

ಆಟದ ರೀತಿ

ಒಂದರಿಂದ ಹತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಆಟದ ಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಡಬೇಕು. ಅವುಗಳಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾರ್ಡನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟು, ಉಳಿದ ಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ತೆರೆದಿಡಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅನಂತರ ಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟ ಕಾರ್ಡಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಬೇಕು. ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದವನಿಗೆ ಕೈಚಪ್ಪಾಳೆ ಕೊಟ್ಟು ಮೆಚ್ಚುಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕು.

ಖೇಳು - ಬಾರಾ

ಮಾಕ್ಕಾ ಹಾ'ಸಯಿ

ಆಟದ ರೀತಿ

1. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಮೊದಲನೇ ಗುಂಪನ್ನು 'ಹಾ'ಸಪಿ' ಎಂದೂ, ಎರಡನೇ ಗುಂಪನ್ನು 'ಭಾವಡೊ' ಎಂದೂ ಹೆಸರಿಸಬೇಕು.
2. ಹಾ'ಸಪಿ ಗುಂಪಿನವರು ಭಾವಡೊ ಗುಂಪಿನವರ ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತು ನಾನಾ ತರದ ವಿಚಿತ್ರ ಮುಖ ಭಂಗಿ, ನಟನೆ, ಚೇಷ್ಟೆ, ಮಾಡಿ ಭಾವಡೊ ಗುಂಪಿನವರನ್ನು ನಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವರು.
3. ಭಾವಡೊ ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯರು ನಗಾಡದೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಯಾರಾದರೂ ನಕ್ಕರೆ ಅವರು ಆಟದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬೀಳುವರು.
4. ಆಟ ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಭಾವಡೊ ಗುಂಪಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ಆಟದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ನಂತರ, ಹಾ'ಸಪಿ ಗುಂಪಿನವರು ಭಾವಡೊಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ.

   ಈ ಆಟದಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಉದ್ದೀಪನಗೊಳಿಸಬಹುದು.

ಖೇಳು - ತೆರಾ

ನಾ್ಂವ ಸಾಂಗ

ಆಟದ ರೀತಿ

1. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು.
2. ವೃತ್ತದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕಿ ನಿಲ್ಲುವರು.
3. ಚೆಂಡನ್ನು ಒಬ್ಬ ಮಗುವಿನ ಹತ್ತಿರ ಬಿಸಾಡುವರು. ಮಗು ಅದನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದು.
4. ಮಗು ಚೆಂಡನ್ನು ಪುನಹ ಶಿಕ್ಷಕಿಯ ಬಳಿ ಬಿಸಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಬಿಸಾಡುವ ಮೊದಲು ಅದು ಒಂದು ಖಾದ್ಯದ ಹೆಸರು ಹೇಳಬೇಕು.
5. ಅನಂತರ ಶಿಕ್ಷಕಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗಾಗಿ ಚೆಂಡು ಬಿಸಾಡುವರು. ಚೆಂಡು ಸಿಕ್ಕಿದ ಮಗು ಒಂದು ಖಾದ್ಯದ ಹೆಸರು ತಿಳಿಸಿ, ಅನಂತರ ಚೆಂಡನ್ನು ಮರಳಿ ಶಿಕ್ಷಕಿಯ ಬಳಿ ಬಿಸಾಡಬೇಕು.
6. ಒಬ್ಬನು ಹೇಳಿದ ಖಾದ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪುನರಪಿ ಹೇಳಬಾರದು. ಹೇಳಿದರೆ ಅವನು ಆಟದಿಂದ ಹೊರಬೀಳುತ್ತಾನೆ.

   ಖಾದ್ಯದ ಹೆಸರುಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆ : ಶೀತ, ಸಾರು, ಆಂಬಟ, ಹಪ್ಪಳು, ಪಾಪೊಡು, ನೊಣಚೆ್, ಉಂಡೊ, ಮಾಂಡೊ, ಚಾಕ್ಕುಲಿ, ಕೊಡಬಾಳೆ್, ನಾರಾಯಣ ಕಟಾರ, ಕರೊ, ಶೆ್ವಯಿ, ಖೊಟ್ಟೊ, ಇತ್ಯಾದಿ.

   ಖಾದ್ಯದ ಬದಲಿಗೆ ಇತರ ವರ್ಗದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಆಟದಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗುವುದು. ವರ್ಗೀಕೃತ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಈ ಕೈಪಿಡಿಯ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಖೇಳು ಚೌದಾ

ಗುಡ್ಡ್ಯಾಕ ಉಜ್ಜೊ ಪಳ್ಳೊ

ಆಟದ ರೀತಿ

1. ಮಕ್ಕಳು ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವರು. ಮುಖಂಡನು ವೃತ್ತದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂತು 'ಗುಡ್ಡ್ಯಾಕ ಉಜ್ಜೊ ಪಳ್ಳ್ಯಾ! ಧಾ॰ವಾ! ಧಾ॰ವಾ! ಧಾ॰ವಾ!' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ಚಪ್ಪಾಳೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮುಖಂಡನು ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಉದಾ : ಎರಡು.
2. ಆಗ ಮಕ್ಕಳು ಇಬ್ಬರಂತೆ ಗುಂಪಾಗಬೇಕು. ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಎಡೆ ಸಿಗದವನು ಆಟದಿಂದ ಹೊರ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬನು ಉಳಿಯುವ ತನಕ ಆಟ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಇಬ್ಬರು 'ಉಜ್ಜೊ ವಾಡ್ಯಾಯ್ಲಲೊ ಧೈರ್ಯವಾನು' ಎನಿಸಿಕೊಂಡು ಚಪ್ಪಾಳೆಗಿಟ್ಟಿಸುವವನು.

ಖೇಳು - ಪಂದ್ರಾ

ಉಡಗಾಸು ಕೋಣಾಕ ಚಡು?

ಆಟದ ರೀತಿ

1. ಶಿಕ್ಷಕಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಹರವಿಡುವರು. ಉದಾ: ವಿವಿಧ ಹೂಗಳು, ಎಲೆಗಳು, ಧಾನ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಚಿತ್ರಗಳು ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ವಸ್ತುಗಳು.
2. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವನ್ನು ನೋಡಲು ಕೇವಲ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಕೊಡುವರು.
3. ನಂತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು, ಅವುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಒಂದೂ ಬಿಡದೆ ಮಕ್ಕಳು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು.
4. ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ತಿಳಿಸಿದವರು ಹೆಚ್ಚು ಜ್ಞಾಪಕ ಶಕ್ತಿಯವರು ಎಂದು ಉಳಿದವರಿಂದ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆಯುವರು. ವಸ್ತುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು.

ಖೇಳು - ಸೊಳಾ

ಸೂಣೆಂ ಆನಿ ಹಾಡ

ಆಟದ ರೀತಿ

1. ಆಟದ ಬಯಲಿನ ಎರಡು ತುದಿಗಳಲ್ಲಿ ಎದಿರುಬದಿರಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು.
2. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮರದ ತುಂಡನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಅದು 'ಹಾಡ'.
3. ಶಿಕ್ಷಕಿ ಬಿಗಿಲು ಹಾಕಿದ ಕೂಡಲೇ ಎರಡೂ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು 'ಹಾಡ'ದ ಕಡೆಗೆ ಓಡುವರು.
4. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಸ್ವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಓಡುವನು.
6. 'ಹಾಡ' ಎತ್ತುವಾಗ ಎದುರು ಸಾಲಿನವನು ಅವನಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಆಟದಿದ ಹೊರ ಬೀಳುವನು.
7. 'ಹಾಡ' ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ ಎದುರು ಸಾಲಿನವನು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಿದರೂ, ಆಟದಿಂದ ಹೊರ ಬೀಳುವನು.
8. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಸಿಗುವಂತೆ ಆಟ ಆಡಿಸಬೇಕು.

ಖೇಳು - ಸತರಾ

ಮುಖಂಡಾಕ ಸೊದ್ದೂನು ಕಾಡಿ

ಆಟದ ರೀತಿ

1. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಬೇಕು. ಒಬ್ಬನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಆತನು 'ಪತ್ತೇದಾರ'. ನಂತರ ಅವನ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖಂಡನನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಖಂಡನು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವವನೂ ಬದಲಾಯಿಸುವವನೂ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ.
2. ಮಕ್ಕಳು ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುವರು. ಆಗ 'ಪತ್ತೇದಾರ' ವೃತ್ತದ ಒಳಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ.
3. ಮುಖಂಡನು ಕೂಡಲೇ ಚಟುವಟಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಉದಾ: ತಲೆತುರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಉಳಿದವರು ಅವನನ್ನು ಅನುಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾನೆ. ಉದಾ: ನೆಲ ಮುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ತಲೆ ಬಾಚುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಚಟುವಟಿಕೆ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾನೆ.
4. ಪತ್ತೇದಾರನು ಮುಖಂಡನನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಬೇಕು.
5. ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿದ ನಂತರ ಮುಖಂಡನು ಪತ್ತೇದಾರನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮೊದಲಿನ ಪತ್ತೇದಾರನು ಆಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಇತರ ಉದಾಹರಣೆಗಳು : ಹಾರುವುದು, ಕೂಗುವುದು, ಬೂಟು ಹಾಕುವುದು, ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣು ಸುಲಿಯುವುದು, ಸೂಜಿಯಿಂದ ಹೊಲಿಯುವುದು. ಈ ಆಟದಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಬಹುದು.

ಖೇಳು - ಆಠರಾ

ಖಾಂಬ್ಯಾ ಖೇಳು

ಆಟದ ರೀತಿ

ಸಣ್ಣ ಕೊಠಡಿಯ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಮಗುವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಅವರು 'ಕುಂಕಡ'ಗಳು. ಮಧ್ಯವಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಅವನು 'ಕೊಲ್ಲೊ' ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ 'ಕುಂಕಡಗಳು' ಜಾಗ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಆಗ 'ಕೊಲ್ಲೊ' 'ಹಿಕ್ಮತಿ'ಯಿಂದ 'ಕುಂಕುಡ'ಗಳ ಜಾಗ ಆಕ್ರಮಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಉಪಾಯದಿಂದ ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಜಾಗ ಕಳೆದುಕೊಂಡ 'ಕುಂಕಡ' ನಂತರ 'ಕೊಲ್ಲೊ' ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಟ ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.

ಖೇಳು - ಏಕೂಣಿಸ

ಟುವೆಲಾ ಖೇಳು

ಆಟದ ರೀತಿ

1. ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವರು. ಒಬ್ಬನು 'ಮಾರಪಿ'ಯಾಗಿ ವೃತ್ತದ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಓಡಿ ಸುತ್ತುತೆಗೆಯುವನು. ಅವನು ಒಂದು ಕರವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು.
2. ಕುಳಿತುಕೊಂಡವರು 'ಆಳಸೊ'ಗಳು. ಅವರು 'ಮಾರಪಿ' ಓಡುವಾಗ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ, ನೋಡಬಾರದು.
3. 'ಮಾರಪಿ' ಯಾರಾದರೊಬ್ಬನ ಹಿಂದೆ ಕರವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಮೆತ್ತಗೆ ಇಡುವನು.
4. ಕುಳಿತುಕೊಂಡವರು, ಕೈ ಮೆತ್ತಗೆ ಹಿಂದೆ ಹಾಕಿ, ಕರವಸ್ತ್ರದ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವರು.
5. ಕರವಸ್ತ್ರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕೂಡಲೇ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸುತ್ತು ತೆಗೆಯುವನು. ಈತನ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾರಪಿಯು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವನು. ಹೀಗೆ ಆಟ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.
6. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕರವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಆಳಸೊ ತಿಳಿಯದೆ ತೆಗೆಯದೆ ಇದ್ದರೆ ಮಾರಪಿ ಅವನಿಗೆ ಕರವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಹೊಡೆದು, ಹೊಡೆದು ವೃತ್ತದ ಸುತ್ತ ಓಡಿಸುತ್ತಾನೆ.

   ಈ ಆಟ ಮಕ್ಕಳ ಕುಶಾಗ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು.

ಖೇಳು - ವೀಸ

ಹಾ'ವ ಕೋಣ?

ಆಟದ ರೀತಿ

1. ಒಬ್ಬ ಮಗುವಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೋಲನ್ನು ಕೊಡುವರು.
2. ಅವನು ಅದರಿಂದ ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತ ಗುಂಪಿನ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಮುಟ್ಟುವನು.
3. ಮುಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟವನು ಒಂದು ಪದ್ಯ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿಯ ಕೂಗು ಅಥವಾ ಪಕ್ಷಿಯ ಕೂಗು ಹಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕು.
4. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಇರುವವನು, ಹಾಡಿದವನು ಯಾರೆಂದು ಊಹಿಸಿ ಅವನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.
5. ಹೆಸರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ, ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಾಡಿದವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವರು.
6. ಆಟ ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.

ಭಾಗ 4

ಆವಸುಲ್ಯೊ ಕಾಣಿಯೊ

1. ಗೊಪಾಳಾಲೊ ಕೀರು

ಗೋ॰ಯಾ॰ತು ಗೊಪಾಳು ಮ್ಹೊಣು ಎಕ್ಲೊ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಆಶ್ಯಿಲೊ. ತಾಗೆಲ್ಯಾಗಿ ಮಿಠ್ಠು ಮ್ಹೊಣು ಏಕು ಉಲ್ಲೊವಚೊ ಕೀರು ಆಶ್ಯಿಲೊ.

ಮಿಠ್ಠುನ ಗೊಪಾಳಾಲೆ ಆಂಗಡೀ॰ತು ವ್ಯಾರಾಕ ಆಯ್ಯಿಲ್ಯಾ॰ಲಾಗಿ ಕುಚುಕುಚು ಉಲ್ಲೊವಚೆ॰, ಖುಶಾಲಭಾಯಿಸೊ ಹಾ॰ಸೊಚೆ॰. ಜನಾ॰ನಿ ಮಿಠ್ಠುಲಿ॰ ಖುಶಾಲೆ ಉತರ॰ ಆಯಕು॰ಕ ಗೊಪಾಳಾಲೆ ಆಂಗಡಿ ವ್ಯಾರಾಕ ಯೆವಚೆ॰ ಆಶ್ಯಿಲೆ॰.

ಗೊಪಾಳಾಕ ಮಿಠ್ಠು ಮ್ಹ॰ಳ್ಯಾರಿ ಪಂಚಪ್ರಾಣು. ಖ॰ಯಿ ಬಿಣಿ ಚಡತೊ ವ್ಯಾರು ಜಾಲ್ಲೊವೇ ಮಿಠ್ಠುಚೆರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಮೋಗು ಕುಟಕುಟೆತಾಲೊ.

ಏಕದಿವಸು ಜನಾಲ್ಯಾ ಉಲಯತ ಉಲಯತ ಮಿಠ್ಠು ಹೆತಾ॰ ತೆತಾ॰ ಉಡತಾಲೊ. ತೆದನಾ ಫಕ್ಕನಿ ತಾಗೆಲೆ॰ ಪಾಕಲಾಗ್ಗುನು ಏಕಿ ಅತ್ತರಾ ಬಾಟ್ಲಿ ಸಕಲ ಪೋಣು ಭೆತ್ತುನು ಗೆಲ್ಲಿ. ಗೊಪಾಳಾಕ ಉಂಗುಷ್ಠಾ॰ದಾಕುನು ಕೋಪು ಚಡಲೊ. ಮ್ಹಾರಗ ಮ್ಹಾರಗ ಅತ್ತರ ವಿರ್ಕಾಚೆ॰ವೇ॰?

ತಾಣೆ ಕೊಪಾನ ಮಿಠ್ಠುಕ ತಾಂಡುನು ಧರನು ಮಿಠ್ಠುಲೆ ಮಾತ್ತೆ॰ ಬರ॰ಬರಿ ಲಾನ ಕರನು ಸೊಡಲೆ॰.

ಮಾತ್ತೆ॰ ಲಾನ ಕೆಲ್ಲೆ॰ ಮ್ಹೊಣು ಲಜ್ಜೆನ ಮಿಠ್ಠುಕಯಿ ಕೋಪು ಆಯಲೊ. "ಹಾ॰ವೆ॰ ಇತ್ತೆ॰ ಮುದ್ದಮ ಬಾಟ್ಲಿ ಪಾಡಯಲಿವೆ? ಮಾಕ್ಕಾ ಮಾತ್ತೆ॰ ಲಾನಕೆಲ್ಲೆ॰ ಸವೆ॰? ರಾಬ," ಮ್ಹೊಣು ತೊಂಡ ಫುಗ್ಗೊವನು ಮಿಠ್ಠು ನುತ ಘುಡಾಂತು ಬಸ್ಲೊ.

ಆಂಗಡೀ॰ತು ಕೋಣೆ ಆಯಲ್ಯಾರಿಯಿ ಕಿತ್ಲೆ॰ ಉಲ್ಲಯಲ್ಯಾರಿಯಿ ಮಿಠ್ಠುಲಿ ಜವಾಬ ನಾ.

ಹಾಂಸು ನಾ! ಖುಶಾಲ ನಾ! ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ. ಮಿಠ್ಠು ಮೀಟ ಖೆಲ್ಲಲೊ ಕೀರು ಸೊ ಪಡಲಾ.

"ತೂಂವೆಂ ಇತ್ಯಾಕ ತಾಗೆಲೆಂ ಮಾತ್ತೆಂ ಲಾನ ಕೆಲ್ಲೆಂ? ತೊ ಕೊಪ್ಲಾ", ಮ್ಹೊಣು ಜನಾನಿ ಗೊಪಾಳಾಕ ಸಾಂಗಲೆಂ.

"ಕೊಪಲ್ಯಾರಿ ಕೊಪ್ಪೊಂ. ಚಾರಿ ದಿವಸ ನುತ ಪೋಡೊಂ. ಪಿರಿಪಿರಿ ಕಾಡ್ಡಿ ತೊ!" ಗೊಪಾಳಾನ ಮಿಠ್ಠುಲೊ ಕೋಪು ಅಲಕ್ಷ ಕೆಲ್ಲೊ.

ದಿವಸ ಚಾರಿ ಜಾಲ್ಲೆ, ಹಪ್ತೊ ಏಕು ಜಾಲ್ಲೊ. ಮಿಠ್ಠುಲೆ ತೊಂಡಾಕ ಬೀಗ. ಅರೆ ದೇವಾ! ಮಿಠ್ಠು ಥಂಡು! ಗೊಪಾಳಾಲೊ ಕೀರು ಆತ್ತಂ ಉಲ್ಲಯಿನಾಖಂಯಿ ಮ್ಹೊಣು ಗಾಂವಾಂತುಂ ಘಾಬು ಜಾಲ್ಲೊ. ವ್ಯಾರು ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲೊ.

ಗೋಪಾಳಾಕ ಚಿಂತಾ ಜಾಲ್ಲಿ. ಏಕ ದೀಸು ಗೋಪಾಳಾನ ಆಂಗಡೀಂತು ಕಾಮಾಚಾಕ ಬಸಯಲೊ ಆನಿ, "ಆತ್ತಂ ಯೆತ್ತಾಂ," ಮ್ಹೊಣು ಭಾಯ್ರಿ ಚಮಕಲೊ.

ಥೊಡೆ ವೆಳಾನ ವಾಪಾಸ ಯೆತ್ತನಾ ಗೊಪಾಳಾಲೆ ಮಾತ್ಯಾರಿ ಏಕಿ ಬಣ್ಣಾ ಟೊಪ್ಪಿ ಆಸ್ಸ! ತೊ ಕೆದನಾಂಯಿ ಟೊಪ್ಪಿ ದವರತಲೊ ನ್ಹಂಯಿ! ಮಿಠ್ಠುನ ಆಶ್ಚರ್ಯಾನ ಪಳಯಲೆಂ.

ಗೊಪಾಳು ಆಂಗಡಿ ಮಾಂಡಾರಿ ಬಸ್ಲೊ. ಮಾತ್ಯಾಚಿ ಟೊಪ್ಪಿ ಕಾಡಲಿ. ಅರೆ! ಮಾತ್ತೆಂ ಲಾನ! ಎಕ್ಕುಯಿ ಕೇಸು ನಾ!

ತಾಗೆಲೆಂ ಲಾನ ಮಾತ್ತೆಂ ಪಳೊವನು ಮಿಠ್ಠುಕ ಹಾಂಸು ಬಾಂದುಂಕ ಜಾಯ್ನಿ "ಹ್ಹೆ!ಹ್ಹೆ!ಹ್ಹೆ! ತೂಂವೆಂ ಕೋಣಾಲಿ ಅತ್ತರಾ ಬಾಟ್ಲಿ ಪಾಡಯಲಿ?" ಮ್ಹೊಣು ಗಿಡ್‌ಗಿಡೆಲೊ.

"ಮಿಠ್ಠು ಉಲಯಲೊ! ಮಿಠ್ಠು ಉಲಯಲೊ!" ಗೊಪಾಳಾನ ಹೊಡಹೊಡಾನ ಜಾಹೀರ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಜನ ಸಕ್ಕಡಯಿ ಧಾಂವನು ಆಯಲೀಂಚಿ. ಮಿಠ್ಠು ಉಲ್ಲಯತಾ ಮ್ಹೊಣು ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಸಂತೋಷು ಜಾಲ್ಲೊ.

ಮಿಠ್ಠು ವಾಪಾಸ ಕೀರು ಸೊ ಉಲಯಲೊ.

2. ಪಾರ್ವತಿ ಮಾ°ಯ್ಯೆಲಿ ಪಾಯಚೀರಿ

ಪಾರ್ವತಿ ಮಾ°ಯ್ಯೆಲಿ ಪಾಯಚೀರಿ ಏಕ ದಿವಸು ಪೊಣು ಗೆಲ್ಲಿ. ಕಿತ್ಲೆ ಸೊದ್ದಿಲ್ಯಾರಿ ತಿಕ್ಕಾ ಮೆಳ್ನಾ. ಏಕ [illegible] ವಿಂದರಾಕ ಮೆಳತಾ. ತೊ ವಿಂದುರು ಚಿರ್ಯೆ°ತು ವಚುನು ಬಸ್ತಾ.

ಥೊಡೆ ವೆಳಾನ ಏಕು ಬೆಬ್ಬೊ ಉಡ್ತ ಉಡ್ತ ಚಿರ್ಯೆ ಲಾಗ್ಗಿ° ಯೆವುನು ನಿಮ್ಗಿತಾ, "ಆಗಾ! ಕೋಣ ಆಸ್ಸ ಹ್ಯಾ ಚಿರ್ಯೆ° ಭಿತ್ತರಿ?"

"ಹಾ°ವ ಕಿಟಿ-ಪಿಟಿ ವಿಂದುರು! ತೂ° ಕೋಣ?" ವಿಂದುರು ನಿಮ್ಗಿತಾ.

"ಹಾ°ವ ದಾಡು-ಬುಡು ಬೆಬ್ಬೊ! ಹಾ°ವಯಿ° ಭಿತ್ತರಿ ಯೆವೂ°ವೇ°?" ಮ್ಹೊಣು ಬೆಬ್ಬೊ ವಿಂದರಾಲೆಗಿ ನಿಮ್ಗಿತಾ. "ಕಾ°ಯಿ ಅಡ್ಡಿ ನಾ. ಯೆನಾ ಇತ್ತೆ°?" ಮ್ಹೊಣು ವಿಂದುರು ಬೆಬ್ಯಾಕ ಭಿತ್ತರಿ ಆಪ್ಪಯತಾ.

ಥೊಡೆ ವೆಳಾನ ಏಕು ಸೊಸೊ ಧಾ°ವ°ತ ಯೆತ್ತಾ. ಚಿರ್ಯೆಲಾಗ್ಗಿ° ರಾಬತಾ ಆನಿ ನಿಮ್ಗಿತಾ, "ಆಗಾ! ಕೋಣ ಆಸ್ಸ ಹ್ಯಾ ಚಿರ್ಯೆ° ಭಿತ್ತರಿ?"

"ಆಮ್ಮಿ°, ಕಿಟಿ-ಪಿಟಿ ವಿಂದುರು ಆನಿ ದಾಡು-ಬುಡು ಬೆಬ್ಬೊ! ತೂ° ಕೋಣ?" ಚಿರ್ಯೆ° ಭಿತ್ತರಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ° ನಿಮ್ಗಿತಾಚಿ.

"ಹಾ°ವ. ಸಾರು-ಸುರು ಸೊಸೊ! ಹಾ°ವಯಿ° ಭಿತ್ತರಿ ಯೆತ್ತಾ°! ಜಾಯತವೇ?" ಸೊಸೊ ನಿಮ್ಗಿತಾ.

"ಓಹೊ, ಯೊ! ಯೊ" ತಾನ್ನಿ ಒಟ್ಟೊ° ಸಾಂಗತಾಚಿ. ಸೊಸೊ ಚಿರ್ಯೆ° ಭಿತ್ತರಿ ರಿಗತಾ.

ಥೊಡೆ ವೆಳಾನ ಏಕು ಕೊಲ್ಲೊ ಹೆಕಡೆ ತೆಕಡೆ ಪಳೊವನು ಚೀರ್ಯೆ ಲಾಗ್ಗಿ° ಯೆವುನು ನಿಮ್ಗಿತಾ.

"ಆಗಾ! ಕೋಣ ಆಸ್ಸ ಹೆ ಚಿರ್ಯೆ° ಭಿತ್ತರಿ?"

"ಆಮ್ಮಿ°. ಕಿಟಿ-ಪಿಟಿ ವಿಂದುರು, ದಾಡು-ಬುಡು ಬೆಬ್ಬೊ ಆನಿ ಸಾರು-ಸುರು ಸೊಸೊ! ತೂ° ಕೋಣ?"

"ಹಾ°ವ ಹಾಸ್ಸೊ-ಕಾಸ್ಸೊ ಕೊಲ್ಲೊ! ಮಾಕಾಯಿ ಚಿರ್ಯೆ° ಭಿತ್ತರಿ ಥೊಡೊ ಜಾಗೊ ದಿತ್ತಾಚಿವೆ?" ಕೊಲ್ಲೊ ಸಮಜುನು ಘೆತ್ತಾ.

"ಓಹೊ! ಖಂಡಿತ! ಯೊ!" ಮ್ಹೊಣು ಸಕ್ಕಡ ಒಟ್ಟೊ° ಮೇಳ್ನು ಕೊಲ್ಯಾಕ ಭಿತ್ತರಿ ಆಪ್ಪಯತಾಚಿ.

ಥೊಡೆ ವೆಳಾನ ಹಾಲ್ಲತ ಥೊಲ್ಲತ ಏಕಿ ಕರಡಿ ಚಿರ್ಯೆಲಾಗ್ಗಿ° ಯೇವನು ರಾಬತಾ. ತೀ ನಿಮ್ಗಿತಾ, "ಆಗಾ! ಕೋಣ ಆಸ್ಸ ಹ್ಯಾ ಚಿರ್ಯೆ° ಭಿತ್ತರಿ?"

"ಆಮ್ಮಿ°. ಕಿಟಿ-ಪಿಟಿ ವಿಂದುರು, ದಾಡು-ಬುಡು ಬೆಬ್ಬೊ, ಸಾರು-ಸುರು ಸೊಸೊ ಆನಿ ಹಾಸ್ಸೊ-ಕಾಸ್ಸೊ

ಕೊಲ್ಲೊ! ತೂ ಕೋಣ?" ಚಿರ್ಯೆ ಭಿತ್ತರಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ ನಿಮ್ಗಿತಾಚಿ.

"ಹಾ ವ ಹಾಲ್ಚಿ-ಧೊಲ್ಚಿ ಕರಡಿ! ಮಾಕಾಯಿ ಜಾಗೊ ಮೆಳತಕೀ? ಯೆವೂವೆ ಭಿತ್ತರಿ ಹಾ ವ?" ಕರಡಿ ಹಳೂ ನಿಮ್ಗಿತಾ.

"ಯೊ, ವಗ್ಗಿಯೊ." ತೀವಯಿ ಚಿರ್ಯೆ ಭಿತ್ತರಿ ರಿಗತಾ. ಚಿರ್ಯೆ ಭಿತ್ತರಿ ಪಾಂಚ ಮೃಗ ಎಕ್ಡೆ ಜಾಲ್ಲಿಚಿ. ಚೀರಿ ಗಾಡುಗುಡು ಗಾಡುಗುಡು ಮ್ಹೊಣು ಮುಕಾರಿ ಗೆಲ್ಲಿ!

ಥೊಡೆ ವೆಳಾನ ಪಾರ್ವತಿ ಮಾಯ್ಯೆಲಿ ಪಾಯಚೀರಿ ಫ.....ರ....ಕ್ ಜಾವನು ಪಿನ್ನುನು ಗೆಲ್ಲಿ! ಚಿರ್ಯೆತುಲಿ ಪಾಂಚಯಿ ಮೃಗ ಹೆತಾ ತೆತಾ ಧಾವನು ಗೆಲ್ಲಿಚಿ !

3. ಗರ್ವಿಷ್ಟ ಉಂಡೊ

ಏಕಪಟಿ ಅಷ್ಟಮಿ ಆಯಲಿ ಮ್ಹೊಣು ಆಜ್ಜೆನ ಕರ್ಯಾ ಉಂಡೊ ಕೆಲ್ಲೊ. ಉಂಡೊ ನಿವೊಚಾಕ ಪೊಳೆರಾತು ಪಾತಲಾಯತನಾ ತಾಂತುಲೊ ಏಕು ಉಂಡೊ ಗಡಗಡೆನು ಭಾಯ್ರಿ ಗೆಲ್ಲೊ.

ಆಜ್ಜಿ ತೊ ಉಂಡೊ ವೆಂಚುಕ ಗೆಲ್ಲಿ. ಅರೆ! ಹಾತ್ತಾಕ ಮೇಳ್ನಾ!. 'ಕೀ ಕೀ ಕೀ' ಮ್ಹೊಣು ಆಜ್ಜೆಕ ಚಾಳೊವನು ಉಂಡೊ ಘುರಾದಾಕುನು ಭಾಯ್ರಿ ಗೆಲ್ಲೊ. "ಭೊಂಗೊ," ಮ್ಹೊಣು ಆಜ್ಜಿ ನುತ ಭಿತ್ತರಿ ಆಯಲಿ.

ಗಡಗಡೆನು ರಸ್ತ್ಯಾರಿ ವತ್ತಲೆ ಉಂಡ್ಯಾಕ ಏಕಿ ಗಾಯೇನ ಪಳಯಲೆ. "ವಾಹ್! ಉಂಡೊ!" ಮ್ಹೊಣು ತೊಂಡ ಘಾಲುಕ ಗೆಲ್ಲಿ. ಸೊಯಿ....! ಉಂಡೊ ಚುಕ್ಕೊನು ಧೇವನು ಮುಕಾರಿ ಗೆಲ್ಲೊ.

"ಹಾ ವ ಮೇಳ್ನಾ! ಹಾ ವ ಮೇಳ್ನಾ! ಆಜ್ಜೆಕ ಮೇಳ್ನಿ, ಗಾಯೇಕ ಮೇಳ್ನಾ; ಕೀ ಕೀ ಕೀ," ಮ್ಹೊಣು ತಾಣೆ ಗಾಯೇಕ ಚಾಳಯಲೆ. "ಭೊಂಗೊ," ಮ್ಹೊಣು ಗಾಯಿ ಮುಕಾರಿ ಗೆಲ್ಲಿ.

ಉಂಡ್ಯಾನ ಚಿಕೇಚಿ ಮುಕಾರಿ ವತ್ತನಾ ಏಕು ಕಾಯಳೊ ಮೆಳ್ಳೊ. ಕಾಯಳ್ಯಾನ ಉಂಡ್ಯಾಕ ಚೋಂಚಿ ಮಾರಯಾ ಮ್ಹೊಣು ಯೆತ್ತನಾ, ಸೊಯಿ....! ಉಂಡೊ ಮುಕಾರಿ ಗೆಲ್ಲೊ.

"ಹಾ ವ ಮೇಳ್ನಾ! ಹಾ ವ ಮೇಳ್ನಾ! ಆಜ್ಜೆಕ ಮೇಳ್ನಿ, ಗಾಯೇಕ ಮೇಳ್ನಿ, ಕಾಯಳ್ಯಾಕ ಮೇಳ್ನಾ; ಕೀ ಕೀ ಕೀ," ಮ್ಹೊಣು ಉಂಡ್ಯಾನ ಕಾಯಳ್ಯಾಕ ಚಾಳಯಲೆ. "ಭೊಂಗೊ," ಮ್ಹೊಣು ಕಾಯಳೊ ಉಬ್ಬುನು ಗೆಲ್ಲೊ.

ಉಂಡ್ಯಾಕ ಶಿಪ್ಪಾರಸೆ ಶಿಂಗ ಉದ್ದೆಲಿ. "ಹಾ ವ ಭಾರಿ ಚಾಲಾಕಿ. ಮಾಕ್ಕಾ ಧೊರುಕ ಕೊಣಾಕಯಿ ಜಾಯತವೆ?" ಮ್ಹೊಣು ಹರ್ದೆ ನೀಟ ಕರನು ಮುಕಾರಿ ಗೆಲ್ಲೊ.

ವತ್ತರಿ ವತ್ತರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಏಕ ಸೂಣೆ ಮೆಳ್ಳೆ°. ಸುಣ್ಯಾನ, "ಹೊ! ಆಜಿ ಹಾ°ವ್° ಉಟಾನು ಕೊಣಾಲೆ° ತೊಂಡ ಪಳಯಿಲೆ° ಆಬಾ? ಉಂಡೊ ಮೆಗೆಲೆ ಕಡೆ ಯೆತ್ತರಿ ಆಸ್ಸ. ಹ್ಹಾ! ಖಾವಯಾ°," ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕಲೆ° ಉಂಡ್ಯಾಕ ಘಾಸು ಮಾರು°ಕ ಗೆಲ್ಲೆ°. ಸೊ°ಯಿ.....! ಉಂಡೊ ಮುಕಾರಿ ಗಡಗಡೆಲೊ.

"ಹಾ°ವ ಮೇಳ್ಳಾ! ಹಾ°ವ ಮೇಳ್ಳಾ! ಆಜ್ಜ್ಯೇಕ ಮೇಳ್ಳಿ, ಗಾಯೇಕ ಮೇಳ್ಳಿ, ಕಾಯಳ್ಯಾಕ ಮೇಳ್ಳಿ, ಸುಣ್ಯಾಕ ಮೇಳ್ಳಾ ಕೀ ಕೀ ಕೀ." ಉಂಡ್ಯಾನ ಉಡ್ಡುನು ಉಡ್ಡುನು ಸುಣ್ಯಾ ಚಾಳಯಲೆ°.

ಉಂಡೊ ಬುದ್ದೊಂತು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಸೂಣೆ ಸವಾಯಿ ಬುದ್ದಂತ !

"ಆ°! ಕಸಲೆ° ಮ್ಹಣಾಲೊ ತೂ°? ಮಾಕ್ಕಾ ಚಿಕೆ ಆಂಗಡಿ ದೂರ. ಸಮ ಆಯಕನಾ. ಖ°ಯಿ ಮೆಗೆಲೆ ನಿಡಲಾರಿ ಬೈಸುನು ಸಾಂಗ ಪಳೊವಯಾ°." ಸುಣೆ°ನ ಕೆಪ್ಪೊಸೊ ಕರನು ಉಂಡ್ಯಾಕ ಹುಸ್ಕಾರಾಯಲೆ°. ಉಂಡೊ, "ಕೆಪ್ಪಸರ್ಸ ಸೂಣೆ! ಕಾನ ಬಹಾದ್ದೂರ!" ಮ್ಹೊಣು ಚೇರೆ ಕರತರಿ ಸುಣ್ಯಾಲೆ ನಿಡಲಾರಿ ಉಡಲೆ°. ಆನಿ "ಹಾ°ವ ಮೇಳ್ಳಾ.....," ಮ್ಹಣಾಲೆ°.

ಸುಣ್ಯಾನ ದೊಳೆ ಪಿಳಪಿಳಾನು ಕಾನ ಶೆಳಾನು, "ಮೆಗೆಲೆ ನಾಂಕಾರಿ ಬೈಸುನು ಸಾಂಗತವೆ? ತೂ° ಕಸಲೆ° ಮ್ಹಣ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಆಯಕೈನಾ ಮಾಕ್ಕಾ," ಮ್ಹಳೆ°.

ಉಂಡ್ಯಾನ ಸೂಣೆ° ಬದಚಿ ಕೆಪ್ಪೆ° ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕಲೆ°. "ತೂ°ವೆ° ಕಾನ್ನಾ ಯೆದೆ° ತೇಲ ಸೊಡಕಾ," ಮ್ಹೊಣು ಮಸ್ಕಿರಿ ಕೆಲ್ಲಿ. ಆನಿ ಸುಣ್ಯಾ ನಾಂಕಾರಿ ಉಡಲೊ. "ಹಾ°ವ ಮೇಳ್ಳಾ....," ಮ್ಹೊಣು ರಾಗ ತಾಂಡಲೊ.

ಸುಣ್ಯಾನ "ರಾಬ! ಪೆದ್ಯಾ ರಾಬ! ತುಕ್ಕಾ ಕರತಾ° ಬಗ," ಮ್ಹೊಣು ಮನಾ°ತು° ಲೆಕಲೆ°.

"ಛೆ! ಕಾ°ಯಿ ಆಯಕೈನಾಮೂ ಮಾಕ್ಕಾ. ಪ್ರಯೋಜನ ನಾ ಹಾ°ವ. ಖ°ಯಿ ಮೆಗೆಲೆ ಜಿಬ್ಯೇರಿ ಬೈಸುನು ಸಾಂಗ ಪಳೊವಯಾ°," ಮ್ಹೊಣು ಸುಣ್ಯಾನ ಜೀಬ ಭಾಯ್ರಿ ಲಾಂಬೊನು ಉಂಡ್ಯಾಕ ಉಲಸಾಯಲೆ°.

ಉಂಡೊ! ಪೆದ್ದೊ ಗುಂಡೊ! ಆಪಣ್ಯಾಲಿ ಶಿಪ್ಪಾರಸ ಆಪ್ಪಣಚಿ ಉಲ್ಲೊನು ಉಲ್ಲೊನು ಭೂಲನು ಗೆಲ್ಲೊ. ಮಾತ್ಯಾ°ಕಾ°ಯಿ ಮೆಂದು ನಾ. ಹೆಡ್ಡು ಸೊ ಸುಣ್ಯಾಲೆ ಜಿಬೇರಿ ಉಡಲೊ. 'ರಪ್'ನಿ ಸುಣ್ಯಾನ ಜೀಬ ಭಿತ್ತರಿ ತಾಂಡಲಿ. "ಗುಳುಂ!" ಉಂಡೊ ಗೆಲ್ಲೊ ಸೂಣ್ಯಾಲೆ ಪೊಟ್ಟಾಂತು.

ಬುದ್ದೊಂತಾ ಮೆಳ್ಳೊ ಸವಾಯ ಬುದ್ದಂತು.

4. ಕಾಸೊವು ಆನಿ ಮಂಗಣ್ಣಾ

ಏಕು ಕಾಸೊವು ಆನಿ ಮಂಗಣ್ಣಾ ಕೆದನಾ॰ಯಿ ನ್ಹ॰ಯ್ಚೆಲಾಗ್ಗಿ ಖೆಳತಾಲಿ॰. ಮಂಗಣ್ಣಾ ಭಾರಿ ಹುಡ್‌ಹುಡಿ. ಕಾಸೊವು ಚಿಕೆ ಥಂಡು. ಮಂಗಣ್ಣಾನ ಕಾಸವಾಕ ಕಿಡೊಚೆ॰, ರೊಡೊಚೆ॰, ಉಪದ್ರವ ದಿವಚಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿಯಿ ಕಾಸವಾಕ ಖೇಳು॰ಕ ತೋಚಿ ಜಾಯಿ.

ಏಕ ದೀಸು ಮಂಗಣ್ಣಾನ ಖೆಳತರಿ ಕಾಸವಾಕ ಹಾತಾ॰ತು ಧರನು ಜಿಕ್ಕೊವನು ಜಿಕ್ಕೊವನು ಕಾಣ್ಣು ರುಕ್ಕಾ ವಯ್ರಿ ರೊ॰ಯ್ಯನಿ ಉಡ್ಡಯಲೊ. ಕಾಸೊವು "ಹೋಽಽಽ......" ಮ್ಹಣತರಿ ಉಸ್ಸಳನು ದೋನಿ ಫೆಲ್ಯಾ॰ ಮದ್ಯೆ॰ತು ಶಿರಕಲೊ. ತೊಗ್ಗು ದೆ॰ವಚಾಕ ಪುಣಿ ಜಾತ್ತವೇ?

"ಮಂಗಣ್ಣಾ! ದಮ್ಮಯ್ಯರೆ, ಸಕಲ ದೆ॰ವಯಿರೆ! ತುಗೆಲೆ ಪಾಯ ಧರತಾ॰ ರೆ!" ಮ್ಹೊಣು ಕಾಸೊವು ಲಾಲ್ಲೆಲೊ.

ಮಂಗಣ್ಣಾ ಕು॰ಯಕಸೊ ಹಾ॰ಸಲೊ. "ನಾ!ನಾ! ಥೊಡೊ ವೇಳು ರುಕ್ಕಾಕ ಲಾಂಬ. ಚಾರಿ ಜೊ॰ಯ್ಯೊ॰ ಕಾಡಿ. ಕಿತ್ಲೆ॰ ಗಮ್ಮತ ಜಾತ್ತಾ ಪಳೆ. ಟಾ!ಟಾ!" ಮಂಗಣ್ಣಾ ಧಾ॰ವಲೊ.

ಕಾಸೊವು ರುಕ್ಕಾ ವಯಲ್ಯಾನ ದೆ॰ವಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾಶಿ॰ ಸಾಂಪಳ್ಳೊ. ಮಾತ್ತೆ॰ ಉಬ್ಬಾರನು ವಯ್ರಿ ಪಳಯಲ್ಯಾರಿ ಏಕು ಹೊಡು ಮ್ಹೊವಾಮುಸಾ ಘೂಡು ಪಾನ್ನಾ॰ಚೆ ಯೆಡ್ಯಾ॰ತು ದಿಸಲೊ. "ಆನಿ ರುಕ್ಕಾರಿ ಲಾಂಬಲ್ಯಾರಿ ವಾಂಚಿ ನಾ. ಮ್ಹೊವಾಮುಸಾ ತೊಣ್ಣಾ॰ ಪೊಣು ಸುಜ್ಜುಕಾ ಜಾಯತ. ಹೂಂ.... ಏಕ ಆನಿ ದೋನಿ ಕಷ್ಟವೆ? ಇತ್ತೆ॰ ಕರೂ॰?" ಮ್ಹೊಣು ಕಾಸೊವು ಭಿಲ್ಲೊ.

ಜಾಲ್ಲೆಲೆ॰ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕಲೆ॰ ಆನಿ ಸಕಲ ತಣಾ ಘೊಶ್ಯಾ॰ತು ಉಡಲೊ. ಪುಣ್ಯ! ಕಾ॰ಯಿ ಜಾಯನಿ. ಹೆತಾ॰ ತೆತಾ॰ ಪಳಯತನಾ ತಾಕ್ಕಾ ಗಾಯೇಲೆ॰ ಮೊಡಲೆಲೆ॰ ಏಕ ಶೀಂಗ ಮೆಳ್ಳೆ॰. ಲಾಯಕ ಪಿಂಪಿರಿಶೆ॰ ಆಶ್ಶಿಲೆ॰. ತೊಣ್ಣಾ॰ತು ಧರನು ಫುಂಕಲೆ॰. ಪೀಂಂಂಂ ಪೀಂಂಂಂ ಪೀಂಂಂಂ.

ನಶೀಬ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಅಶ್ಶಿ॰ ಆಸ್ಸುಕಾ. ರುಕ್ಕಾ ವಯಲ್ಯಾನ ಲಾಗ ಮಾರಲ್ಯಾರಿಯಿ ಪಿಂಪಿರಿ ಮೆಳ್ಳಿ ಕಿ॰?

ದೂರ ಗೆಲ್ಲೆಲೆ ಮಂಗಣ್ಣಾಕ ಪೀಂ ಪೀಂ ಆಯಕಲೆ॰. ಉಡ್ಡ ಉಡ್ಡುನು ಧಾ॰ವನು ಆಯಲೊ. ಅರೆ! ಕಾಸೊವು ಸಕಲ! ಹಾತಾ॰ತು ಕಸಲೆ॰ಕಿ ಆಸ್ಸ! ಪೀಂ ಪೀಂ ವಾಜ್ಜುನು ನಾಂಚತಾ.

"ಎಯ್! ಎಯ್! ಕಸಲೆ॰ ರೆ ತೆ॰? ಮಾಕಾಯಿ ದೀರೆ" ಮ್ಹೊಣು ಮಂಗಣ್ಣಾನ ನಿಮ್ಗಿಲೆ॰. "ಹ್ಹುಂ!" ಕಾಸವಾನ ತೊಂಡ ಘು॰ವಡಾ॰ಯಲೆ॰. ಮಂಗಣ್ಣಾ ನಿಮ್ಗುನು ಸೊಲವಲೊ. ಕಾಸವಾನ ದಿಲ್ಲೆ॰ ನಾ.

"ಆಸ್ಸೊ॰. ಖ॰ಯಿ ಮೆಳತಾ ಮ್ಹೊಣು ಪುಣಿ ಸಾಂಗ." ಮಂಗಣ್ಣಾ ಲಾಲ್ಲೆಲೊ.

ತಕ್ಷಣ ಕಾಸವಾಲೆ ಮಾತ್ಯಾ॰ತು ಏಕಿ ಹಿಕ್ಮತಿ 'ಜಿಗ್' ಜಾಲ್ಲಿ! "ಮಾಕ್ಕಾ ವಯ್ರಿ ರುಕ್ಕಾರಿ ಮೆಳ್ಳೆಲೆ॰. ಥ॰ಯಿ ಆನಿಕಯಿ ಮಸ್ತ ಆಸ್ಸ," ಮ್ಹಣಾಲೊ.

"ವ್ಹಯಿ ವೆ? ಹಾಂವೆಂ ಯೆದ್ದೊಳು ಪಳಯನಿ ಇತ್ತೆಂ?" ಮಂಗಣ್ಣಾಕ ಆಶ್ಚರ್ಯ!

ಮಂಗಣ್ಣಾ ಸರಸರಿ ರುಕ್ಕಾರಿ ಚಡಲೊ. "ಹಾಂಗಾ ಖಂಯಿ ಆಸ್ಸ?"

"ಚಿಕ್ಕೆ ವಯ್ರಿ. ಚಿಕೇ ದಾವ್ಯಾನ. ಚಿಕೇ ತೆಕಡೆ." ಕಾಸವಾನ ಮಂಗಣ್ಣಾಕ ಮ್ಹೊವಾ ಮುಸಾ ಘೂಡಾಲಾಗ್ಗಿ ಧಾಡಲೊ.

ವಯ್ರಿ ಚಡತನಾ ಮಂಗಣ್ಣಾಲೆಂ ಮಾತ್ತೆಂ ಚುಕ್ಕುನು ಮ್ಹೊವಾಮುಸಾ ಘೂಡಾಕ ಲಾಗಲೆಂ. ಯೆ ದೆವಾ! ಜುಂಯಿ.... ಜುಂಯಿ.... ಜುಂಯಿ.... ಖಂಯಿ! ಮ್ಹೊವಾಮುಸಾಂಚೊ ಹೀಂಡು ಭಾಯ್ರಿ ಯೇವನು ಮಂಗಣ್ಣಾಕ ಚಾಬಲೊ. ತೊಗ್ಗು ದೆಂವಲ್ಯಾರಿ ಸೊಡತವೆ? ಧಾಂವಲ್ಯಾರಿ ಧಾಂವೆಂಡಾನು ಆಯಲೊ.

"ಹ್ಹಿ!ಹ್ಹಿ!ಹ್ಹಿ!" ಕಾಸೊವು ದೆಡ್ಡ ಪಾಯ್ಯಾನ ನಾಂಚಲೊ.

ಹೆರ್‌ದಿವಸು ಕಾಸವಾನ ಯೆತ್ತನಾ ಮಂಗಣ್ಣಾ ಬಸಲಾ. ಸಗ್ಳೆಂ ಆಂಗ ಮ್ಹೊವಾಮುಸಾನಿ ಚಾಬ್ಬುನು ಫಾಲ್ಲಾಂ. ಮುಸುಂಡು ಪಳಯಲ್ಯಾರಿ ಸುಗ್ರೀವುಸೊ ಜಾಲ್ಲಾ. ಸುಜ್ಜುನು ಥಳಥಳೆತಾ. "ಮಂಗಣ್ಣಾ, ಪಿಂಪಿರಿ ಜಾಯಿವೆ?" ಕಾಸವಾನ ಕಿಡಯಲೆಂ.

"ತೂಂವಯಿ ನಾಕ್ಕಾ, ತುಗೆಲಿ ಪಿಂಪಿರಿಯಿ ನಾಕ್ಕಾ! ಉಸಳ್!" ಮಂಗಣ್ಣಾನ ತೊಂಡ ಘುಂವಡಾಯಲೆಂ.

ತ್ಯಾ ದೀಸಲೆಗುನು ಮಂಗಣ್ಣಾ ಕಾಸವಾಕ ಚಿಕೇಚಿ ಭಿತ್ತಲೊ.

5. ಹೆಡ್ಡು ಗುಂಡಾ

ಆಪ್ಪಿ ಮಾಂಯಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಲೆ ಆಜ್ಜ್ಯೇಕ ಗುಂಡಾ ಮ್ಹೊಣು ಏಕು ನಾತ್ತು ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತೊ ಚಿಕೆ ಬೊದಾಳೊ. ತಶ್ಶಿಂ ದೆಕುನು ಜನಾಂನಿ ತಾಕ್ಕಾ 'ಹೆಡ್ಡುಗುಂಡಾ' ಮ್ಹೊಣು ಆಪ್ಪೊಚೆಂ.

ಹೆಡ್ಡು ಗುಂಡಾಕ ಬುದ್ದೊಂತು ಕರುಂಕ ತಾಗೆಲಿ ಆಜ್ಜಿ ತಾಕ್ಕಾ ಪಾಂಡುಮಾಮ್ಮಾಲೆ ಕೊಡ್ಯ್ಕಾಂತು ಚಾಕರಿಕ ಲಾಯತಾ. ಸಾಂಜೆ ಕಾಮ ಪೂರಾ ಜಾತ್ತರಿ ಪಾಂಡು ಮಾಮು ತಾಕ್ಕಾ ಏಕು ಲೊಣ್ಯಾ ಮುದ್ದೊ ದಿತ್ತಾ. ತೇಂ ಲೊಣಿ ಚಿಲ್ಲಾಂತು ಘಾಲನು ಗುಂಡಾ ಘರಕಡೆ ವತ್ತಾ.

ಆಜ್ಜ್ಯೇಕ ದಿವಯಾಂ ಮ್ಹೊಣು ಲೋಣಿ ಕಾಡುಂಕ ಚಿಲ್ಲಾಂತು ಹಾತು ಘಾಲ್ಯಾರಿ ಕಸಲೆಂ ಆಸ್ಸ? ಲೋಣಿ ಪೂರಾ ಕರಗೂನು ಉದ್ದಾಕ ಜಾಲ್ಲಾಂ!

ಆಜ್ಜಿ ಸಾಂಗತಾ, "ಪುತಾ, ಆನಿ ಕೆದನಾಂಯಿ ಕೋಣಯಿ ಕಸಲೆಂಯಿ ದಿಲ್ಯಾರಿ ಚಿಲ್ಲಾಂತು ಘಾಲನಾಕ್ಕಾ. ಉದಕಾಂತು ದವರನು ಹಾಡಿ."

ಹೆರದೀಸು ಹೆಡ್ಡುಗುಂಡಾ ಪುಂಡಮಾಮ್ಮಾಥಂಯಿ ಕಾಮಾಕ ವತ್ತಾ. ಸಾಂಜೆ ಪುಂಡಮಾಮು ತಾಕ್ಕಾ

ಏಕು ಸುಣ್ಯಾ ಪೆಟ್ಯೊ ದಿತ್ತಾ. ತ್ಯಾ ಸುಣ್ಯಾ ಪೆಟ್ಯಾಕ ಏಕ ಉದಕಾಚೆ ಡಬ್ಯಾಂತು ಘಾಲನು ಹೆಡ್ಡು ಗುಂಡಾ ಘುರಕಡೆ ವ್ಹರತಾ! ಘುರಾಲ್ಯಾ ಪಾವತನಾ ತೊ ಪೆಟ್ಯೊ ಉದಕಾಂತು ತಿಂಬುನು ಮೊರುಂಕ ತಯಾರ ಜಾಲ್ಲಾ!

ಆಜ್ಜಿ ಮಾತ್ಯಾಕ ಮಾರನು ಘೆತ್ತಾ. ತೀ ಸಾಂಗತಾ, "ಆನಿ ಕೆದನಾಂಯಿ ಕಸಲೆಂಯಿ ದಿಲ್ಯಾರಿ ಗಳ್ಯಾ ದೊರಿ ಬಾಂದುನು ಹಾಡಕಾ ಬಾಳಾ."

ಹೆರದೀಸು ಗುಂಡಾ ಪಿಟ್ಟಾ ವಿಟ್ಟು ಥಂಯಿ ಕಾಮಾಕ ಮೆಳತಾ. ಸಾಂಜೆ ಘುರಕಡೆ ವತ್ತನಾ ವಿಟ್ಟುಮಾಮು ತಾಕ್ಕಾ ಎಕ್ಕ ಚಿಲ್ಲಾಂತು ಗೊಂವಾಂ ಪೀಟ ದಿತ್ತಾ. ತ್ಯಾ ಚಿಲ್ಲಾಕ ದೊರಿ ಬಾಂದುನು ಹೆಡ್ಡುಗುಂಡಾ ಮಾರ್ಗಾರಿ ದರದರ ತಾಂಡುನು ಹಾಡತಾ. ಚೀಲ ಪಿನ್ನುನು ಪೀಟ ಪೂರಾ ಮಾರ್ಗಾರಿ ಪಡತಾ.

ಆಜ್ಜೇಕ ಕೋಪು ಯೆತ್ತಾ. "ಅರೆ ಬೊದಾಲ್ಯಾ! ಕಸ್ಸಲೆಂ ಹೆಂ? ಆನಿ ಮುಕಾರಿ ಜಡ ವಜೆಂ ಘಾಟೀರಿ ವ್ಹಾಂವನು ಹಾಡಕಾ," ಮ್ಹಣತಾ.

ಹೆರದೀಸು ಹೆಡ್ಡುಗುಂಡಾ ಮಡವಳಾಥಂಯಿ ವಚುನು ಕಾಮಾಕ ಲಾಗತಾ. ಸಾಂಜೆ ಮಡವಳಾಂಬೊ ಗುಂಡಾಕ ಏಕ ಗಾಡವಾ ಪೀಲ ದಿತ್ತಾ. ಗುಂಡಾ ಆಜ್ಜೇನ ಸಾಂಗಲ್ಯಾವರಿ ಗಾಡವಾಕ ಘಾಟಿರಿ ಘಾಲನು ವ್ಹಾಂವುನು ಘುರಕಡೆ ವತ್ತಾ.

ತಾಣೆ ರಾವಳಾರಾ ಎದ್ರಾಕದಾಕುನು ವತ್ತನಾ ರಾಯಾಲಿ ಧೂವ ಹೆಡ್ಡುಗುಂಡಾಕ ಪಳೊವನು 'ಪಿಸಕ್‌ನಿ' ಹಾಂಸತಾ. ರಾಯಾಕ ಭಾರಿ ಖುಶಿ ಜಾತ್ತಾ. ಇತ್ಯಾಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತೀ ಜಾಯತಲಾಗುನು ಹಾಂಸ್ಸನಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ. "ಕೋಣ ತಿಕ್ಕಾ ಹಾಂಸಯತಾಕಿ ತಾಕ್ಕಾಚಿ ತಿಕ್ಕಾ ವ್ಹಾಡ್ಡಿಕ ಕರನು ದಿತ್ತಾಂ" ಮ್ಹೊಣು ರಾಯಾನ ಜಾಹಿರ ಕೆಲ್ಲೆಲೆಂ.

ರಾಯು ಧುವೇಕ ನಿಮ್ಗಿತಾ, "ಇತ್ಯಾಕ ಆಮಾ ಹಾಂಶ್ಶಿಲಿ?" ಧೂವ, "ಆನಾ, ಕೆದನಾಂಯಿ ಗಾಡವಾನ ವಜೆಂ ವ್ಹಾಂವಚೆಂ. ಹಾಂಗಾ ಪಳೆ! ಮನೀಶು ಗಾಡವಾಕ ವ್ಹಾಂವತಾ," ಮ್ಹೊಣು ತೀ ಪೊಣು ಪೊಣು ಪೊಟ್ಟಾಕ ಧರನು ಹಾಂಸತಾ.

ರಾಯು, ಆಪಣ್ಯಾನ ಜಾಹಿರ ಕೆಲ್ಲಲೆ ಪ್ರಮಾಣೆ ಹೆಡ್ಡುಗುಂಡಾಕ ಆಪ್ಪೊನು ಧುವೇಕ ದೀವನು ಭಾರಿ ಗಡದ್ದಾಯೆರಿ ತಾಂಗೆಲಿ ವ್ಹಾಡ್ಡಿಕ ಕರತಾ. ಗುಂಡಾ ರಾಯ್ಯಾಲೊ ಜಾಂವಯಿ ಜಾತ್ತರಿ ಚಿಕೆ ಬುದ್ವೊಂತು ಜಾತ್ತಾ. ಆಪ್ಪಿಮಾಂಯಿ ವ್ಹಡವಿಕಾಯೇರಿ ರಾವಳಾರಾಂ ರಾಬತಾ.

(ವ್ಹಡವಿಕಾಯಿ - ವೈಭವ)

6. ಕಾಟಾಕುಟ್ಯೆ ಮ್ಹಾಂತಾರಿ

ಏಕ ದಿವಸು ಗೊ'ಯಾ ದಾಕುನು ಮಸ್ತ ವ್ಯಾಪಾರಿ, ಚರ್ಕೆ, ದಾರಲೆ, ಬಾಯ್ಲುಮನ್ಶ ಆನಿ ಏಕಿ ಮುಜ್ಜಟ ಮ್ಹಾಂತಾರಿ ಕರನು ಮಚವ್ಯಾರಿ ಬೊಂಬಯಿ ವತ್ತಲಿ. ಸಕ್ಕಡಯಿ ಗಮ್ಮತೇರಿ ಖೆಳತಲಿ, ಹಾಸತಲಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮ್ಹಾಂತಾರಿ ಮಾತ್ರ ಫಡಫಡೆತೇರಿ, ತಿಗೆಲೀ ಖಬರ ಸಾಂಗುನು ಸಾಂಗುನು ರಾಳಿ ಉಲ್ಲಯತೇರಿ ದುಸ್ರ್ಯಾಕ ಕರಕರಾಯತಾಲಿ.

ಮಚವೊ ಮುಕಾರಿ ವತ್ತ ಗೆಲ್ಲೊ. ಅಶ್ಶಿ ವತ್ತರಿ ಆಸ್ತನಾ ಏಕ ಹೊಡ ತಿಮಿಂಗಿಲ ಮಚವ್ಯಾ ಎದ್ರಾಕ ಆಯಲೆ. ತೊಂಡ 'ಆಂ' ಕರನು ಸೊಡವಾನು ಮಚವೊ ಗಿಳುಂಕ ಧಾವನು ಆಯಲೆ. ಜನಾಕ ಭೀವನು ಇತ್ತೆ ಕರಚೆ ಮ್ಹೊಣು ಕಳ್ಳೆ ನಾ.

ತಾನ್ನಿ ತಿಮಿಂಗಿಲಾಕ ಧಾವಡಾಚಾಕ ಮಚವ್ಯಾರಿ ಆಶ್ಶಿಲೊ ಸಾಮಾನು, ಕುರ್ಚಿ, ಮೇಜ, ಸೊನ್ನಾರಿಂಗಾ ಕಾಂಟಿ, ರಟ್ಟ್ಯಾಪೆಟ್ಯೊ ಕಾಣ್ಣು ಕಾಣ್ಣು ತಾಕ್ಕಾ ಮಾರಲ್ಯೊ. ತಿಮಿಂಗಿಲಾಕ ಲಾಗತವೆ? ಉಡ್ಡಯಿಲೊ ಸಾಮಾನು ಪೂರಾ ತೆ ಗುಳುಂ ಗುಳುಂ ಗಿಳತಲೆ. ಮಚವ್ಯಾ ವಯಲೊ ಸಾಮಾನು ಪೂರಾ ಖಾಲಿ ಜಾಲ್ಲೊ.

ಆನಿ ಕಸಲೆ ಕರಚೆ ಆಬಾ? ಜನ ಭೀವನು ದೆವಾಕ ಪಾಯ ಪಡಲಿಚಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮ್ಹಾಂತಾರಿ ಮಾತ್ರ ಏಕ ಮುಲ್ಲ್ಯಾಕ ಬೈಸುನು, "ಇತ್ಲೆ ತರ್ನಾಕುಂಟೆ ಚರ್ಕೆ ಆಸ್ಸತಿ ಮ್ಹೊಣು ದಂಡ. ಏಕ ತಿಮಿಂಗಿಲಾಕ ಮಾರುಂಕ ಜಾಯನಾ," ಮ್ಹೊಣು ಘುಡಘುಡ್ಯೆಕ ಹಂಗಶಿತಾಲಿ.

ಜನಾಂಕ ಹರ್ದ್ಯಾಂತು ಪುಕುಪುಕು, ಪಾಯ್ಯಾಂ ಕಡಕಡೊ, ನುಪ್ರೊ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮ್ಹಾಂತಾರೇಲೊ ಫಡಫಡೊ. ದೆವಾ ರಾಕ!

ಆನಿ ಹ್ಯಾ ತಿಮಿಂಗಿಲಾಕ ಮಾರಚೆ ಕಶ್ಶಿ ಆಬಾ? ಮ್ಹೊಣು ಯೆಚ್ಚನಾ ಜಾತ್ತನಾ ಜನಾಂಕ ಕರಕರಾಯತಲಿ ಮ್ಹಾಂತಾರಿ ದಿಸಲಿ. "ಉಡ್ಡಯಾ ರೆ ತ್ಯಾ ಮ್ಹಾಂತಾರೇಕ!" ಎಕ್ಕ್ಯಾನ ಕೊಪ್ಪುನು ಸಾಂಗಲೆ. ಚೆರ್ಕ್ಯಾನಿ ಮ್ಹಾಂತಾರೇಕ ಉಬ್ಬಾರನು ತಿಮಿಂಗಿಲಾಕ ಮಾರಲಿ. ಗುಳುಂ! ತಿಮಿಂಗಿಲಾನ ತಿಕ್ಕ ಸಗಳೀ ಗಿಳ್ಳಿ!

ಥೊಡೆ ವೇಳಾನ ಕಶ್ಶಿಂಕಿ ಕಷ್ಟಾನ ಜನಾನಿ ತಿಮಿಂಗಿಲಾಕ ಮಾರಲೆ. ಜನಾನಿ ತಾಜ್ಜೆ ಮಡೆ ತಾಂಡುನು ಮಚವ್ಯಾರಿ ಹಾಡಲೆ. ತಾಜ್ಜೆ ಪೊಟ ಚಿರಲೆ. ಚೀರನು ಭಿತ್ತರಿ ಪಳಯತನಾ ತಾಂಕಾ ದೊಳೆ ಕಾಳೊಕು ಯೆವಚಾಕ ಮಾತ್ರ ಬಾಕಿ.

ಪೊಟ್ಟಾಂ ಭಿತ್ತರಿ ಜನಾನಿ ಮಾರಲೇಲಿ ಕುರ್ಚಿ, ಮೇಜ ಚಂದ ಕರನು ಪಾತಲಾನು, ಸೊನ್ನಾರಿಂಗಾ ಕಾಂಟಿ ಮೇಜೇರಿ ದವರನು, ಮ್ಹಾಂತಾರಿ, ಖುರ್ಚೇರಿ ಬೈಸುನು, ಸೊನ್ನಾರಿಂಗ ಸೊಲ್ಲೊವನು, ಬಯಿ ಖಾವನು ಬಿ 'ಥೂ' ಕರತರಿ ಆಸ್ಸ!

ಹೆ° ದೃಶ್ಯ ಪಳವನು ಮಚವ್ಯಾವಯಲೆ° ಜನ ನಾಂಕಾರಿ ಬೊಟ ದವರನು ಸಾಂಗು°ಕ ಲಾಗಲಿ°ಚಿ, "ಅಬ್ಬಾ! ಆಜ್ಜೇಲೆ° ಧೈರ್ಯಕಿ°?"

7. ಶೆತಕಾರು ರಾಮಸಿಂಗು

ಪಂಜಾಬಾಂತು ಏಕ ವರ್ಸ ಪಾವ್ಸು ಯೇನಾಶಿ° ಭಾರಿ ದುಶ್ಕಾಲು ಆಯಲೊ. ಆನಿ ಚಾರಿ ವರ್ಸ° ಪಾವ್ಸು ಯೇನಾಖ°ಯಿ ಮ್ಹೊಣು ಘಾಬು ಜಾಲ್ಲೊ. ಜನಾ°ಕ ಪಿವಚಾಕ ಉದ್ಧಾಕ ನಾ, ಗಾದ್ಯಾ°ತು ಘಸಲ ನಾ, ಬಾ°ಯಿ ತಳಿ° ಖಾಲಿ. ಜನ ಪೂರಾ ಗಾ°ವ ಸೋಣು ದೇಶಾಂತರಾ ಗೆಲ್ಲಿ°ಚಿ

ರಾಮಸಿಂಗ್ ಮ್ಹೊಣು ಏಕು ಶೆತಕಾರು ಮಾತ್ರ ದೂರದಾಕುನು ಉದ್ಧಾಕ ವ್ಹಾ°ವನು ಹಾಣು, ಗಾದ್ಯಾ° ರೊಕೊನು, ಗಾದ್ದೊ ಕೊಶ್ಶಿತಚಿ, ಧಾನ್ಯ ಶಿಂಪತಚಿ, ವಾಂವ್ಟ ಕಾಡತಾಶಿಲೊ. ತಾಕ್ಕಾ ಪಳವನು ಆಕಾಶಾವಯಲ್ಯಾ ಏಕ ಕಾಳೆ ಮೊಡಾಕ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಜಾಲ್ಲೆ°!

ಮೊಡಾನ ನಿಮ್ಗಿಲೆ°, "ರಾಮ್‌ಸಿಂಗ್! ತೂ° ಏಕ್ಲೊ ಇತ್ತೆ° ಗಾ°ವಾಂತೂಚಿ ರಾಬಲಾ? ಹೆ° ಕಸಲೆ° ಕರತಾ? ಗಾದ್ದೊ ಇತ್ಯಾಕ ಕೊಶ್ಶಿತಾ? ಆಮ್ಮಿ ಕಾ°ಯಿ ಆನಿ ಚಾರಿ ವರ್ಸಾ°ಕ ಪಾವ್ಸು ದೀನಾಚಿ!"

"ತುಮ್ಮಿ ಪಾವ್ಸು ದೀನಾ°ಚಿ ಮ್ಹೊಣು ಹಾ°ವೆ° ಗಾದ್ಯಾ ಕಾಮ ಕರನಾಶಿ° ನುತ ಬಸಲ್ಯಾರಿ ಕಶ್ಶಿ°? ಚಾರಿ ವರ್ಸಾ°ನಿ ಪಾವ್ಸು ಯೆತ್ತನಾ ಮಾಕ್ಕಾ ಗಾದ್ಯಾ°ತು ಕಾಮ ಕಶ್ಶಿ° ಕರಚೆ° ಮ್ಹೊಣು ವಿಸರತ". ರಾಮಸಿಂಗಾನ ಹುಸ್ಕೊ ದಾಕ್ಕಯಲೊ.

ತೆ° ಆಯಕುನು ಮೊಡಾಕ ಚಿಂತಾ ಜಾಲ್ಲಿ. "ಅರೆ! ಹಾ°ವೆ° ಚಾರಿ ವರ್ಸ° ಪಾವ್ಸು ದೀನಾಶಿ° ನುತ ಬಸಲ್ಯಾರಿ ಮಾಕಾಯಿ ಪಾವ್ಸು ದೆ°ವೊ°ಚೊ ಕಶ್ಶಿ° ಮ್ಹೊಣು ವಿಸರನು ಗೆಲ್ಯಾರಿ?"

ಮೊಡಾನ ತತ್ಕಾಲ ಪಾವ್ಸು ದಿವಚಾಕ ಸುರು ಕೆಲ್ಲೆ°. ತೆ° ಪಳೊವನು ದುಸ್ರಿ° ಮೊಡ°ಯಿ ಹಾಜಿರ್ ಜಾಲ್ಲಿ°ಚಿ. ತಾಂಕಾಯಿ ತಶಿ°ಚಿ ದಿಸಲೆ°. ಸಕ್ಕಡಾ°ನಿ ಪಾವ್ಸು ದಿಲ್ಲೊ.

ಗುಡುಗುಡು ಮಿಂಚು ಗಡಗಡೆಲೊ. ವಾರೆ° ಬಿಸವ್ಪುನು ಆಯಲೆ°. ಲಾಯಕ ಪಾವ್ಸು ಆಯಲೊ.

ರಾಮ್‌ಸಿಂಗಾಲೆ ಗಾದ್ಯಾ°ತು ಶೇತ ಕಿರಲಲೆ°, ಧಾನ್ಯಾ°ಕ ಮುಂಗೊ ಯೇವನು ಸಾನಸಾನ ಝಾಡ್ಡ° ಕಿರಲೆಲಿ°, ಬಾ°ಯ್ತು°, ತಳ್ಯಾಂತು ಉದ್ಧಾಕ ಭರಲೆ°. ದುಶ್ಕಾಲು ದೂರ ಗೆಲ್ಲೊ. ಸಮೃದ್ಧಿ ಆಯಲಿ.

ಗಾ°ವು ಸೋಣು ಗೆಲ್ಲೆಲಿ° ಗಾ°ವಾ°ಕ ಪರತಲೀ°ಚಿ, ರಾಮಸಿಂಗಾನ ಮೊಡಾ°ಕ ಪಾಠ ಶಿಕಯಿಲ್ಲೊ ಪಳವನು ತಾನ್ನಿ "ರಾಮಸಿಂಗ್ ಕೀ ಜೈ" ಮ್ಹೊಣು ಜಯಕಾರು ಘಾಲ್ಲೊ.

8. ಟೊಪ್ಪೆ ಭೂತ

ವಿವೇಕು ಆನಿ ವಿದ್ಯಾ ತ್ಯಾದಿವಸು 'ಹೋಮ್‌ವರ್ಕ್' ಕರತರಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ°ಚಿ. ತಾಂಗೆಲಿ° ಆನು ಆಮ್ಮಾ ಭಾಯ್ರಿ ಗೆಲ್ಲೆಲಿ°.

ಫಕ್ಕನಿ ಪೆಲ್ಯಾಕುಡಾ°ತು ಸರಸರ ಶಬ್ದು ಜಾಲ್ಲೊ. ವಿದ್ಯಾ ಉಟಾವನು ವಚುನು ನಿಲಕಲಿ. ಹಾಂ! ವಿವೇಕಾಲಿ ಕ್ರಿಕೆಟಾ ಟೊಪ್ಪಿ ನೆಲಾರಿ ಸರಸರ ಚರತರಿ ಆಸ್ಸ! ಹೆ° ಕಸಲೆ°? ಭೂತ ಕಿ°!? ವಿದ್ಯಾನ ಭೀವುನು 'ಅಣ್ಣಾ ....' ಮ್ಹೊಣು ಹೊಡಾನ ಕಿಲಾ°ಟಿ ಮಾರಲಿ.

ವಿವೇಕು ಧಾ°ವುನು ಆಯಲೊ. ವಿದ್ಯಾನ ದೊಳೆ ಹೊಡ ಹೋಡ ಕರನು "ಥ°ಯಿ ಪಳೆ ಭೂತ!" ಮ್ಹೊಣು ಟೊಪ್ಯೇಕ ಬೋಟ ದಾಕ್ಕಯಲೆ°.

ವಿವೇಕಾನ ಪಳಯಲೆ°. ಟೊಪ್ಪಿ ಹಳು ಹಳು ಮುಕಾರಿ ವತ್ತಾ. ಚಿಕ್ಕೆ ರಾಬತಾ, ಚಿಕ್ಕೆ ಮುಕಾರಿ ವತ್ತಾ. ಭಂಯಾನ ವಿವೇಕಾಕಯಿ ಪೊಟ್ಟಾ°ತು ಪುಕುಪುಕು.

ದೊಗ್ಗಾ°ಕಯಿ ಕಸಲೆ° ಕರಚೆ° ಮ್ಹೊಣು ಕಳ್ಳಿ. ರೊಡು°ಕಯಿ ಭ°ಯ! ಟೊಪ್ಯೇಕ ಪಳೊವಚಾಕಯಿ ಭ°ಯ! ತಾನ್ನಿ ಗಟ್ಟಿ ಪೊಟೊನು ಧರನು ರಾಬಲೀ°ಚಿ.

ಪಳಯತ ಪಳಯತಾ° ಟೊಪ್ಪಿ ಕುಡಾ°ದಾಕುನು ಕುಡಾ° ಗೆಲ್ಲಿ. ಹಳೂ ವಾಸರೇ°ತು ಗೆಲ್ಲಿ. ವಿವೇಕಾಕ ಚಿಕೇ ಧೈರ್ಯ ಆಯಲೆ°. "ಹುಶ್! ವಿದ್ಯಾ, ಭೀವನಾಕ್ಕಾ. ಮೆಗೆಲೆ ಮಾಗ್ಗಿ° ಯೊ. ಹಾ°ವೆ° ಸಾಂಗಿಲ್ಯಾವರಿ ಕರಿ" ಮ್ಹೊಣು ತಾಣೆ ವಿದ್ಯಾಲ್ಯಾ ಕಾನ್ನಾಂತು ಪಿಸಿಪಿಸಿ ಗುಟ್ಟುಸೊ ಸಾಂಗಲೊ.

ವಾಸರೆ°ತು ಬೆತ್ತಾಚೆ ಖೊಟ್ಯಾ°ತು ಸಾನಸಾನ ಬಟಾಟೆ, ಪಿಯಾವ, ಲಸುಣ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ವಿವೇಕಾನ ಏಕು ಬಟಾಟೊ ಕಾಣ್ಣು ಭುತ್ತಾಕ ಮಾರಲೊ. ಲಾಗ್ಗನಿ! ಆನ್ನೇಕು ಮಾರಲೊ. ನಾ! ಲಾಗ್ಗನಿ. ಆನ್ನೇಕು ಮಾರಲೊ. ಊಹೂಂ! ಲಾಗ್ಗನಿ. ಕಸ್ಸಲೆ ನಮೂನ್ಯಾ ಭೂತ ಆಬಾ ಹೆ°? ಟೊಪ್ಪಿ ಹಳು ಹಳು ಮುಕಾರಿ ಗೆಲ್ಲಿ.

ವಿದ್ಯಾನ ಏಕು ಪಿಯಾವು ಮಾರಲೊ. ಲಾಗ್ಗನಿ! ಆನ್ನೇಕು ಮಾರಲೊ. ಊಹೂಂ! ಚುಕಲೊ! ತೀಣೆ ಏಕು ಸಾನು ಲಶಣೆ ಕಾಂದೊ ಮಾರಲೊ. ಟಪ್! ಫೆ! ಲಾಗಲೊ!

"ಮಿ°ಯಾ°ವ್" ಟೊಪ್ಯೆಂತುಲ್ಯಾನ ಆವಾಜ ಆಯಲೊ... ಹೆ° ಕಸಲೆ°? ತಾನ್ನಿ ಹಳೂ ಲಾಗ್ಗಿ ಗೆಲ್ಲಿ°ಚಿ. ಟೊಪ್ಪಿ ಹಳೂ ಉಬ್ಬಾರಲಿ. ಓಹ್! ಮಿಂಕಿ! ತಾಂಗೆಲೆ ಮೊಗಾಚೆ° ಸಾನ ಧವೆ° ಚಂದ ಬಿಲ್ಲು ಪೀಲ!

ತಾಂಕಾ ಜೋರು ಹಾ°ಸು ಆಯಲೊ. ಮಿಂಕಿಕ ಉಕ್ಕೊಳನು ಧರಲೆ°. "ಮಿಂಕಿ! ಆಮ್ಕಾ ಭಿವಯಲೆ° ಗೊ ತೂ°ವೆ°?" ಮ್ಹಣತರಿ ಮಿಂಕಿಲೆ° ಮಾತ್ತೆ° ಪರಸುನು ಮೋಗು ಕೆಲ್ಲೊ.

ಆನ್ನಾನ ಆನಿ ಆಮ್ಮಾನ ಯೆತ್ತರಿ ತಾಂಕಾ°ಯಿ ಹೀ ಟೊಪ್ಯೆ ಭುತ್ತಾ ಕಾಣಿ ಸಾಂಗಲಿ. ತಾನ್ನಿ°ಯಿ ಹಾ°ಸಲಿ°ಚಿ.

9. ಮಾಂಕಡಾ᾿ಲೊ ಉಪಾಸು

ತ್ಯಾ ದಿವಸು ಎಕಾದಶಿ. ಮಾಂಕಡಾ᾿ನಿ ಉಪಾಸು ಕರಚೆ᾿ ಠರಯಲೆ᾿. ಸಕಾಣಿ᾿ ಇಕ್ರಾ ಘಂಟೆತಾ᾿ಯಿ ಕಾ᾿ಯಿ ಆಪತ್ತಿ ನಾತ್ತಿಲೆ᾿ ಉಪಾಸು ಚಲಲೊ.

ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಎಕ್ಕ ಕೇಳಿ ತೊಟಾ᾿ತು ರಿಗತರಿ ..... ಪಿಕ್ಕಲಿ᾿ ಕೇಳಿ᾿ ಚೊಯತರಿ .... ಉಫ್ !

"ಮ್ .... ಮ್ ..... ಪಳಯಾ! ಕೇಳಿ᾿!" ಏಕ ಸಾನ ಮಾಂಕಡಾಕ ಆ᾿ಯಡೆ ಆಯಲೆ.

"ನಾ!ನಾ! ಆಜಿ ಆಮ್ಕಾ᾿ ಉಪಾಸು. ವಿಸರಲಿ᾿ವೇ? ಕೊಣಯಿ ಕೇಳೆ᾿ ಖಾವಚಾಕ ನಜ್ಜ". ಮುಖೇಲ ಮಾಂಕಡಾನ ತಾಕೀತ ಕೆಲ್ಲಿ

"ನಾಬಾ! ಆಮ್ಮಿ ಖಾಯನಾ᾿ಚಿ. ಖಾಲಿ ಪಳೊವಚೆ᾿ ಮಾತ್ರ". ಸಾನ ಮಾಂಕಡಾನ ಧೈರ್ಯ ಸಾಂಗಲೆ᾿.

ಥೊಡೋ ವೇಳು ಸಕ್ಕಡ ಮಾಂಕಡ᾿ಯಿ ಹೆಕಡೆ ತೆಕಡೆ ವತ್ತರಿ ಕೆಳ್ಯಾ᾿ ಘುಡಾಯು ನಿಯಾಳತರಿ ನುತ ಬಸಲಿ᾿ಚಿ. ಸಾನ ಮಾಂಕಡಾಕ ಆಶಿ ತಡವನಿ. ರಪ್ಪನಿ ಉಡ್ಡುನು ಏಕ ಕೇಳೆ᾿ ತುಂಟಯಲೆ᾿.

"ಆ᾿ಯ್! ಕೋಣ ತೆ᾿? ಉಪಾಸು ವಿಸರಲೊವೆ?" ಮುಖೇಲ ಮಾಂಕಡಾನ ತಾಳೊ ಕಾಡಲೊ.

"ಹಾ᾿ವ ಕಾ᾿ಯಿ ಖಾಯ್ನಾ. ಹಾತಾ᾿ತು ಧರಲೆಲೆ᾿ ಮಾತ್ರ" ಸಾನ ಮಾಂಕಡಾನ ತಾಳ್ಯಾಕ ಭೀವನು ಜವಾಬ ದಿಲ್ಲಿ.

ಮುಖೇಲ ಮಾಂಕಡ ಉಲ್ಲಯನಿ. ತಾಣೆ᾿ ನುತ ಬಶ್ಶಿಲೆ᾿ ಪಳವನು ಸಕ್ಕಡ ಮಾಂಕಡಾ᾿ನಿಯಿ ಉಡ್ಡುನು ಎಕ್ಕೇಕ ಕೇಳೆ᾿ ತುಂಟೊನು ಹಾಡಲೆ᾿. ಹಾತಾ᾿ತು ಧರನು ಆ᾿ಯಡೆ ಗಿಳತರಿ ಬಸಲಿ᾿ಚಿ. ಥೊಡೊ ವೇಳು ಗೆಲ್ಲೊ.

"ಕೆಳ್ಯಾ᾿ ಸಾಲಿ ಕಾಣ್ಣು ಧರಯಾ᾿ವೇ?" ಸಾನ ಮಾಂಕಡಾನ ನಿಮ್ಗಿಲೆ᾿. ಸಕ್ಕಾಡಾ᾿ನಿಯಿ ಕೆಳ್ಯಾ᾿ ಸಾಲಿ ಕಾಣಣು ಹಾತ್ತಾ᾿ತು ಧರಲಿ.

ಮುಖೇಲ ಮಾಂಕಡಾನ, "ಅನಪತ್ಯ ಇತ್ಯಾಕ ಕರತಾಚಿ? ಆತ್ತ᾿ ಸಾಂಜ ಜಾತ್ತಾ. ಮಾಗ್ಗಿರಿ ಖಾವಯೇತ ನ᾿ವೇ?" ಮ್ಹೊಣು ಭಿಷ್ಯಾಯಲೆ᾿. ಆಯಕತಾ ಕೋಣ?

"ಅಯ್ಯೊ! ಸಾಲಿ ಕಾಣ್ಣು ತಯಾರಿ ಆಸಲ್ಯಾರಿ ಸಾಂಜ ಜಾಲ್ಲೆ ಸತ್ತಾನ್ ಖಾವಯೇತ ನ್ಹ᾿ವೇ?". ಜವಾಬ ಆಯಲಿ.

ಥೊಡೋ ವೇಳು ಗೆಲ್ಲೊ. ಮಾಂಕಡ ಆನಿ ಕೇಳೆ᾿? ಹೂಂ... ಹೂಂ ... ! ಆ᾿ಯಡೆ ಗೀಳನು ಮಿಟ್ಟಿ ಮಾರಲ್ಯಾರಿ ಕೇಳೆ᾿ ಖೆಲ್ಯಾವರಿ ಜಾತ್ತವೆ?

ಸಾನ ಮಾಂಕಡಾಕ ಆನಿ ತಡವನಿ. "ಆಮ್ಮಿ ಕೇಳ್° ತೊಣ್ಣಾ°ತು ಧರಲ್ಯಾರಿ ಕಶ್ಶಿ°?" ಮ್ಹಣಾಲೆ°. ಹೂಂ! ಣ್ಣೋಜಿ!

"ಜೀವಾರಿ ಯೇತ! ಎಕಾದಶಿ ನ್ಹ°ವೇ°? ಏಯ್!" ಮುಖೇಲ ಮಾಂಕಡಾನ ದೊಳೆ ಘುರ್ಕಾಯಲೆ.

"ಆಮ್ಮಿ ಗೀಳನಾ°ಚಿ. ತೊಣ್ಣಾಂತು ಧರಚೆ° ಮಾತ್ರ" ಸಾನ ಮಾಂಕಡಾಲೆ ಜವಾಬೇಕ ಮುಖೇಲು ಘಂಡ ಬಸಲೊ.

ಸಕ್ಕಡಾ°ನಿ°ಯಿ, "ವ್ಹಯಿ, ವ್ಹಯಿ" ಮ್ಹೊಣು ಕೇಳ್° ತೊಣ್ಣಾ° ಧರಲೆ°.

ತೊಣ್ಣಾ° ಘಾಲತರಿ ಖಾಯನಾಶಿ° ರಾಬಚೆ° ಕಶ್ಶಿ° ಆಬಾ? ಕೇಳ್° ಗೆಲ್ಲೆ° ಪೊಟ್ಟಾಂತು. ತೃಪ್ತಿ ಜಾಲ್ಲಿ ಮನಾ°ತು.

ಮುಖೇಲ ಮಾಂಕಡಾಕಯಿ ತಡವನಿ. ತುರ್‌ತುರಿ ಯೇವನು ಚಾರಿ ಕೇಳಿ° ತುಂಟೊನು ರೊಂಗಾಯಲಿ°.

"ಆಜಿ ಪಾಪ ಮ್ಹೊಣು ಸೊಡತಾ°. ವಯಲೆ ಎಕಾದಶಿಕ ಖಂಡಿತ ಉಪಾಸು". ಮುಖೇಲಾಲೊ ಹುಕುಂ ಆಯಲೊ. ಕೇಳ್° ಖಾತ್ತ್° ಖಾತ್ತ್° ಮಾಂಕಡಾನಿ ಮಾತ್ತೆ° ಹಾಲ್ಲಯಲೆ°.

ಮಾಂಕಡಾ°ಲೊ ಉಪಾಸು ಸೊಂಪಲೊ.

10. ಚಾಕ್ಕುಲೆ ರೂಕು

ಎಪ್ರಿಲಾಂತು ರಜಾ ಮೆಳ್ಳಿಸತಾನ ಚರ್ಡುವಾ°ಕ ಭಾರಿ ಖುಶಿ. ಶಿನ್ನಾಲೊ ಮಾಮು ಮುಂಬಯಿದಾಕುನು ಗಾ°ವಾ°ಕ ಆಯಿಲೊ. ಯೆತ್ತನಾ ತಾಣೆ ಬೊಂಬಯಿ ಚಾಕ್ಕುಲೇಚಿ ಚಾರಿ ಪೊಟ್ಟ್ಯೊ ಹಾಡಲೆಲ್ಯೊ.

ಶಿನ್ನಾಕ ಬೊಂಬಯಿ ಚಾಕ್ಕುಲಿ ಭಾರಿ ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ ಲಾಗಲಿ. ತಾಣೆ ಏಕಿ ಚಾಕ್ಕುಲಿ ನಿಪ್ಪೊನು ಹೊರನು ಪಿತ್ತ್ತಲಾ ಮುಲ್ಲ್ಯಾಕ ವೊಯಲಿ! ರೂಕು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಕೆದನಾ°ಯಿ ಚಾಕ್ಕುಲಿ ಖಾವಯೇತ ನ್ಹ°ವೆ?

ಶಿನ್ನಾನ ವೊಯಿಲೆ ಚಾಕ್ಕುಲೇಕ ಸರಾಗ ಉದ್ದಾಕ ರಕಯಲೆ°. ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಪಳಯತ ಪಳಯತನಾ ಸಶಿ ಕಿರ್ಲ್ಲಲಿ. ಗರಗರಿ ವಾಡ್ಡುನು ರೂಕು ಜಾಲ್ಲೊ. ರುಕ್ಕಾಕ ಭರಿ ಚಾಕ್ಕುಲ್ಯೊ! ನುರನುರಿ! ಪರಂಬಳಿ! ಆಹಾ!

ಶಿನ್ನಾಕ ಆತ್ತ್° ಎಕ್ಕೂಕಿ ಖೇಳು, ರುಕ್ಕಾರಿ ಚೋಣು ಚಾಕ್ಕುಲಿ ತುಂಟೊನು ರೊಂಗಾಚೆ°. ದೊಸ್ತಾ°ಕಯಿ ಗಡದ್ದ ಖಾವೊಚೆ°.

ಏಕದೀಸು ಏಕಿ ರಾಕ್ಷಸಿ ಥ°ಯಿ ಆಯಲಿ. ತಿಕ್ಕಾ ದೂರದಾಕುನೂಚಿ ಚಾಕ್ಕುಲೆ ಪರಂಬಳು ನಾಂಕಾಕ ಮಾರಲೊ. ನಾಂಕಾಪೂಡ್° ಫುಲ್ಲಾನು 'ಚಾಕ್ಕುಲಿ! ಚಾಕ್ಕುಲಿ!' ಮ್ಹಣತರಿ ತೀ ಧಾ°ವನು ಆಯಲಿ.

ರುಕ್ಕಾಲಾಗ್ಗಿ ಯೆತ್ತನಾ ತಿಕ್ಕಾ ಶಿನ್ನಾ ದಿಸಲೊ. ತಕ್ಷಣ ತಿಣೆ ಏಕಿ ಮ್ಹಾಂತಾರೆ ರೂಪ ಘೆತಲೆ್. "ಪುತಾ, ಮಾಕ್ಕಾ ಏಕಿ ಚಾಕ್ಕುಲಿ ದೀ ಆಪಾ," ಮ್ಹೊಣು ಗಳೊ ಆಡ ಘಾಲುನು ಶಿನ್ನಾಲೆ ನಿಮ್ಗಿಲೆ್. ತಾಣೆ ತಿಕ್ಕಾ ಧಾ ಬಾರಾ ಚಾಕ್ಕುಲ್ಯೊ ದಿಲ್ಯೊ ದಾಂತ ನಾತಲ್ಯಾರಿಯಿ ಮ್ಹಾಂತಾರೇನ ಖೆಲ್ಯೊ "ಕಿತ್ಲೆ ರುಚಿ!" ಮ್ಹಣಾಲಿ.

ದುಷ್ಟಾ್ಕ ಕೆದನಾ್ಯಿ ವ್ಯಾಟಿ ಆಲೋಚನ ಯೆವಚಿ. ರಾಕ್ಷಸಿಕ ಚಾಕ್ಕುಲಿ ಖಾತ್ತನಾ ಶಿನ್ನಾ್ಕಚಿ ಖೆಲ್ಯಾರಿ ಕಶ್ಶಿ್ ಮ್ಹೊಣು ಆಲೊಚನ ಆಯಲಿ!

"ವ್ಹಯಿರೆ ಗೊಂಡ್ಯಾ! ಮಾಕ್ಕಾ ಆನೇಕಿ ಚಾಕ್ಕುಲಿ ದೀನಾ್ಕಿ?" ಮ್ಹಣಾಲಿ. "ಘೆ ಆಜ್ಜೆ!" ಮ್ಹೊಣು ಶಿನ್ನಾನ ಹಾತು ಸಕಲ ಕರತನಾ ಘಟಕ್ಕನಿ ತಾಕ್ಕಾ ತಾಂಡುನು ಏಕ ಜಂಬಿಲಾ್ತು ಚೆಪಲೊ. ಜಂಬಿಲ ಘಾಟಿರಿ ಘಾಲನು ವತ್ತ ರಾಬಲಿ.

ಮ್ಯೆದಾನಾ ವಯಲ್ಯಾನ ವತ್ತನಾ ತಿಕ್ಕಾ ಮುತ್ತು್ಕ ಜಾಲ್ಲೆ್. ಜಂಬಿಲ ಎಕ್ಕ ಘಾತ್ತರಾರಿ ದವರನು ಚಮಕಲಿ. ತ್ಯಾ ಜಂಬಿಲಾಕ ಏಕು ಒಟ್ಟೊ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತಾಂತುಲ್ಯಾನ ಶಿನ್ನಾನ ಭಾಯ್ರಿ ಪಳಯತನಾ ತಾಗೆಲೆ ದೊಸ್ತಾ್ನಿ ಮ್ಯೆದಾನಾರಿ ಕ್ರಿಕೆಟ ಖೆಳಚೆ್ ದಿಸಲೆ್.

ತಾಣೆ ಹೊಡಾನ ಕಿರಡುನು ತಾಂಕಾ ಆಪ್ಪಯಲೆ್. ತಾನ್ನಿ ಪಳಯತನಾ ಜಂಬಿಲಾ್ತು ಶಿನ್ನಾ! ತತ್ಕಾಲ ತಾನ್ನಿ ಶಿನ್ನಾಕ ಭಾಯ್ರಿ ಕಾಣ್ಣು ಚಿಲ್ಲಾ್ತು ಕಾಂಟೆ, ಕುಪ್ಪೆಚೂರು, ಘಾತ್ತರ ಭರಲೆಚಿ. ಆನಿ ಧಾ್ವನು ವಚುನು ನಿಪ್ಪೊನು ಬಸಲೆ.

ರಾಕ್ಷಸೀನ ಯೇವನು ಜಂಬಿಲ ಘಾಟ್ಟರಿ ಘಾಲತನಾ ತಿಕ್ಕಾ ಕಾಂಟೆ ಖೊಂಬಲೆ, ಕುಪ್ಪೆಚೂರ ಕೊಂಕಲೆ. ತೀಣೆ ಶಿನ್ನಾನ ಗರ್ಭಿಲೆ್, ಬುರ್ಗಿಲೆ್ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕಲೆ್. ಏಕಿ ಬೊಬ ಮಾರನು ಜಂಬಿಲ ಉಡೊವನು ಧಾ್ವಲಿ. ತ್ಯಾ ದಿವಸ ಲೆಗುನು ತೀ ಶಿನ್ನಾಲೆ ಹಿತ್ತಲಾ ದಿಕ್ಕಾನ ಯೇನಿ.

ಶಿನ್ನಾ ಆನಿ ತಾಗೆಲೆ ದೋಸ್ತ ಚಾಕ್ಕುಲ್ಯೆ ರುಕ್ಕಾಚಿ ಚಾಕ್ಕುಲ್ಯೊ ಖಾತ್ತರಿ ರಜೆಂತು ಗಮ್ಮತಾಯೆರಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ್ಚಿ.

11. ಆಪ್ಪ್ಯಾ ಕಾಣಿ

ಸುಬ್ಬಣಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಲೆ ಎಕ್ಕ ಮಾಮ್ಮಾ್ಕ ಘುರಭರಿ ಚರ್ಡು್ಬಾಳ. ತ್ಯಾ ನಿಮಿತ್ತ ದಿವಸ ಕಷ್ಟಾರಿ ವತ್ತಾಶಿಲೆ. ಪಾಪ!

ಏಕದಿವಸು ತಾಗೆಲೆ ಚಡುರ್ವಾ್ಕ ಗೋಡು ಆಪ್ಪೊ ಖಾವಚಾಕ ಆಶಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ತಾನ್ನಿ್, "ಆನಾ, ಆನಾ, ಆಮ್ಮಾ ಗೋಡು ಆಪ್ಪೊ ಖಾವಕಾ ಮ್ಹೊಣು ದಿಸತಾ. ಸಾಮಾನು ಹಾಡತವೆ?" ಮ್ಹೊಣು ನಿಮ್ಗಿಲೆ್.

ಸುಬ್ಬಣಿ ಮಾಮ್ಮಾಲೆಂ ತೊಂಡ ಸಾನ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಚಿಲ್ಲಾಂತು ನಾ ಚಾರಿ ಆಣೆ! ಸಾಮಾನು ಹಾಡಚೊ ಪುಣಿ ಕಶ್ಶಿಂ?

ಸುಬ್ಬಣಿಕ ದುಡ್ವಾಕ ಮಾತ್ರ ಊಣೆ, ಹಿಕ್ಮತೆಕ ನ್ಹಂಯಿ. "ಹಾಂ!" ಏಕು ಉಪಾಯು ಕೆಲ್ಲೊ.

ಬಾಯ್ಲೆಲ್ಯಾಗಿ ಏಕ ಚೀಲ ಘೆತಲೆಂ, ಆನಿ ಚಿಲ್ಲಾಕ ಭಿತ್ತರ್ ಚಾನ ಪಣಸಾಮೇಣ ದಾಟೀ ಥಾಪಲೆಂ. ಚೀಲ ಘೇವನು ಸರೂತ ಕಾಮತ್‌ಮಾಮಾಲೆ ಆಂಗಡಿ ಗೆಲ್ಲೊ. "ಕಾಮತ್‌ಮಾಮ್ಮಾ, ದೊನಿ ಕಿಲೊ ತಾಂದುಳು ಜಾಯಿ," ಮ್ಹಣಾಲೊ.

ಚಿಲ್ಲಾಂತು ತಾಂದುಳು ಘಾಲ್ಲೆ ಸತಾನ, "ಆರೆ! ಹಾಂವ ದುಡ್ಡು ಹಾಡುಂಕ ವಿಸರಲೊಂ. ಮಾಗ್ಗಿರಿ ಯೇವನು ದುಡ್ಡು ದೀವನು ತಾಂದುಳು ವ್ಹರ್‍ತಾಂ," ಮ್ಹಣಾಲೊ ಆನಿ ಆಪಣ್ಯಾಲೆ ಚಿಲ್ಲಾಂ ಆಶ್ಶಿಲೊ ತಾಂದುಳು ಕಾಮತ ಮಾಮ್ಮಾಲೆ ಗೋಣಿಂತು ರಕಯಲೊ.

ಸೀದಾ ಘರಕಡೆ ಯೇವನು ಚೀಲ ಲಾಯಕ ಕರನು ಪ್ಹಾಪ್ಪುಳೆಂ. ಮೆಣಾಕ ಚಾಬ್ಬುನು ಬಶ್ಶಿಲೊ ತಾಂದುಳು ಝುಡಲೊ. ಅರ್‌ಶೇರು ಭರಿ ಮೆಳ್ಳೊ. ಬಾಯ್ಲೆನ ತೊ ತಿಂಬತ ಘಾಲ್ಲೊ.

ಸುಬ್ಬಣಿನ ಬಂದರಾರಿ ವಚುನು ನಮೂನೊ ಪಳೊವಚಾಕ ಮ್ಹೊಣು ಆಂಗಡೀನ ಆಂಗಡಿ ಏಕ್ಕೇಕು ಗೊಡ್ಡಾಕುಡ್ಕೊ ಘೆತಲೊ. ಒಟ್ಟು ಕರತನಾ ಸುಮಾರ ಗೊಡ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಹಾಣು ಬಾಯ್ಲೆಕ ದಿಲ್ಲೆಂ.

"ಪೂರಾ ಸಮ. ಆತ್ತಾಂ ಆಪ್ಪೊ ಕಾಡುಂಕ ತೇಲ ನಾಕ್ಕವೆ? ತೆಂ ಮ್ಹಾರಗ ಭಿತ್ತರಿ ಮ್ಹಾರಗ. ಕಶ್ಶಿಂ ಹಾಡಚೆಂ?" ಮ್ಹೊಣು ಬಾಯ್ಲೆನ ರಾಗು ತಾಂಡಲೊ.

ಸುಬ್ಬಣೆಲ್ಯಾ ಇತ್ತೆಂ ಹಿಕ್ಮತೇಕ ಊಣೆ ವೇಂ? ಮಾತ್ಯಾಕ ಏಕು ಸಡಲಸೊ ಮುಂಡಾಸು ಬಾಂದುನು ತೆಲ್ಲಾ ಮಿಲ್ಲಾಕ ಗೆಲ್ಲೊ. "ಮಾಮ್ಮಾ, ತೇಲ ಲಾಯಕ ಆಸ್ಸವೆ?" ಮ್ಹಣಾಲೊ. ಮಿಲ್ಲಾಮಾಮ್ಮಾನ ಮರ್‍ಗಿ ದಾಕ್ಕಯಲಿ. ಹಳು ಮಾತ್ತೆಂ ಬಾಗ್ಸುನು "ಹೊ!ಹೊ! ಭಾರಿ ಲಾಯಕ ತೇಲ," ಮ್ಹೊಣು ಮಾತ್ತೆಂ ಗಲಗಲ ಹಾಲ್ಲಯಲೆಂ. ಘು! ಮುಂಡಾಸು ಪಡಲೊ ತೆಲ್ಲಾ ಮರ್‍ಗೆಂತು!

"ಅಯ್ಯೊ! ಮೆಗೆಲೊ ಮುಂಡಾಸು ಪಡಲೊ," ಮ್ಹೊಣು ಸುಬ್ಬಣಿಲಿ ಗೌಜಿ ಪಡಲಿ. ಮಿಲ್ಲಾಮಾಮ್ಮಾನ ವಗ್ಗಿ ಮರ್‍ಗೆಂತು ದಾಕುನು ಮುಂಡಾಸು ಕಾಣಣು ದಿಲ್ಲೊ.

ಸುಬ್ಬಣಿ ನಿಟ ಘರಕಡೆ ಆಯಲೊ. ಮುಂಡಾಸು ಕಾಣ್ಣು ಕಾಯಲೆಂ ಪಿಳ್ಳೊ. ಕಾಯಲಿ ಭರಿ ತೇಲ!

ತೆಲ್ಲಾ ಹುಸ್ಕೊ ದೂರ ಜಾಲ್ಲೊಕಿಂ? ಸುಬ್ಬಣಿ ಬಾಯ್ಲೆನ ತಾಂದುಳು ಗೊಡ ಘಾಲನು ವಾಟ್ಟುನು ಪೀಟ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ರಾನ್ನೀರಿ ಕಾಯಲಿ ದವರನು ಚೊಂಯ್ಯನಿ ಆಪ್ಪೆ ನಿಕಳಾಯಲೆ. ಚರ್ಡುವಾಂನಿ ಹೂನು-ಹೂನು, ಗೊಡು-ಗೊಡು ಆಪ್ಪೊ ಪೊಟ ಭರಿ ಖಾವುನು ಢರ್‍.....ರ್‍.....ನಿ ಢೇಂಕು ಕಾಡಲೊ.

12. ದಡ್ಡ ಜನ್ನಾ

ಉದಯಪುರ ಮ್ಹಳ್ಳೆಲೆ ಗಾ°ವಾ°ತು ಚೌಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಎಕ್ಕ ಸ್ಕುಲಾಂತು ಶಿಕತಾಲೆ. ತಾನ್ನಿ ಭಾರಿ ದೊಸ್ತ. ತಾಂತು ತೆಗ್ಗ° ಎಕ್ಲೆಪಶಿ ಎಕ್ಲೊ ಮಂತ್ರವಿದ್ಯೆ°ತು ಬುದ್ದೊಂತ. ಎಕ್ಲೊ ಚಿಕ್ಕೆ ದಡ್ಡಾ. ತಾಗೆಲೆ° ನಾ°ವ ಜನ್ನಾ.

ಏಕದಿವಸು ತೆಗ್ಗ° ಬುದ್ದಂತ ದೊಸ್ತ ರಾಯ್ಯಾಲೆ ರಾವಳಾರಾಕ ಭಾಯ್ರುಸರ್‌ಲೇಚಿ. ತಾಂಕಾ ದಡ್ಡ ಜನ್ನಾಕ ಆಪ್ಪೊನು ಹೊರು°ಕ ಸಾಬಾರ ಖುಶಿ ನಾ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಗೆಲೊ ಸಾಮಾನು ವ್ಹಾ°ವಚಾಕ ಜಾಲ್ಲೊ ಮ್ಹೊಣು ಜನ್ನಾಕ ಆಪ್ಪೊನು ವ್ಹೆಲ್ಲೊ.

ವತ್ತನಾ ವಾಟೇರಿ ಏಕ ರಾನ ಆಶ್ಶಿಲೆ°. ರಾನ್ನಾ°ತು ತಾಂಕಾ ಎಕ್ಡೆ ಏಕು ಹಾಡ್ಡಾ° ಭೊರೊ ದಿಸಲೊ. ಲಾಗ್ಗಿ ವಚುನು ಪಳಯಲ್ಯಾರಿ.ಮೆಲ್ಲೆಲೆ ಶಿಂವಾಲಿ° ಹಾಡ್ಡ°.

ತೆ° ಪಳವನು ಎಕ್ಲೊ ಬುದ್ದೊಂತು ಮ್ಹಣಾಲೊ, "ಹಾ°ವ ಮಂತ್ರಾನಿ° ಹೀ° ಹಾಡ್ಡ° ಜೊಡಸುನು ಶಿಂವಾಲೊ ಆಕಾರು ದಿತ್ತಾ°."

"ಹಾ°ವ ತಾಕ್ಕಾ ಮಾ°ಸ ಚರ್ಮ ಹಾಡಯ್ತಾ°," ದುಸ್ರ್ಯಾನ ಸಾಂಗಲೆ°.

"ಹಾ°ವ ತಾಕ್ಕಾ ಜೀವು ಹಾಡಯ್ತಾ°," ಮ್ಹೊಣು ತಿಸ್ರ್ಯಾನ ಸಾಂಗಲೆ°.

ಹೆ° ಆಯಕುನು ಜನ್ನಾಕ ಮಾತ್ತೆ° ಹೂನ! "ತುಮ್ಮಿ ಕಸಲೆ° ಕರತಾಚಿ ಹೆ°? ಕೊಣಯಿ° ಶಿಂವಾಕ ಜೀವು ಹಾಡಯ್ತಾಚಿವೆ? ಜೀವಂತಿ ಶಿಂವು ತುಮ್ಕಾ° ಖಾತ್ತನವೆ,?" ಮ್ಹೊಣು ತೊ ಫಡಫಡೆಲೊ.

"ಕಸಲ° ಫಡಫಡೆರೆ ಜನ್ನಾ ತುಗೆಲೆ? ಸ್ವತಃ ಕಾ°ಯಿ ಕಳ್ನಾ, ದುಸ್ರ್ಯೆಕಯಿ ಕರು°ಕ ಸೊಣ್ಣಾ" ತಾನ್ನಿ ಜನ್ನಾಕ ಭಿಷ್ಟಾಯಲೆ°.

ಎಕ್ಲ್ಯಾನ ಮಂತ್ರಾನಿ ತಿ° ಹಾಡ್ಡ° ಜೊಡಸುನು ಶಿಂವಾಲೊ ಆಕಾರು ದಿಲ್ಲೊ. ದುಸ್ರ್ಯಾನ ಮಂತ್ರಾನಿ ತಾಕ್ಕಾ ಮಾಸ ಚರ್ಮ ಹಾಡಯಲೆ°.

ತೆ° ಪಳವನು ಜನ್ನಾಕ ಹದ್ರ್ಯಾಂತುಲೊ ಜೀವು ತಾಳ್ಯಾಂತು ಆಯಲೊ. "ರಾಬ್ಬಯಾ! ರಾಬ್ಬಯಾ! ಹಾ°ವ ವಾಪಾಸ ಸಾಂಗತಾ°. ಆಮ್ಕಾ ನಾಕ್ಕಾ ಹೆ°," ಮ್ಹೊಣು ವರ್ಡುನು ಜನ್ನಾನ ತಾಂಕಾ ತಾಕೀತ ಕೆಲ್ಲಿ.

"ನುತ ಬೈಸ! ಜಾಳ್ಕ್ಯಾ!" ತಿಸ್ರ್ಯಾನ ಕೊಪಾನ ದೊಳೆ ತಾಂಬ್ಡೆ ಕರನು, "ಹಾ°ವೆ° ಹಾಕ್ಕಾ ಆಪ್ಪೊನು ಹಾಡಚೊ ನಾಕ್ಕಾ ಮ್ಹಳ್ಳಾ°. ಕರಕರ!" ಜನ್ನಾಕ ಘುರ್ಕಾಯಲೆ°.

ಆಪಣ್ಯಾಲೆ° ಉತ್ತರ ಕಾ°ಯಿ ಕಾನ್ನಾರಿ ಘಾಲ್ನಾ°ಚಿ ಮ್ಹೊಣು ಜನ್ನಾ ಧಡಧಡಿ ಧಾ°ವನು ಏಕ ರುಕ್ಕಾರಿ ಸರಸರ ಚಡಲೊ. ಫೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಬೈಸುನು ಸಕಲ ಪಳಯತಾಶ್ಶಿಲೊ.

ಆತ್ತಾ° ತಿಸ್ರೊ ಬುದ್ದೊಂತು ಶಿಂವಾಲಾಗಿ ಗೆಲ್ಲೊ. ದೊಳೆ ಧಾಂಪಲೆ. ಮಂತ್ರ ಮ್ಹಣಾಲೊ.

ಪಳಯತ ಪಳಯತಾ° ಶಿಂವಾಲೆ ಕಾನ ನೀಟ ಜಾಲ್ಲೆ. ಹಾತಪಾಯ ಹಾಲಲೆ. ಶಿಂವಾಕ ಜೀವು ಆಯಲೊ.

"ಶಾಭಾಸ್!" ಮ್ಹೊಣು ತಾನ್ನಿ ಎಕಮೆಕಾ°ಲಿ ಫಾಟಿ ಥಾಪಟಿಲಿ.

ಶಿಂವಾನ ದೊಳೆ ಸೊಡಲೆ. ಎದ್ರಾಕ ತೀನಿ ಮನಿಶ ರಾಬ್ಬುನು ಪಳಯತಾಚಿ. ಶಿಂವಾಕ ಖ°ಯಿನಾತ್ತಿಲಿ ಭೂಕ ಜಾಲ್ಲಿ. 'ಭಡಕ್'ನಿ ತಾಂಗೆಲೆ ವಯ್ರಿ ಉಡ್ಡುನು ತಾಂಕಾ ತೆಗ್ಗಾ°ಕಯೀ ಖಾವನು ಸೊಡಲೆ°. ಶಿಂವು ರಾನ್ನಾಕ ಧಾ°ವಲೊ.

ಶಿಂವಾನ ತೆತಾ° ವತ್ತರಿ ಜನ್ನಾ ಸಕಲ ದೆ°ವಲೊ. ತಾಕ್ಕಾ ದುಃಖ ಜಾಲ್ಲೆ°. "ಸಾಂಗಲ್ಯಾರಿ ಆಯಕನಾಶಿ°, ಮುಸ್ತಿ°ಚಿ ಮೆಲ್ಲೆಮೂ? ಇತ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಆನಿ ಬುದ್ಧಿ ಆಶಿಲ್ಯಾಂಕ ಯೆದೋ ವಿಚಾರು ಆಶ್ಶಿಲೊ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಅಸಲೊ ಅನರ್ಥು ಜಾವಚಾಕ ನಾ ಆಶ್ಶಿಲೊ," ಮ್ಹೊಣು ಬೇಜಾರಲೊ.

13. ಉಬ್ಬಟಿ ಕೋಣೆ ಖೆಲ್ಲಿ?

ಏಕ ಗಾ°ವಾ°ತು ಏಕ ಬಾಮ್ಮಣುಬಾಯ್ಲ ಆಶ್ಶಿಲಿ°. ತಾನ್ನಿ ದೊಗ್ಗ°ಯಿ ಮನ್ಯಘಾಣ್ಯಾರಿ°. ಘರಾಬಾಗಲಾ° ಕೋಣಯಿ ಆಯಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಕಾ° ನಾಖುಶಿ. ಕೊಣಾಕಯಿ ತಾನ್ನಿಚೆ, ಖಾಣ, ಜೆವಣ ದಿವಚೊ ಕ್ರಮು ತಾಂಕಾ ನಾ. ದೊಗ್ಗ°ಯಿ ಏಕಲೇಕ ಪ್ಪಿನಾರಿ. ಮಾತಿಯೆ ಕುಳ್ಳಾಕ ಕರ್ರ್ಯಾಚೇಪಶಿ ಜೋಡಿ.

ಏಕದಿವಸು ತಾಂಕಾ° ಉಬ್ಬಟಿ ಕರನು ಖಾವಯಾ° ಮ್ಹೊಣು ಆಶಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ತತ್ಕಾಲ ಪೀಟ ಕರನು ಲಾಟ್ಟುಂಕ ಬಸ್ಲಿ°.

ಅಯ್ಯ! ತಿತ್ಲೆ ಭಿತ್ತರಿ ಮೆವಣೊ ಹಾಜಿರ್! ನಿವತ ಘಾಲ್ಲಲೊ ಉಬ್ಬಟ್ಯೆ° ದಾಳು ತಾಣೆ ಪಳಯಲೊ. ನುತ ವಚುನು ಚಾವಡೆರಿ ಬಸ್ಲೊ.

ಆಕ್ಕಾನ ಭಾವಾಕ ಪಳೊವನು ನಾಂಕಾ ಮಿರ್ರ್ಯೊ ಘಾಲ್ಯೊ. ಭಾವಜಿನ ನಾಂಕ ಕವಳ್°. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮೆವಣೊ, "ಉಬ್ಬಟಿ ಖೆಲ್ಲೆ ಶಿವಾಯಿ ಹಾಂಗಾದಾಕ್ಕುನು ವಚಶಿ°ನಾ, ಕೊಣಾಲೊ ಮೆವಣೊ ಹಾ°ವ?" ಮ್ಹೊಣು ಮನಾಂತೂ ಲೆಕ್ಕುನು ಗಟ್ಟಿ ಬಸ್ಲೊ. ತೆಗ್ಗ°ಯಿ ತೊಂಡಾತೊಂಡಾ ಪಳಯತರಿ ಬಸ್ಲಿ°. ಉಬ್ಬಟಿ ಥ°ಯೀ ನಿವಲಿ.

ತಶೀ° ಸಾಂಜ ಜಾಲ್ಲಿ. ಆಖೇರಿ ಆಕ್ಕಾನ ಭಾವಾಕ ಸಾಂಗಲೆ°, "ವ್ಹಯಿರೆ, ರಾತಿ ಜಾತ್ತರಿ ಆಯಲಿ. ವಚ್ಚನಾ ಇತ್ಯಾಕ? ವಸ!. " ಭಾವಜಿನಯಿ ಮೆವಣ್ಯಾಕ ಸಾಂಗಲೆ°, "ವ್ಹಯಿರೆ, ಆಕ್ಕಾನ ಸಾಂಗಚೆ° ಸಮ.

ಹಾಂಗಾ ನುಸ್ತಿಂಚಿ ಸುಕಚೆ° ಇತ್ಯಾಕ. ತುಗೆಥ°ಯಿ ತುಗೆಲಿ ಬಾಯ್ಲು ಎಕ್ಲೀಮುರೆ? ಆನಿ ವಸ." ಮೆವಣೊ ವಚ್ಚನಾ. "ಕಾ°ಯಿ ಭ°ಯನಾ. ಹಾ°ವ ವಚ್ಚನಾ. ಮೆಗೆಲೆ ಬಾಯ್ಲೆಕ ಸಾಂಗಾತಿಕ ಮಾ°ಯಿ ಆಸ್ಸ." ಮೆವಣೊ ಗಟ್ಟಿ ಬಸ್ಲೊ.

ಹೊ ಮ್ಹಾರಾಯು ಖಂಡಿತ ವಚ್ಚನಾ ಮ್ಹೊಣು ತಾಂಕಾ ದಿಸಲೆ°. ಕಶಿ°ಯಿಪುಣಿ ಭಾವಾಕ ಧಾ°ವ°ಡಾಕಾ ಮ್ಹೊಣು ತಾಗೆಲೆ ಆಕ್ಕಾನ ಘಟಿಕತರ್ಹಿ ಬಾಮಣಾಲ್ಯಾಗಿ ಲಡಾಯಿ ಸೊದ್ದಿಲಿ. ದೇವಾಕ ದಿವೊ ಲಾವಚಾಕ ಭಿತ್ತರಿ ಗೆಲ್ಲಿ. "ದಿವ್ಯಾ ತೇಲ ಹಾಡು°ಕ ತುಮ್ಕಾ ರೊಕ್ಕಿ ಲಾಗಲ್ಯಾ! ಮಾಕ್ಕಾ ಹೆ° ಘರಯಿ ನಾಕ್ಕಾ ದಾರಯಿ ನಾಕ್ಕಾ. ಪೂರಾ ತುಮ್ಗೆಲೆ ಹದ್ರ್ಯಾರಿ ಆಸ್ಸೊ°," ಮ್ಹೊಣು ಸೊವನು ಹಿತ್ತಲಾ ಮುಲ್ಯಾ°ತು ವಚುನು ಬಸ್ಲಿ. ಬಾಮ್ಮಣುಯಿ ಉಲಯನಾಶಿ° ಹಿತ್ತಲಾಚ್ಯಾ ಆನೇಕ ಮುಲ್ಯಾಂತು ಬಸ್ಲೊ. ಮೆವಣೊ ಹೆ° ನಾಟಕ ಪಳವನು ಮಾಳ್ಯಾರಿ ವಚುನು ಬಸ್ಲೊ.

ಸುಮಾರು ವೇಳು ಜಾಲ್ಲೊ. ಘರಾ°ತು ಕಾ°ಯಿ ಹಾವ್‌ಕಾವ್ ನಾ. ಮೆವಣ್ಯಾಲಿ ಸವಾರಿ ಘರಕಡೆ ಪಾವ್ಲಿ ಕಿತ್ಕಿ° ಮ್ಹೊಣು ಆಕ್ಕಾ ಆನಿ ಭಾವಜಿ ಘರಾ° ಭಿತ್ತರಿ ಆಯಲಿ°ಚಿ. ಪಳಯಲ್ಯಾರಿ ಮೆವಣೊ ಚಾವಡೆರಿ ನಾ. ಶಾಭಾಸ್!

ದೊಗ್ಗಾನಿಯಿ° ಉಬ್ಬಟ್ಯೆ ಪೊಳೆರು ವಸ್ರ್ಯಾರಿ ಹಾಣು ದವರಲೊ. ಬಾಮ್ಮಣು ಮ್ಹಣಾಲೊ, "ವ್ಹಯಿಗೊ, ಆಮ್ಮಿ ದೊಳ್ಯಾ°ಕ ಆಂಗ್ಟಿ ಬಾಂದುನು ಘೇವನು, ಖೆಳ್ತ ಖೆಳ್ತ ಉಬ್ಬಟಿ ಖಾವಯಾ°." ಬಾಯ್ಲು, "ನವಿ ವ್ಹಾಡ್ಡಿಕ ಜಾಲ್ಲೆಲೆತಶಿ° ಆಮ್ಮಿ ತಶ್ಶಿ° ಕೆಲ್ಲಲೆ° ನ್ಹ°ವೇ°? ಗಮ್ಮತ! ಜಾಯತ," ಮ್ಹಣಾಲಿ.

ದೊಗ್ಗಾನಿಯಿ° ದೊಳ್ಯಾ°ಕ ಆಂಗ್ಟಿ ಬಾಂದುನು ಘೆತಲಿ. ತೆ° ಪಳೊವನು ಮೆವಣೊ ಮಾಳ್ಯಾರಿದಾಕುನು ಹಳೂ ತೊಗ್ಗು° ಆಯಲೊ. ತಾಂಚೆ ದೊಗ್ಗಾ°ಚೆ ಮದ್ಯೆಂತು ಬಸ್ಲೊ.

ಆಕ್ಕಾನ ಭಾವಜಿಕ ಉಬ್ಬಟಿ ದಿತ್ತನಾ ತೋ°ಡ ತೆತಾ° ಹೊರನು 'ಆ°' ಕೆಲ್ಲೆ°. ಭಾವಜಿನ ಆಕ್ಕಾಕ ಉಬ್ಬಟಿ ದಿತ್ತನಾ ತೋ°ಡ ಹೆತಾ° ಕರನು 'ಆ°' ಕೆಲ್ಲೆ°. ಅಶ್ಶಿಂ ದೊಗ್ಗಾ°ನಿ ದಿಲ್ಲೆಲಿ ಉಬ್ಬಟಿಯಿ ಗಮ್ಮತ ಖೆಲ್ಲಿ. ಪೊಳೆರು ಖಾಲಿ ಜಾಯತ ಆಯಲೊ.

ಸುಮಾರ ವೆಳಾನ ಭಾವಜಿ, "ವ್ಹಯಿಗೊ! ಪುರಾ ಉಬ್ಬಟಿ ತೂ°ಚಿ ಖಾತ್ತಾವೆ? ಮಾಕ್ಕಾ ದೀನಾವೆ?" ಮ್ಹಣಾಲೊ. ಆಕ್ಕಾಕ ಆಯಲೊ ಕೋಪು. "ಕಸಲೆ°? ಹಾ°ವ°ಚಿ ಖಾತ್ತಾ° ಮ್ಹಳ್ಳೆ°ವೆ? ಹಾ°ವೆ ತೊ°ಡಾಂತು ಘಾಲ್ಲೆ ತಶ್ಶಿ° ಗಿಳತಾಚಿ ತುಮ್ಮಿ!" ಮ್ಹೊಣು ತೀಣೆ ತಾಳೊ ಕಾಡಲೊ.

"ಏಕ ಕಿಸ್ಕುಟತಾ°ಯಿ ಮಾಕ್ಕಾ ಮೇಳ್ನಿ. ಗಿಳತಾ ಖ°ಯಿ! ಕೋಣೆ ಗಿಳ್ಳೆಲೆ° ಮ್ಹೊಣು ಪಳಯತಾ°. ಥೂ! ಬರಿ ತೀನಿಕಾಸಾಂಚಿ ತೂ°!" ಮ್ಹೊಣು ಭಾವಜಿ ದೊಳ್ಯಾ°ಕ ಬಾಂದಿಲಿ ಆಂಗ್ಟಿ ಮೆಕ್ಕಳತಾ. ಆಕ್ಕಾಯಿ ಮೆಕ್ಕಳತಾ.

ಎದ್ರಾಕ ಬಸ್ಲಾ ಕೋಣ? ತೊಂಡ ಪಾತಲಾನು ದಾಂತ ದಾಕ್ಕಯತರಿ ಬಸ್ಲಾ ಆಕ್ಕಾಲೊ ಭಾವು! ಭಾವಜಿಲೊ ಮೆವಣೊ!

ಆಕ್ಕಾ ಖಾಲಿ ಪೊಳೆರು ಬರಿನ ಕರತಾ. ಭಾವಜಿ ನಾಂಕಾರಿ ಬೋಟ ದವರತಾ. ಮೆವಣೊ, "ಯೆತ್ತಾ°," ಮ್ಹಣು ಶಾಲ್ಲೊ ಪಾಂಗುರನು ಉಟಾನು ವತ್ತಾ.

14. ಬುದ್ಧೊಂತು ಸೊಸೊ

ರಾಜು ಮ್ಹಳ್ಳಲೆ ಏಕ ಚಲ್ಲ್ಯಾಕ ಮನಶಾಲ್ಯಾ° ಪಶಿ ಮೃಗಾ°ಲ್ಯಾಗಿ ದೊಸ್ತಿ ಚಡಿ. ತಾಣೆ ದೀಸು ಭರಿ ರಾನ್ನಾಂತು ಮೃಗಾ°ಲ್ಯಾಗಿ ಖೆಳತರಿ ಆಸ್ಸುಚೆ°. ಸಕ್ಕಡ ಮೃಗಾ°ಕಯಿ ರಾಜು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಭಾರಿ ಪ್ರೀತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ವಾಗಾಕ ಮಾತ್ರ ಚಿಕೆ ತಶಿತಶೀಂಚಿ.

ಏಕ ರಾತ್ರಿ ವಾಗಾನ ರಾಜುಲೆ ಗಾ°ವಾ°ಕ ಯೇವನು ಎಕ್ಕ ಕೊಡ್ಡ್ಯಾ°ಕ್ಕುತುಲೆ ಗಾಯೇಕ ಮಾರನು ಖೆಲ್ಲಿ. ಹೆರದಿವಸು ಫಾಲ್ಲೆ° ಜಾತ್ತನಾ 'ವಾಗು-ಆಯಲೊ ಖಂಯಿ' ಮ್ಹೊಣು ಗಾ°ವ ಭರಿ ಖಬರ ಜಾಲ್ಲಿ.

ಗಾ°ವಚ್ಯಾ ಧೈರ್ಯವಾನ ಚಕ್ರ್ಯಾ°ನಿ ಆನೇಕ ಪಂತ° ವಾಗಾನ ಆಯಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಧರನು ಘುಡಾಂತು ಘಾಲಯಾ° ಮ್ಹೊಣು ಆಲೊಚನ ಕೆಲ್ಲಿ. ಲಾಯಕು ಏಕು ಘೂಡು ಹಾಡಲೊ. ಹೀ ಖಬರ ವಾಗಾಕ ಸಾಂಗಯಾ° ಮ್ಹೊಣು ರಾಜು ರಾನ್ನಾ° ತರ್ಪೆನ ಧಾ°ವಲೊ.

"ವಾಗಾ! ವಾಗಾ! ತುಕ್ಕಾ ಚರ್ಕೆ ಧರತಾಚಿ ಖ°ಯಿ. ತೂ° ಆನಿ ಗಾ°ವಾ°ಕ ಯೇವನಾಕಾ," ಮ್ಹೊಣು ರಾಜುನ ವಾಗಾಕ ತಾಕೀತ ಕೆಲ್ಲಿ°. ವಾಗು ಆಯಕತವೆ? ವಾಗಾಕ ವ್ಯಾಟ ಧೈರ್ಯ ಭರಲಾ°!

"ತುಗೆಲೆ ಗಾ°ವಚ್ಯಾ ಚಕ್ರ್ಯಾ°ಂಕ ತೀನಿ ಶೇರ ಮೀಟ! ಕೋಣ ಭಿತ್ತಾ ತಾಂಕಾ? ಹಾ°ವೆ° ಗುರ್ರ್ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಪುರೊ, ಭೀವನು ಧಾ°ವತಲೀ° ತಾನ್ನಿ. ಹ್ಹುಂ!" ವಾಗು ಮೀಶಿ ತಿರ್ಪಿತರಿ ಹೊಡಪಣ ಉಲ್ಲಯಲೊ. ರಾಜುನ ಖಂಚೆ ನಮೂನ್ಯಾರಿ ಸಾಂಗಲ್ಯಾರಿಯಿ ವಾಗಾಕ ಭಾಸ ನಾ. ರಾಜು ಸಾಂಗುನು ಹರಲೊ.

ಹೆರದಿವಸು ರಾತ್ರಿ ವಾಗು ಪರತುನು ಗಾ°ವಾ°ಕ ಆಯಲೊ. ಗಾ°ವಚೆ ಚರ್ಕೆ ವಾಗಾಕ ರಾಕ್ತಲೇಚಿ. ತಾನ್ನಿ ತಾಕ್ಕಾ ಧರನು ಘುಡಾ°ತು ಘಾಲ್ಲೊ.

ರಾಜುಕ ತಾಕ್ಕಾ ಘುಡಾ°ತು ಪಡಲೊ ಮ್ಹೊಣು ಭಾರಿ ಬೆಜಾರು ಜಾಲ್ಲೊ. ತಾಕ್ಕಾ ಭಾಯ್ರಿ ಸೊಡಯಾ° ಮ್ಹೊಣು ಕೊಣಯಿ ಲಾಗ್ಗಿ° ನಾತ್ತಿಲೊ ವೇಳು ಪಳೊವನು ರಾಜುನ ಹಳೂ ಘುಡಾ ಬಾಗಿಲ ಕಾಡಲೆ°! ವಾಗು ಭುಕೇನ ವಾಗು ಜಾಲ್ಲಲೊ. ಬಾಗಿಲ ಉದಾರೆ ಜಾಲ್ಲೆ ಸತಾನ 'ಭಡಕ್ಕ'ನಿ ರಾಜುಲ್ಯಾ ಆಂಗಾರಿ ಉಡಲೊ.

"ಆತ್ತ° ಖಾತ್ತಾ° ತುಕ್ಕಾ!" ವಾಗಾನ ರಾಜುಕ ಧಮಕಾಯಲೆ°. ರಾಜು ಭೀನಿ! "ಖಾತ್ತಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಖಾ

ಸಾಯಬಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೂ॰ವೆ॰ ಮಾಕ್ಕಾ ಖಾವಚೆ॰ ಸಮವೆ॰ ಮ್ಹೊಣು ಕೊಣಾಲಾಗಿಯಿ ನಿಮ್ಗಿ," ಮ್ಹೊಣು ರಾಜುನ ಸುಚವಣಿ ದಿಲ್ಲಿ.

ತೆದನಾ ತಶಾನ ಏಕು ಸೊಸೊ ವತ್ತಾಲೊ. ತಾಣೆ ಹೆ॰ ಪೂರಾ ದೂರದಾಕುನು ಪಳಯಲಾ॰. ರಾಜು ಆನಿ ವಾಗು ಸೊಶ್ಯಾಲಾಗಿ ತಾ೦ಗೆಲಿ ತಕರಾರ ಘೇವನು ಆಯಲೆಚಿ.

ಸೊಶ್ಯಾನ ಪೂರಾ ಆಯಕುನು ಮಳ್ಬಾ ದೊಳೆ ಲಾವನು ವಿಚಾರ ಕೆಲ್ಯಾವರಿ ನಟನಾ ಕೆಲ್ಲಿ. "ಮಾಕ್ಕಾ ತುಮ್ಗೆಲಿ ತಕರಾರ ಕಳ್ಳಿಮೂ? ವಾಗು ಸುರ್ವೇರಿ ಘುಡಾ॰ತು ಕಶ್ಶಿ॰ ರಾಬ್ಬುನು ಆಶ್ಶಿಲೊ?" ಸೊಶಾನ ಪ್ರಶ್ನೊ ಕೆಲ್ಲೊ.

"ಆಶ್ಶಿ॰," ಮ್ಹೊಣು ವಾಗು ವಾಪಾಸ ಘುಡಾ॰ತು ಉಡಲೊ.

"ರಾಜು, ಬಾಗಿಲ ಘಾಲನು ಆಶ್ಶಿಲೆ॰ ಕಿ॰ ಕಾಣು?" ಸೊಶಾನ ನಿಮ್ಗಿಲೆ॰.

"ಘಾಲನು!" ರಾಜುನ ಜವಾಬ ದಿಲ್ಲಿ.

"ಕಶ್ಶಿ॰?" ಸೊಶಾನ ವಿಚಾರಲೆ॰.

"ಆಶ್ಶಿ॰!" ರಾಜುನ ಘುಡಾ ಬಾಗಿಲ ಧಾ೦ಪಲೆ॰.

ತತ್ಕಾಲ ಸೊಶಾನ, "ಯೊ ರಾಜು! ವಾಗು ಘುಡಾ॰ತೂಚಿ ಬೈಸೊ॰! ಅಸಲೆ ದುಷ್ಟಾ॰ಕ ಉಪಕಾರು ಕರು॰ಕ ನಜ್ಜ. ತುಕಾಯಿ ತಾಕೀತ ಕರತಾ॰, ತುಕ್ಕಾ ದೊಸ್ತಿಕ ವಾಗುವೆ? ದುಸ್ರಿ॰ ಕೋಣಾಯಿ॰ ಮೆಳನಾ೦ಚಿವೆ? ಆನಿ ದುಷ್ಟಾ॰ಲಿ ದೋಸ್ತಿ ಕರನಾಕಾ. ಯೊ! ಆಮ್ಮಿ ಹಾ೦ಗದಾಕುನು ವೊಚಯಾ॰," ಮ್ಹೊಣು ರಾಜುಕ ಬುದ್ದಿ ಸಾ೦ಗಲಿ.

ಅಬ್ಬಾ! ಸೊಶಾಲ್ಯಾ ಬುದ್ದೊ೦ತಿಕಾಯೇನ ರಾಜು ವಾ೦ಚಯಲೊ. ಸೊಸೊಯಿ ರಾಜುಯಿ ಥ॰ಯಿ ದಾಕುನು ಧಾ॰ವಲಿ॰ಚಿ. ವಾಗು ವಾಪಾಸ ಘುಡಾ೦ತು ಬ೦ದಿ ಜಾಲ್ಲೊ.

15. ಉದ್ಕಾ ದುಡ್ಡು ಉದ್ಕಾಕ

ಸುಬ್ರಾಯ ಮ್ಹೊಣು ಎಕ್ಲೊ ದೂದ ವಿಕತಲೊ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತಾಣೆ ದುದ್ದಾ೦ತು ಚಡ್ತೇ೦ಚಿ ಉದ್ದಾಕ ಭರಸುನು ದೂದ ಪಾತ್ತಳ ಕರನು ಘುರಾನಘುರ ವಚುನು ವಿಕಚೆ॰. ಅಶ್ಶಿ॰ ಜನಾ॰ ಫಸೊನು ತಾಣೆ ಮಸ್ತು ದುಡ್ಡು ಕೆಲ್ಲೊ.

ಏಕ ದೀಸು ಸುಬ್ರಾಯು ಸಕಾಣಿ ಉಟಾವನು ದುಡ್ವಾ ಪೊಟ್ಲಿ ಖಾಕ್ಯಾ॰ ಮಾರನು ಗೊರ್ವ॰ ಘೇವಚಾಕ ದೂರ ಸೀತಾನದಿ ಸಾಂತೇಕ ಚಮಕಲೊ.

ವತ್ತಾಕ ಚಮಕುನು ಚಮಕನು ತಾಕ್ಕಾ ಪುರೋ ಜಾಲ್ಲೆ॰. ಏಕ ನ್ಹ॰ಯ್ಚೆಲಾಗ್ಗಿ ರುಕ್ಕಾ ಮುಳಾಂತು ಬೈಸುನು ಜೆವ್ನಾ ಪೊಟ್ಲಿ ಮೆಕ್ಕೊಳನು ಜೆವಲೊ.

ಜೆವತರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಚಿಕೇಚಿ ಕುರ್ವಣಿ ಆಯಲಿ. ದುಡ್ವಾ ಪೊಟ್ಲಿ ಉಶ್ಯಾ ದವರನು ಥ॰ಯೀಚಿ ಆಡ ಸರಲೊ. ಥಂಡ ವಾರ‍್ಯಾಕ ತಾಕ್ಕಾ ದೊಳೆ ಲಾಗಲೆ.

ವಯ್ರಿ ರುಕ್ಕಾರಿ ಏಕ ಮಾಂಕಡ ಆಶ್ಶಿಲೆ॰. ತ್ಯಾ ಮಾಂಕಡಾನ ಹಾಗೆಲೆ ಮಾತ್ಯಾ ಮುಳಾಂತುಲಿ ಪೊಟ್ಲಿ ಪಳವನು ಖಾಣಾ ಪೊಟ್ಲಿ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕಲೆ॰.

ಮಾಂಕಡ ಹಳೂ ಸಕಲ ಆಯಲೆ॰. ಸುಬ್ರಾಯಾಲೆ ಮಾತ್ಯಾ ಮುಳಾಂತುಲಿ ಪೊಟ್ಲಿ ಘೇವನು ರುಕ್ಕಾರಿ ವಚುನು ಬಸಲೆ॰.

ಮಾಂಕಡಾನ ಪೊಟ್ಲಿ ಸೊಡವಾನು ಪಳಯಲ್ಯಾರಿ ತಾಂತು ... ಇಶ್ಶಿ! ರುಪ್ಪಯೊ! ಖಾಣ ನಾ! ಮಾಂಕಡಾಕ ಇತ್ಯಾಕ ಜಾಯಿ ರುಪ್ಪಯೊ? ಮಾಂಕಡಾನ ಪೊಟ್ಲೆ॰ತುಲಿ ಎಕ್ಕೇಕೀಚಿ ರುಪ್ಪಯೆ ಪಾವ್ಲಿ ಕಾಣಾನು ಏಕಪಂತ॰ ನ್ಹ॰ಯ್ತು॰, ಆನಿ ಏಕಪಂತ॰ ನೆಲಾರಿ ಉಡ್ಡಯಲಿ. ಅಶ್ಶಿ॰ ಖೆಳತರಿ ಬಸಲೆ॰.

ಥೊಡೆ ವೇಳಾನ ಸುಬ್ರಾಯು ಜಾಗಿ ಜಾಲ್ಲೊ. ಪಳಯತನಾ ದುಡ್ವಾ ಪೊಟ್ಲಿ ನಾ! ತಾಕ್ಕಾ 'ಧಸಕ್' ಜಾಲ್ಲೆ॰. ಹೆಕಡೆ ತೆಕಡೆ ಸೊಧ್ದಿಲೆ॰. ಮಾತ್ತೆ॰ ಉಬ್ಬಾರನು ರುಕ್ಕಾರಿ ಪಳಯತನಾ ತಾಕ್ಕಾ ತೆ॰ ಮಾಂಕಡ ದಿಸಲೆ॰. ಮಾಂಕಡಾಲೆ ಹಾತ್ತಾ॰ತು ದುಡ್ವಾ ಪೊಟ್ಲಿ ! ಮಾಂಕಡ ರುಪ್ಪಯಿ ಉಡ್ಡೊನು ಖೆಳತಾ ! ಪರಮಾತ್ಮಾ!

ತಾಣೆ 'ಹೂಪ್ ಹೂಪ್' ಕರನು ಕಿತ್ಲೆ॰ ಧಾ॰ವೆ॰ಡಾಯಲ್ಯಾರಿಯಿ ಮಾಂಕಡ ಧಾ॰ವನಿ. ಪೊಟ್ಲ್ಯೇ॰ತುಲ್ಯೊ ಪೂರಾ ಪಾವಲ್ಯೊ ಸರತರಿ ಮಾಂಕಡ ತಾಜ್ಜೆ ಇತ್ಲ್ಯಾಕ ಥ॰ಯಿ ದಾಕುನು ಗೆಲ್ಲೆ॰.

ಸುಬ್ರಾಯಾಕ ಕಸ್ಸಲೆ॰ ಕರಚೆ॰ ಮ್ಹೊಣು ಕಳ್ಳೆ॰ನಾ. ಜೋರು ರಣ್ಣೆ॰ ಆಯಲೆ॰. ಕಸ್ಸಲೆ॰ ಕರಯೇತ? ನೆಲಾರಿ ಆಶ್ಶಿಲೊ ದುಡ್ಡು ವೆಂಚಿಲೊ. ನ್ಹ॰ಯ್ತು ಉಡ್ಡಯಿಲೊ ದುಡ್ಡು ವೆಂಚು॰ಕ ಜಾತ್ತವೆ?

"ಹಾ॰ವೆ॰ ದುದ್ದಾಂತು ಉದ್ದಾಕ ಭರಸುನು ಜನಾ॰ ಫಸಯಿಲೆ॰ ನ್ಹ॰ವೇ॰? ದೆಕ್ಕೂನು ಮಾಕ್ಕಾ ಶಿಕ್ಷಾ ಮೆಳ್ಳಿ. ದುದ್ದಾ ಮೋಲ ಮಾತ್ರ ಮೆಳ್ಳೆ॰, ಉದಕಾ॰ತು ದುಡ್ಡು ಉದಕಾ॰ತು ಗೆಲ್ಲೊ," ಮ್ಹೊಣು ಚುರಚುರೆಲೊ. ಅನ್ಯಾಯಾ ದುಡ್ಡು ಹಾತಾ॰ತು ವರನಾ ಮ್ಹೊಣು ಮನಾ॰ತು ಗೆಲ್ಲೆ॰. ಉದ್ದಾಕ ಭರಸುನು ದೂದ ವಿಕಚೆ॰ ರಾಬ್ಬಯಲೆ॰

16. ಘಾಂಟ ಬಾಂದುಚಿ ಕೋಣೇ?

ಶಿನ್ನಾಮಾಮ್ಮಾಲೆ ಆಂಗಡಿ ಏಕಪಂತ್° ವಿಂದುರು ಚಾಳವಲೊ. ಧವೊ, ಕಾಳೊ, ಸಾನು, ಹೊಡು ತಾರ್ನಾಟೊ, ಮ್ಹಾಂತಾರೊ, ಬುದ್ದೊಂತು, ದಡ್ಡಾ, ಶೀಂತ್ರಿ ಅಶ್ಶಿ° ತರತರಾಚೆ ವಿಂದುರ ಆಶ್ಶಿಲೆ.ಸಾಮಾನಾ ಘೋಣಿ ಕೊರಾ°ತಿತಾ! ಸಾಬುನು ಚೊಚ್ಚಾಯತಾ! ತೆಲ್ಲಾ ಡಬ್ಬ್ಯಾ°ತು ಬಾಲ ಬುಡ್ಡಯತಾ! ಧಾನ್ಯಾ°ತು ಬೆಟ್ಟೊ ಘಾಲತಾ! ಛಿ ಛಿ ಛಿ ! ಕೋಣಕೆಡಾ ಬಾಧಾ!

ವಿಂದರಾ°ಲಿ ಬಾಧಾ ಕಾಡು°ಕ ಜಾಯನಾಶಿ° ಶಿನ್ನಾಮಾಮ್ಮಾ°ನ ಏಕ ಕಾಳೆ° ಮಾಜ್ಜರ ಹಾಣು ಪೊಸಲೆ°. ಮಾಜ್ಜರಾನ ದಿವಸಾ ಚಾಚ್ಚಾರಿ ವಿಂದುರ ಧರು°ಕ ಸುರು ಕೆಲ್ಲೆ°. ವಿಂದರಾ°ಲಿ ಸಂಖ್ಯಾ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲಿ.

ವರಲೆಲೆ ವಿಂದ್ರಾ°ಕ ಚಿಂತಾ ಜಾಲ್ಲಿ. ತಾನ್ನಿ° ಏಕ ದಿವಸು ಸಭಾ ಮಾಂಡಯಲಿ. "ಆಮ್ಮಿ ಆನಿ ನುತ ಆಸಲ್ಯಾರಿ ತೆ° ಮಾಜ್ಜರ ಆಮ್ಗೆಲೆ° ಸಂತಾನ ನಾಶ ಕರತ! ಹಾಕ್ಕಾ ಕಾ°ಯಿ ಪುಣಿ ವಾಟ ಸೊದ್ದುಕಾ. ತೆ° ಮಾಜ್ಜರ ಚಮಕತನಾ ಶಬ್ದು ಕರನಾ. ಆಮ್ಮಿ ತಾಜ್ಜೆ ಗಳ್ಯಾಕ ಏಕಿ ಘಾಂಟ ಬಾಂದಿಲ್ಯಾರಿ ತಾಣೆ ಯೆತ್ತನಾ ಕಳತಾ." ಧವೆ ವಿಂದರಾನ ಆಲೋಚನ ಕರನು ಸಾಂಗಲೆ°.

"ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮಾಜ್ಜರಾಲೆ ಗಳ್ಯಾಕ ಘಾಂಟ ಬಾಂದುಚಿ ಕೋಣೆ°?" ಕಾಳೆ ವಿಂದರಾನ ನಿಮ್ಗಿಲೆ°.

"ಆಜ್ಜಾ ತೂ° ಆಮ್ಮಾಕ ಮ್ಹಾಲ್ಗಡೊ. ತೂ° ಬಾಂದಿ." ಶೀಂತ್ರಿ ವಿಂದರಾನ ಮ್ಹಾಂತಾರೆ ವಿಂದರಾಕ ಮುಕಾರಿ ಘಾಲ್ಲೊ.

"ಹಾ°ವ್.... ಹಾ°ವೆ° !? " ಭೀವನು ಚೊಂಚಡಾಯತರಿ ಮ್ಹಾಂತಾರೆ ವಿಂದರಾನ ನಿಮ್ಗಿಲೆ°. "ಹಾ°ವ ಮ್ಹಾಂತಾರೊ ನ್ಹ°ವೆ? ಮಾಕ್ಕಾ ತ್ರಾಣ ಆಸ್ಸವೆ? ತರ್ನಾಟೊ ವಿಂದುರು ಬಾಂದುವೊ°."

"ಹಾ°ವ ಮೆಗೆಲೆ ಆನು ಆಮ್ಮಾ°ಕ ಎಕ್ಕೂಚಿ ಪೂತು. ಘಾಂಟ ಬಾಂದಿತನಾ ಮಾಜರಾನ ಮಾಕ್ಕಾ ಖೆಲ್ಯಾರಿ? ಹೋಡು ವಿಂದುರು ಬಾಂದುವೊ". ತರ್ನಾಟೊ ವಿಂದುರು ಚುಕ್ಕೊನು ಘೆತ್ತಾ.

"ನಾ ಬಾ ! ನಾ! ಹಾ°ವ ಪಳವಚಾಕ ಮಾತ್ರ ಹೊಡು. ಮಾಕ್ಕಾ ಆ°ಗಾ°ತು ಸಾಬಾರ ಬಲ ನಾ. ಸಾನು ವಿಂದುರು ಬಾಂದುವೊ°". ಹೊಡ ವಿಂದರಾನ ಸಾನ ವಿಂದರಾಕ ಬೊಟ ದಾಕ್ಕಯಲೆ°.

"ಛೆ ! ಹಾ°ವ ಆನಿಕಯಿ ಸಾನು. ಧವೊ ವಿಂದುರು ಬಾಂದುವೊ°." ಸಾನ ವಿಂದರಾಲೊ ಸಾನು ಸ್ವರು ಭಾಯ್ರಿ ಆಯಲೊ.

ಧವೆ ವಿಂದರಾಕ ಕೋಪು ಆಯಲೊ. ಸಾನ ವಿಂದರಾಕ ತಾಂಡುನು ಕಾನ ಧರನು ಉಳ್ಳಾಲ ದಾಕ್ಕಯಲೆ°. " ಹಾ°ವ ಮಾಜರಾಲ್ಯಾಗಿ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಫಡ್ಚ! ಹಾ°ವೆ° ಮೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ ತುಮ್ಮಾಕ ಚಾಂಗಿ ಚಾಂಗಿ ಆಲೋಚನ ದಿವಚಿ ಕೋಣೆ ?" ಮ್ಹಣಾಲೊ.

ತಿತ್ಲೆ ಭಿತ್ತರಿ "ಮಿ॑ಯಾ॑ವ್" "ಮಿ॑ಯಾ॑ವ್" ಮ್ಹೊಣು ಮಾಜ್ಜರಾಲೆ॑ ರಣ್ಣೆ ಸ್ವರು ಆಯಲೊ. ಫೆ! ಕೊಣಾಕ ಜಾಯಿ ಘರ್ಡಿ? ದೆವಾ ರಾಕ! ಏಂದುರ ಎಕ್ಕ ಉಶ್ವಾಸಾಕ ಧಾ॑ವುನು ಮಾಯಕ ಜಾಲ್ಲೆ.

ಆಜಿತಾ॑ಯಿ ಮಾಜ್ಜರಾಲೊ ಗಳೊ ಖಾಲಿ ಆಸ್ಸ. ಮಾಜ್ಜರಾಲೆ ಗಳ್ಯಾಕ ಘಾಂಟ ಬಾಂದುಚಿ ಕೋಣೆ ಮ್ಹೊಣು ಏಂದರಾ॑ನಿ ಆನಿಕಯಿ ಇತ್ಯರ್ಥ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ॑ ನಾ.

17. ಸುಣ್ಯಾನ ಹಾಡಲೆ॑ಲೆ ಐಶ್ವರ್ಯ

ಗುಂಡಾ ಆಪ್ಪಿಮಾ॑ಯೆಲೊ ಮೊಗಾಚೊ ನಾತ್ತು. ತಾಕ್ಕಾ ಬುದ್ದಿ ವಿಶೇಷ ವಾಡ್ಡನಿ. ಚಿಕೆ ಬೊದಾಳೊ. ದಿವಸಾಕ ತೀನಿ ವೇಳಾಯಿ ಪೊಟ ಭರಿ ಖಾವಚೆ॑ ಜೆವಚೆ॑ ಸೊಡಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ದುಸ್ರೆ॑ಕಾಮ ಗೊತ್ತು ನಾ. ಆಸಲೆ ನಾತ್ವಾಕ ಬುದ್ದೊಂತು ಕರಕಾ, ಚಾರಿ ಜನಾ॑ವರಿ ತಾಣೆಯಿ ಕಮಾಸುಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಆಪ್ಪಿಮಾ॑ಯೆಕ ಭಾರಿ ಆಶಿ.

ಏಕದಿವಸು ಆಪ್ಪಿಮಾ॑ಯಿ ಲಾಯಕ ನುರನುರಿ ನಾಂಚಾಣ್ಯಾ ಚಾಕ್ಕುಲಿ ಕರತಾ. ಬೆತ್ತಾ॑ಚೆ ಸಾನ ಕುರ್ವ್ಯಾ॑ತು ಘಾಲನು ಸಾಂತೆಕ ಹೊರನು ವಿಕ್ಕು॑ಕ ಗುಂಡಾಲ್ಯಾಗಿ ದಿತ್ತಾ. ಗುಂಡಾ ಕುರ್ವೆ॑ ಮಾತ್ಯಾರಿ ವ್ಹಾ॑ವನು ವ್ಹರತಾ. ಸಾಂತೆ॑ತು ಚಾಕ್ಕುಲಿ ವಿಕ್ಕು॑ಕ ಬಸ್ತಾ.

ತೆದನಾ ಥ॑ಯಿ ಏಕ ಸೂಣೆ ಬಾಲ ಹಾಲ್ಲಯತರಿ ಯೆತ್ತಾ. ಚಾಕ್ಕುಲಿ ಪಳಯತಾ, ಬಾಲ ಹಾಲ್ಲಯತಾ. ಖ॑ಯಿಕಿ ಚಾಕ್ಕುಲಿ ಘೆವಚಾಕ ಆಯಲಾ॑ ದಿಸತಾ ಮ್ಹೊಣು ಗುಂಡಾ ಲೆಕತಾ. " ಎಕ್ಕ ಚಾಕ್ಕುಲೆಕ ಆಟಆಣೆ. ದುಡ್ಡು ದಿ, ಚಾಕ್ಕುಲಿ ಘೆ, " ಮ್ಹೊಣು ಗುಂಡಾ ಸುಣ್ಯಾಕ ಸಾಂಗತಾ. ಸೂಣೆ ಹಾಕ್ಕಾ ಪಳೊವನು 'ಕುಂಯಿ ಕುಂಯಿ ' ಮ್ಹಣತಾ.

"ಓಹೊ ! ತುಗೆಲ್ಯಾಗಿ ಆಜಿ ದುಡ್ಡು ನಾ ದಿಸತಾ. ಹೊಡನಾ ! ಫಾಯಿ ಹಾಡಿ, " ಮ್ಹೊಣು ಗುಂಡಾ ಸುಣ್ಯಾಕ ಏಕಿ ಚಾಕ್ಕುಲಿ ಘಾಲತಾ. ಚಾಕ್ಕುಲೇಚೆ ಸುವಾದಾಕ ಸೂಣೆ ವಾಪಾಸ ಯೇವುನು ಗೊಂದಳತಾ. ಗುಂಡಾ ಚಾಕ್ಕುಲಿ ಘಾಲತರಿ ವತ್ತಾ. ಸುಣ್ಯಾನ ಖಾವನು ಚಾಕ್ಕುಲಿ ಪೂರಾ ಖಾಲಿ !

ಗುಂಡಾನ ಘರಕಡೆ ಯೆತ್ತನಾ ಖಾಲಿ ಕುರ್ವೆ॑ ಪಳೊವನು, "ಕಿತ್ಲಿ ರುಪ್ಪಯಿ ಮೆಳ್ಳಿ ಪುತಾ?"

ಮ್ಹಣತರಿ ಆಪ್ಪಿಮಾ॑ಯಿ ಧಾ॑ವನು ಯೆತ್ತಾ. ಗುಂಡಾ, " ಬಾಪಮಾ ! ಚಾಕ್ಕುಲಿ ಪೂರಾ ತಾಣೆ ಖೆಲ್ಲಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ದುಡ್ಡು ಫಾಯಿದಿತ್ತಾ॑ ಮ್ಹಳ್ಳಾ॑" ಮ್ಹಣ್ತಾ. "ಹಾಂ! ಪೂರಾ ಚಾಕ್ಕುಲಿ ಘೇವಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೊ ಕೊ॑ಣಕಿ ಶ್ರೀಮಂತು ಆಸತಲೊ. ದುಡ್ಡು ಫಾಯಿ ದಿತ್ತಲೊ, " ಮ್ಹೊಣು ಆಪ್ಪಿಮಾ॑ಯಿ ಲೆಕತಾ.

ಹೆರದಿವಸು ವೊಡೊ ಕರನು ದಿತ್ತಾ. ತ್ಯಾ ದಿವಸುಯಿ ಸೂಣೆ ಬಾಲ ಹಾಲ್ಲೊನು ಪೂರಾ ವೊಡೊ

ಖಾವನು ವತ್ತಾ. ಗುಂಡಾನ ಘರಕಡೆ ಖಾಲಿ ಹಾತ್ತಾನ ಯೆತ್ತನಾ ಆಪ್ಪಿಮಾ°ಯೆಕ ಅನಮಾನ ಯೆತ್ತಾ.

ಹೆರದಿವಸು ಚುರಮುಂಡೊ ಕರನು ಕುರ್ವ್ಯಾ°ತು ಘಾಲನು ತೀಚಿ ಸ್ವತ: ಸಾಂತೆಕ ವಿಕ್ಕು°ಕ ಘೇವನು ವತ್ತಾ. ಸುಣ್ಯಾನ ಯೇವನು ಬಾಲ ಹಾಲ್ಲಯತನಾ ಗುಂಡಾ ಸಾಂಗತಾ, "ಬಾಪಮಾ, ಹಾಣೆಚಿ ಮೆಗೆಲ್ಯಾಗಿ ಚಾಕ್ಕುಲಿ, ವೊಡೊ ಘೆತ್ತಿಲ್ಲೊ".

ಆಪ್ಪಿಮಾ°ಯೆಕ ಕೋಪು ಯೆತ್ತಾ. "ಯೆ ದೆವಾ! ಹಾ°ವೆ° ಕಾಡಲೆಲೆ ವಾ°ಪ್ಪ ವ್ಯರ್ಥ ಜಾಲ್ಲೆ ಮೂ. ಹ್ಯಾ ಸುಣ್ಯಾನ ದುಡ್ಡು ದಿವಚೊ ಆಸ್ಸವೆ?" ಮ್ಹೊಣು ಮಾತ್ಯಾಕ ಮಾರನು ಘೆತ್ತಾ. "ಸುರ್ವೇರಿ ಹ್ಯಾ ಸುಣ್ಯಾಕ ಬೊಡ್ಡ್ಯಾನ ಮಾರನು ಧಾ°ವ°ಡಾಯಿ," ಮ್ಹೊಣು ಆಪಣ್ಯಾಲೊ ಬೊಡ್ಡೊ ಗುಂಡಾಲೆ ಹಾತಾ°ತು ದಿತ್ತಾ.

ಗುಂಡಾ ಸುಣ್ಯಾಕ ಧಾ°ವ°ಡಾನು ವತ್ತಾ. ಸೂಣೆ ಧಾ°ವ°ತರಿ ಏಕಿ ಪೊರ್ನಿ ವಣತಿ ವಯಲ್ಯಾನ ಉಡ್ಡುನು ಪಾರ!

ಸೂಣೆ ವಣತಿಂತು ನಿಪ್ಲಾ° ದಿಸ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕುನು ಗುಂಡಾ ವಣತಿ ಖೊಂಡಿತಾ. ಖೊಂಡಿತರಿ ಆಸ್ತನಾ 'ಠಣ್' ಶಬ್ದು ಜಾತ್ತಾ. ಕಸಲೆ° ಪೊಳೊಚೆ°? ಏಕ ತಾಂಬ್ಯಾ ಚರ್ವೆ°ತು ಭರಿ ಭಾಂಗರ!

ಗುಂಡಾ ತೀ ಚರ್ವಿ ಉಬ್ಬಾರನು ಹಾತಾ°ತು ಧರನು ದಾ°ವತರಿ ಯೆತ್ತಾ. "ಬಾಪಮಾ! ಬಾಪಮಾ! ತೆ° ಸೂಣೆ ಪಳೆ ಭಾಂಗರ ಜಾಲ್ಲೆ°," ಮ್ಹಣತಾ. "ಕಸಲಿ ಝುಂಕಿ ಉಲ್ಲಯತರೆ ತೂ°! " ಮ್ಹೊಣು ಫಡಫಡೆತರಿ ಆಪ್ಪಿಮಾ°ಯಿ ಚರ್ವಿ ಹಾತಾ°ತು ಘೆತ್ತಾ. ಹಾಂ! ಭಾಂಗರ!

ಆಪ್ಪಿಮಾ°ಯೆಕ ಭಾರಿ ಖುಶಿ ಜಾತ್ತಾ. ತಾನ್ನಿ ಹೊಡ ಘರ ಬಾಂದುನು ಸುಖಾರಿ ರಾಬತಾಚಿ

18. ಐರಾವತು

ವೆಂಕಟಾಪುರ ಗಾ°ವಚೆ ಪೆಂಟಾ°ತು ವೆಂಕಟರಮಣ ದೆವಳ ಆಶ್ಶಿಲೆ°. ತ್ಯಾ ದೆವಳಾಚ್ಯಾ°ನಿ ಏಕಿ ಹಸ್ತಿ ಪೊಶ್ಶಿಲಿ. ಹಸ್ತೇಲೆ° ನಾ°ವ ಐರಾವತು.

ಐರಾವತಾಲೊ ಬಣ್ಣು ಧವೊ. ಧವೆ ದೊನಿ ದಾಡೆ. ತಾಣೆ ಘಾಂಟೆ ಶಬ್ದು ಕರತರಿ ಚಮಕುನು ಯೆತ್ತನಾ ಪಳೊವಚಾಕ ದೊನಿ ದೊಳೆ ಪಾವನಾ°ಚಿ. ತಿತ್ಲೊ ಚಂದು.

ಐರಾವತಾನ ಸಕಾಣೆ° ತಳ್ಯಾ°ತು ನ್ಹಾವಚೆ°, ದೆವಳಾ°ತು ಸಕಾಣೆ°ಚಿ ಪೂಜಾ ಜಾತ್ತರಿ ಪೇಂಟ ಪೇಂಟ ಭೊ°ವಚೆ°. ಜನ ತಾಕ್ಕಾ ಮೊಗಾನ ಗೋಡ, ನಾರ್ಲು, ಮಗ್ಗೆ°, ಕೊಬ್ಬು ದೀವನು ಸೊಂಡಾಳಿ ಪರಸುನು ಮೊಗು ಕರತಾಲಿ°ಚಿ.

ಏಕದೀಸು ತೀ ಅಶ್ಶಿಂಚಿ ಭೊಂವತ ಟೈಲರ್ ಅಂತುಲ್ಯಾ ಆಂಗಡಿ ವಚುನು ಸೊಂಡಾಳಿನಿಂ ಖಾಣ ನಿಮ್ಗಿತಾ. ಅಂತುಕ ತ್ಯಾ ದಿವಸು ಕಸ್ಸಲೆಂಕೀ ಮಾತ್ತೆಂ ಹೂನ ಜಾವುನು ತೊ ಕೊಪಾರಿ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತೊ ಕೋಪು ಹಸ್ತೆಚೆರಿ ಕಾಡತಾ. ಶಿವ್ರೊಂಚಿ ಸೂವ ಕಾಣ್ಣು ಹಸ್ತೆಲೆ ಸೊಂಡಾಳಿಕ ಖೊಂಬೊನು ಸೊಡತಾ! ಹಸ್ತಿ ಪಾಪ ದೂಕಿ ತಡವನಾಶಿಂ 'ಕಿರಾಂ ಕಿರಾಂ' ಮ್ಹೊಣು ಗೌಜಿ ಘಾಲನು ಸೀದಾ ನ್ಹಂಯ್ಯೆಲಾಗಿ ಧಾಂವನು ವತ್ತಾ.

ಸುರ್ರ್....ರ್ರ್....ನಿ ಉದ್ದಾಕ ಭಿತ್ತರಿ ತಾಂಡಿತಾ, ಬಲ ಘಾಲನು ಭುಸ್ಸ್...ಸ್ಸ್...ನಿ ಕಾರಂಜಿಶಿ ತೆಂ ಭಾಯ್ರಿ ಸೊಡತಾ. ತೆದನಾ ತಿ ಸೂವ ಉದಕಾ ಒಟ್ಟು ಭಾಯ್ರಿ ಉಸ್ಸಳತಾ. ಹಸ್ತೆಕ 'ಅಯ್ಯಮ್ಮಾ' ಜಾಲ್ಲೆಂ.

ದುಷ್ಟ ಅಂತುಕ ನುತ ಸೊಡಚೆಂವೆಂ? ಬುದ್ದಿ ಶಿಕೊಯಾಂ ತಾಕ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಐರಾವತು ಮನಾಂತು ಲೆಕ್ತಾ. ತಾಕ್ಕಾ ಏಕ ಉಪಾಯು ಯೆವಜತಾ.

ಹಸ್ತಿ ನ್ಹಂಯ್ಯೆ ಉದಕಾಂತು ದೆಂವ್ತಾ. ತಾಂತು ಪಾಯ ಮಾರನು ಉದ್ದಾಕ ಚಿಕಲಟೆಂ ಕರತಾ. ಚಿಕಲಾ ಉದ್ದಾಕ ಸೊಂಡಾಳಿನ ಸುರ್ರ್...ರ್ರ್...ನಿ ಭಿತ್ತರಿ ತಾಂಡಿತಾ ಆನಿ ಸೀದಾ ಪೆಂಟಾಕ ವತ್ತಾ. ಅಂತುಲೆ ಆಂಗಡಿಲ್ಯಾ ವಚ್ಚುನು ನುತ ರಾಬತಾ.

ಅಂತುಕ ಐರಾವತಾಕ ಪಳೊವನು ವಾಪಾಸ ಕೋಪು ಎರವತಾ. ಸೂವ ಘೇವನು ವಾಪಾಸ ಸೊಂಡಾಳಿಕ ಖೊಂಬುಂಕ ಮ್ಹೊಣು ಯೆತ್ತನಾ ಐರಾವತು ಭುಸ್...ಸ್...ನಿ ಅಂತುಲ್ಯಾ ತೊಂಡಾರಿ ಚಿಕಲಾ ಉದ್ದಾಕ ಶಿಂಪತಾ.

ಅಂತು ಸಗಳೊಚಿ ಚಿಕ್ಕಲಾ ಬೊಂಬೆಸೊ ಜಾತ್ತಾ. ಥೆಂಯಿ ಆಶಿಲ್ಯಾ ಸಕ್ಕಡಾಂಲ್ಯಾ ತೊಂಡಾರಿ ಹಾಂಸು ಯೆತ್ತಾ. ಅಂತುಕ ಲಜ್ಜಿ ಜಾವುನು ಏಕ್ಕ ಉಶ್ವಾಸಾಕ ತೊ ಭಿತ್ತರಿ ಧಾಂವತಾ.

19. ಗೋಡ ಕಾಳಿಜ

ಏಕಾನೇಕ ಕಾಲಾರಿ ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಂಯ್ಯುಂ ಏಕಿ ಸಿಸಡಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ನ್ಹಂಯ್ಯೆ ದಾಂಡ್ಯಾರಿ ಹೊಡು ಕಾಳಪ್ಪಾಡಿ ಆಂಬ್ಯಾ ರೂಕು. ತ್ಯಾ ರುಕ್ಕಾರಿ ಏಕ ಮಾಂಕಡ ಆಶ್ಶಿಲೆಂ.

ಮಾಂಕಡಾಕ ಆನಿ ಸಿಸಡಿಕ ಗಳ್ಯಾಂಗಳ್ಯಾಂತು. ಮಾಂಕಡಾಕ ಆಂಬೆ ತುಂಟೊಚೊ ಖೇಳು. ಸಿಸಡಿಕ ತೆ ಆಂಬೆ ಖಾವಚೆಂ ಗಮ್ಮತ. ಕಾಳಪ್ಪಾಡಿ ಆಂಬೆ ಕೊಣಾ ನಾಕ್ಕಾ?

ಏಕ ದೀಸು ಮಾಂಕಡಾನ ಸಿಸಡಿಕ, "ಥೊಡೆ ಆಂಬೆ ಘುರಲ್ಯಾ ವ್ಹರಿ, " ಮ್ಹೊಣು ಬಾಂದುನು ದಿಲ್ಲೆ. ಸಿಸಡಿನ ಆಂಬೆ ಹಾಣು ಬಾಯ್ಲೆ ದಿಲ್ಲೆ. "ಆಹಾ! ಕಸಲೆ ಗೋಡ ಆಂಬೆ !" ಮ್ಹಣತರಿ ಬಾಯ್ಲೆನ ಆಂಬೆ ಚೀಂವನು ಚೀಂವನು ಖೆಲ್ಲೆ.

"ಅಸಲೆ ಗೋಡ ಆಂಬೆ ಕೆದನಾ°ಯಿ ಖಾತ್ತಲೆ ಮಾಂಕಡಾಲ್ ಕಾಳಿಜ ಗೊಡ ಗೋಡ ಅಮೃತಶ್ ಆಸತಲ್,"ಮ್ಹೊಣು ತಿಕ್ಕಾ ಆಲೊಚನ ಆಯಲಿ. ತಕ್ಷಣ ಬಾಯ್ಲೆನ, "ಆತ್ತ°ಚಿ ಮಾಕ್ಕಾ ತ್ಯಾ ಮಾಂಕಡಾಲ್ ಕಾಳಿಜ ಖಾವಕಾ. ತಾಕ್ಕಾ ಹಾಂಗಾ ಹಾಡಿ," ಮ್ಹೊಣು ಹಟ ಸುರು ಕೆಲ್ಲೆ°.

ಛೆ ! ಸಿಸಡಿಕ ಫಜೀತಿಮು? ದೊಸ್ತಾಕ ಖಾವಚೊವೆ? ಸಿಸಡಿನ ಮಾಂಕಡಾಕ ಹಾಡು°ಕ ಜಾಯ್ನಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆ°. ತೀ ಆಯಕತವೇ? ಹಟ ಆನಿ ರಣ್ಣೆ° ಚಡ ಜಾಲ್ಲೆ°.

"ಜಾಯತಗೊ! ಜಾಯತ ! ಅಳಶೀಕ. ಚಿಕೆ ರಣ್ಣೆ° ರಾಬ್ಬಯಿ. ಮಾಂಕಡಾಕ ಹಾಡತಾ°" ಮ್ಹೊಣು ಸಿಸಡಿ ಭಾಯ್ರ ಸರಲಿ. ಸಿಸಡಿನ ರುಕ್ಕಾಲಾಗಿ ಯೆತ್ತನಾ ಮಾಂಕಡ ರಾಬಲಾ°. "ಬಾಯ್ಲೆಕ ಆಂಬೆ ದಿಲ್ಲೆವೇ? ಕಶ್ಶಿ° ಆಸ್ಸ ಖ°ಯಿ ? ಆನಿಕಯಿ ಜಾಯಿ ಆಶಿಲ್ಲೇವೇ°?" ಮಾಂಕಡಾನ ವಿಚಾರಲೆ°.

ಕಸಲ್ ಸಾಂಗತಲಿ ಪಾಪ ಸಿಸಡಿ? ಹೂಂ ....!

"ಆಂಬೆ ಖಾವುನು ತಿಕ್ಕಾ ಭಾರಿ ಖುಶಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ. ತೀಣೆ ತುಕ್ಕಾ ಆತ್ತ°ಚಿ ಆಮ್ಗೆಥ°ಯಿ ಜೆವಣಾಕ ಆಪ್ಪಯಲಾ°. ಯೊ ! ವಚ್ಚ್ಯಾ° ಆಮ್ಮಿ°". ಸಿಸಡಿನ ಮನ ನಾತ್ತಿಲೆ ಮನಾನ ಮಾಂಕಡಾಕ ಆಪ್ಪಯಲೆ°. "ಹಾ°ವ ತಯಾರ್". ಮಾಂಕಡ ಖುಶೇರಿ ಉಡ್ಡುನು ಸಿಸಡಿ ಫಾಟಿರಿ ಬಸಲೆ°.

ಚೊರಾಲ್ ಮನ ಚೊರಾಕ ಖಾತ್ತಾಖ°ಯಿ.

ಸುಮಾರ ಮುಕಾರಿ ವತ್ತರಿ ಸಿಸಡಿಕ ತಡವನಿ. ಆಪಣ್ಯಾಲೆ ಬಾಯ್ಲೇಲಿ ವಾಯಟಿ ಆಲೋಚನ ಮಾಂಕಡಾಕ ಸಾಂಗಲಿ.

ಅಬ್ಬಾ ಶೀಂತ್ರಿಕೀ°? ಆಯಕುನು ಮಾಂಕಡಾಕ ಭೀವನು ಲೊಕು ನಾ! ಕಶ್ಶಿ° ಚುಕ್ಕೊನು ಘೆವಚೆ ಆತ್ತ°? ಮಾಂಕಡಾನಯಿ ಏಕಿ ಶೀಂತ್ರಿ ಕೆಲ್ಲಿ.

"ಛೆ! ತೂ°ವೆ ಅಶ್ಶಿ° ಮ್ಹೊಣು ಮಾಕ್ಕಾ ಸುರ್ವೇರೀ ಸಾಂಗುಕಾ ಆಶ್ಶಿಲ್ ನ್ಹ°ವೆ? ಹಾ°ವ್ ಮೆಗೆಲೆ ಕಾಳಿಜ ತ್ಯಾ ಆಂಬ್ಯಾರುಕ್ಕಾಚೆ ಫೆಲ್ಯಾಕ ಲಾಂಬಯಲಾ°. ಕಸಲ್ ಕರಯಾ° ಆತ್ತ°? ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮಾಗ್ಗಿ° ವಚುನು ಹಾಡಯಾ°. ಕಶ್ಶಿ°ಯಿ ಮೆಗೆಲ್ ಕಾಳಿಜ ನುಸ್ತಿಂಚಿ ರುಕ್ಕಾಕ ಲಾಂಬಚೆ°, ತುಗೆಲಿ ಬಾಯ್ಲ ಪುಣಿ ಖಾವ್ಸೊ°" ಮ್ಹೊಣು ಮಾಂಕಡಾನ ರಾಗಾನ ಸಾಂಗಲೆ°.

ಬೊದಾಳಿ ಸಿಸಡಿ. ಮಾಂಕಡಾಕ ಘೇವುನು ಪರತಲಿ. ದೊಗ್ಗ°ಯಿ ರುಕ್ಕಾಲ್ಯಾ ಆಯಲಿ°ಚಿ ಲಾಗ್ಗಿ ಆಯಿಲೆ ತಕ್ಷಣ ಮಾಂಕಡ ಸಿಸಡಿಲೆ ಫಾಟಿ ವಯಲ್ಯಾನ ರಪಕ್ಕನಿ ಉಡ್ಡುನು ಸರಸರಿ ರುಕ್ಕಾರಿ ಚಡಲೆ°. ಅಯ್ಯಬ್ಬಾ! ವಾಂಚಲೆ°!

ಮಾಂಕಡಾನ ಘೂ°ವನು ಸಿಸಡಿಕ ಪಳೊವನು, "ಪಿಶ್ಯಾ! ಕಾಳಿಜ ರುಕ್ಕಾಕ ಲಾಂಬೊಚಾಕ ಜಾತ್ತವೆ? ತೂ° ಮೆಗೆಲೊ ದೋಸ್ತು ಮ್ಹೊಣು ನಮಗಲಲೊ ಹಾ°ವ. ಕಡೆರಿ ಪಳಯಲ್ಯಾರಿ ತೂ° ಮೆಗೆಲೊ ದುಶ್ಮನು.

ವಸ! ವಸ! ಆನಿ ತುಕ್ಕಾ ಆಂಬೊಯಿ ನಾ, ಹಾ಼ವ಼ಯಿ ನಾ," ಮ್ಹೊಣು ಗಾಳಾಯಲ಼.

ಬಾಯ್ಲೆಲೆ ದುರ್ಬುದ್ದೇನ ದೊಸ್ತು ಖಿಳ್ಳೊ ಮ್ಹೊಣು ತೊಂಡ ಅಳ್ಳ಼ ಕರನು ಸಿಸಡಿ ನುತ ಚಮಕಲಿ.

20. ಭಾಂಗರಾ ಮೊಟ್ಟೊ

ವೆಂಕಪ್ಪಾ ಆನಿ ವೆಂಕಮ್ಮಾ ಮ್ಹೊಣು ಬಾಮ್ಮಣು ಬಾಯ್ಲ ಏಕ ಲಾಯಕ ಕುಂಕಡ ಫೇವಯಾ಼ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂತೇಕ ಗೆಲ್ಲಿ಼. ಸಾಂತ ಭೊ಼ವತನಾ ತಾಂಕಾ ಏಕ ಸಾನ ಕುಂಕಡಾ ಪೀಲ ಪುಂಕಿ ಸವ್ರಗಾಯೇಕ ಮೆಳ್ಳೆ಼. ತೆ಼ ಘುರಕಡೆ ಹಾಡಲೆ಼.

ವೆಂಕಮ್ಮಾನ ತ್ಯಾ ಪಿಲ್ಲಾಕ ಕುರವ್ಯಾ ಪೊಂದಾಕ ಘಾಲ್ಲೆ಼. ಸದ಼ಚಿ ತಾಕ್ಕಾ ಭಾತ, ಕುಳಿತು, ಮೂಗು ಖಾವೊನು ಠುಣ್ ಠುಣಿ ವಾಡಯಲೆ಼.

ಏಕದಿವಸು ಸಕಾಣಿ಼ ವೆಂಕಮ್ಮಾನ ಕುರ್ವೆ಼ ಉಕ್ಕಲತನಾ ಕುಂಕಡಾನ ಏಕು ಮೊಟ್ಟೊ ದವರಲಾ. ಮೊಟ್ಟೊ ಥಳಥಳೆತಾ. ಕಾಣ್ಣು ಹಾತಾ಼ತು ಧರಲೊ. ಹಾಂ! ಭಾಂಗರಾ ಮೊಟ್ಟೊ ! ತಿಕ್ಕಾ ಅಜಾಪ್ ಜಾಲ್ಲೆ಼. "ಹಾಂಗಾ ಯೆಯ್ಯಾ! ಚೊಯ್ಯಾ!ಭಾಂಗರಾ ಮೊಟ್ಟೊ !"ತೀಣೆ ವೆಂಕಪ್ಪಾಕ ಆಪ್ಪಯಲೆ಼.

"ಭಾಂಗರಾ ಮೊಟ್ಟೊ!?" ವೆಂಕಪ್ಪಾ ಧಾ಼ವನು ಆಯಲೊ "ಚಿಕೆ ಹಳು ಉಲ್ಲಯಿ. ಶೆಜಾರ್ಯಾ಼ ಆಯಕ್ಕೈತ" ಮ್ಹಣತರಿ ಮೊಟ್ಟೊ ಭಿತ್ತರಿ ವ್ಹೆಲ್ಲೊ. ಮೊಟ್ಟೊ ಧೂವನು ಕಪಾಟಾಂತು ದವರಲೊ.

ಅಶ್ಶಿ಼ ಸದ಼ಚಿ ಸಕಾಳಿ಼ ಎಕ್ಕೆಕು ಭಾಂಗರಾ ಮೊಟ್ಟೊ ತೆ಼ ಕುಂಕಡ ದವರತಾಲೆ಼. ಸಾತ ಆಟ ದಿವಸ ಜಾಲ್ಲೇಚಿ. ತಾಂಗೆಲೆ ಕಪಾಟಾಂತು ಸುಮಾರ ಮೊಟ್ಟೆ ಜಮಾ ಜಾಲ್ಲೆ.

'ಖೆಲ್ಲೆಲ್ಯಾಕ ಆಶಿ ಚಡಿ, ನ್ಹಾಲ್ಲೆಲ್ಯಾಕ ಚಿಕ್ಕೊಲು ಚಡು ಖ಼ಯಿ'

"ವ್ಹೆಗೊ! ಹ್ಯಾ ಕುಂಕಡಾ ಪೊಟ್ಟಾಂತು ಆನಿ ಕಿತ್ಲೆ ಭಾಂಗರಾ ಮೊಟ್ಟೆ ಆಸ್ಸಕಿ? ಆಮ್ಮಿ ಇತ್ಯಾಕ ನುಸ್ತಿ಼ ರಾಕಚೆ಼? ತಾಜ್ಜೆ಼ ಪೊಟ ಶಿಗುಳನು ಪಳವಯಾ಼. ಆಶ್ಶಿಲೆ ಪೂರಾ ಮೊಟ್ಟೆ ಆಜೀಚಿ ಮೆಳತಾ ನ್ಹ಼ವೆ?" ದುರಾಶೇನ ವೆಂಕಪ್ಪಾಕ ಅನಪತ್ಯ ಜಾಲ್ಲೆ಼. ವೆಂಕಮ್ಮಾನ ತಾಕ್ಕಾ 'ಸೈ' ಘಾಲ್ಲಿ.

ತಾನ್ನಿ ಕುಂಕಡಾಕ ಧರಲೆ಼ ಆನಿ ತಾಜ್ಜೆ಼ ಪೊಟ ಶಿಗುಳ್ಳೆ಼! ಪೊಟ್ಟಾಂತು ಕಸಲೆ಼ ಆಸ್ಸ? ವೆಂಕಮ್ಮಾನ ಖಾವಯಿಲೆ಼ ಭಾತ, ಮೂಗು, ಕುಳಿತು! "ಕೊಕ್.... ಕೊಕ್ ... ಕೊಕ್ ...." ಕರತರಿ ಕುಂಕಡಾನ ಪ್ರಾಣು ಸೊಡಲೊ. ಆನಿ ಭಾಂಗರಾ ಮೊಟ್ಟೊಯಿ ನಾ ; ಕುಂಕಡಯಿ ನಾ. ವೆಂಕಪ್ಪಾ ಆನಿ ವೆಂಕಮ್ಮಾ ಶೆಳ ಉದ್ದಾಕ ರಕಯಲ್ಯಾವರಿ ಥಂಡೆಲಿ಼ಚಿ.

21. ಕುರ್ಲೊ ಆನಿ ಢೋಂಕ

ಎಕ್ಕ ಹೊಡ ತಳ್ಯಾಂತು ಮಸ್ತ ಝುಳ್ಕಿಂ, ಬೆಬ್ಬೆ, ಕುರ್ಲೆ ಆನಿ ಏಕ ಢೊಂಕ ಆಶ್ಶಿಲಿಂ. ಢೊಂಕಾನ ಸದಾಂ ತಳ್ಯಾಂತುಲೆ ಝುಳ್ಯಾಂಕ ಖಾವಚೆಂ.

ವರಸಂ ವತ್ತಾಂ ವತ್ತಾಂ ಢೊಂಕ ಮ್ಹಾಂತಾರೆಂ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ತಾಕ್ಕಾ ತ್ರಾಣ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಆನಿ ಝುಳ್ಕಿಂ ಕಸ್ಲ್ಯಾ ಧರಚೆಂ ಆಬಾ ಮ್ಹೊಣು ತಾಕ್ಕಾ ಯೆಚ್ಚನಾ ಜಾಲ್ಲಿ. ತಾಣೆ ಏಕು ಉಪಾಯು ಕೆಲ್ಲೊ.

ಏಕದಿವಸು ಢೊಂಕ ತಳ್ಯಾಲಾಗ್ಗಿ ರಾಬ್ಬುನು ದೊಳ್ಯಾಂ ದಳದಳಿ ಉದ್ದಾಕ ದೆಂವ್ಪೊಂಚಾಕ ಲಾಗಲೆಂ. ತೆಂ ಪಳೊವನು ಎಕ್ಕ ಬೆಬ್ಬ್ಯಾನ ನಿಮ್ಗಿಲೆಂ, "ಢೊಂಕಾ! ಢೋಂಕಾ! ತೂಂ ಇತ್ಯಾಕ ರಡತಾ?".

ಢೊಂಕಾನ ಜವಾಬ ದಿಲ್ಲಿ, "ಅಯ್ಯೊ ಬೆಬ್ಯಾ ! ಕಸಲೆಂ ಸಾಂಗುಂ? ಆನಿ ಥೊಡೆ ದಿಸಾಂನಿ ಹೆಂ ತಳೆಂ ಆಟ್ಟುನು ವತ್ತಾಖಂಯಿ. ತೆದನಾ ತಳ್ಯಾಂತುಲ್ಯಾ ಝುಳ್ಯಾಂಚಿ ಕಸಲಿ ಗತಿ ಜಾಯತ,? ಪಾಪ, ಮ್ಹೊಣು ಮಾಕ್ಕಾ ಚಿಂತ ಜಾತ್ತಾ!"

"ಅಯ್ಯೊ ದೆವಾ! ತಳೆಂ ಆಟ್ಲ್ಯಾರಿ ಝುಳ್ಕಿಂ ಫಡ್ಚ! ಆಮ್ಮಿಂ ಖಂಯಿ ಆಬಾ ವಚ್ಚೆಂ?" ಮ್ಹೊಣು ಬೆಬ್ಬೊ ಬೆಜಾರಾನ ಮ್ಹಣಾಲೊ.

ಬೆಬ್ಬ್ಯಾನ ಝುಳ್ಕ್ಯಾಕ ಆಪ್ಪೊನು ತಳೆಂ ಆಟ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗಲೆಂ. ತೆಂ ಆಯಕುನು ತಾನ್ನಿ ಘಾಬರೆಲಿಂಚಿ. ಝುಳ್ಕ್ಯಾನಿ ಜಿವಾ ಭಂಯ್ಯಾನ ಢೊಂಕಾಲ್ಯಾಗಿ ವಚುನು, "ಆತ್ತಾಂ ತುಂವೆಂಚಿ ಆಮ್ಕಾಂ ವಾಂಚೊಕಾ," ಮ್ಹೊಣು ಮಾಗ್ಣಿ ಕೆಲ್ಲಿ.

ಆಪ್ಣ್ಯಾನ ಲೆಕ್ಕಿಲ್ಯಾವರಿ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹೊಣು ಢೊಂಕ ಮನಾಂತೂಂ ಹಾಂಸಲೆಂ. "ಹೂಂ! ಹಾಂಗಾ ಚಿಕೆ ದೂರ ಆನೇಕ ತಳೆಂ ಆಸ್ಸ. ತಾಂತು ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲಲೆಂ ಉದ್ದಾಕ ಆಸ್ಸ. ತುಮ್ಕಾಂ ಜಾಯತ ಜಾಲ್ಲಾರಿ ಹಾಂವ ಎಕೆಕ್ಯಾಂಕ ಥಂಯಿ ಹೊರನು ಸೊಡತಾಂ" ಢೊಂಕಾನ ಹೊಡು ಉಪಕಾರು ಕರತಸೊ ಸಾಂಗಲೆಂ.

"ಢೋಂಕಮಾಮ್ಮಾ! ಆಮ್ಕಾಂ ತೂಂಚಿ ಮ್ಹಾಲ್ಗಡೊ. ತುಗೆಲೆಂ ಉತ್ತರ ಆಯಕತಾಚಿ. ಆಮ್ಕಾಂಯಿ ವ್ಹರಿ," ಮ್ಹೊಣು ಬೆಬ್ಯಾಂನಿ ಕುರ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಸಾಂಗಲೆಂ. ಸಕ್ಕಡ ಭಾಯ್ರ ಸರ್ಲಿಂಚಿ.

ವ್ಹಾ ! ಢೊಂಕಾಲೆಂ ನಶೀಬ ಕಿಂ!

ತ್ಯಾ ದಿವಸ ಲೆಗುನು ಢೊಂಕಾನ ಎಕ್ಕೇಕ ಝುಳ್ಯಾಕ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೆ ಚೊಂಚಿಂತು ಧರನು ಹೊರುಂಕ ಸುರು ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ತಳ್ಯಾಂತು ಸೊಣಿ. ಬದಲಾಕ ಏಕ ಖಡಪಾರಿ ಘಾಲನು ಖಾವಚ್ಯಾಕ ಸುರು ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಆತ್ತಾಂ ಢೊಂಕಾಕ ಆರಾಮೇರಿ ಪೊಟ ಭರತಾ ಆಶ್ಶಿಲೆಂ. ತಳ್ಯಾಂತುಲಿಂ ಝುಳ್ಕಿಂ ಢೊಂಕಾಕ ನಮುಗಲಿಂ.

ಏಕದಿವಸು ಧೊಂಕಾಕ ದಿಸಲೆ°, "ಕಿತ್ಲಿ° ಝುಳ್ಕಿ°ಚಿ ಖಾವಚಿ°? ವೊಂಕಾರೆ ಆಯಲೆ ಮಾಕ್ಕಾ! ಆಜಿ ಏಕು ಕುರ್ಲೊ ಖಾವಯಾ°". ಧೊಂಕ ಕುರ್ಲ್ಯಾಲಾಗಿ ವಚನು, "ಕುರ್ಲ್ಯಾ, ಕಶ್ಶಿ°. ಆಜಿ ತೂ° ಯೆತ್ತವೆ? ತೂ°ವಯಿ ತೆ° ನವೆ° ತಳೆ° ಪಳೆ," ಮ್ಹಣಾಲೆ°.

ಕುರ್ಲ್ಯಾಕ ನವೆ° ತಳ್ಯಾಂತು ವಚಾಕ ಭಾರಿ ಉಮೇದಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ತಕ್ಷಣ ಭಾಯ್ರು ಸರಲೊ.

ಕುರ್ಲೊ ಧೊಂಕಾಲೆ ಗಳ್ಯಾಕ ಲಾಂಬಲೊ. ಧೊಂಕ ಉಬಲೆ°. ಉಬ್ಬುನು ಉಬ್ಬುನು ಖಡಪಾ ಲಾಗ್ಗಿ° ಯೆತ್ತನಾ ಕುರ್ಲ್ಯಾನ ಫಾತರಾರಿ ಭರಿ ಝುಳ್ಕ್ಯಾ°ಚೆ ಕಾಂಟೆ ಪಳಯಲೆ. ಕುರ್ಲ್ಯಾಕ ಜೋರು ಭ°ಯ ಜಾಲ್ಲೆ°.

"ಹಾಂಗಾ ಕಾ°ಯಿ ತಳೆ° ಗಿಳೆ° ನಾ ಮು!? ತೂ°ವೆ ಖ°ಯಿ ಹಾಡಲೊ ಮಾಕ್ಕಾ?" ಮ್ಹೊಣು ಕುರ್ಲ್ಯಾನ ಧೊಂಕಾಕ ನಿಮ್ಗಿಲೆ°. ಧೊಂಕ ಬೆಂಗೆ ಕರನು ಹಾ°ಸಲೆ°. "ಹ್ಹೆ! ಹ್ಹೆ! ತುಕ್ಕಾ ತಳ್ಯಾಲಾಗಿ ವ್ಹರತಾ° ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಲಾವೆ°? ಹಾ°ವೆ° ಝುಳ್ಕ್ಯಾಕ ಹಾಂಗಾ ಹಾಣು ಸಪ್ಪಾಯಿ ಕರಚೆ°," ಧೊಂಕಾನ ಸಾಂಗಲೆ°.

ಕುರ್ಲ್ಯಾಕ ಕೋಪು ಆಯಲೊ. "ಘಟಿಂಗಾ!ಹೆ°ವೆ° ತುಗೆಲೆ° ಕಾಮ!"ಮ್ಹಣಾಲೊ, ಆನಿ ಧೊಂಕಾಲೆ ಗಳ್ಯಾಕ ಆಪಣ್ಯಾಲೆ ಡಾಂಗಾನ ಗೊಂಚಿ ಘಾಲ್ಲಿ.

ಧೊಂಕಾಲೊ ಗಳೊ ಮೊಡಲೊ. "ಅಯ್ಯೊ! ಅಯ್ಯೊ! ಏಕಪಟಿ ಮೆಗೆಲೊಗಳೊ ಸೋಡಿ ಸಾಯಬಾ. ಹಾ°ವ ತುಕ್ಕಾ ವಾಪಾಸ ಥ°ಯಿ°ಚಿ ಹೊರನು ಸೊಡತಾ°". ಧೊಂಕಾನ ದಮ್ಮಯ್ಯ ಘಾಲ್ಲಿ. ಕುರ್ಲ್ಯಾನ ಗಳೊ ಸೊಡಲೊ.

ಧೊಂಕಾಕ ಲಜ್ಜಿ ಕೆಲ್ಲಿ. ಮೊಡಲೆಲೊ ಗಳೊ ಫೇವನು ಧಾ°ವನು ಗೆಲ್ಲೊ. ವರಲೆಲಿ° ಝುಳ್ಕಿ°, ಬೆಬ್ಬೆ, ಕುರ್ಲೆ ಮಾಗ್ಗಿರಿ ಆರಾಮೇರಿ ಆಶಿಲಿ°ಚಿ.

22. ಜಗತ್ ಪ್ರಳಯು

ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾನ್ನಾಂತು ಆಷಾಢಾಚೆ ಏಕದಿವಸು ಲಾಯಕ ಪಾವ್ಸು ಆಯಲೊ. ನ್ಹಂ°ಯಿ ಭೊರನು ಹೊಳಚಾಕ ಲಾಗಲಿ.

ಪಾವ್ಸು ರಾಬತರಿ ರಾನ ತಂಪು ಜಾಲ್ಲೆ°. ಪಕ್ಷೊ ರುಕ್ಕಾರಿ "ಚುಂ ಚುಂ" ಗಾಯನ ಕರತಲ್ಯೊ°. ಮೊರು ಪಾಕ ಸಗಳೇ° ಸೊಡವಾನು ಧಿಮಿಧಿಮಿ ನಾಂತಲೊ. ಸೊಸೊ ಪುಟುಪುಟು ಉಡ್ಡುನು ಖೆಳತಾಲೊ.

ಹೆ° ಪುರಾಯಿ ಪಳೊವನು ಎಕ್ಕ ಕೊಲ್ಲ್ಯಾಕ ಭಾರಿ ಆನಂದು ಜಾಲ್ಲೊ . ತಾಣೆ°ಯಿ ನ್ಹಂ°ಯಿಚೆ ತಡೆರಿ ರಾಬ್ಬುನು 'ವುಕ್ಕೆವೂ ವುಕ್ಕೆವೂ' ಮ್ಹೊಣು ಬಾಂಕ ದಿಲ್ಲಿ. ನ್ಹಂ°ಯಿಚೆ ಲಾಗ್ಗಿ ಆಯಲೊ. ಉದ್ದಾಕ ಪಳೊವನು ಪಿವಚಾಕ ಬಾಗ್ಸತನಾ ಪಾಯು ನಿಸೊರನು ಬುಳುಕ್ಕನಿ ಉದಕಾ°ತು ಪಡಲೊ ಆನಿ ಹೊಳನು ಗೆಲ್ಲೊ.

ಕೊಲ್ಲ್ಯಾಕ ಕಶ್ಶಿಂ ಕೆಲ್ಯಾರಿಯಿ ನ್ಹಂಯಿೊಂತುದಾಕುನು ವಯ್ರಿ ಯೆವಚಾಕ ಜಾಲ್ಲೆಂ ನಾ. ಉದಕಾಂತು ಹೊಳ್ತ ಹೊಳ್ತ ಮುಕಾರಿ ಮುಕಾರಿ ಗೆಲ್ಲೊ. 'ಮೆಲ್ಲೊಂರೆ ದೆವಾ ಹಾಂವ!' ಮ್ಹೊಣು ತೊ ಭಿಲ್ಲೊ.

ಅಶೀಂಚಿ ಹೊಳ್ತ ವತ್ತನಾ ದೂರದಾಕುನು ನ್ಹಂಯ್ಚೆ ಪೆಲ್ತಡಿನ ಚಾರಿಪಾಂಚ ಜನ ದಿಸಲಿಂಚಿ. ತಾಂಕಾ ಪಳೊವನು ಕೊಲ್ಲ್ಯಾಕ ಏಕಿ ಹಿಕ್ಮತಿ ಮನಾಂ ಆಯಲಿ.

ಹೊಳ್ತ ವತ್ತನಾ ಹೊಡ ಹೊಡಾನ, "ಪ್ರಳಯು ! ಜಗತ್ ಪ್ರಳಯು ಜಾತ್ತಾ! .... ಪ್ರಳಯು ಜಾತ್ತಾ..... ಸಕ್ಕಡ ಬುಡ್ಡುನು ವತ್ತಲೀಂಚಿ ... ಪ್ರಳಯು ... ಪ್ರಳಯು!" ಮ್ಹೊಣು ಕಿರ್ಡಲೊ.

ತೆಂ ಆಯಕುನು ಜನಾಂಕ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಜಾಲ್ಲೆಂ! "ಕಸಲೆಂ ಖಂಯಿ ತೊ ಕೊಲ್ಲೊ!? ಕಸ್ಸಲೊ ಪ್ರಳಯು ಆಬಾ! ಕೆದನಾ ಖಂಯಿ? ತ್ಯಾ ಕೊಲ್ಲ್ಯಾಕ ಧೊರನು ನಿಮ್ಮುಗ್ಯಾಂ, "ಮ್ಹೊಣು ತಾನ್ನಿ ಉಲ್ಲೊನು ಘೆತಲೆಂ.

ತಾಂತುಲೊ ಎಕ್ಲೊ ಉದಕಾಂತು ಉಡಲೊ. ಪೊಂವನು ವಚುನು ತ್ಯಾ ಕೊಲ್ಲ್ಯಾಲೆಂ ಬಾಲ ತಾಂಡುನು ವಯ್ರಿ ಹಾಡಲೊ.

ಕೊಲ್ಲ್ಯಾಲಾಗಿ ನಿಮ್ಗಿಲೆಂ, "ತೂಂವೆಂ ಮ್ಹೊಣಚೆಂ ಕಸಲೆಂ? ಕಸಲೊ ತೊ ಪ್ರಳಯು? ಕೆದನಾ ಜಾತ್ತಾ?".

ಕೊಲ್ಲ್ಯಾನ ಎಕಪಟಿ ಆಂಗ ಫಾಪ್ಪುಡಲೆಂ. ಹೊಡು ಶ್ವಾಸು ಘೇವನು, "ಆನಿಕಾಂಯಿ ಪ್ರಳಯು ನಾ! ಸಕ್ಕಡ ಸಮ ಜಾಲ್ಲೆಂ!" ಮ್ಹಣಾಲೊ, ಆನಿ ಜೀವು ಹಾತ್ತಾಂ ಧೊರನು ರಾನ್ನಾ ತರ್ಪೆನ ಧಾಂವಲೊ.

ಗಾಂವಚೆಂ ಜನ ಕೊಲ್ಲ್ಯಾಲಿ ಹಿಕ್ಮತಿ ಪಳೊವುನು ಪೊಟ ಭರಿ ಹಾಂಸಲಿಂಚಿ.

23. ಭಾಂಗ್ರಾ ಚೆಂಡು

ಕನಕಪುರಾಚೊ ರಾಯು ಚಿತ್ರಸೇನು. ತಾಕ್ಕಾ ಎಕ್ಲೀಚಿ ಧೂವ. ತಿಗೆಲೆಂ ನಾಂವ ಚಿತ್ರಲೇಖಾ. ತೀ ರಾಯ್ಯಾಲಿ ಭಾರಿ ಮೊಗಾಚಿ. ಚಿತ್ರಲೇಖಾಕ ಖೆಳುಂಕ ರಾಯಾನ ಭಾಂಗ್ರಾಚೆಂಡು ಕರಯಿಲೊ. ಭಾಂಗ್ರಾಚೆಂಡಾನ ಸಖಿಯಾಂ ಸಾಂಗಾತಿ ಖೆಳುಂಕ ಚಿತ್ರಲೇಖಾಕ ಭಾರಿ ಸಂತೋಷು ಜಾತ್ತ ಆಶ್ಶಿಲೊ.

ಏಕ ದೀಸು ಖೆಳ್ತ ಖೆಳ್ತ ಚೆಂಡು ಬಾಂಯ್ತು ಪಡತಾ. ಚಿತ್ರಲೇಖಾ ಬಾಂಯ್ತು ನಿಲಕತಾ. ಚೆಂಡು ಉದಕಾ ವಯ್ರಿ ಪೊಂವತರಿ ಆಸ್ಸ. ಲಾಗ್ಗಿಂ ಏಕು ಬೆಬ್ಬೊ ಬೈಸುನು ಪಿಳಿಪಿಳಿ ದೊಳೆ ಸೊಣು ಹಾಂಕಾಂಚಿ ಪಳಯತಾ! ಚಿತ್ರಲೇಖಾ ಬೆಬ್ಬ್ಯಾಕ ಆಪ್ಪೊನು, "ಬೆಬ್ಬ್ಯಾ! ಬೆಬ್ಬ್ಯಾ! ತೊ ಚೆಂಡು ವಯ್ರಿ ಹಾಣು ದಿತ್ತವೆ?" ಮ್ಹೊಣು ನಿಮ್ಗಿತಾ.

"ಜಾಯ್ತ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮೆಗೆಲಿ ಏಕಿ ಶರ್ತ ಆಸ್ಸ! ತೂಂವೆಂ ಮಾಕ್ಕಾ ವ್ಹಾಡಿಕ ಕರನು ಘೆವಕಾ !" ಮ್ಹೊಣು ಬೆಬ್ಬೊ ಶರ್ತ ಘಾಲ್ತಾ.

"ಛಿ ! ಹಾಂವೆಂ ತುಕ್ಕಾ ವ್ಹಾರ್ಡಿಕ ಕರನು ಘೆವಚೆಂವೆಂ? ನಾಕಾ! ನಾಕಾ!". ಚಿತ್ರಲೇಖಾ ಶರ್ತಾಕ ಕಬೂಲಿ ಜಾಯ್ನಾ.

ತಿಗೆಲ್ಯೊ ಸಖಿಯೊ ತಿಕ್ಕಾ, "ಚಿತ್ರಲೇಖಾ ! ಆತ್ತಂ ತಾಗೆಲೆ ಶರ್ತಾಕ ಸಮ್ಮತಿ ದೀ. ತಾಣೆ ಚೆಂಡು ವಯ್ರಿ ಹಾಡತರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಆಮ್ಮಿ ಬಾಂಯ್ತುಂ ಲಕೊಯಾಂ," ಮ್ಹೊಣು ಕಾನ್ನಾಂತು ಸಾಂಗತಾಚಿ.

ಚಿತ್ರಲೇಖಾಕ "ಹುಂ! ಹೆಂ ಸಮ!" ಮ್ಹೊಣು ದಿಸತಾ. ಬೆಬ್ಯಾಕ ಆಪ್ಪೊನು, "ಹಾಂ! ಜಾಯತ! ಚೆಂಡು ವಯ್ರಿ ಹಾಡಿ, " ಮ್ಹಣತಾ.

ಬೆಬ್ಬೊ ತೊಣ್ಣಾಂ ಚೆಂಡು ಧೊರನು ವಯ್ರಿ ಯೆತ್ತಾ. ಚಿತ್ರಲೇಖಾ, ಚೆಂಡು ಬೆಬ್ಯಾಲ್ಯಾ ತೊಂಡಾಂದಾಕುನು ಕಾಂಡುನು ಕಾಣ್ಣು ಬೆಬ್ಯಾಕ ಬಾಂಯ್ತು ಲಕಯತಾ! ಸಕ್ಕಡ ರಾವಳಾರಾ ವಾಪಾಸ ವತ್ತಾಚಿ.

ರಾತ್ರಿ ಜೆವಣ ಜಾತ್ತರಿ ನಿದ್ದೊಚಾಕ ಚಿತ್ರಲೇಖಾ ಪಲ್ಲಂಗಾಲಾಗ್ಗಿ ವತ್ತಾ. ಪಳಯತನಾ ತೋಚಿ ಬೆಬ್ಬೊ ಪಲ್ಲಂಗಾರಿ ಬಸಲಾ! "ಚಿತ್ರಲೇಖಾ! ಸಾಂಗಿಲೆ ಉತ್ತರ ಚುಕ್ಕುಂ ನಜ್ಜ. ಮಾಕ್ಕಾ ವ್ಹಾರ್ಡಿಕ ಕರನು ಘೆ," ಮ್ಹೊಣು ಹಟ ಕರತಾ.

ಚಿತ್ರಲೇಖಾಕ ಕೋಪು ಯೆತ್ತಾ. "ಹ್ಯಾ ಬೆಬ್ಯಾಕ ಅಶ್ಶಿಂಚಿ ಸೊಡಲ್ಯಾರಿ ಮಾಕ್ಕಾ ಘಾಟಿ ಲಾಗತಾ," ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕುನು ತಿ ದೊಳೆ ಧಾಂಪುನು ಬೆಬ್ಯಾಕ ಉಕ್ಕೊಳನು ನೆಲಾಕ 'ಪಚಕ್'ನಿ ಮಾರತಾ.

ದೊಳೆ ಸೊಡತನಾ ಎದ್ರಾಕ ಚಂದು ಏಕು ರಾಜಕುಮಾರು ರಾಬಲಾ! ತೊ ಹಿಕ್ಕಾ ಪಳೊವನು ಹಾಂಸತಾ! ಚಿತ್ರಲೇಖಾ ಲಜ್ಜೆತಾ.

ರಾಜಕುಮಾರ ಸಾಂಗತಾ, "ಚಿತ್ರಲೇಖಾ! ಮಾಕ್ಕಾ ಏಕ ಋಷೀನ ಬೆಬ್ಬೊ ಜಾ ಮ್ಹೊಣು ಶ್ರಾಪು ದಿಲ್ಲಲೊ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಏಕಿ ರಾಜಕುಮಾರಿನ ನೆಲಾಕ ಮಾರಲ್ಯಾರಿ ವಾಪಾಸ ಮನೀಶು ಜಾತ್ತಾ, ಮ್ಹೊಣು ಉಶ್ರಾಪುಯಿ ದಿಲ್ಲಲೊ. ಆಯಚೆ ದಿವಸಾಕ ಮೆಗೆಲೊ ಶ್ರಾಪು ಕೈದ ಜಾಲ್ಲೊ. ತೂಂ ಆತ್ತಂ ಸಾಂಗ, ಮಾಕ್ಕಾ ವ್ಹಾರ್ಡಿಕ ಕರನು ಘೆತ್ತವೆ?".

ಚಿತ್ರಲೇಖಾ ಲಜ್ಜೆನ "ಜಾಯತ," ಮ್ಹೊಣು ಮಾತ್ತೆಂ ಹಾಲ್ಲಯತಾ. ಭಾರಿ ಗಡದೇರಿ ತಾಂಗೆಲಿ ವ್ಹಾರ್ಡಿಕ ಜಾತ್ತಾ.

ಭಾಂಗರಾ ಚೆಂಡಾ ನಿಮಿತ್ತ ಚಿತ್ರಲೇಖಾಕ ಭಾಂಗರಸೊ ಬಾಮ್ಮಣು ಮೆಳತಾ. ತಾನ್ನಿ ಸುಖಾರಿ ರಾಬತಾಚಿ.

24. ಸುಬ್ಬಿಲೆ಼ ಸಾಹಸ

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಾಟ್ಟಾ ರಾನ್ನಾಂತು ರಂಗಿ ಮ್ಹೊಣು ಏಕಿ ಕರಡಿ. ತಿಕ್ಕಾ ಸುಬ್ಬಿ ಮ್ಹೊಣು ಏಕ ಸಾನ ಪೀಲ. ರಂಗಿನ ತಾತ್ತಾವಳಿ ಲಾಯಕ ಮ್ಹೊವು ಹಾಣು ಸುಬ್ಬಿಕ ಖಾವೊಚೊ. ಸುಬ್ಬಿಕ ಅಪ್ಪಣ್ಯಾನಚಿ ವಚುನು ಮ್ಹೊವು ಸೊದ್ದುಚಿ ಆಶಿ.

ಏಕದಿವಸು ಸುಬ್ಬಿ ಏಕಿ ಕೊಳಂಬಿ ಖಾಕ್ಯಾ಼ ಮಾರನು, ರಂಗಿಲೆ ದೊಳೆ ಚುಕ್ಕೊನು ರಾನ್ನಾ಼ತು ಪರಾರಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ಮ್ಹೊವಾ ಮೂಸಾ ಘೂಡು ಕಶ್ಶಿ಼ ಆಸ್ಸ ಮ್ಹೊಣು ಪುಣಿ ಗೊತ್ತಾಸ್ಸವೆ? ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಇತ್ತೆ಼? ಸೊದ್ದುನು ಭೊ಼ವಚೇ಼ಚಿ ಏಕ ಗಮ್ಮತ ನ಼ವೆ?

ರಾನಾ಼ತು ಭೌ಼ವತರಿ ಸುಬ್ಬಿನ ಏಕ ರುಕ್ಕಾರಿ ಘೂಡುಸೊ ಪಳಯಲೊ. "ಮ್ಹೊವು ದಿಸ್ತಾ! ತಾಜೊ ಮ್ಹೊವು ! ವ್ಹಾ ವ್ಹಾ!" ಮ್ಹಣತರಿ ಸುಬ್ಬಿ ಸರಸರ ರುಕ್ಕಾರಿ ಚಡಲಿ.

ಘೂಡಾಲಾಗ್ಗಿ ಪಾವುನು ಹಾತು ವಯ್ರಿ ಕರತನಾ .... "ಕೊ಼ಯ್ಕ್!?" ಕಸಲೆ಼ಕಿ ಸುಬ್ಬಿಲೆ ನಾಂಕಾಕ ಕೊಟಾಪಿಲ್ಯಾ ವರಿ ಜಾಲ್ಲೆ಼. "ಹಾ...ಯ್!". ನಾಂಕಾಕ ಕಣಕಣ ಆಯಲೆ. ದೊಳ್ಯಾ಼ ಉದ್ದಾಕ ದೆ಼ವಲೆ಼.

ಕೋಣ ಉಸಳಾಉಸಳಿ ಕಾಂದೊ ಆಸ್ಸ ಆಬಾ ತ್ಯಾ ಘುಡಾ಼ತು?

ಸುಬ್ಬಿನ ದೊಳ್ಯಾ಼ ದೆ಼ವಚೆ ಉದ್ದಾಕ ಪುಸು಼ಕ ಘೆಲ್ಲ್ಯಾ ಧರಲಲೊ ಹಾತು ಸೊಡಲೊ. ಧಾಸ್ .....ಭಸೋಳ್! ಸಯಿ! ಮಾರಲಿ ಲಾಗ ಸಕಲ!

ಸಕಲ ಪಡಲೆಲೆ ಪೆಟ್ಟಾಕ ನಿಡಲಾರಿ ಯೆದ್ದೆ಼ ಡೋಂಗ ಉದ್ದೆಲೆ಼. ಪಾಯ ಶಿರಲೇಚಿ. ಕಸಲಿ ಅವಸ್ಥಾ ಸುಬ್ಬಿಲಿ! ನಾಂಕಾಕ ಕೋ಼ಕಿ! ನಿಡಲಾ ಡೊಂಗ ! ಹಾತಪಾಯಾ ಗಾಂದ್ಯೊ!

ಪಡಲೆಲೆ ಸುಬ್ಬಿನ ಹಗೂರ ಬೈಸುನು ಸುದಾರ್ಸುನು ಘೆತಲೆ಼. ಉಫ್!

ರುಕ್ಕಾರಿ ಪಳಯಲೆ಼. ಪಳಯತನಾ ತ್ಯಾ ಘುಡಾ಼ ದಾಕುನು ಏಕಿ ಪಕ್ಷಿ ಭಾಯ್ರಿ ಆಯಲಿ. "ಓಹೊ! ನಾತ್ತುಕವೆ? ಮ್ಹೊವಾಮುಸಾ ಗೂಡು ನ್ಹ಼ಯಿ," ಮ್ಹೊಣು ಸುಬ್ಬಿಕ ಕಳ್ಳೆ಼.

"ಮಾಫಿ ಕರಿ ನಾತ್ತುಕ ಮಾ಼ಯೆ಼. ಹಾ಼ವೆ಼ ಮ್ಹೊವಾಖಾತಿರ ಹಾತು ಘಾಲ್ಲಲೊ." ದುಕ್ಕಿ ಮದ್ಯೆಂತು ಹಾ಼ಸತರಿ ಸುಬ್ಬಿನ ಮಾಫಿ ಮಾಗಲಿ. "ಹಾಂಗಾ ಸಕಲ ಯೊ! ಚಾರಿ ಚಣೆ ಘೆ" ಮ್ಹೊಣು ನಾತ್ತುಕಾಕ ಸಕಲ ಆಪ್ಪಯಲೆ಼.

ನಾತ್ತುಕ ಸಮಾಧಾನ ಪಾವನು ಸಕಲ ಆಯಲೆ಼. ಸುಬ್ಬಿನ ಆಪಣ್ಯಾಲ್ಯಾ ಗವನಾ಼ಚೆ ಚಿಲ್ಲಾ಼ ದಾಕುನು ಚಾರಿ ಚಣೆ ತಿಕ್ಕಾ ದಿಲ್ಲೆ. ತೀಣೆ ಚಣೆ 'ಕುಟುಂ ಕುಟುಂ' ಕರ್‌ನು ಖೆಲ್ಲೆ. "ಯೊ ಮೆಗೆಲೆ ಸಾಂಗಾತಿ. ಮ್ಹೊವು

ದಾಕ್ಕಯತಾ°," ಮ್ಹೊಣು ನಾತ್ತುಕಾನ ಸುಬ್ಬಿಕ ಆಪ್ಪೊನು ವ್ಹೆಲ್ಲೆ°.

ಸುಬ್ಬಿಕ ರಾನ್ನಾ°ತು ಕೊಳಂಬಿ ಭರಿ ಮ್ಹೊವು ಮೆಳ್ಳೊ. ತೀ ಖುಶೇರಿ ಹಾತ್ತಾ ದಾವಲ್° ಮ್ಹೊವಾ° ಬುಡ್ಡೊವನು ಲೆ°ವತರಿ, ಪದ ಮ್ಹಣತರಿ, ನಾ°ತ ನಾ°ತರಿ, ಘುರಕಡೆ ಆಯಲಿ.

"ಆಮ್ಮಾ! ಆಮ್ಮಾ! ಯೊ. ಹಾ°ವೆ° ಮ್ಹೊವು ಹಾಡಲೊ". ಸುಬ್ಬಿನ ಆಪ್ಪಯಿಲ್° ಆಯಕುನು ರಂಗಿ ಭಾಯ್ರಿ ಆಯಲಿ. ಧುವೆಲ್ಯಾಗಿ ಮ್ಹೊವಾ ಕೊಳಂಬಿ ಘೆತಲಿ, ಕೊಳಂಬೆಚೆ° ಧಾ°ಕಣೆ ಕಾಣಣು ಪಳಾಯತಾ ... ಆ°ಯ್! ಕೊಳ°ಬಿ ಖಾಲಿ! ಥೆಂಬೊ ಮ್ಹೊವು ತಾಂತು ನಾ!

ಮ್ಹೊವು ಖ°ಯಿ ಗೆಲ್ಲೋ? ತುಮ್ಕಾ° ಕೊಣಾಕಯಿ ಕಳಲ್ಯಾರಿ ರಂಗಿಕ ಸಾಂಗಾ.

25. ದಯಾವಾನ ರಾಕ್ಷಸು

ರಾಜಶೇಖರ ಮ್ಹಳ್ಳೆಲೆ ರಾಯಾಕ ದೊನಿ ಬಾಯ್ಲೊ. ಪದ್ಮಾವತಿ ಆನಿ ಮಾಯಾವತಿ. ಪದ್ಮಾವತಿಕ ಇಕ್ರ ಚೆರ್ಡುವ° - ಧಾ ಚಲ್ಲೆ, ರತ್ನಾವತಿ ಮ್ಹೊಣು ಏಕಿ ಚಲ್ಲಿ. ಮಾಯಾವತಿಕ ಚೆರ್ಡುವ° ಜಾಯ್ನಿ. ತ್ಯಾ ನಿಮಿತ್ತ ತಿಕ್ಕಾ ಪದ್ಮಾವತಿಲ್ಯಾ ಚೆರ್ಡುವಾ° ವಯ್ರಿ ಜಾಳ. ತೀ ತ್ಯಾ ಚೆರ್ಡುವಾ°ಕ ಮಸ್ತ ಬಾಧಾ ದಿತ್ತಾ ಆಶ್ಶಿಲಿ.

ಏಕಪಟಿ ಥ°ಯಿ ಏಕು ಮಂತ್ರವಾದಿ ಆಯಲೊ. ಮಾಯಾವತಿನ ತಾಕ್ಕಾ ಮಸ್ತು ದುಡ್ಡು ದೀವನು ಪದ್ಮಾವತಿಲೆ ಧಾ ಚಲ್ಯಾ°ಕಯಿ ಸೂಶೆ ಕರನು ರಾನ್ನಾ°ತು ಹೊರನು ಸೋಡಿ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗಲೆ°.

ಮಂತ್ರವಾದಿನ ಜಾಯತ ಮ್ಹಳ್ಳೆ° ಆನಿ ತ್ಯಾ ಧಾ ಚಲ್ಯಾ°ಕ ಸೂಶೆ ಕೆಲ್ಲೆ°. ತಾಂಗೆಲಿ ಭಯಿಣಿ ರತ್ನಾವತಿಕ ತಿಗೆಲ್ಯಾ ಅಣ್ಣಾ°ನಿ ಸೂಶೆ ಜಾಲ್ಲಲೆ° ಪಳೊವನು ರಣ್ಣೆ ಆಯಲೆ°. ತೀ ಹೊಡಾನ ರಡಲಿ. ತೆದನಾ ಮಂತ್ರವಾದಿನ ತ್ಯಾ ಸೂಶಾ° ಒಟ್ಟು ತಿಕಾಯಿ ರಾನ್ನಾ°ತು ಹೊರನು ಸೊಡಲಿ.

ರತ್ನಾವತಿ ರಾನ್ನಾ°ತು ರುಕ್ಕಾ ಮುಳಾ°ತು ಬೈಸುನು ಸೂಶೆ ಜಾಲ್ಲಲ್ಯಾ ಆಪಣ್ಯಾಲ್ಯಾ ಭಾವಾ°ಕ ಪಳೊವನು ದೊಳೆ ಭೊರನು ರಡತಾ ಆಶ್ಶಿಲಿ.

ತ್ಯಾಚಿ ರಾನ್ನಾ°ತು ಏಕು ರಾಕ್ಷಸು ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತಾಕ್ಕಾ ಪಳಯಲ್ಯಾರಿ ಕೊಣಾಕಯಿ ಭಂಯ ಕರತಾಲೆ°. ತೊ ಇಂಗಾಳೊಸೊ ಕಾಳೊ ಕಾಳೊಚಿ! ತಾಂಬ್ಡೆ ತಾಂಬ್ಡೆ ದೊಳೆ! ಭಾಣ ಶೆ° ಪೊಟ! ಮಾತ್ಯಾರಿ ಹಳದುವೀ° ದೊನಿ ಶಿಂಗ°! ದಿಗದಿಗ ನಾ°ಕಟ°! ನೆಲ ಗಡಗೆಚೆ° ಚಮಕಣ! ಅಯ್ಯಬ್ಬಾ! ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮನ ಮಸ್ತ ಮೊವಾಳ.

ರಣ್ಣೆ ಆಯಕುನು ರಾಕ್ಷಸು ರತ್ನಾವತಿನ ಬಶ್ಶಿಲ್ಯಾ ರುಕ್ಕಾಲಾಗಿ ಆಯಲೊ. ತೀಣೆ ರಾಕ್ಷಸಾಲೆ ಗಡಗಡ ಶಬ್ದಾಕ ಘೂ°ವನು ಪಳಯಲೆ°. ತಿಕ್ಕಾ ಜೋರು ಭ°ಯ ಜಾಲ್ಲೆ°! ಆತ್ತ° ಹೊ ರಾಕ್ಷಸು ಮಾಕ್ಕಾ ಖಾತ್ತಾ ಕಿತ್ಕಿ° ಮ್ಹೊಣು ಭೀವನು ದೊಳೆ ಚಿಮ್ಮಿ ಕರನು ಕಿಲಾ°ಟಿ ಮಾರಲಿ!

ರತ್ನಾವತಿಕ ಪಳೊವನು ರಾಕ್ಷಸು ಹಾಂಸಲೊ, ಆನಿ ಮ್ಹಣಾಲೋ, "ಚರ್ಡಾ! ಮಾಕ್ಕಾ ಪಳೊವನು ಭೀವುನಾಕ್ಕಾ! ಹಾಂವ ತುಕ್ಕಾ ಕಾಂಯಿ ಕರನಾ. ತೂಂ ಇತ್ಯಾಕ ರಡತಾ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗ".

ರಾಕ್ಷಸಾನ ತಶ್ಶಿ ಸಾಂಗಿಲೆಂ ಆಯಕುನು ರತ್ನಾವತಿಕ ಚಿಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ತೀಣೆ ರಡತ ರಡತಾಚಿ ಸಕ್ಕಡ ಸಾಂಗಲೆಂ. ರಾಕ್ಷಸಾಕ ತೆಂ ಆಯಕುನು ರತ್ನಾವತಿಲೆ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಧಾ ಸೊಶಾಂ ವಯ್ರಿ ಕರುಣ ವತ್ತವುನು ಆಯಲೆಂ.

ರಾಕ್ಷಸಾನ ರತ್ನಾವತಿಕ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಖಾಂದ್ಯಾರಿ ಬೊಸೊನು ರಾನ್ನಾ ಭಿತ್ತರಿ ವ್ಹೆಲ್ಲಿ. ಎಕ್ಕ ಗಾಂಧಾ ರುಕ್ಕಾ ಎದ್ರಾಕ ರಾಬ್ಬಯಲಿ. ಆನಿ ಸಾಂಗಲೆಂ, "ಹ್ಯಾ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಕಾಂಡ್ಯೊ ಕಾಣು ಶ್ರೀ ರಾಮ ಜಯರಾಮ ಮ್ಹಣತರಿ ಶಿಲೆ ಫಾತ್ರಾರಿ ಝೊರೊನು ಕಾಡಲೆಲೆಂ ಗಾಂಧ ಸೊಶಾಲ್ಯಾ ಸಗಳೇ ಆಂಗಾಕ ಲೆಪ್ಪುಕಾ. ಅಶ್ಶಿಂ ಧಾ ದೀಸ ಕರಿ. ಧಾಂಚೆದೀಸು ತಾಂಗೆಲೆಂ ರೂಪ ವಿಂಗಡ ಜಾವುನು ತಾನ್ನಿಂ ವಾಪಾಸ ಮನುಷ್ಯ ಜಾತ್ತಾಚಿ. ತುಗೆಲಿಂ ಭಾಂವ್ಡಂ ತುಕ್ಕಾ ಮೆಳತಾಚಿ"

ರತ್ನಾವತಿನ ರಾಕ್ಷಸಾನ ಸಾಂಗಿಲ್ಯಾವರಿ ಗಾಂಧ ಝುರಯಲೆಂ. ಸೊಶಾಂಲೆ ಆಂಗಾಕ ಲೆಪಲೆಂ. ಧಾ ದಿಸಾ ಪರಾನ ತೆ ಮನುಷ್ಯ ಜಾಲ್ಲೆ.

ರಾಕ್ಷಸಾನ ಚರ್ಡುವಾಂಕ ಖಾಂದ್ಯಾರಿ ಬೊಸೊನು ರಾವಳಾರಾಕ ಹೊರನು ಸೊಡತಾಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ.

ಮಾಯಾವತಿಲೆ ಭೆಂಯಾಕ ತಾನ್ನಿ ವಚ್ಯಾಕ ಆಯಕಲಿನಾಂಚಿ. ತೆದನಾ ರಾಕ್ಷಸು ಮ್ಹಣಾಲೊ, "ತುಮ್ಮಿ ತಿಕ್ಕಾ ಭೀವಕಾ ಮ್ಹೊಣು ನಾ. ತೀ ಫುಳ್ಯಾವರಿ ತುಮಚೇರಿ ಆತ್ತಂ ಜಾಳ ಪಾವನಾ. ಆತ್ತಂ ತಿಕಾಯಿ ಜವಳ್ ಚರ್ಡುವ್ಂ ಜಾಲ್ಯಾಂಚಿ." ತೆಂ ಆಯಕುನು ಚರ್ಡುವಾಂಕ ಖುಶಿ ಜಾಲ್ಲಿ.

ರತ್ನಾವತಿನ, "ಆಮ್ಮಿ ವಚ್ಯಾಂ, ತ್ಯಾ ಬಾಬ್ಬಾಂಕ ಪಳೊವಯಾಂ," ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗಲೆಂ. ಇಕ್ರ ಚರ್ಡುವ್ಂಯಿ ಹಾತ್ತಾ ಹಾತು ಧರನು ವದ್ಗಾರಿ ರಾವಳಾರಾಕ ಪರತಲಿಂಚಿ.

26. ವಿಂದರಾನ ಕೆಲ್ಲಲೊ ಉಪಕಾರು

ಎಕ್ಕ ರಾನ್ನಾಂತು ಹೋಡು ವಡಾ ರೂಕು ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತಾಜ್ಜೆ ಮುಳಾಂತು ಏಕು ಶಿಂವು ನಿದ್ದೊನು ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತ್ಯಾ ರುಕ್ಕಾ ಫೊಂದಾಕ ಬಿಳಾಂತು ಏಕು ವಿಂದುರು ಆನಿ ತಾಜ್ಜಿಂ ಪಾಂಚ ಪಿಲ್ಲಂ ಆಶ್ಶಿಲಿಂಚಿ.

ವಿಂದುರು ಬಿಳಾಂದಾಕುನು ಭಾಯ್ರಿ ಯೇವನು ರುಕ್ಕಾ ಮುಳಾಂತು ಕೋಣ ನಿದ್ದಲಾಂ ಮ್ಹೊಣು ಕಳನಾಂಶಿ ಶಿಂವಾಲ್ಯಾ ಆಂಗಾರಿ ಖೆಳತಾ. ಲಾಯಕ ನಿದ್ದಾಂ ಆಶ್ಶಿಲ್ಯಾ ಶಿಂವಾಕ ಕಾಚಕುಲಿ ಕೆಲ್ಯಾವರಿ ಜಾವುನು ಶಿಂವು ಜಾಗಿ ಜಾತ್ತಾ. ಪಳಯತನಾ ಆಂಗಾರಿ ವಿಂದುರು ನಾಂತಾ!

"ಆಂಯ್! ಕೋಣ ತೆಂ? ವಿಂದುರುವೆ? ಆಸ್ಸ ದೊನಿ ಆಂಬಡೆ ಕಾತ್ತೆಯೆದ್ದೊ. ಮೆಗೆಲೆ ಆಂಗಾರಿ ಚೋಣು ಖೆಳುಂಕ ಇತ್ತೆಂ ಧೈರ್ಯ ತುಕ್ಕಾ?" ಮ್ಹೊಣು ತಾಳೊ ಕಾಣ್ಣು ಶಿಂವು ವಿಂದರಾಕ ಮುಷ್ಟಿಂ ಭಿತ್ತರಿ ಧರತಾ.

ವಿಂದುರು ಭೀವುನು ಥಂಡೆತಾ. ಜಾಲ್ಲೆತಿತ್ಲೆ ಖಾಲತೆಪಣಾರಿ, "ರಾಯಾ! ಮೆಗೆಲಿ ಹೊಡಿ ಚೂಕಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ಮಾಕ್ಕಾ ತೂಂ ಮ್ಹೊಣು ಕಳ್ಳೇಂ ನಾ. ದಮ್ಮಯ್ಯಾ! ಮಾಫಿ ಕರಿ. ತುಗೆಲೆ ಪಾಯ ಧರತಾಂ. ಮಾಕ್ಕಾ ಸೋಡಿ. ಏಕನ್ನಾಂಯಿ ಏಕದೀಸು ತುಕ್ಕಾ ಪಾವತಾಂ," ಮ್ಹೊಣು ಲಾಲ್ಲೆತಾ.

ವಿಂದ್ರಾಲಿಂ ಉತರ್ಂ ಆಯಕುನು ಶಿಂವು ಗಿಡಗಿಡೆನು ಹಾಂಸ್ತಾ. "ಹ್ಹಾ! ಹ್ಹಾ! ಹ್ಹಾ! ಕಸ್ಸಲೆಂ? ತೂಂವೆಂ? ವಿಂದರಾನ?? ಮಾಕ್ಕಾ ಪಾವಚೆಂವೇ?" ಮ್ಹೊಣು ಮುಷ್ಟೆಂತುಲ್ಯಾನ ವಿಂದರಾಕ ಸೊಡತಾ. "ಹಾಂ! ವಸ! ವಸ! ದಾಟ ಉಲ್ಲೊನಾಕ್ಕಾ," ಮ್ಹಣತಾ. "ಅಬ್ಬಾ!" ಜೀವು ವರಲ್ಯಾರಿ ಭೀಕ ಮಾಗ್ಗುನು ಖಾಯನ, ಮ್ಹೊಣು ವಿಂದುರು ಧಾಂವತಾ.

ಥೊಡೆ ದಿಸಾನಿ ತ್ಯಾಚಿ ರುಕ್ಕಾ ಮುಳಾಂತು ಶಿಕಾರಿನ ಘಾಲ್ಲಲೆ ಬಲ್ಯಾಂತು ಶಿಂವು ಶಿರಕತಾ. ಕಿತ್ಲೆಂ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲ್ಯಾರಿಯಿ ಸೊಡವಾನು ಘೆವಚಾಕ ತಾಕ್ಕಾ ಜಾಯ್ನಾ. ತೊ ಗರ್ಜನ ದಿತ್ತಾ.

ಬಿಳಾಂತು ಆಶ್ಶಿಲ್ಯಾ ವಿಂದರಾಕ ಗರ್ಜನ, ಆಯಕ್ಕೆತಾ ಭಾಯ್ರಿ ಯೇವನು ಪಳಯಲ್ಯಾರಿ ಶಿಂವು ಬಲ್ಯಾಂತು ಪಡಲಾ! ಹೊ!

ವಿಂದುರು ಆಪಣ್ಯಾಲೆ ಪಿಲ್ಲಾಂಕಯಿ ಆಪ್ಪೊನು ಹಾಡತಾ. ಪೂರಾ ವಿಂದುರ ಮೇಳನು ದಾಂತಾನಿ ಬಲೆಂ ಘುಡ್ಯೆಂ ಭಿತ್ತರಿ ಚೊಬ್ಬಾಯತಾಚಿ. ಶಿಂವು ಭಾಯ್ರಿ ಯೆತ್ತಾ.

"ವಿಂದರಾ! ಏಕದೀಸು ಹಾಂವ ತುಕ್ಕಾ ಹಾಶ್ಶಿಲೊಂ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತುಗೆಲಿ ತಾಕತ ಆನಿ ಹೊಡಪಣ ಮಾಕ್ಕಾ ಆಜಿ ಕಳ್ಳಿ," ಮ್ಹೊಣು ಶಿಂವು ಖುಶೇರಿ ವಿಂದರಾಕ ಸಾಂಗತಾ. ತ್ಯಾ ನಂತರ ತಾನ್ನಿಂ ದೋಸ್ತ ಜಾವುನು ಆಸತಾತಿ.

(ಖಾಲತೆಪಣ - ನಮ್ರುತಾ)

27. ಖರೆ ದೋಸ್ತ

ಸಪ್ತಗಿರಿ ರಾನ್ನಾಂತು ಚಿತ್ತಲ, ವಿಂದುರು, ಕಾಯಳೊ ಆನಿ ಕಾಸೊವು ಹೀಂ ಚಾರಿ ಮೃಗ್ಂ ದೊಸ್ತೀರಿ ಆಶ್ಶಿಲಿಂ.

ಏಕದೀಸು ವಿಂದುರು ಕಾಯಳೊ ಆನಿ ಕಾಸೊವು ನ್ಹಾಂಯ್ಚೆ ತಡಾರಿ ಉಲ್ಲಯತರಿ ಬಶ್ಶಿಲಿಂ. ಸಾಂಜ ಜಾಯತ ಆಯಲ್ಯಾರಿಯಿ ಚಿತ್ತಲ ಚೊವಚಾಕ ನಾ ಇತ್ತೆಂ ಮ್ಹೊಣು ತಾಂಕಾಂ ಹುಸ್ಕೊ ಜಾಲ್ಲೊ.

"ತುಮ್ಮಿ ಕಾ಼ಯಿ ಹುಸ್ಕೊ ಕಾಣುಕ್ಯಾಚಿ. ಹಾ಼ವ ವಚುನು ಪಳೊವನು ಯೆತ್ತಾ಼," ಮ್ಹೊಣು ಕಾಯಳೊ ಉಬ್ಬುನು ಗೆಲ್ಲೊ. ಕಾಯಳ್ಯಾನ ಏಕ್ಕೆ ಚಿತ್ತಲ ಬಲ್ಯಾಂತು ಪಡಲೆಲ಼್ ಪಳಯಲ಼್.

ಚಿತಲಾಕ ಪಳೊವನು ತಾಕ್ಕಾ ಬೇಜಾರು ಜಾಲ್ಲೊ. ತೊಗ್ಗು ದೆ಼ವನು ಕಾಯಳ್ಯಾನ, "ಚಿತಲಾ! ಚಿತಲಾ! ತೂ಼ ಕಾ಼ಯಿ ಭೀವನಾಕ್ಕಾ! ಹಾ಼ವ, ಇಂದುರು ಆನಿ ಕಾಸೊವು ಮೇಳನು ತುಕ್ಕಾ ಕಶ್ಶೀ಼ಯಿ ಪುಣಿ ಬಲ್ಯಾ಼ದಾಕುನು ಸೊಡವಾಯತಾಚಿ," ಮ್ಹೊಣು ಧೈರ್ಯ ದಿಲ್ಲೆ಼.

ಕಾಯಳ್ಯಾನ ತತ್ಕಾಲ ವಾಪಾಸ ಯೇವನು ಇಂದರಾಕ ಆನಿ ಕಾಸವಾಕ ಚಿತ್ತಲ ಬಲ್ಯಾಂತು ಶಿರಕಲಾ಼ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗಲೆ಼.

"ಮೂಕ್ಕಾ ಲಾಯಕ ದಾಂತ ಆಸ್ಸಚಿ. ಹಾ಼ವ ಮೆಗೆಲೆ ದಾಂತಾನಿ಼ ತೆ಼ ಬಲೆ಼ ಚೊಬ್ಬಾ಼ನು ಕುಡ್ಕೆ ಕರತಾ಼, ವಚ್ಯಾ಼ ಆಮ್ಮಿ಼. ಥ಼ಯಿ ಶಿಕಾರಿ ಬಿಣು ಯೇತ," ಮ್ಹೊಣು ಇಂದರಾನ ಅನಪತ್ಯಾರಿ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಭಾಯ್ರಿ ಸರಯಿಲೆ಼. ಮಿಂದುರು ಕಾಯಳ್ಯಾಲೆ ಫಾಟ್ಟಿರಿ ಬಸಲೊ. ಕಾಯಳೊ ಉಬಲೊ. ಕಾಸೊವು ಹಳೂ ಚಮಕುನು ಮುಕಾರಸಲೊ.

ತಾನ್ನಿ ಬಲ್ಯಾಲಾಗ್ಗಿ ಯೇವನು ಪಾವಲಿ಼ಚಿ. ಇಂದರಾನ ಆಪಣ್ಯಾಲೆ ದಾಂತಾ಼ನಿ಼ ಕಟಕಟ ಚಾಬ್ಬುನು ಘುಡಿ ಭಿತ್ತರಿ ಬಲೆ಼ ಕಾತ್ತರಲೆ಼. ಚಿತ್ತಲ ಭಾಯ್ರಿ ಆಯಲೆ಼. ಸಕ್ಕಡಾ಼ಕ ಸಂತೋಷು ಜಾಲ್ಲೊ.

ತಿತ್ಲೆ ಭಿತ್ತರಿ ರುಕ್ಕಾರಿ ಬಿಶ್ಶಿಲ್ಯಾ ಕಾಯಳ್ಯಾನ ದೂರದಾಕುನು ಶಿಕಾರಿನ ಯೆವಚೆ಼ ಪಳಯಲೆ಼.

"ಶಿಕಾರಿ ಆಯಲೊ! ಶಿಕಾರಿ ಆಯಲೊ! ನಿಪ್ಪೊನು ಬೈಸಾಚಿ," ಮ್ಹೊಣು ತಾಕೀತ ಕೆಲ್ಲಿ.

ಇಂದುರು ಧಾ಼ವ಼ನು ವಚುನು ಎಕ್ಕ ಬಿಳಾಂತು ನಿಪಲೊ. ಚಿತ್ತಲ ಝುಡ್ಕುಟಾಂತು ನಿಪಲೆ಼. ಕಾಯಳೊ ರುಕ್ಕಾರಿ ನಿಪಲೊ. ಪರಲೊ ಕಾಸೋವು. ಪಾಪ! ತಾಕ್ಕಾ ನಿಪಚಾಕ ಜಾಯ್ನಿ.

ಶಿಕಾರಿನ ಯೇವನು ಪಳಯತನಾ ಬಲೆ಼ ಪಿನ್ನಾ಼! ಚಿತ್ತಲ ಮಾಯಕ! ಛೆ! ತಾಣೆ ಹೆತಾ಼ ತೆತಾ಼ ಪಳಯತನಾ ಕಾಸೊವು ದಿಸಲೊ. "ಆಸ್ಸೊ಼! ಕಾಸೊವು ಪುಣಿ ಮೆಳ್ಳೊ ನ್ಹ಼ವೆ಼?" ಮ್ಹೊಣು ಸಂತೋಷಾನ ಕಾಸವಾಕ ಚಿಲ್ಲಾ಼ತು ಘಾಲನು ವತ್ತರಿ ರಾಬಲೊ.

ಶಿಕಾರಿನ ತೆಕಡೆ ವತ್ತರಿ ಚಿತ್ತಲ, ಕಾಯಳೊ ಆನಿ ಇಂದುರು ನಿಪ್ಪಿಲೆ ಕಡೆನ ದಾಕುನು ಭಾಯ್ರಿ ಆಯಲಿ಼. ಆಪಣ್ಯಾಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ಕಾಸೊವು ಶಿರಕಲೊ ಮ್ಹೊಣು ಚಿತಲಾಕ ಆಪಣ್ಯಾಲೊ ಗುನ್ಯಾವು ದಿಸಲೊ. ಕಾಸವಾಕ ಸೊಡವಾಚಾಕ ಉಪಾಯು ಕೆಲ್ಲೊ.

"ಹಾ಼ವ ತ್ಯಾ ಶಿಕಾರಿಲೆ ಎದ್ರಾಕ ಪಾಯು ಕುಂಟಾಯತರಿ ವತ್ತಾ಼. ಮಾಕ್ಕಾ ಪಳಯಲೆ ಸತಾನ ತೊ ಶಿಕಾರಿ ಹಾತಾಂತುಲೆ ಚೀಲ ಉಡ್ಡೊವನು ಮಾಕ್ಕಾ ಧೊರು಼ಕ ಮೆಗೆಲೆ ಮಾಗ್ಗಿ಼ ಧಾ಼ವು಼ನು ಯೆತ್ತಲೊ. ತೆದನಾ಼ ಇಂದುರು ವಚುನು ತೆ಼ ಚೀಲ ಚೊಬ್ಬಾವೊ಼. ಕಾಸವಾಕ ಭಾಯ್ರಿ ಯೇವನು ನಿಪಚಾಕ ಸಾಂಗುಕಾ. ಹಾ಼ವ

ವೇಗಾನ ಧಾ°ವ°ನು ನಿಪ್ತಾ°. ತೆದನಾ ಸಕ್ಕಡ ಸಮ ಜಾತ್ತಾ," ಮ್ಹೊಣು ಚಿತಲಾನ ಉಪಾಯು ಸ್ಪಷ್ಟ ಕೆಲ್ಲೊ.

ಸಕ್ಕಡ ಸಮ್ಮತ ಜಾಲ್ಲಿ°. ಚಿತ್ತಲ ಧಾ°ವ°ನು ಶಿಕಾರಿಲೆ ಎದ್ರಾಕ ಪಾಯು ಚೊಂಟಾಯತರಿ ಚಮಕಲೆ°. ಹಾತಾ°ತುಲೆ° ಚೀಲ ನೆಲಾರಿ ಉಡ್ಡೊನು ಶಿಕಾರಿ ಚಿತಲಾ ಮಾಗ್ಗಿ° ಧಾ°ವಲೊ.

ತಕ್ಷಣ ಏಂದರಾನ ಶಿಕಾರಿಲೆ° ಚೀಲ ಚೊಚ್ಚಾಯಲೆ°. ಕಾಸೊವು ಭಾಯ್ರಿ ಯೇವನು ಎಕಕಡೆನ ನಿಪಲೊ.

ಶಿಕಾರಿನ ಕಿತ್ಲೆ° ಧಾ°ವಲ್ಯಾರಿಯಿ ಚಿತ್ತಲ ಮೇಳ್ಳಿ. "ಥೂ! ಮೆಗೆಲೆ° ಹಣೆ ಬರಪ ಸಮ ನಾ," ಮ್ಹಣತರಿ ತೊ ವಾಪಾಸ ಆಯಲೊ. ಹಾಂಗಾ ಚಿಲ್ಲಾ°ತು ಪಳಯಲ್ಯಾರಿ ಕಾಸೊವುಯಿ ನಾ! "ಕರ್ಮ!" ಶಿಕಾರಿನ ಮಾತ್ಯಾಕ ಮಾರನು ಘೆತಲೆ°. ಖಾಲಿ ಹಾತ್ತಾನ ಘುರಕಡೆ ಚಮಕಲೊ.

ಏಂದುರು, ಕಾಯಳೊ, ಕಾಸೊವು, ಚಿತ್ತಲ ಮೇಳನು ನ್ಹಾ°ಯ್ಚೆಲಾಗಿ ಯೇವನು ಪಾವಲಿ°ಚಿ. ತಾನ್ನಿ ಕೆದನಾ°ಯಿ ಅಶೀಂಚಿ ಖರೆ ದೋಸ್ತ ಜಾವುನು ಆಶ್ಯಿಲಿ°ಚಿ.

(ಗುನ್ಯಾವು - ಅಪರಾಧ)

28. ಕೊಲ್ಲೊ ಆನಿ ಕೊಳಸೂಣೆ°

ಎಕ್ಕ ಝಾಡ ಕುಟಾಂತು ಏಕು ಕೊಲ್ಲೊ ಘುರ ಕರನು ಸುಖಾರಿ ಆಶ್ಯಿಲೊ. ತಶ್ಶಿ° ಆಸತನಾ ಶಿ°ಯಾ ದೀಸ ಯೆತ್ತಾಚಿ. ಕೊಲ್ಲ್ಯಾಲೆ ಘುರಾ°ತು ಭಾರಿ ಶೆಳವು ಪಡತಾ. ಥೊಡೊ ಇಂಗಾಳೊ ಶೆಗಡೇಕ ಘಾಲನು ಉಜ್ಜೊ ಸಾನಪಿಲ್ಯಾರಿ ಘುರ ಸೊಮಾಳೆ° ಜಾಯತ ಮ್ಹೊಣು ಕೊಲ್ಲೊ ಇಂಗಾಳೊ ಹಾಡು°ಕ ವತ್ತಾ.

ಕೊಲ್ಲ್ಯಾಕ ಏಕ ಮ್ಹಾಂತಾರೆಲೆ° ಘುರ ಮೆಳತಾ. ಕಂಡ್ಯೆ°ತುಲ್ಯಾನ ನಿಲಕಲ್ಯಾರಿ ಮ್ಹಾಂತಾರಿ ನೆವರ್‍ಯೊ ತೋಳನು ಗೆರೆಶೇ°ತು ಪಾತಲಾಯತಾಲಿ.

"ಆಜ್ಜೆ! ಆಜ್ಜೆ! ಯೆದೊ ಇಂಗಾಳೊ ದಿತ್ತವೇ?" ಕೊಲ್ಲೊ ಮಾಗತಾ. ಜಾಯತ ಮ್ಹೊಣು ಇಂಗಾಳೊ ಹಾಡು°ಕ ಮ್ಹಾಂತಾರಿ ಭಿತ್ತರಿ ವತ್ತಾ. ಕೊಲ್ಲೊ ವೇಳು ಪಳವನು ಏಕಿ ನೆವ್ರಿ ಕಾಣ್ಣು ಖಾತ್ತಾ.

ಆಹಾ! ಕಸಲಿ ರುಚಿ! ಹಳೂ ಸಾತಾಟ ಕಾಣ್ಣು ಹಾತ್ತಾ°ತು ಧರನು ಕೊಲ್ಲೊ ಧಾ°ವತಾ. ಆಜ್ಜೆನ ಭಾಯ್ರಿ ಯೆವನು ಪಳಯತನಾ ಕೊಲ್ಲೊಯಿ ನಾ! ನೆವರ್‍ಯೊಯಿ ಮಾಯಕ!

ಕೊಲ್ಲೊ ನೆವರ್‍ಯೊ ಘೇವನು ಎಕ್ಕ ರುಕ್ಕಾ ಪೊಂದಾಕ ಬಸತಾ. ನೆವರೆ ಭಿತ್ತವಯಲೆ° ಚೂರ್ಣ ಖಾವನು ಭಾಯಲೆ ತೊಟ್ಟ್ಯಾ°ತು ತಣಾ ಕೊಚ್ಚೊಲು ಚೆಪತಾ.

ತೆದನಾ ಥ°ಯಿ ದೊಗ್ಗ° ಗಾ°ವಕಾರ ಯೆತ್ತಾಚಿ. ತಾಂಗೆಲ್ಯಾಗಿ ಏಕು ಪಾಡ್ಡೊ ಆಶ್ಯಿಲೊ. ತಾಂಕಾ ಕೊಲ್ಲೊ ಸಾಂಗತಾ, "ಆಮ್ಮಿ ವ್ಯಾರು ಕರಯಾ°ವೇ? ತುಮ್ಗೆಲೆ ಪಾಡ್ಡ್ಯಾ ಬದಲಾಕ ಮೆಗೆಲಿ ನೆವರ್‍ಯೊ. ಕಶ್ಶಿ°?"

ತಾನ್ನಿ ನೆವರೆ ಆಶೇಕ ಕೊಲ್ಯಾಲೆ ವ್ಯಾರಾಕ ಸಮ್ಮತ ಜಾತ್ತಾಚಿ. ನೆವರ್ಯೊ ದೀವನು ಪಾಡ್ಯೊ ಘೇವನು ಕೊಲ್ಯೊ ವತ್ತಾ.

ತಾನ್ನಿ ನೆವರೇಕ ಘಾಸು ಮಾರತನಾ ಚೂರ್ಣ ಆಸ್ಸ ಖ್ಯಿ? ಘಾಸು ಭರಿ ತಣಾ ಕೊಚ್ಚಲು! ಕೊಲ್ಯಾನ ಆಮ್ಮಾಂ ಘಸಯಲೆಂ ಮ್ಹೊಣು ಬೆಜಾರಾನ ನೆವರ್ಯೊ ಉಡೊವನು ಘರಕಡೆ ವತ್ತಾಚಿ. `ತಾಜ್ಜೆಂ ಫಲ ತಾಕ್ಕಾ ಮೆಳತಲೆಂ" ಮ್ಹೊಣು ಶ್ರಾಪಿತಾಚಿ.

ಕೊಲ್ಯೊ ಪಾಡ್ಯಾಕ ಘೇವನು ವತ್ತಾ. ಥೊಡೆ ರುಕ್ಕಾ ಬೊಡ್ಡೆ ಎಕ್ಕೆ ಕರನು ಏಕಿ ಗಾಡಿ ಬಾಂದಿತಾ. ಗಾಡ್ಯೆಕ ಪಾಡ್ಯೊ ಬಾಂದಿತಾ ಗಾಡ್ಯೆರಿ ಬೈಸುನು ಭೌಂವ್ಡಿಕ ವತ್ತಾ.

ಥೊಡೆ ಮುಕಾರಿ ವತ್ತನಾ ಏಕ ಕೊಳಸುಣೆಂ ಗಾಡ್ಯೆಕ ಆಡ ಯೆತ್ತಾ. "ಹಾಂವಂಯಿ ಗಾಡ್ಯೇರಿ ಯೆವ್ವಂವೆಂ?" ಕೊಳಸುಣೆಂ ನಿಮ್ಗಿತಾ.

"ನಾಕ್ಕಾ, ನಾಕ್ಕಾ... ಗಾಡಿ ಮೊಡತ." ಕೊಲ್ಯೊ ಜವಾಬ ದಿತ್ತಾ.

"ಹಾಂವ ಹಳೂ ಬಸತಾಂ ಎಕೂ ಪಾಯು ಭಿತ್ತರಿ ದವರತಾಂ. ಕಾಂಯಿ ಜಾಯನಾ," ಮ್ಹೊಣು ಕೊಳಸುಣೆಂ ಲಾಲ್ಲೆತಾ. ಹಳು ಗಾಡ್ಯೇರಿ ಬಸತಾ.

"ಹೈ! ಹೈ!" ಮ್ಹೊಣು ಕೊಲ್ಯೊ ಗಾಡಿ ಆಂಬುಡತಾ. ಚಿಕೆ ಮುಕಾರಿ ವತ್ತನಾ ಕೊಳಸುಣೆಂ ಹಳು ದೊನ್ನಿಚೊ ಪಾಯುಯಿ ಗಾಡ್ಯೇರಿ ದವರತಾ. 'ಕಿರ್.... ಕಿರಲ್ .... ಭುಸಲ್' ಜಾವನು ಗಾಡಿ ಮೊಡತಾ.

ಕೊಲ್ಯೊ ಕೊಪಾನ ಆಗ್ರ ಜಾತ್ತಾ. "ತುಜ್ಜೆ ಕರ್ಮಾನ ಹೆಂ ಪುರಾ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಆತ್ತಂ ನವಿ ಗಾಡಿ ಕರಯಾಂ. ತೂಂ ಚಾರಿ ಬೊಡ್ಡೆ ಹಾಡಿ ಹಾಂವ ಚಾರಿ ಹಾಡತಾಂ," ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗುನು ರಾಕಡಾ ಬೊಡ್ಡೆ ಸೊದ್ದುಂಕ ವತ್ತಾ.

ಕೊಲ್ಯಾನ ತೆತಾಂ ಗೆಲ್ಲೆ ಸತಾನ್ ಕೊಳಸುಣೆಂ ಪಾಡ್ಯಾಕ ಖಾವನು ಸೊಡತಾ. ಕೊಲ್ಯಾನ ಬೊಡ್ಡೆ ಘೇವನು ಯೆತ್ತನಾ ಕೊಳಸುಣೆಂಯಿ ಪಾಡ್ಯೊಯಿ ಮಾಯಕ! ಕೊಳಸುಣ್ಯಾನ ಮೆಗೆಲೊ ಪಾಡ್ಯೊ ಖೆಲ್ಲಲೊ ವ್ಹಯಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಜ್ಜೆ ಪಾನಾವಳ ತಾಕ್ಕಾ ಮೆಳತಲಿ ಮ್ಹೊಣು ಮನಾಂತೂಚಿ ಶ್ರಾಪಿತಾ.

ಮುಕಾರಿ ವತ್ತನಾ ಕೊಲ್ಯಾಕ ಝುಳ್ಕಿಂ ಭರಲೇಲಿ ಬೈಲಾಗಾಡಿ ಮೆಳತಾ. ಕೊಲ್ಯೊ ಗಾಡ್ಯೆಂತು ಉಡತಾ. ಜಾಯತೀಂ ಝುಳ್ಕಿಂ ಕಾಣ್ಣು ಸಕಲ ಉಡಯತಾ. ಆಪ್ಪಣಯಿ ಭಾಯ್ರಿ ಉಡ್ಡುನು ತೀಂ ಝುಳ್ಕಿಂ ವೆಂಚಿತಾ. ದೂರ ವಚ್ಚುನು ಖಾವಚಾಕ ಬಸತಾ.

ಕೊಲ್ಯಾನ ಝುಳ್ಕೆಂ ಖಾತ್ತನಾ ಕೊಳಸುಣೆಂ ಪಳಯತಾ. ಲಾಗ್ಗಿ ಯೇವನು, "ಕಸ್ಸಲೆಂ ಖಾತ್ತಾ ಕೊಲ್ಲೆಮಾಮ್ಮಾ?" ಮ್ಹೊಣು ನಿಮ್ಗಿತಾ.

"ಆಮ್ಮಾ ಕಾನು!"

"ಮೆಗೆಲ್ಯಾ ಕೊಪಲಾವೆ?"

"ಕೊಪ್ಲಾಂ? ಸಗಳೊ ಪಾಡ್ಡೊ ಗಿಳ್ಳಾ ಹ್ಯಾ ಮಾರಿನ ರಾಬ! ಹಾಕ್ಕಾ ಬುದ್ದಿ ಶಿಕಯನಾ ನಾತಲ್ಯಾರಿ ಹಾಂವ ಕೊಲ್ಲೋಚಿ ನ್ಹಂಯಿ," ಮ್ಹೊಣು ಕೊಲ್ಲೊ ಮನಾಂತೂಚಿ ಭಾಸ ಘಾಲತಾ.

ಕೊಳಸುಣ್ಯಾಕ ಪಳವನು ತೋಂಡ ಖಿಸಕಾಳಾನು ಕೊಲ್ಲೊ ಸಾಂಗತಾ, "ಕೋಪು ನಾ ಆಬಾ! ಖುಶಾಲೇಕ ಆಮ್ಮಾ ಕಾನು ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ. ಹೆಂ ನೊಗಲೆ ಕಾಣೊ."

"ಖಂಯಿ ಮೆಳ್ಳೆಂ ಇತಲೆಂ?" ಕೊಳಸುಣೆಂ ನಿಮ್ಗಿತಾ.

"ಪಳೆ! ನ್ಹಂಯಚೆ ತಡ್ಯೆರಿ ರೇಂವೆಂತು ಬಾಲ ಪೂರನು ದೋನಿ ಘಂಟೆ ಬಸಲ್ಯಾರಿ ಪುರೊ. ನೊಗಲೆ ಕಾಣೆ ಬಾಲ್ಲಾಕ ಲಾಂಬತಾಚಿ." ಕೊಲ್ಲೊ ಲಾಟಪುಟ ಉಲ್ಲಯತಾ.

ಕೊಳಸುಣೆಂ ಎಕ್ಕ ಉಸ್ವಾಸಾಕ ನ್ಹಂಯಚೆ ಲಾಗ್ಗಿ ಧಾಂವನು ರೇಂವೆಂತು ಬಾಲ ಪೂರನು ಬಸತಾ. ಸಾಂಜ ಜಾತ್ತಾ. ಶೆಳವು ಪಡತಾ. ಕೊಳಸುಣ್ಯಾಲೆಂ ಬಾಲ ರೆಂವೆಂತು ಬರ್ಫ ಶೆಂ ಗಟ್ಟಿ ಜಾತ್ತಾ.

"ಹಾಂ! ಬಾಲ ಜಡ ಜಡ ಲಾಗತಾ! ನೊಗಲ್ಯೊ ಲಾಂಬತಾ ಕಿತ್ಕಿ!" ಮ್ಹೊಣು ಕೊಳಸೂಣೆ ಬಲಾನ ಬಾಲ ತಾಣತಾ. ವಯ್ರಿ ಯೇನಾ! ಬಾಲ 'ಕುಟ್ಕ' ಮ್ಹೊಣು ಕುಡಕೆಂ ಜಾತ್ತಾ. ಕೊಳಸೂಣೆ ದುಕ್ಕಿನ ಹರ್ದ್ಯಾ ಮಾರನು ಘೆತ್ತಾ.

ಕೊಲ್ಲೊ ಹೆಂ ಪೂರಾ ರುಕ್ಕಾ ಯೆಡ್ಯಾಂತುಲ್ಯಾನ ನಿಲಕತಾಶಿಲೊ. ಕೊಳಸುಣ್ಯಾಲಿ ಗತಿ ಪಳವನು ಪೊಟ ಭರಿ ಹಾಂಸತಾ. ಆಪಣ್ಯಾಕ ಘಸಯಿಲ್ಯಾಕ `ಪಾನಾವಳ ತಾಕ್ಕಾ ಮೆಳ್ಳೆಂ ಮ್ಹೊಣು ಘುರಾದಿಕಾನ ಧಾಂವತಾ.

(ಪಾನಾವಳ - ಪ್ರತಿ ಫಲ)
(ಜಾಯತೇಂ - ಸಾಕಷ್ಟು)

29. ವೈದ್ಯಾಲಿ ಕಾಣಿ

ಎಕ್ಕ ಗಾಂವಾಂತು ಏಕು ವೈದ್ಯು ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತ್ಯಾ ವೈದ್ಯಾಕ ಏಕು ಶಿಷ್ಯು. ಗಾಂವಚೆ ಜನಾಂಕ ಕಾಂಯಿನಜ್ಜ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ವೈದ್ಯಾನ ಆನಿ ಶಿಷ್ಯಾನ ವಕ್ಕದ ದಿವ್ಚೆಂ. ತ್ಯಾ ವೈದ್ಯಾಲೆ ವಕದಾನ ರೋಗು ವಗ್ಗಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾಲೊ. ತಶ್ಶಿಂದೆಕುನು ಗಾಂವಚೆ ಜನಾಂಕ ತೊ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಮಸ್ತ ಪ್ರೀತಿ.

ತೊ ವೈದ್ಯು ಕಿತ್ಲೊ ಬುದ್ದೊಂತು ಕೀಂ ಶಿಷ್ಯು ತಿತ್ಲೊ ಮ್ಹೆಂದಾ.

ಏಕ ಪಟಿ ಏಕ ಚಲಿಯೆಕ ಕಾ^ಯಿನಜ್ಜ ಮ್ಹೊಣು ತ್ಯಾ ಚಲಿಯೆಲೊ ಬಾಪ್ಪುಸು ವೈದ್ಯಾಲಾಗಿ ಆಯಲೊ. "ವೈದ್ಯಮಾಮ್ಮಾ, ತೂ^ವೆ ಏಕಪಟಿ ಆಮ್ಗೆಂಥ^ಯಿ ಯೇವಕಾ. ಮೆಗೆಲಿ ಧೂವ ಕಾ^ಯಿ ನಜ್ಜ ಮ್ಹಣತಾ. ತಿಕ್ಕಾ ತು^ವೆ ವಕ್ಕದ ದೀವ್ಕಾ," ಮ್ಹಣಾಲೊ. ವೈದ್ಯಾನ "ಜಾಯತ" ಮ್ಹಳ್ಳೆ^. ತಾಗೆಲೆ ಸಾಂಗಾತಿ ವೈದ್ಯು ಆನಿ ಶಿಷ್ಯು ಚಮಕಲಿ^ಚಿ.

ಥ^ಯಿ ವಚುನು ಪಳಯತನಾ ತೀ ಚಲ್ಲಿ ರಿಡ್ತರಿ ಮಾಂಚಾರಿ ನಿದ್ದಲ್ಯಾ. ವೈದ್ಯಾನ ತ್ಯಾ ಚಲಿಯೆಲೊ ಹಾತು ಧರನು ನಾಡಿ ಪಳಯಲಿ. ದೊಳೆ ಪಳಯಲೆ. "ಆ^ ಕರಿ" ಮ್ಹೊಣು ಜೀಬ ಪಳಯಲಿ. ಪೊಟ ಆಪ್ಪೊಣು ಪರೀಕ್ಷ ಕೆಲ್ಲಿ. ಸಕ್ಕಡ ಸಮ ಆಶ್ಶಿಲೆ^.

ಚಲಿಯೆಕ ಕಸ್ಸಲೆ^ ಸೀಕ ಮ್ಹೊಣು ವೈದ್ಯಾಕ ಕಳ್ಳಿ. ವೈದ್ಯಾನ ಚಲಿಯೆಲ್ಯಾ ಮಾಂಚಾ ಮುಳಾಂತು ನಿಲ್ಕುನು ಪಳಯೆಲೆ^.

"ಓಹೋ! ತುಕ್ಕಾ ಮಾತ್ತ್ಯಾಕ ದೂಕಿವೆ?" ವೈದ್ಯಾನ ಚಲಿಯೆಕ ನಿಮ್ಗಿಲೆ^. ಚಲ್ಲಿ "ವ್ಹಯಿ" ಮ್ಹಣಾಲಿ. ವೈದ್ಯಾನ ತಿಕ್ಕಾ ದೊನಿ ಮಾತ್ರಾ ದಿಲ್ಲ್ಯೊ. ಮಾತ್ರಾ ಘೇವುನು ಚಲಿಯೆಲಿ ಮಾತ್ತ್ಯಾದೂಕಿ ತತ್ಕಾಲ ರಾಬಲಿ. ವೈದ್ಯು ಆನಿ ಶಿಷ್ಯು ಭಾಯ್ರಿ ಪಡಲಿ^.

ವಾಟ್ಟೆರಿ ಯೆತ್ತನಾ ಶಿಷ್ಯಾನ ವೈದ್ಯಾಕ ನಿಮ್ಗಿಲೆ^, "ತುಕ್ಕಾ ಮಾಂಚಾ ಮುಳಾಂತು ಪಳಯಲೆ ಸತಾನ ಚಲಿಯೆಕ ಮಾತ್ತ್ಯಾಕ ದೂಕಿ ಮ್ಹೊಣು ಕಶ್ಶಿ^ ಕಳ್ಳೆ^?"

ವೈದ್ಯಾನ ಜವಾಬ ದಿಲ್ಲಿ, "ತ್ಯಾ ಚಲಿಯೆಲ್ಯಾ ಮಾಂಚಾ ಮುಳಾಂತು ಏಕರಾಶಿ ನೆಲಕಡಲ್ಯಾ ಸೊಲ ಆಶ್ಶಿಲೆ^. ಬಹುಶಃ ತಿಕ್ಕಾ ನೆಲಕಡಲೊ ಖೆಲ್ಲಲೊ ಚಡ ಜಾವುನು ಪಿತ್ತ ಮಾತ್ಯಾಕ ಎರುವ್ವುನು ದೂಕಿ ಕೆತ್ಶಿ^ ಮ್ಹೊಣು ಹಾ^ವೆ ಲೆಕ್ಲೆ^"

ಚಾರಿ ದಿವಸಾ^ನಿ ವೈದ್ಯು ಪರಗಾ^ವಾ^ಕ ಚಮಕಲೊ. ತೆದನಾ ಶಿಷ್ಯು ವೈದ್ಯಾಲೆ ಬದಲಾಕ ವಕ್ಕದ ದಿವಚಾಕ ಬಸ್ಲೊ. ತೊ ಚಿಕೆ ಮ್ಹೆಂದಾ ನ್ಹ^ವೆ^? ತಾಕ್ಕಾ ಸಮ ವಕ್ಕದ ದಿವಚಾಕ ಕಳ್ತವೆ?

ತೆದನಾ ಥ^ಯಿ ಏಕು ಮನೀಶು ಯೇವುನು, "ಮೆಗೆಲೆ ಪುತ್ತಾಕ ಜೋರು ಮಾತ್ಯಾದೂಕಿ ಖ^ಯಿ ತುಕ್ಕಾ ವಕ್ಕದ ದಿವಚಾಕ ಕಳ್ತವೆ?" ಮ್ಹೊಣು ಶಿಷ್ಯಾ ಲಾಗಿ^ ಮ್ಹಣಾಲೊ.

ಶಿಷ್ಯಾನ ಸಾಂಗಲೆ^,

"ಓಹೋ! ಮಾಕ್ಕಾ ಕಳ್ತಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹಾ^ವೆ ತ್ಯಾ ಚಲ್ಯಾಕ ಎಕಪಟಿ ಪರೀಕ್ಷ ಕರನು ಪಳೊವಕಾ". ತೊ ಮನಿಶು ಶಿಷ್ಯಾಕ ಆಪಣ್ಯಾಲ್ಯಾ ಘುರಕಡೆ ಆಪ್ಪೊನು ಘೇವುನು ಗೆಲ್ಲೊ.

ಶಿಷ್ಯಾನ ಥ^ಯಿ ವಚುನು ಚಲ್ಯಾಲಿ ನಾಡಿ ಪಳಯಲಿ, ದೊಳೆ ಪಳಯಲೆ, ಜೀಬ ಪಳಯಲಿ, ಪೊಟ ಪರೀಕ್ಷ ಕರನು ಪಳಯಲೆ^. ಆಖೇರಿ ಮಾಂಚಾ ಮುಳಾಂತು ನಿಲಕುನು ಪಳಯಲೆ^.

ತ್ಯಾ ಮಾಂಚಾ ಮುಳಾಂತು ಏಕ ವಾಗಾ ಚರ್ಮ ಪಾತಲಾಯಿಲೆಂ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಶಿಷ್ಯಾನ ತೆಂ ಪಳಯಲೆಂ. ತಕ್ಷಣ ಮ್ಹಣಾಲೊ, "ಓಹೊ! ಹ್ಯಾ ಚಲ್ಯಾನ ವಾಗು ಖೆಲ್ಲಾ! ತಶ್ಶಿಂ ದೆಕುನು ತಾಕ್ಕಾ ಮಾತ್ಯಾ ದೂಕಿ!"

ತೆಂ ಆಯಕುನು ಚಲ್ಲಾಲ್ಯಾ ಬಾಪಸುಕ ಹಾಂಸೊ ಆಯಲೊ. "ಕೋಣಯಿ ವಾಗು ಖಾತ್ತಾವೆ? ತೂಂ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಬದ್ದಚಿ ಮ್ಯೆಂದಾ. ಹಾಂವೆ ಇತ್ಯಾಕ ತುಕ್ಕಾ ಆಪ್ಪೊನು ಹಾಡಲೆಂ ಕಿಂ!" ಮ್ಹೊಣು ನಿಡಲ ಥಾತ್ತಾರಲೆಂ.

ಶಿಷ್ಯಾಕ ಸಕ್ಕಡ ಹಾಂಸ್ಲಿಂಚಿ.

(ನಿಡಲ ಥಾತ್ತಾರಿ - **ಹಣೆ ಚಚ್ಚು**)

30. ಏಂದ್ರ್ಯಾಲಿ ಬುದ್ದಂತಿಕಾಯಿ

ಏಕ ಘುರಕಡೆ ಏಕ ಮಾಜ್ಜರ ಆಶ್ಶಿಲೆಂ ತೆ ಮಾಜರಾನ ಘುರಾಂತುಲೆ ಚೆರ್ಡುವಾಂನಿ ವಾಳ್ಳೆಲೆಂ ಶೀತ ಖಾವಚೆಂ, ದೂದ ಪಿವಚೆಂ, ಆನಿ ವಾಸರೆ ರಾನ್ನಿ ಮುಲ್ಯಾಂತು ಬಾಲ ಮಡ್ಚುನು ನಿದ್ಲೋಚೆಂ.

ತೇಚಿ ವಾಸರೇಚೆ ಮಾಳ್ಯಾರಿ ಎಕು ಏಂದುರು ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತೆ ಏಂದರಾನ ರಾತ್ರಿ ಸಕ್ಕಾಂನಿಂ ನಿದ್ದತರಿ ಆಪಣ್ಯಾಲೆ ಬಿಳಾಂದಾಕುನು ಭಾಯ್ರಿ ಯೆವಚೆಂ ವಾಸರೆಂತು ಪಡಲೆಲಿ ಸೊಯಿ, ಶಿತ್ತಾಕಣ ಖಾವಚೆ. ಆನಿ ಪರತುನು ಬಿಳಾಂತು ವಚುನು ನಿದ್ಲೊಚೆಂ.

ಏಂದ್ರ್ಯಾಕ ಧೊರನು ಖಾವಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಮಾಜರಾ ಕೆದನಾಂಯಿ ಆಶಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಏಂದುರು ಮಾಜರಾ ಚುಕ್ಕೋನು ಭೊಂವತಲೊ.

ಆಶೀಂಚಿ ದೋನ ತೀನ ವರ್ಸಂ ಜಾಲ್ಲಿಂಚಿ. ಮಾಜ್ಜರ ಮ್ಹಾಂತಾರೆಂ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಮಾಜ್ಜರಾಲೆ ದಾಂತ ಪಡಲೆ, ದೊಳೆ ಮಯ್ಯಾಳ ಜಾಲ್ಲೆ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಏಂದರಾಕ ಧರನು ಖಾವಚಿ ಆಶಿ ಊಣೆ ಜಾಯ್ನಿ.

ಏಕ ದಿವಸು ಮಾಜ್ರಾನ ರಾನ್ನಿ ಪೆಡ್ಯೇರಿ ನಿದ್ದೊನು ವಯ್ರಿ ಪಳಯತನಾ ಏಂದರಾಲೆಂ ಬೋಡ ದಿಸ್ಲೆಂ. ಮಾಜರಾನ ಸಾಂಗಲೆಂ "ಭಾಯ್ರಿ ಯೊ ಏಂದುರು ಮಾಮ್ಮಾ! ಹಾಂವಯಿ ತುಂವಯಿ ಉಲ್ಲವಯಾಂ! ಭೀವನಾಕ್ಕಾ! ಹಾಂವ ಕಾಂಯಿ ಕರನಾ ತುಕ್ಕಾ! ಹಾಂವ ಮ್ಹಾಂತಾರೆಂ ಜಾಲ್ಲಾಂ. ದಾಂತನಾ ತೊಣ್ಣಾಂತು".

ತೆದನಾ ಏಂದ್ರಾನ ಸಾಂಗಲೆಂ, "ಕಶ್ಶಿಂ ಭಾಯ್ರಿ ಯೆವಚೆಂ ಮಾಜ್ಜರ ಮಾಮ್ಯೆ? ಹಾಂವಯಿಂ ಮ್ಹಾಂತಾರೊ ಜಾಲ್ಲಾಂ ನ್ಹಂಯವೇ ಆತ್ತಂ? ಪಾಯ್ಯಾಂ ಕಾಂಯಿ ಬಲ ನಾ. ಕೊಣಾಲಾಗಿಂಯಿ ಉಲ್ಲವಚಿ ಇಚ್ಛೆ ನಾ. ಕಸ್ಸಲೆಂ ಕರಚೆಂ?"

ಆಶ್ಶಿಂ ಏಂದುರು ಭಾಯ್ರಿ ಯೆಯಿನಾ. ಮಾಜ್ಜರ ತೋಂಡ ಸಾನ ಕರನು ರಾನ್ನಿ ಮುಲ್ಯಾಂತು ವಚುನು ನಿದ್ದಲೆಂ.

31. ಕಾಳಿ ಗಾಯಿ

ಕೊಡ್ಯಾಕ್ಕಿತು ಗಾಯಿ ಆಂಬೇತಾ

"ಅಂಬೇ .... ಆಂಬೇ ..... ಆಂಬೇ .... "

ವಾಸರ್ಯೇ°ತು ಆಶ್ಶಿಲ್ಯೆ ರಮಮಾ°ಯೇಕ ಆಯಕ್ಯೇತಾ.

"ಹೊ! ಧಾರ ಕಾಡಚೊ ವೇಳು ಜಾಲ್ಲೊ. ವಾಸ್ರಾಕ ಭೂಕ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ" ಮ್ಹೊಣು ಧಾರೇ ತಾಂಬಿಯೊ ಧರನು ವತ್ತಾ.

ಕೊಡ್ಯಾಕ್ಕಿ ಯೇವನು ಪಳಯಲ್ಯಾರಿ ಗಾಯಿ ಯೇನಿ. ಗಾಯೆಲೊ ಬಣ್ಣು ಕಾಳೊ. ತಿಕ್ಕಾ ಕಾಳೀ ಮ್ಹೊಣು ಆಪ್ಪೊಚೆ°. ರಮಮಾ°ಯಿ ಕಾಮಾಂಚಾಲಾಗಿ ನಿಮ್ಗಿತಾ, "ಸೀತೂ.... ತಣ ಚರೂ°ಕ ಗೆಲ್ಲೆಲಿ ಕಾಳೀ ಯೇನಿ ವೇ?"

"ನಾ ಆಮಾ. ಹಾ°ವೆ° ಬಾಂದಿನಿ"

"ಆನ್ಯೇಕ ಘಡೇನ ಯೆತ್ತಲಿ" ಮ್ಹೊಣು ರಮಮಾ°ಯಿ ಭಿತ್ತರಿ ವತ್ತಾ.

ಕಾಳೀ ತಣ ಚರು°ಕ ಗುಡ್ಯಾರಿ ಗೆಲ್ಲೆಲಿ. ಥ°ಯಿ ಪಾಚವೆ° ಪಾಚವೆ° ತಣ ಆಶ್ಶಿಲೆ°. ಪೊಟ ಭರಿ ಖೆಲ್ಲೆ°. ನ್ಹ°ಯಚೆ ಉದ್ದಾಕ ಪಿಲ್ಲೆ. ದನ್ಪಾರಾ ಭಾರ; ವತ್ತಾಚೊ ಭೋರು. ಲಾಗ್ಗಿಚೆ ರಾನ್ನಾ°ತು ಏಕು ಹೊಡು ಗೋಳಿರೂಕು ದಿಸಲೊ. ಲಾಯಕ ಸಾವಳಿ; ತಂಪು; ಪಿಕ್ಕಲಿ° ಪಾನ್ನ° ಪೊಣು ಹಾಂತುಳ ಪಾತಲಾಯಲ್ಯಾ ಮ್ಹಣ್ಕೆ ಜಾಲ್ಲಾ°.

ಕಾಳಿ ವಚುನು ಥ°ಯಿ ನಿದ್ದಲಿ. ತಿಕ್ಕಾ ಲಾಯಕಿ ನೀದ ಪಡಲಿ. ನಿದ್ದಾ° ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಾಳಿಕ ಕೊಲ್ಯಾನ ಪಳಯಲೆ°, ಶೀದಾ ವಚ್ಚುನು ವಾಗಾಲಾಗಿ°, "ಗೋಳಿ ರುಕ್ಕಾ ಮುಳಾ°ತು ಗಾಯಿ ನಿದ್ದಲ್ಯಾ! ತಿಕ್ಕಾ ಧರತಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಧರಿ" ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗಲೆ°.

ವಾಗಾಲೆ° ಪೊಟ ಭರಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ°, ಚಿಕೆ ಮಾಗಿರಿ ಭೂಕ ಜಾತ್ತನಾ° ಪಳವಯಾ° ಮ್ಹೊಣು ತೊವಯಿ ನಿದ್ದಲೊ.

ಥೊಡೆ ವೇಳಾನ ಗೋಳಿ ರುಕ್ಕಾಲ್ಯಾ ಏಕಿ ಬೊಕ್ಕಡಿ ಆಯಲಿ. ಗಾಯ್ಯೆ ಪಳಯಲಿ.

"ಅಗೇ ಗಾಯೇ, ಸಾಂಜ ಜಾಲ್ಲಿ; ಸೂರ್ಯು ಬುಡತಲೊ. ಕಾಳೋಕು ಜಾತ್ತಲೊ. ರಾತ್ರಿ ವಾಗು ಯೆತ್ತಲೊ. ಉಟಾ. ಉಟಾ, ತುಗೆಲೆ° ವಾಸ್ರು° ತುಕ್ಕಾ ರಾಕತಲೆ°. ವಗ್ಗಿ° ವಸ" ಬೊಕ್ಕಡಿ ಮ್ಹಣಾಲಿ.

ರಾನ್ನಾ°ತು ಏಕು ಸೊಸೊ ತರನೆ ತರನೆ ಚಿಗುರು ಖಾತ್ತರಿ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ಹಾನ್ನಿ° ಉಲ್ಲವಚೆ° ಪಳೊವನು ತೊ ಮ್ಹಣಾಲೊ, "ತುಮ್ಮಿ° ಉಲ್ಲಯತರಿ ಪಡಲಿ°ಚಿ, ಆತ್ತ° ಸೂರ್ಯು ಬುಡತಲೊ, ಕಾಳೋಕು ಜಾತ್ತಲೊ,

ರಾತ್ತೀ ವಾಗು ಯೆತ್ತಲೊ."

ಕಾಳಿ ಮ್ಹಣಾಲಿ, "ಆಮ್ಮಿ ತೀಚಿ ಖಬರ ಉಲ್ಲಯತಾಚಿ. ವಾಗು ಮಹಾ ದುಷ್ಟು. ಮಾಕ್ಕಾ ಪಳಯಲ್ಯಾರಿ ಆಂಗಾರಿ ಉಡತಲೊ ಆನಿ ಖಾತ್ತಲೊ"

"ಹಾ್ವೆ ಮೆಳ್ಯಾರಿಯಿ ಸೊಣಾ ತೊ. ಕ್ರೂರು!" ಬೊಕ್ಕಡಿ ಮ್ಹಣಾಲಿ.

ಸೊಸೊ ಮ್ಹಣಾಲೊ, "ಆನಿ ಮಾಕ್ಕಾ ಸೊಡತವೆ? ತೊ ಹೊಡು ಆನಿ ಬಲವಾನು."

ಏಕ ಚಿತ್ತಲ ಪೆಲ್ತಾನ ವತ್ತಲೆ. ಹಾನ್ನಿ ಉಲ್ಲವಚೆ ಆಯಕುನು ಆಲ್ತಾನ ಆಯಲೆ.

"ತುಮ್ಮಿ ಪಂಚಾದಿಕೆ ರಾಬಲಿಂಚಿ. ಆತ್ತಂ ಸೂರ್ಯು ಬುಡತಲೊ, ಕಾಳೊಕು ಜಾತ್ತಲೊ, ವಾಗು ಯೆತ್ತಲೊ," ಮ್ಹಣಾಲೆ ಚಿತ್ತಲ.

ತ್ಯಾ ಗೋಳಿ ರುಕ್ಕಾರಿ ಭರಿ ಪಕ್ಷಿಂ ಘೂಡ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ತಾಂಕಾ ದಿಸಲೆ," ರುಕ್ಕಾ ಪೊಂದಾಕ ಹೀ ಕಸಲಿ ಸಭಾ? ಸೂರ್ಯು ಬುಡಚೊ ವೇಳು ಜಾಲ್ಲೊ. ಹಾಂಕಾ ಧಾಂವಡಾಯನಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಆತ್ತಂ ವಾಗು ಯೇವನು ಹಾಂಕಾ ಖಾತ್ತಲೊ. ತಾನ್ನಿ ಒಟ್ಟು ಜಾವನು ಚೀಂ .... ಚೀಂ... ಚಿಲಿಪಿಲಿ. ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಮ್ಹೊಣು ಗಲಗಲ ಕೆಲ್ಲೊ.

ಹೊ ಗಲಗಲ ಆಯಕುನು ಗಾಯಿ ಸಟ್‌ಸಟಿ ಉಟಾಯಲಿ. "ಹೋ! ಪಕ್ಷ್ಯಾನಿ ಘುಡಾಂ ವಚ್ಚೊ ವೇಳು ಜಾಲ್ಲೊ" ಮ್ಹಣಾಲಿ ಆನಿ ಆಪಣ್ಯಾಲೆ ಕೊಡ್ಯಾ ದಿಕ್ಕಾನ ಚಮಕಲಿ.

ಸೊಸೊ ಝಾಡಕೂಟಾಂತು ನಿಪಲೊ. ಚಿತ್ತಲ ಧಾಂವಲೆ. ಬೊಕ್ಕಡಿ ಮಾಟ್ಯಾಂತು ರಿಗಲಿ.

ಯಿದೆ ವೇಳಾನ ಸೂರ್ಯು ಬುಡಲೊ. ಕಾಳೊಕು ಜಾಲ್ಲೊ. ರಾತ್ರಿ ಜಾತ್ತ ಆಯಲಿ. ವಾಗು ಆಪಣ್ಯಾಲೆ ಗುಂಯಾದಾಕುನು ಭಾಯ್ರಿ ಪಡಲೊ. ಗೋಳಿ ರುಕ್ಕಾಲ್ಯಾ ಆಯಲೊ.

ಕಸ್ಸಲೆ ಪಳವಚೆ? ರುಕ್ಕಾ ವಯಲ್ಯೊ ಪಕ್ಷ್ಯೊ ಘುಡಾಂತು ಶಾಂತ ನಿದ್ದಲ್ಯೆಂಚಿ. ಸುದ್ದಿ ಖಬರ ನಾ. ರುಕ್ಕಾ ಪೊಂದಾಕ ಕಸ್ಸಲೆ ಆಸ್ಸ? ಏಕು ಮುದ್ದೊ ಶೆಣ.

32. ಹುಡ್‌ಹುಡಿ ಪಮ್ಮಿ

ಪಮ್ಮಿ ಮ್ಹೊಣು ಏಕ ಚಿತ್ತಲಾಪೀಲ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ತೆ ಬಾರಿ ಹುಡ್‌ಹುಡಿ. ರಾನ್ನಾಂತು ಖೆಳತ ಖೆಳತ ಖಂಚೆಖಂಯಿ ಭೊಂವತಾಲೆ. ಆವಸುನ ಕಿತ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಸಾಂಗಲ್ಯಾರಿಯಿ ಕಾನ್ನಾರಿ ಘಾಲನು ಘೇನಾಶ್ಶಿಲೆ.

ಏಕದಿವಸು ಪಮ್ಮಿನ ರಾನ್ನಾಂ ಭೊಂವತನಾ ಏಕ ಶಿಕಾರಿಕ ಪಳಯಲೊ. ಹಾತ್ತಾಂ ಬಾಣ, ಖಾಂದ್ಯಾ ಧನುಷ್ಯ ಲಾಂಬೊನು ಯೆತ್ತಲೆ ಶಿಕಾರಿಕ ಪಳವನು ತೀ ಥರಥರೆಲಿ. ತೀಣೆ ಧಾಂವಚಾಕ ಪಾಯು ಉಬ್ಬಾರತನಾ ಶಿಕಾರಿನ ತಿಕ್ಕಾ ಪಳಯಲೆ. "ಶಾಭಾಸ್! ಆಜಿ ಲಾಯಕ ಚಿತಲಾಪೀಲ ಮೆಳ್ಳೆಂ," ಮ್ಹಣಾಲೊ ಆನಿ ಬಾಣು ವಿಂದಲೊ. ಪಮ್ಮಿ ಧಾಂವಲಿ. ಶಿಕಾರಿ ಧಾಂವಡಾನು ಆಯಲೊ.

ಮುಕಾರಿ ಪಮ್ಮಿ, ಮಾಗ್ಗಿಂ ಶಿಕಾರಿ. ಧಾಂವಡಿ ಸುರು ಜಾಲ್ಲಿ. ಪಮ್ಮಿನ ಕಶ್ಶಿಂ ಕಶ್ಶಿಂ ಧಾಂವಲ್ಯಾರಿಯಿ ಶಿಕಾರಿ ಫಾಟಿ ಸೋಣ್ನಾ.

ತಿತ್ಲೆ ಭಿತ್ತರಿ ತೀಣೆ ಏಕು ದ್ರಾಕ್ಷಾ ಮಾಂಟೊವು ಚೊಯಲೊ. ಪುಸಕ್‌ನಿ ತಾಂತು ಭಿತ್ತರಿ ರಿಗ್ಗುನು ನಿಪಲಿ. ಶಿಕಾರಿನ ಸೊದ್ದಿಲೆಂ ... ಅರೆ! ಖಂಯಿ ಗೆಲ್ಲೆಂ ತೆಂ ಚಿತ್ತಲ? ಮಾಯಕ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಕೀಂ!?

ಧಾಂವನು ಧಾಂವನು ಶಿಕಾರಿಲೆ ಪಾಯ ಸೊಲವಲೆಲೆ. ತೊ ತ್ಯಾ ದ್ರಾಕ್ಷಾ ಮಾಂಟವಾ ಎದ್ರಾಕ ಎಕ್ಕ ರುಕ್ಕಾ ಮುಳಾಂತು ಬಸಲೊ.

ಪಮ್ಮಿ ದ್ರಾಕ್ಷಾ ಮಾಂಟವಾಂತು ಸುಮಾರವೇಳು ಥಂಡ ಬಸಲಿ. ತಿಕ್ಕಾ ಮಸ್ತ ವೇಳು ನುತ ಬೊಶ್ಶ್ಯಾಕ ಜಾತ್ತವೇ? ತೀ ಹುಡ್‌ಹುಡಿ ನ್ಹಂವೇಂ? ಮಾಂಟವಾಂ ಭಿತ್ತರಿ ಲಾಯಕ ಪಿಕ್ಕಲೆ ದ್ರಾಕ್ಷಾ ಗೊಂಚೆ ಲಾಂಬತಾಲೇಚಿ. ತೀಣೆ ದ್ರಾಕ್ಷಾ ಗೊಂಚಾಕ ಘಾಸು ಮಾರಲೊ. ಆಹಾ! ಕಸಲೆ ಗೋಡ! ದ್ರಾಕ್ಷ ಕೀಂ ಹೆಂ ಅಮೃತ! ಪಮ್ಮಿ ಬಕಬಕ ದ್ರಾಕ್ಷ ಖಾತ್ತರಿ ರಾಬಲಿ. ತಿಕ್ಕಾ ಶಿಕಾರಿಲೆಂ ಖ್ಯಾಲ ವರನಿ.

ಶಿಕಾರಿನ ಪಳಯತನಾ ದ್ರಾಕ್ಷಾ ಮಾಂಟೊವು ಹಾಲತಾ! "ಓಹೊ! ಚಿತ್ತಲ ಹಾಂಗಾ ಬಸಲಾಂ ದಿಸ್ತಾ!" ಮ್ಹಣಾಲೊ ಆನಿ ಏಕು ಬಾಣು ಮಾರಲೊ.

ಬಾಣು ವಚ್ಚೂನು ಠಂಯನಿ ಪಮ್ಮಿ ಲಾಗ್ಗಿಂ ಪಡಲೊ. ತಿಕ್ಕಾ ಜೋರು ಭಂಯ ಜಾಲ್ಲೆಂ "ಆತ್ತಂ ಹೊ ಶಿಕಾರಿ ಮಾಕ್ಕಾ ಜಿವ್ಶಿಂ ಮಾರಿತಕೀಂ. ಛೆ! ಹಾಂವೆ ದ್ರಾಕ್ಷ ತುಂಟೊಚಾಕ ನಜ್ಜ ಆಶ್ಶಿಲೆಂ" ಪಮ್ಮಿ ಭೀವನು ಉಶ್ವಾಸು ಬಾಂದುನು ರಾಬಲಿ.

ಬಾಣಾ ಶಬ್ದಾಕ ಥಂಯೀ ಬಿಳಾಂ ಆಶ್ಶಿಲೊ ಏಕು ಸರಪು ಭಾಯರಿ ಆಯಲೊ. ಶಿಕಾರಿಕ ಪಳವನು ಫೋಡಿ ಫುಲ್ಲೊವನು `ಭುಸ' ಮ್ಹಣಾಲೊ. ಶಿಕಾರಿ ಭೀವನು ಹುಮೆಲೊ. ಕೊಣಾ ಜಾಯಿ ಚಿತ್ತಲ? ಜೀವು ವರಲ್ಯಾರಿ ಪುರೊ ಮ್ಹೊಣು ಶಿಕಾರಿ ಥಂಯಿದಾಕುನು ಧಾಂವಲೊ.

ಪಮ್ಮಿ ಹಳೂ ಭಾಯ್ರಿ ಆಯಲಿ. ಆಪಣ್ಯಾಲೊ ಜೀವು ವರಯಿಲೆ ಸರಪಾಕ ಏಕು ಸಲಾಮು ಮಾರ್‌ಲೊ. ದೆವಾಕ ಮನಾಂತೂಚಿ ಪಾಂಯ ಪಡಲಿ. ಆನಿ ಥಂಯಿದಾಕುನು ಧಾಂವಲಿ. ತಾಜ್ಜೆ ಮಾಗಿರಿ ತೀ ಕೆದನಾಂಯಿ ಜಾಗ್ರತೇರಿ ಆಸತಾಶ್ಶಿಲಿ. ಆಮ್ಮಾನ ಸಾಂಗಿಲೆಂ ಆಯಕತಾಶ್ಶಿಲಿ.

33. ಆಕಾಶ ಭೆತ್ಲೆಂ

ಅಬ್ಬಕ್ಕೂನ ಏಕ ಕುಂಕಡ, ಏಕ ಡುಕ್ಕರ ಆನಿ ಏಕು ಸೊಸೊ ಪೊಶ್ಶಿಲೊ. ಸೊಸೊ ಬರೀ ಭಂಯಾಪುಕ್ಕಿ. ಸಾನುಸೊ ಏಕು ಶಬ್ದು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಪುರೊ. ಸಗಳೊ ಭೀವುನು ಕಡಕಡೆತಲೊ.

ಏಕದೀಸು ಸೊಸೊ ಪಣಸಾ ರುಕ್ಕಾ ಮುಳಾ°ತು ಬಶ್ಯಿಲೊ. ತೆದನಾ ವಯ್ರಿದಾಕುನು ಪಿಕ್ಕಿಲೆ° ಏಕ ಪಾನ ಸೊಶ್ಯಾಲೆ ಮಾತ್ಯಾರಿ ಪಡಲೆ°. ಸೊಸೊ ಭಿಲ್ಲೊ. ತಾಕ್ಕಾ ದಿಸಲೆ° ಆಕಾಶ ಭೆತ್ತೂನು ಆಂಗಾರಿ ಏಕು ಸಾನು ಕುಡ್ಕೊ ಪಡಲೊ ದಿಸತಾ! ತೊ ಭೀವುನು ಧಾ°ವಲೊ.

ಥ°ಯಿ ಲಾಗ್ಗೀಚಿ ಮಾತ್ತಿ ಉಪಸುನು ಆಶ್ಯಿಲೆ° ಕುಂಕಡಾನ ತಾಕ್ಕಾ ನಿಮ್ಗಿತಾ, "ಖ°ಯಿ ಧಾ°ವತಾ ಸೊಶ್ಯಾ? ಇತ್ತೆ° ಖಬರ? ತೂ° ಅಶ್ಯಿ° ಭಿಲ್ಲಾ ಇತ್ತೆ°?"

"ಆಕಾಶ ಭೆತ್ಲಾ°! ತಾಜ್ಜೊ ಏಕು ಕುಡ್ಕೊ ಮೆಗೆಲೆ ಮಾತ್ಯಾರಿ ಆತ್ತೆ° ಪಡಲೊ! ಸಗಳೊ ತುಂಟುನು ಪಡಲ್ಯಾರಿ ಘಡ್ಡಾ!

ತೆ° ಆಯಕುನು ಕುಂಕಡಯಿ ಸೊಶಾ ಮಾಗ್ಗಿ° ಧಾ°ವಲೆ°.

ಚಿಕೆ ಅಂತರಾರಿ ರೆಬ್ಯಾ ಫೊಂಡಾ°ತು ಡುಕ್ಕರ ಲೊಳತರಿ ಆಶ್ಯಿಲೆ°. ಹಾಂಕಾ ದೊಗ್ಗಾ°ಕ ಪಳವನು ರೆಬ್ಯಾ ಫೊಂಡಾ°ದಾಕುನು ವಯ್ರಿ ಆಯಲೆ°. ಧಾ°ವತಾ ಇತ್ಯಾಕ ಮ್ಹೊಣು ನಿಮ್ಗಿಲೆ°. ತಾನ್ನಿ ಡುಕರಾಕ ಆಕಾಶು ಭೆತ್ತಿಲ್ಲಿ ಖಬರ ಸಾಂಗಲಿ. ಡುಕ್ಕರಯಿ ಭೀವುನು ತಾಂಚೆ ಮಾಗ್ಗಿ° ಧಾ°ವಲೆ°.

ಅಶ್ಯಿ° ಗುಡ್ಡ್ಯಾವಾಟ್ಟೇನ ಧಾ°ವತನಾ ತಾಂಕಾ° ಏಕು ಕೊಲ್ಲೊ ಮೆಳ್ಳೊ. ಹಾಂಗೆಲಿ ಧಾ°ವ°ಡಿ ಪಳವನು ಕೊಲ್ಲ್ಯಾಕ ಅಜಾಪ್ ಜಾಲ್ಲೆ°.

"ಅರೆ! ತುಮ್ಮಿ° ಖ°ಯಿ ಧಾ°ವತಾಚಿ ? ಇತ್ಯಾಕ ಧಾ°ವತಾಚಿ? ಭಿಲ್ಲ್ಯಾವರಿ ದಿಸತಾಚಿ ಇತ್ಯಾಕ?" ಕೊಲ್ಲ್ಯಾನ ವಯ್ರಿ ವಯ್ರಿ ಪ್ರಶ್ನೊ ಘಾಲ್ಲೊ.

"ಆಕಾಶ ಭೆತ್ತುನು ಪಡಲೆ° ಖ°ಯಿ°" ಡುಕ್ಕರ ಮ್ಹಣಾಲೆ°.

"ಬೆತ್ತಿಲೆ° ತೂ°ವೆ° ಪಳಯಲಿ°ವೇ" ಕೊಲ್ಲೊ.

"ನಾ, ಮಾಕ್ಕಾ ಕುಂಕಡಾನ ಸಾಂಗಿಲ್ಲೆ°" ಡುಕ್ಕರ ಸಾಂಗ್ತಾ.

"ಕುಂಕಡಾ, ಆಕಾಶ ಭೆತ್ತಿಲ್ಲೆ° ತು°ವೆ° ಪಳಯಲಿ°ವೆ?" ಕೊಲ್ಲೊ ನಿಮಗಿತಾ.

"ನಾ ಕೊಲ್ಲೆ ಮಾಮಾ. ಮಾಕ್ಕಾ ಸೊಶಾನ ಸಾಂಗಿಲ್ಲೆ°." ಕುಂಕಡ ಮ್ಹಣತಾ.

"ಸೊಶಾ, ಖ°ಯರೆ ಆಕಾಶ ಭೆತ್ಲಾ°? ದಾಕಯಿ!" ಕೊಲ್ಲೊ ಸೊಶಾ ನಿಮಗಿತಾ. "ಹಾಂಗಾ ನ್ಹ°ಯಿ ಕೊಲ್ಲೆ ಮಾಮಾ. ತ್ಯಾ ಹೊಡ್ಡ ಗೋಳಿ ರುಕ್ಕಾ ಮುಳಾ°ತು. ಹಾ°ವ ನಿದ್ದಲೆಲೆ ಆಸ್ತನಾ ಢಮ್ಮನೆ ಆಕಾಶಾ ಏಕ ಕುಡ್ಕೊ ಮೆಗ್ಗಲೆ ಆ°ಗಾರ ಪಡಲೊ ಮ್ಹೊಣು ಹಾ°ವ ಧಾ°ವ್ಲೊ°" ಸೊಸೊ ಮ್ಹಣಾಲೊ.

"ವೊಚ್ಯಾ°, ರುಕ್ಕಾ ಮುಳಾ°ತೂ ವೊಚ್ಯಾ°" ಕೊಲ್ಯಾನ ಮ್ಹಳ್ಳೆ°. ಪೂರಾ ಮಾಗ್ಗಿ° ಚಮಕಲೆಚಿ. ಥ°ಯಿ° ಗೆಲ್ಯಾರಿ ಕೀತ್ಲೆ ಸೊದಿಲ್ಯಾರೀ ಆಕಾಶಾ ಕುಡ್ಕೊ ಮೇಳ್ಳಿ. ಆಕಾಶಯಿ ಸಾಬೀತ್ ಆಸಾ. ಪಿಕ್ಕಲೆ° ಪಾನ

ಮಾತ್ರ ಪೋಣು ಆಸಾ.

ತೆ° ದಾಕ್ಶ್ಯೊವನು,"ಕೊಣೆ ಕೀ° ಸಾಂಗ್ಲೆ° ಮ್ಹೊಣು ಅಯಕೂನು ಧಾ°ವಲ್ಯಾರಿ ಅಶೀ°ಚ ಘಸತಾತ್. ವ್ಹಯ ವೇ ಮ್ಹೊಣು ಪರಿಕ್ಷಾ ಕೊರ್‌ನು ಪೊಳೊಕಾ." ಕೊಲ್ಯಾನ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಸಾಂಗ್ಲೊ.

34. ಬಾಟ್ಲೆಂತುಲೊ ರಾಕ್ಷಸು

ದಿನೇಶು ಆನಿ ಸುರೇಶು ಏಕ ದಿವಸು ಘುರಾ ಮಾಗ್ಗಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ತೊಡಾ ಉದಕಾ°ತು ಝುಳ್ಕಿ° ಧರು°ಕ ಗೆಲ್ಲೆ°. ಸುರೇಶಾನ ಬಲೆ° ಬಿಸ್ಸಿಲೆ°. ಬಲ್ಯಾ ತುದಿಯೊ ಧರುನು ದೊಗ್ಗಯಿ° ರಾಕ್ಶೂನು ಬಸ್ಲೆ. ಥೊಡೆ ವೆಳಾನ ತಾಂಕಾ ಬಲೆ ಜಡಶೆ° ದಿಸ್ಲೆ°. ಬಲ್ಯಾ°ತು ಝುಳ್ಕಿ° ಪಡಲಿ°ಚಿ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕುನು ಬಲೆ° ಹಳೂ ವಯ್ರಿ ತಾಂಡುನು ಪಳಯ್ತಾಚಿ, ಅರೆ! ಝುಳ್ಕಿ° ನಾ°ಚಿ! ಬಲ್ಯಾ° ಏಕಿ ಬಾಟ್ಲಿ ಆಸ್ಸ!

ದಿನೇಶಾನ ಬಾಟ್ಲಿ ಉಕಲ್ಲಿ. ಹಳೂ ಬಾಟ್ಲ್ಯೇಚಿ ಬೂಚಿ ಕಾಡಲಿ. ತೆದನಾ ಬಾಟ್ಲೆಂತುಲ್ಯಾನ ಧವೊ ಧು°ವೊರು ಭಾಯ್ರಿ ಆಯಲೊ. ಪಳಯತಾ° ಪಳಯತಾ° ತೊ ಧು°ವೊರು ಏಕು ಹೊಡು ರಾಕ್ಷಸು ಜಾಲ್ಲೊ. ರಾಕ್ಷಸಾ ಪಳೊವನು ದೊಗ್ಗ°ಯಿ ಭಿಲ್ಲೆ. ಹಾತಪಾಯ ಕಡಕಡೆಲೆ! ಸುರೇಶಾನ ದಿನೇಶಾಕ ಘಟ್ಟಿ ಧರಲೊ!

ತಾಂಕಾ ಪಳೊವನು ರಾಕ್ಷಸು ಹೊಡಾನ ಹಾ°ಸು°ಕ ಲಾಗಲೊ. ರಾಕ್ಷಸಾನ ಹಾ°ಸತನಾ ರೂಕ ಝಾಡ್ಡ° ಹಾಲಲೆ°. ಸುರೇಶಾಲ್ಯಾ ಆನಿ ದಿನೇಶಾಲ್ಯಾ ದೊಳ್ಯಾ°ಕ ಕಾಳೋಕು ಆಯಲೊ.

ರಾಕ್ಷಸು, "ಮಾಕ್ಕಾ ಪೊಟ್ಟಾಕ ಜೋರು ಭೂಕ ಜಾತ್ತಾ. ಹಾ°ವ ತುಮ್ಕಾ° ಖಾತ್ತಾ°" ಮ್ಹಾಣಾಲೊ. ಸುರೇಶಾನ ಉಲ್ಲೊವಚಾಕ ಪಳಯಲೆ°. ಭೀವುನು ತಾಗ್ಗೆಲಿ ಜೀಬ ಬುಳಬುಳೆಲಿ.

ಆಖ್ಯೇರಿ ಕಶೀ° ಪುಣಿ° ಧೈರ್ಯ ಕರನು ಸಾಂಗಲೆ°, "ವ್ಹೈಗಾ ರಾಕ್ಷಸಾ! ತೂ° ಕೆದ್ದೊ ಹೋಡು ಆಸ್ಸ! ಇತ್ಲೆ ಸಾನ ಬಾಟ್ಲೆ°ತು ತೂ° ಕಶ್ಶಿ° ರಿಗಲೊ?"

ರಾಕ್ಷಸು ಮ್ಹಣಾಲೊ, "ತೊ ಏಕು ಹೋಡು ಗುಟ್ಟು. ಹಾ°ವ ತುಮ್ಕಾ° ಸಾಂಗನಾ!"

"ಆಸ್ಸೊ° ಸಾಂಗ! ಆಮ್ಮಿ ಸಾನ್ನ ಬಾಬ ನ್ಹ°ವೇ°? ಸಾಂಗ! ಆಮ್ಮಿ ಕೊಣಾಕಯಿ ಸಾಂಗುಕ ವಚ್ಚನಾಚಿ. ಬದ್ದಚಿ."

"ಹೂಂ! ವ್ಹಯಿವೆ! ಹಾ°ವ ಧು°ವೊರು ಜಾವುನು ಹ್ಯಾ ಸಾನ ಬಾಟ್ಲೆ°ತು ರಿಗಲೊ°," ಮ್ಹಣ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸು.

ತೆದನಾ ದಿನೇಶು ಹಳೂ ಬಾಟ್ಲಿ ಹಾತಾ°ತು ಕಾಡತಾ. ತಾಚ್ಚಿ ಬೂಚಿ, ನಿಪ್ಪೊನು ಚೊಗ್ಯಾ ಚಿಲ್ಲಾ°ತು ದವರತಾ. ಆನಿ ಸಾಂಗತಾ, "ಮಹಾ ರಾಕ್ಷಸಾ! ತೂ° ವಾಪಾಸ ಧು°ವೊರು ಜಾವನು ಹ್ಯಾ ಬಾಟ್ಲೆ°ತು ವಚುನು

ದಾಕಯತವೆ? ತುಕ್ಕಾ ಆಮ್ಮಿ ಏಕಿ ಗುಲಗುಲಿ ಬೊಕ್ಕಡಿ ಹಾಣು ಖಾವಚಾಕ ದಿತ್ತಾಚಿ. ಬದ್ದ ಚಿ! ಜಾಯತವೆ?"

ಬೊಕ್ಕಡಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಲೆ ಆಯಕುನು ರಾಕ್ಷಸಾಕ ಲಾಳ ಗಳ್ಳಿ. ವಗ್‌ವಗ್ಗಿ, "ಹಾಂ, ಜಾಯತ! ಅಶ್ಶಿಂ ದೀ ಬಾಟ್ಲಿ," ಮ್ಹೊಣು ದಿನೇಶಾಲೆದಾಕೂನು ಬಾಟ್ಲಿ ಘೆತಲಿ. ಧುಂವೊರು ಜಾಲ್ಲೊ ಆನಿ ಬಾಟ್ಲೆಂತು ರಿಗಲೊ.

ತಾಣೆಂ ಬಾಟ್ಲೆಂತು ರಿಗಲೆಸತಾನ ದಿನೇಶಾನ ಚೊಗ್ಯಾ ಚಿಲ್ಲಾಂತುಲ್ಯಾನ ಹಳೂ ಬೂಚಿ ಕಾಣ್ಣು ಹಾತ್ತಾಂತು ಧರಲಿ. ಪೂರ್ರಿ ಧುಂವೊರು ಭಿತ್ತರಿ ಪಾವಲೆ ಸತ್ತಾನ ಬೂಚಿ ಘಾಲನು ಪಳ್ಳಿ. ರಾಕ್ಷಸು ಬಾಟ್ಲೆಂತು ಬಂದ ಜಾಲ್ಲೊ! ತಾನ್ನಿ ಬಾಟ್ಲಿ ಉದಕಾಂತು ಉಡೊನು ಸೊಡಲಿ!

ಬಾಟ್ಲಿ ಉದಕಾಂತು ಹೋಳ್ನು ಗೆಲ್ಲಿ. ಬಲೆ ಘೇವನು ಸುರೇಶು ಆನಿ ದಿನೇಶು ಧಾವನು ಘುರಕಡೆ ಗೆಲ್ಲೆ!

35. ರಂಗಣಾಲೆಂ ಸೊಪನ

ಏಕಾನೇಕ ಕಾಲಾರಿ ರಂಗಣು ಮಳ್ಳಲೊ ಏಕು ಭೀಕಮಾಗತಲೊ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ಭೀಕ ಮಾಗ್ಗುನು ಸದಂಚಿ ತಾಂದುಳು ಒಟ್ಟು ಕರತಾಶ್ಶಿಲೊ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೊ ಭೊವ್ ಫಿನಾರಿ. ಎಕಡೆ ಕೆಲ್ಲಲೆ ತಾಂದ್ಲಾಂತುಲ್ಯಾನ ಥೊಡೊ ಕಾಣು ಪೆಜ ಶಿಜ್ಜೊನು ಜೆವತಾಶ್ಶಿಲೊ. ಬಾಕಿ ತಾಂದುಳು ಎಕ್ಕ ಗೋಣಿ ಚಿಲ್ಲಾಂತು ಭೊರುನು ದವರತಾಶಿಲೊ.

ತಾಣೆಂ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ದೊಚೆಂ ಎಕ್ಕ ಆಂಗಡಿಚೆ ಫಳೆರಿ. ತಾಂದಳಾ ಚೀಲ ಲಾಂಬೊಚೆಂ ಮಾಡಾ ಆಡ್ಯಾಕ. ಹಾತ್ತಾ ಲಾಗ್ಗಿಂ ಏಕು ಬೊಡ್ಡೊ ರಕ್ಷಣೇಕ. ಇತ್ಲಿ ರಂಗಣಾಲಿ ಆಸ್ತಿ.

ಏಕ ಪಾವ್ಸಾಡಿ ರಾತ್ರಿ ಭಾಯ್ರಿ ಜೋರು ಪಾವ್ಸು ಯೆತ್ತಾಶಿಲೊ. ರಂಗಣು ಪೆಜ ಶಿಜ್ಜೊನು ಜೆವಲೊ. ಸಾನು ಏಕು ಧೆಂಕು ಕಾಣು ಆಡ ಸರಲೊ. ತಾಕ್ಕಾ ನೀದ ಪಡಲಿ. ನಿದ್ದಾಂತು ರಂಗಣೂಕ ಏಕ ಸೊಪನ ಪಡಲೆಂ.

ಸೊಪನಾಂತು ರಂಗಣು ತಾಂದುಳಾ ಚೀಲ ವಿಕ್ಕುನು ಮೆಳ್ಳೆಲೆ ದುಡ್ವಾನ ದೋನಿ ಬೊಕ್ಕಡಿ ಘೆತ್ತಾ ಖಂಯಿ. ಬೊಕ್ಕಡಿ ಸ-ಸ್ಸ ಮ್ಹೈನೆಕ ಪೆಟ್ಟೆ ದವರನು ಹೊಳ್ಳೊ ಬೊಕ್ಡೆ ಹಿಂಡು ಜಾತ್ತರಿ, ತಾಂಕಾ ವಿಕ್ಕುನು ಗಾಯಿ ಘೆತ್ತಾ. ಗಾಯ್ನೆನ ವಾಸ್ರಂ ಘಾಲತರಿ ತಾಂಕಾಂ ವಿಕ್ಕುನು ಮ್ಹಶಿ ಘೆತ್ತಾ. ಮ್ಹಶೀನ ವಾಸ್ರಂ ಘಾಲತರಿ ತಾಂಕಾ ವಿಕ್ಕುನು ಘೊಡೆ ಘೆತ್ತಾ. ಘೋಡೆ ವಿಕ್ಕುನು ಘುರ - ಹಿತ್ತಲ ಘೆತ್ತಾ. ಘುರಾಕ ಸಾತ ಮಾಳಯೊ ಘಾಲತಾ. ಮಾಡ್ಯಾಚೆ ತೋಟ ಕರತಾ. ದುಡ್ವಾಳು ಜಾತ್ತಾ. ಕಾರ ಘೆತ್ತಾ. ವ್ಹಾರ್ಡಿಕ ಕರನು ಘೆತ್ತಾ. ಏಕ ಚೆಲ್ಲೆ ಚೆರ್ಡಾಲೊ ಬಾಪ್ಪುಸು ಜಾತ್ತಾ.

ಸೊಪನಾಂತು ಎಕ್ಕ ಪಂತಾ಼ ಚೆರ್ಡುಂ಼ ರಡ್ತ ಮ್ಹೊಣು ಪಾಳ್ನಾಕ ಜೊ಼ಯಿ ಕಾಡು಼ಕ ವತ್ತನಾ ಪಾಳ್ನಾ ಮದ್ದು ಏಕು ಸರಪು ಪಳೊವನು ಭೀವುನು ಬೊಬ ಘಾಲತಾ. ಹಾತ್ತಾಲ್ಯಾ ಆಶ್ಶಿಲೊ ಬೊಡ್ಡೊ ಉಕೊಳ್ನು ಬಲಾಕ ಮಾರತಾ.

ತೊ ಮಾರಾತಾ ಸರಪಾಕ ನ್ಹ಼ಯಿ - ತಾಂದಳಾ ಚಿಲ್ಲಾಕ ! ಚೀಲ ಪಿನ್ನುನು ಪುರಾಯಿ ತಾಂದುಳು ವಿರಕುನು, ಚಿಕ್ಕಾ ತೊಡಾಂತು ಪಡತಾ. ತಾಂದುಳು ಪಾವ್ಸಾ ಉದಕಾ಼ತು ಹೊಳ್ನುವತ್ತಾ. ರಂಗಣು ಮಾತ್ಯಾರಿ ಹಾತು ದವೊರನು ಬಸತಾ.

(ಭೊವ್ - ಬಹಳ)

36. ಬೆಬ್ಯಾನ ದಿಲ್ಲೆಲೆ಼ ಭಾಗ್ಯ

ಎಕ್ಕ ಗಾ಼ವಾ಼ತು ಗಣೇಶು ಮ್ಹಳ್ಳೆಲೊ ಏಕು ಚಲ್ಲೊ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತೊ ಶಿಕ್ಕು಼ಕ ಭಾರೀ ಬುದ್ವೊಂತು. ತಾಗೆಲಿ ಭಯಿಣಿ ತಾರಾ. ತೀ ಕುರುಡಿ; ಪಾಪ! ತಾಂಗೆಲಿ ಆವಸು ದೂದ ವಿಕ್ಕುನು ಘರ ಪಳೊವನು ಘೆತ್ತಾಶ್ಶಿಲಿ.

ಗಣೇಶು ಕೆದನಾ಼ಯಿ ಘಾಂತ್ಯಾರಿ ಉಟಾಯತಾಶ್ಶಿಲೊ. ಘುರಾ ಮಾಗ್ಗಿ಼ ಆಶ್ಶಿಲ್ಯಾ ಹಾಡಿಂತು ವಚುನು ಫೂಲ ಹಾಡತಾಶ್ಶಿಲೊ. ದೆವಾಕ ದವರತಾಶ್ಶಿಲೊ.

ಏಕ ದೀಸು ತಾಣೆ ಹಾಡಿಂತು ಫೂಲ ಕಾಡತನಾ ತಾಕ್ಕಾ ಕೊಣೆಕಿ಼ೀ ಆಪಯಲ್ಯಾವರಿ ಜಾಲ್ಲೆ಼ ಘೂ಼ವನು ಪಳಯತನಾ ತಳಯೇ ಲಾಗಚೆ ಘಾತ್ರಾ ವಯ್ರಿ ಏಕು ಹೊಡು ನೀಳು ಬೆಬ್ಬೊ ಬೈಸುನು ಟೊರೊ಼ ಟೊರೊ಼ ಮ್ಹೊಣು ತಾಕ್ಕಾ ಆಪ್ಪಯತಾಶ್ಶಿಲೊ.

ಗಣೇಶು ಬೆಬ್ಯಾಲಾಗ್ಗಿ ವತ್ತಾ. ಬೆಬ್ಯಾಕ ಹಾತ್ತಾ಼ ಉಕ್ಕೊಳನು ಮಾತ್ತೆ಼ ಮೊಗಾನ ಪರಶಿತಾ. "ಬೆಬ್ಯಾ, ಮಾಕ್ಕ ಆಪಯಲೆ಼ವೇ? ತುಕ್ಕಾ ಕಸಲೆ಼ ಜಾಯಿ ಆಶಿಲೆ಼?" ಮ್ಹಣತಾ. ತೆದನಾ ಬೆಬ್ಬೊ "ರಾಬ ಸಾಂಗತಾ಼." ಮ್ಹೊಣು ಪಟಕ್ಕನಿ ವಯ್ರಿ ಉಡ್ಡುನು ಮಾಯಜಾತ್ತಾ.

ಗಣೇಶಾನ ಹೆಕಡೆ ತೆಕಡೆ ಪಳಯತನಾ ಘಾತರಾ ವಯ್ರಿ ಹುಜ್ವಾಡು ದಿಸತಾ. ಸಮ ಪಳಯತನಾ ಕೊಣ? ಮುರಲೀಧರ ಕೃಷ್ಣು!

ಕೃಷ್ಣಾ ಪಳೊವನು ಗಣೆಶಾಕ ಭಾರೀ ಖುಶಿ ಜಾತ್ತಾ. ಧಾ಼ವುನು ವಚುನು ಪಾ಼ಯ ಪಡತಾ. ದೆವಾಕ ಗಣೆಶಾಕ ಪಳೊವನು ಖುಶಿ ಜಾತ್ತಾ. ತೊ ಸಾಂಗತಾ, "ಚೆರ್ಡಾ! ನಿತ್ಯ ಇತ್ಲೆ ದೂರ ತೂ಼ ಎಕ್ಲೋ ಇತ್ಯಾಕ ಯೆತ್ತಾ?" ಗಣೇಶು ಸಾಂಗತಾ" ದೆವಾ ಮೆಗೆಲಿ ಭಯಿಣಿ ಕುರುಡಿ. ತಿಕ್ಕಾ ಪಾಪ ಇತ್ಲೆ ದೂರ ಯೆವಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಆಮಗೆಲ್ಯಾ ಹಿತ್ಲಾ಼ತು ಕಾ಼ಯಿ ಫೂಲ ನಾ." ದೇವು ಸಾಂಗತಾ, "ಗಣೇಶಾ, ತೂ಼ ಕಾ಼ಯಿ ಭೀವನಾಕ್ಕಾ. ಘುರಕಡೆ ವಸ . ಮೆಗೆಲೊ ಆಶೀರ್ವಾದು ಆಸ್ಸ," ಮ್ಹೊಣು ದೇವು ಅದೃಶ್ಯ ಜಾತ್ತಾ.

ಗಣೇಶು ಫುಲ್ಲಾ° ಪೊಳೇರು ಫೇವನು ಘುರಕಡೆ ವತ್ತಾ. ಥ°ಯಿ ಪೊಳೊವಚೆ ಕಸ್ಸಲೆ°? ಘುರಾ ಎದರಾ ಹೊಡಲೆ° ಘುಂ ಘುಂ ಫುಲ್ಲಾ° ತೋಟ! ತಿತ್ಲೆ ಭಿತ್ತರಿ ತಾರಾ, "ಅಣ್ಣಾ!ಅಣ್ಣಾ!ಮಾಕ್ಕಾ ದೊಳೆ ದಿಸತಾಚೀ!" ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗತಚಿ ಧಾ°ವನು ಯೆತ್ತಾ. ಆವಸು ಹಾ°ಸ್ತಚಿ ಭಾಯ್ರಿ ಯೆತ್ತಾ. ದೋನ್ನೀ° ಚೆರ್ಡುವಾ°ಕಯಿ ಪೊಟೊನು ಧರತಾ.

37. ಚೋರ ಮಾಜ್ಜರ

ಎಕ್ಕ ರಾನ್ನಾ°ತು ಏಕ ಮಾಜ್ಜರ, ಸೂಣೆ°, ವಿಂದುರು ಆನಿ ಕಾಯಳೊ ಮೊಗಾನ ಆಶ್ಶಿಲಿ°. ಏಕದೀಸು ಮಾಜರಾಕ ಖಿಚ್ಚಿಡಿ ಖಾವಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಆಶಿ ಜಾತ್ತಾ. ಮಾಜ್ಜರ ಮಿತ್ರಾ°ಲೆಗಿ ನಿಮ್ಗಿತಾ: "ಆಮ್ಮಿ ಖಿಚ್ಚಿಡಿ ಕರಯಾ°ವೇ°?" ತಾನ್ನಿ ಸಕ್ಕಡ ಜಾಯತ ಮ್ಹಣತಾಚಿ.

ಸೂಣೆ ಕುಳ್ಣೆ°ಹಾಡತಾ. ಮಾಜ್ಜರ ನಾರ್ಲಾವಳ್ಣೆ° ಹಾಡತಾ. ವಿಂದುರು ಮೂಗು ಆನಿ ತಾಂದುಳು ಹಾಡತಾ. ಕಾಯಳೊ ಏಕು ಹೊಡು ಗೊಡ್ಡಾ ಚಿಟ್ಟೊ ಹಾಡತಾ.

ಸೂಣೆ ರುಕ್ಕಾ ಪಂದಾ°ತು ತೀನಿ ಫಾತ್ತರ ದವರನು ತಾಜ್ಜೆ ವಯ್ರಿ ಕುಳ್ಣೆ° ದವರತಾ. ವಿಂದುರು ಮೂಗು ಆನಿ ತಾಂದುಳು ಧೂವನು ಕುಳ್ಣಾ°ತು ಘಾಲತಾ. ಕಾಯಳೊ ಗೊಡ್ಡಾಚಿಟ್ಟೊ ಕುಳ್ಣಾ°ತು ಸೊಡತಾ. ಮಾಜ್ಜರ ಸೊಯಿ ಕಾಂತಿತಾ. ವರಲೆ°ಲಿ° ಕಾಡ್ಡಿಬಡ್ಡಿ ಪುಂಜಾವನು ಹಾಣು ಉಜ್ಜೊ ಸಾನ್ಪಿತಾಚಿ. ಖಿಚ್ಚಿಡಿ ಶಿಜ್ಜಯತಾಚಿ.

ಥೊಡೇ ವೇಳಾನ ಖಿಚ್ಚಿಡಿ ಶಿಜ್°ತಾ. ಮಾಜ್ಜರ ಖಿಚಡೇಕ ಸೊಯಿ ಭರಸುನು, "ತುಮ್ಮಿ ನ್ಹ°ಯ್ಚೆಲಾಗ್ಗಿ° ವಚುನು ಹಾತ-ಪಾಯ ಧೂವನು ಯೆಯ್ಯಾಚಿ. ಹಾ°ವ ಹಾಂಗಾ ಖಿಚ್ಚಿಡಿ ರಾಕ್ಕುನು ಬಸತಾ°," ಮ್ಹಣತಾ.

ಸೂಣೆ°, ವಿಂದುರು ಆನಿ ಕಾಯಳೊ ನ್ಹಂಯ್ಚೆಲಾಗ್ಗಿ° ವತ್ತಾಚಿ. ತೆದನಾ ಮಾಜ್ಜರ ಇತ್ತೆ° ಕರತಾ? ಥೊಡೀ ಖಿಚ್ಚಿಡಿ ಕಾಣು ಖಾತ್ತಾ. ಆನಿಇತ್ಲಿ ......ಆನಿಇತ್ಲಿ ......ಆನಿಇತ್ಲಿ ಮ್ಹೊಣು ಸಗಳೆ° ಕುಳ್ಣೆ°ಖಾಲಿ ಕರತಾ. ಮಾಗಿರಿ ದೂರ ಏಕ ರುಕ್ಕಾ ಪಂದಾ°ತು ಉದಾರೇ° ನಿದ್ದತಾ.

ನ್ಹ°ಯ್ಚೆಲಾಗ್ಗಿ° ಗೆಲ್ಲಲಿ° ಯೇವನು ಕುಳ್ಣಾ°ತು ನಿಲಕತಾಚಿ. ಕುಳ್ಣೆ° ಖಾಲಿ! "ಹೆ° ಮಾಜರಾಲೆ° ಕಾಮ!ಖಂಡಿತ!" ಮ್ಹೊಣು ಮಾಜರಾಕ ಸೊವತಾಚಿ. ತೆದನಾ ಮಾಜ್ಜರ ಸಾಂಗತಾ, "ಹಾ°ವೆ° ಖಿಚ್ಚಿಡಿ ಖಾಯ್ನಿ, ಬದ್ದಚಿ! ಹಾ°ವ ನಿದ್ದಲೆಲೊ° ಹಾಂಗಾ ಆಸ್ಸ. ಮಾಕ್ಕಾ ಕಾ°ಯಿ ಗೊತ್ತುನಾ!"

ತೆದನಾ ಸೂಣೆ° ಸಾಂಗತಾ, "ಆಮ್ಮಿ ನ್ಹಂಯ್ಚೆಲಾಗ್ಗಿ° ವಚಯಾ°. ನ್ಹಂಯಿ ಆಮ್ಮಾಕ್ಕಾ ನ್ಯಾಯು ದಿತ್ತಲಿ. ಕುಳ್ಣೆ° ಉದಕಾ°ತು ಉಮತಿ ಘಾಲನು, ತಾಜ್ಜೇರಿ ರಾಬ್ಬುನು ಸಾಂಗಯಾ°, - "ಹಾ°ವೆ° ಖಿಚ್ಚಿಡಿ ಖಾಲ್ಲಿ

ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹಾ^ವ ಬುಡ್ಡುನು ವತ್ತಲೊ^. ನ್ಹಂಯಿತರಿ ವಯ್ರಿ ಎತ್ತಲೊ^ -ಮ್ಹೊಣು ಜಾಯತವೆ?"

ವಿಂದುರು ಆನಿ ಕಾಯಳೊ ಜಾಯತ ಮ್ಹಣತಾಚಿ. ಮಾಜರಾ ಭ^ಯ ಕರತಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿಯಿ ತೊಂಡಾರಿ ಭ^ಯ ದಾಕಯನಾಶಿ^ ತಾಂಚೆ ಒಟ್ಟು ವತ್ತಾ.

ಸೂಣೆ^ ಮುಕಾರಿ ವತ್ತಾ. ಕುಳ್ಣೆ^ ಉದಕಾ^ತು ಉಮತಿ ಘಾಲನು ತಾಜ್ಜ್ಯೇರಿ ರಾಬ್ಬುನು ಸಾಂಗತಾ. "ಹಾ^ವೆ^ ಖಿಚ್ಚಡಿ ಖಾಲ್ಲಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಬುಡ್ಡನು ವತ್ತಲೊ^, ನ್ಹ^ಯಿತರಿ ವಯ್ರಿ ಯೆತ್ತಲೊ^." ಸೂಣೆ ವಯ್ರಿ ಆಯಲೆ^.

ತಾಜ್ಜೆ ಪರಾನ್, ವಿಂದುರು ಕುಳ್ಯಾರಿ ರಾಬ್ಬುನು ಮ್ಹಣಾಲೊ, ಹಾ^ವೆ ಖಿಚ್ಚಡಿ ಖಾಲ್ಲಲಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಬುಡ್ಡುನು ವತ್ತಲೊ^. ನ್ಹ^ಯಿತರಿ ವಯ್ರಿ ಯೆತ್ತಲೊ^. ವಿಂದುರು ಬುಡ್ಡನಿ.

ಮಾಗಿರಿ ಕಾಯಳೊ ಕುಳ್ಣ್ಯಾರಿ ರಾಬ್ಬುನು ತಶೀಂಚಿ ಸಾಂಗತಾ. ತೊವಯಿ ಬುಡ್ಡನಾ.

ಆಖೇರಿಕ ಮಾಜ್ಜರ ವತ್ತಾ. ಕುಳ್ಣ್ಯಾರಿ ರಾಬ್ತಾ. ಭೀವನು ಕುಳ್ಣೆ^ ಬುರ್ಗಿತಚಿ ಸಾಂಗತಾ, "ಹಾ^ವೆ^ ಖಿಚ್ಚಡಿ ಖೆಲ್ಲಿ ಜಾಲ್ಲಾರಿ ಬುಡ್ಡುನು ವತ್ತಲೊ^." ಮಾಜರಾನ ಕುಳ್ಣೆ^ ಬುರ್ಗಿಲಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ಕುಳ್ಣ್ಯಾಕ ಒಟ್ಟೊ ಜಾವನು, ಉದ್ದಾಕ ಭಿತ್ತರಿ ರಿಗ್ಗುನು ಕುಳ್ಣೆ^ ಬುಡತಾ. ಚೋರ ಮಾಜ್ಜರಯಿ ಬುಡ್ಡುನು ವತ್ತಾ.

38. ಆಳಶೆ^ ಗಾಡ್ಡವ

ಗೊಕರ್ಣಾ^ತು ಸದಾಶಿವು ಮ್ಹೊಣು ಏಕು ಮಿಟ್ಟಾ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತಾಣೆ ಗಾದ್ಯಾ^ತು ಕೆಲ್ಲೆಲೆ^ ಮಿಾಟ ಗಾಡವಾ ಘಾಟಿರಿ ಘಾಲನು ಪೆಂಟಾ ಹೊರನು ವಿಕಚೆ^. ಸದಾಶಿವಾಲೆ^ ಗಾಡ್ಡವ ಆಳ್ಯಾ^ ಭಿತ್ತರಿ ಆಳಶೆ^. ಘಾಟಿರಿ ವಜೆ^ ವ್ಹಾ^ವಚೆ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತಾಕ್ಕಾ ನಜ್ಜ.

ಪೆಂಟಾ ವಾಟೇರಿ ಏಕು ನ್ಹ^ಯಚೊ ಹಾತು ಮೆಳತಾಶ್ಶಿಲೊ. ತಾಜ್ಜೇರಿ ಏಕು ಆಡ ಬೊಡ್ಡೆ ನಾತ್ತಿಲೊ ಸಾಂಕೊವು. ತ್ಯಾ ಸಾಂಕವಾ ವಯಲ್ಯಾನ ಘಾಟಿರಿ ಮಿಾಟ ವ್ಹಾ^ವನು ವತ್ತನಾ ಗಾಡವಾಕ 'ಹರಹರಾ' ಜಾತ್ತಾಶ್ಶಿಲೆ^. ಥೂ! ನಾಕ್ಕಾ ಆಬಾ ಹೊ ಗಾಡವಾ ಜನ್ಮು ಮ್ಹೊಣು ದಿಸ್ತಾಲೆ^.

ಏಕ ದಿವಸು ಸಾಂಕವಾ ವಯಲ್ಯಾನ ವತ್ತನಾ ಗಾಡವಾಕ ಪಾಯು ನಿಸರಲೊ. ಧಡಲ್ಲನಿ ನ್ಹ^ಯ್ತು^ ಪಡಲೆ^.

"ಹಾಯ್! ಹೂಯ್!" ಕರನು ಗಾಡವಾನ ಹಗೂರ ಉಟಾವನು ರಾಬತನಾ......

ಘಾಟಿ ಸುಮಾರ ಹಗುರ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ! ಮಿಾಟ ಉದಕಾ^ತು ಕರಗೂನು ವಜೆ^ ಹಗುರ ಜಾಲ್ಲೆ^ ಮ್ಹೊಣು

ಗಾಡವಾಕ ಕಳ್ಳೆಂ. ತಾಕ್ಕಾ'ಅಯ್ಯಮ್ಮಾ!' ಜಾಲ್ಲೆಂ.

ಗಾಡವಾನ ಆಪಣ್ಯಾಲೆ ಘುರಕಡೆ ಯೇವನು ಬಾಯ್ಲೆಲ್ಯಾ ಸಾಂಗಲೆಂ, "ಆಜಿ ಹಾಂವ ಉದಕಾಂತು ಪಡಲಲೊ. ಮಿಾಟ ಉದಕಾಂತು ಕರಗೂನು ಮಾಕ್ಕಾ ವಜೆಂ ವ್ಹಾಂವಚಾಕ ಸಾಬಾರ ಕಷ್ಟ ಜಾಯನಿ." ತೆಂ ಆಯಕುನು ತೀಣೆ, "ಸದಂ ತುಮ್ಮಿ ಉದಕಾಂತು ಉಡ್ಡಾಚಿ. ಕಾಮ ಸರಳ ಜಾತ್ತಾ ನಂವೆ," ಮ್ಹೊಣು ಶಿಕೊನು ದಿಲ್ಲೆಂ.

ತ್ಯಾ ದಿವಸಲೆಗುನು ನಿತ್ಯ ಸಾಂಕವಾರಿ ಯೆತ್ತನಾ ಗಾಡ್ಡವ ಉದಕಾಂತು ಉಡತಾಶ್ಶಿಲೆಂ. ವಜೆಂ ಹಗುರ ಕರನು ಘೆತ್ತಾಶ್ಶಿಲೆಂ. ಥೊಡೆ ದಿವಸ ಜಾತ್ತನಾ ಸದಾಶಿವಾಕ ಗಾಡವಾಲೆಂ ಕುತಂತ್ರ ಕಳ್ಳೆಂ. "ರಾಬ ಶಿಕಯತಾಂ ಬುದ್ದಿ" ಮ್ಹೊಣು ತಾಣೆಯಿ ಏಕಿ ಹಿಕ್ಮತಿ ಕೆಲ್ಲಿ.

ಹೆರದಿವಸು ಮಿಟ್ಟಾ ಗೋಣಿ ಬದಲಾಕ ಕಾಪಸಾ ಗೋಣಿ ಗಾಡವಾ ಘಾಟಿಕ ಬಾಂದಲಿ. ಗಾಡಾವಾಕ ತೆಂ ಕಳ್ಳೆಂ ನಾ. ಸಾಂಕವಾರಿ ಯೆತ್ತನಾ ಗಾಡವಾನ ಉದಕಾಂತು ಲಾಗ ಮಾರಲಿ. ಕ್ಷಣ ಭಿತ್ತರಿ ಕಾಪ್ಪುಸು ಉದಕಾಂತು ತಿಂಬುನು ಜಡ ಜಾಲ್ಲೊ.

ಗಾಡವಾನ ಉಟಾವನು ರಾಬ್ಬುಂಕ ಪಳಯಲೆಂ. ಕಾಪಸಾ ಜಡಾವಣೆನ ಪಾಯ ನೆಲಾಕ ತೆಂಕುಂಕ ತಾಜ್ಜಾನ ಜಾಯ್ನಿ.

ತಿತ್ಲೆ ಭಿತ್ತರಿ ಸದಾಶಿವು ಥಂಯಿ ಆಯಲೊ. ರಾಬ್ಬುಂಕ ಕಷ್ಟ ಪಾವತಲೆ ಗಾಡವಾಕ ಚಿಂಬೆ ಅಡರಾನಿ ಗಾಂಡಿಕ ಚಾರಿ ತಾಪ್ಪಯಲೆಂ. ಬೆತ್ತಾಪೆಟ್ಟ ಖಾವಚಾಕ ಜಾಯನಾಶಿಂ ಗಾಡ್ಡವ ಕುಂತೊಳನು ಕುಂತೊಳನು ಕಶ್ಶಿಂಕಿ ಉಟಾವನು ರಾಬಲೆಂ.

ಸದಾಶಿವಾನ ಗಾಡವಾಕ ಬೆತ್ತಾ ಪೆಟ್ಟ ಮಾರತಚಿ ಆಂಬುಣು ಪೆಂಟಾ ಹಾಡಲೆಂ. ವಜೆಂ ದೆಂವಯತರಿ ಗಾಡವಾಕ ಚಿಕೆ ಆರಾಮ ಜಾಲ್ಲೆಂ.

ತ್ಯಾ ದಿವಸಲೆಗುನು ಗಾಡ್ಡವ ಸಾಬಾರ ಶೀಂತ್ರಿ ಕರನಾಶಿಂ ಗಪ್‌ಚುಪ್ ವಜೆಂ ವ್ಹಾಂವತಲೆಂ.

39. ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಮಾಜ್ಜರ

ಎಕ್ಕ ರಾನ್ನಾಂತು ಏಕು ಹೊಡು ಗೋಳೀ ರೂಕು ಆಶ್ಶಿಲೊ. ರುಕ್ಕಾ ಮುಳಾಂತು ಏಕ ಮಾಟೆಂ ಆಶ್ಶಿಲೆಂ. ಮಾಟ್ಯಾಂತು ಏಕ ಸವ್ಣೆ ರಾಬತಾಶ್ಶಿಲೆಂ.

ಏಕ ದಿವಸು ಸವ್ಣೆ ಘ್ಹಾಂತ್ಯಾರಿ ಉಟಾನು ಗೊಂವು ಸೊದ್ದುನು ಚಮ್ಕಲೆಂ. ದೂರ ಏಕ ಗಾದ್ಯಾಂತು ಮಸ್ತು ಗೊಂವು ಪಡಲಲೊ. ಸವ್ಣೆನ ತೊ ಗೊಂವು ಖೆಲ್ಲೊ. ಥೊಡೆ ದಿವಸ ಥಂಯಿಚಿ ರಾಬ್ಬುಯಾಂ ಮ್ಹೊಣು ತಾಕ್ಕಾ ಮನ ಜಾಲ್ಲೆಂ.

ತ್ಯಾಚಿ ರಾನ್ನಾಂತು ಏಕು ಸೊಸೊ ಘುರ ಸೊದ್ದನು ಭೊಂವತಶ್ಶಿಲೊ. ತಾಣೆ ಗೋಳಿರುಕ್ಕಾಲಾಗ್ಗಿಂ ಯೆತ್ತನಾ ಸವ್ಣೆನ ಆಸ್ಸುಚೆಂ ತೆಂ ಮಾಟೆಂ ಪಳಯಲೆಂ, ತಾಂತು ವಚುನು ಬಸಲೊ. ದೊನಿ ಚಾರಿ ದಿವಸತಾಂಯಿ ಕೊಣಯಿ ಯೆನಾತ್ತಿಲೆ ಪಳೊವನು ಸೊಶಾನ ತೆಂ ಆಪಣ್ಯಾಲೆಂ ಘುರ ಕರನು ಘೆತಲೆಂ.

ಏಕು ಹಫ್ತೊ ಜಾತ್ತನಾ ಸವ್ಣೆ ವಾಪಾಸ ಮಾಟೆಲಾಗಿ ಆಯಲೆಂ. ಪಳಯತನಾ ತಾಂತು ಸೊಶ್ಯಾನ ಘುರ ಮಾಂಡಾಯಲಾಂ!

ಸವ್ಣ್ಯಾನ ಸೊಶ್ಯಾಕ, "ತೂಂ ಇತ್ಯಾಕ ಹಾಂಗಾ ರಾಬ್ಲಾ!? ಹೆಂ ಮೆಗೆಲೆಂ ಘುರ! ವಸ!ವಸ!" ಮ್ಹೊಣು ಭಿಷ್ಟಾಯಲೆಂ. ಸೊಶ್ಯಾನ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ, "ಹೆಂ ಮೆಗೆಲೆಂ ಘುರ! ಆಟ ದಿವಸಲೆಗುನು ಹಾಂವ ಹಾಂತು ರಾಬ್ಲಾಂ. ಆತ್ತಾಂ ತೂಂವೆಂ ಎಕಾಯೇಕಿ ಯೇವನು ತುಗೆಲೆಂ ಘುರ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಹಾಂವ ಉಟಾಯ್ತುತವೇ?"

ಸವ್ಣೆ: "ಹಾಂಗಾ ಶೆಜಾರ್‍ಯಾಲೆ ಜಾಯಿಜಾಲ್ಯಾರಿ ನಿಮ್ಗಿ, ಕೊಣಾಲೆಂ ಘುರ ಮ್ಹೊಣು ತಾನ್ನಿ ಸಾಂಗತಲಿಂಚಿ."

ಸೊಸೊ: "ಶೆಜಾರ್‍ಯಾಲಾಗಿ ಇತ್ಯಾಕ ನಿಮ್ಗುಚೆಂ? ಆಟ ದಿವಸಲೆಗುನು ಹಾಂವ ಹಾಂಗಾ ಆಸ್ಸ. ಕೊಣಯಿ ಹೆಂ ತುಗೆಲೆ ಘುರ ಮ್ಹೊಣು ಮಾಕ್ಕಾ ಸಾಂಗನಿ!" .

ಸವ್ಣೆ: "ಆತ್ತಾಂ ಭಾಯ್ರಿ ಯೆತ್ತ ಕಿ ನಾಂ ತೂಂ?"

ಸೊಸೊ: "ಯೇನಾಂ! ಇತ್ತೆಂ ಕರತಾ ತೂಂ?"

ಸವ್ಣ್ಯಾನ ಕಿತ್ಲೆಂ ಸಾಂಗಲ್ಯಾರಿಯಿ ಸೊಸೊ ಆಯಕನಿ. ತಾಂಕಾ ದೊಗ್ಗಾಂಕಯಿ ಭಾರಿ ಝುಗಡೆಂ ಜಾಲ್ಲೆಂ.

ತಾನ್ನಿ ಅಶ್ಶಿಂ ಝುಗೊಡಚೆಂ ಪಳೊವನು ಏಕ ಕರಡಿನ, "ಇತ್ಯಾಕ ನುಸ್ತ್ರೀಂಚಿ ತರ್ಕಶಿತಾಚಿ? ವಚುನು ಕೊಣಾಲಾಗಿಯಿ ನ್ಯಾಯು ನಿಮ್ಗಿಯಾ," ಮ್ಹೊಣು ಬುದ್ದಿ ಸಾಂಗಲಿ. ಕರಡಿಲೆ ಉತ್ರಾಕ ಮಾತ್ತೆಂ ಹಾಲೊವನು ಸವ್ಣೆ ಆನಿ ಸೊಸೊ ನ್ಯಾಯು ದಿತ್ತಲ್ಯಾಕ ಸೊದ್ದುನು ಗೆಲ್ಲಿಂ.

ವತ್ತಾಂ ವತ್ತಾಂ ತಾಂಕಾ ಏಕಿ ನ್ಹಂಯಿ ಮೆಳ್ಳಿ. ನ್ಹಂಯ್ಚೆಲಾಗ್ಗಿಂ ಏಕ ಘ್ಹಾಂತಾರೆಂ ಮಾಜ್ಜರ ಬೈಸುನು

ಆಶ್ಶಿಲೆ°. ಸವ್ಣೆ ಆನಿ ಸೊಶ್ಶ್ಯಾಕ ದೂರದಾಕುನು ಪಳೊವನು ದೊಗ್ಗಾ° ಭಿತ್ತರಿ ಎಕ್ಕ್ಯಾಕ ಖಾವಯಾ° ಮ್ಹೊಣು ತಾಣೆ ಲೆಕಲೆಂ. ತಾನ್ನಿ ಲಾಗ್ಗಿ° ಯೆತ್ತನಾ ಗಟ್ಟಿ ದೊಳೆ ಧಾಂಪುನು "ಶ್ರೀರಾಮ ಜಯರಾಮ ಜಯ ಜಯ ರಾಮ" ಮ್ಹೊಣು ಧ್ಯಾನಾರಿ ಬಸಲೆ°.

ಸೊಶಾನ ಆನಿ ಸವ್ಣ್ಯಾನ ಮಾಜರಾಕ ಪಳಯಲೆ°. "ಹೆ° ಭಾರಿ ಹೊಡ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ದಿಸ್ತಾ! ದೊಳೆ ಧಾಂಪ್ಪ್ಯಾಪಳೆ! ರಾಮ ಸ್ಮರಣ ಕರತಾ ಪಳೆ! ಆಮ್ಮಿ ಹಾಗ್ಗೆಲ್ಯಾಗಿ ನ್ಯಾಯು ನಿಮ್ಮುಗಚೆ° ಬರೆ°!" ಮ್ಹೊಣು ತಾನ್ನಿ° ಉಲೊವನು ಘೆತ್ಲೆ°.

ದೊಗ್ಗ°ಯಿ ವಚುನು ಮಾಜರಾಕ ಆಡಪಳ್ಳಿ°. ಮಾಜರಾನ ಹಗೂರ ದೊಳೆ ಸೊಡಲೆ. "ಇತ್ತೆ°ಚೆರ್ಡು ವಾ°ನೊ!ಇತ್ತೆ° ಆಯ್ಲಿ°ಚಿ!" ಮ್ಹೊಣು ರಾಗಾನ ನಿಮ್ಗಿಲೆ°.

"ಸ್ವಾಮಿ, ಆಮ್ಗೆಲೆ ದೊಗ್ಗಾ°ಲೆ ಮದ್ದೆಂತು ಏಕ ತಕರಾರ ಚಲಲ್ಯಾ. ತುಮ್ಮಿ ತೆ° ಸಮಜೂನು ಆಮ್ಕಾ ನ್ಯಾಯು ದೀವ್ಕಾ," ಮ್ಹೊಣು ತಾನ್ನಿ ಮಾಗಲೆ°.

"ಓಹೊ! ತಕರಾರವೆ! ಛಿ!ಛಿ! ರಾನ್ನಾ°ತು ತಶ್ಶಿ° ಪೂರಾ ಕರು°ಕ ನಜ್ಜ. ಪ್ರಿತೀರಿ ಆಸ್ಸುಕಾ ಪುತಾ ......ಹೂಂ. ಆಸ್ಸೊ°! ಆತ್ತೆ° ತುಮ್ಗೆಲಿ ತಕರಾರ ಕಸಲಿ? ಸಾಧ್ಯ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹಾ°ವ ಪರಿಹಾರ ಕರ್ತಾ°," ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗಲೆ°.

ಸವ್ಣೆ ಆನಿ ಸೊಶಾನ ಹಾ°ವ ಫೂಡೆ ತೂ° ಫೂಡೆ ಮ್ಹೊಣು ಜಾಲ್ಲೆಲಿ ಖಬರ ಸಕ್ಕಡ ಸಾಂಗಲಿ. ತೆಂ ಆಯಕುನು ಮಾಜರಾನ, "ತುಮ್ಮಿ ದೊಗ್ಗಾನಿ°ಯಿ ಅಶ್ಶಿ° ಬಡಬಡ ಉಲಯಲ್ಯಾರಿ ಮಾಕ್ಕಾ ಕಸ್ಸಲೆ°ಯಿ ಕಳ್ನಾ. ಚಿಕೆ ಲಾಗ್ಗಿ° ಯೇವುನು ಏಕೆಕ್ಕ್ಯಾನ ಸಮಾಧಾನೆರಿ ಸಾಂಗಲ್ಯಾರಿ ಮಾತ್ರ ಆಯ್ಕುಯೇತ," ಮ್ಹಳ್ಳೆ°.

ಸವ್ಣೆ ಆನಿ ಸೊಸೊ ಮಾಜ್ಜರ ಭಾರಿ ದಯಾವಾನ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕುನು ಲಾಗ್ಗಿ° ಗೆಲ್ಲಿ°ಚಿ, ಜಾಲ್ಯಾರಿ "ವಾನ್ನಾ° ಬಸತರಿ ಕಾಣ್ಣಣಾ ಪೆಟ್ಟು ಚುಕ್ಕನಾ" ಮ್ಹೊಣು ತಾಂಕಾ ಗೊತ್ನಾಶ್ಶಿಲೆ°. ತಾನ್ನಿ ಲಾಗ್ಗಿ ಆಯಲೆ ಸತಾನ ಮಾಜರಾನ ಭಡ್ಕನಿ ಉಡ್ಡುನು ದೊಗ್ಗಾ°ಕಯಿ ಗಬಕ್ಕನಿ ಖಾವನು ಘಾಲ್ಲೆ°!

(ಸವ್ಣೆ - ಶಕುನ ಹಕ್ಕಿ)

(ಕಾಣ್ಣಣ - ಒನಕೆ)

40. ಮೋರು ಆನಿ ಢೊಂಕ

ಎಕ್ಕ ರಾನ್ನಾಂತು ಏಕು ಚಂದು ಮೋರು ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತ್ಯಾ ಮೊರಾಕ ಆಪ್ಪಣ ಚಂದು ಮ್ಹೊಣು ಮಸ್ತ ಗರ್ವ. ತಾಣೆ ಕೆದನಾಂಯಿ ನ್ಹಂಯ್ಚೆ ಬಗ್ಲೆನ ರಾಬ್ಬುನು ಉದಕಾಂತು ಆಪಣ್ಯಾಲಿ ಸಾವಳಿ ಪಳೊವನು, "ಮೆಗೆಲಿಂ ಪಾಕ್ಕಂ ಕಿತ್ಲಿಂ ಚಂದ ಪಳೆ: ಮೆಗೆಲೆ ಪಶಿ ಚಂದು ಕೊಣಯಿನಾ ಮಾಕ್ಕಾ ಪಳಯಾ! ಮಾಕ್ಕಾಪಳಯಾ!" ಮ್ಹೊಣು ದುಸ್ರೆ ಪಕ್ಷಿಂಕ ಆಪ್ಪೊನು ಸಾಂಗಚೆಂ.

ಏಕ ದಿವಸು ಮೊರಾನ ನ್ಹಂಯ್ಚೆ ತಡಿರಿ ಎಕ್ಕ ಢೊಂಕಾಕ ಪಳಯಲೆಂ ಢೊಂಕಾಲೆ ದಿಗ-ದಿಗ ಪಾಯ, ಬುಶಿಂ ಪಾಕ್ಕಂ, ಸಪೂರ ದಿಗಸೋ ಗಳೊ ಪಳೊವನು ಮೊರಾಕ ಢೊಂಕ ವಿಕಾರ ದಿಸಲೆಂ

"ಛಿ!ಛಿ! ಕಸಲಿ ಏಕಿ ಪಕ್ಷಿ ತೂಂ? ಬಣ್ಣು ನಾ ಗಿಣ್ಣುನಾ, ಚಿಕಲಟಿಂ ಪಾಕ್ಕಂ, ಸುಕ್ಕಲೆ ಕಾಡ್ಡಿಶೆ ಪಾಯ, ನಾಂಚುಂಕ ಕಳ್ನಾ", ಮ್ಹೊಣು ಮೊರಾನ ಢೊಂಕಾಕ ಗಾಳಾಯಲೆಂ.

ಮೊರಾನ ತಶ್ಶಿಂ ಸಾಂಗಿಲೆ ಆಯಕುನು ಢೊಂಕ ಹಾಂಸ್ಲೆಂ! "ತುಗೆಲಿಂ ಪಾಕ್ಕಂ ಚಂದ ಆನಿ ಮೆಗೆಲೆ ಪಾಕ್ಕಂ ಕುಸ್ಸಲಿಂವೆಂ? ಜಾಯತ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತುಗೆಲೆ ಚಂದ ಪಾಕ್ಕಾಂನಿ ತುಕ್ಕಾ ಆಕಾಶಾರಿ ಉಬಚಾಕ ಕಾಂಯಿ ಜಾತ್ತವೇ? ಮೆಗೆಲೆ ಕುಸ್ಸಲೆ ಪಾಕ್ಕಾಂನಿ ಹಾಂವೆಂ ಕಿತ್ಲೆಯಿ ವಯ್ರಿ ಉಬ್ಬುಯೇತ," ಮ್ಹೊಣು ಢೊಂಕಾನ ಮೊರಾಕ ಹಂಗಶಿಲೆ.

ಪಳಯತ ಪಳಯತ ಢೊಂಕ ವಯ್ರಿ ವಯ್ರಿ ಉಬಲೆಂ. ಮೊರು ಬಾವಡೊ ತೋಂಡ ಸಾನ ಕರನು ಢೊಂಕಾನ ಉಬಚೆಂ ಪಳೊವನು ಥಂಯಿಚಿ ನುತ ರಾಬಲೊ.

41. ಹಸ್ತೆಲೊ ಮೊಟ್ಯೊ

ಎಕ್ಕ ರಾನ್ನಾಂತು ಏಕ ಹೊಡ ರುಕ್ಕಾರಿ ಏಕು ಕೀರು ಆಶ್ಶಿಲೊ. ಏಕದಿವಸು ತ್ಯಾ ಕಿರಾನ ಮೊಟ್ಯೊದವರಲೊ. ಸದಂ ಮೊಟ್ಯಾರಿ ಬೈಸುನು ಊಬ ದಿತ್ತ ರಾಬಲೊ. ಸುಮಾರ ದೀಸ ಜಾಲ್ಲೆ. ಮೊಟ್ಯಾಂತುಲ್ಯಾನ ಪಿಲ ಭಾಯ್ರಿ ಯೇಣಿ.

ಏಕದಿವಸು ಕಿರಾನ ವಯ್ರಿ ಪಳಯತನಾ ಹಿಂಡು ಹಿಂಡು ಕೀರ ಉಬತರಿ ವಚ್ಚೆಂ ಪಳಯಲೆಂ. ತಾಂಕಾಂ ನಿಮ್ಗಿಲೆಂ, "ಭಾವಾಂನೊ! ಭಯಿಣ್ಯಾಂನೊ! ತುಮ್ಮಿ ಖಂಯಿ ವತ್ತಾಚಿ?" "ದೂರ ಏಕರಾನ್ನಾಂತು ಕಂರ್ಬಲಾ ರುಕ್ಕಾಕ ಭರಿ ಕಂರ್ಬಲೆಂ ಪಿಕ್ಲಿಂಚಿ ಖಂಯಿ. ಆಮ್ಮಿ ತೀಂ ಖಾವಚಾಕ ವತ್ತಾಚಿ," ಮ್ಹೊಣು ತಾನ್ನಿ ಸಾಂಗಲೆಂ.

ಪಿಕ್ಕಲೆಂ ಕಂರ್ಬಲ ಮ್ಹಣ್ತನಾ ಕಿರಾಲ್ಯಾ ತೊಣ್ಣಾಂ ಉದ್ದಾಕ ಆಯಲೆಂ. "ಹಾಂವಯಿ ವತ್ತಾಂಶಿಲೊಮೂ

ಕಸಲೆ಼ ಕರಚೆ಼? ಮೊಟ್ಯಾರಿ ಕೊಣಾ಼ಕ ಬೊಸೊಚೆ಼?" ಮ್ಹೊಣು ಚುರಚುರೆಲೊ.

ಫಕ್ಕನಿ ಸಕಲ ತಾಕ್ಕಾ ಹಸ್ತಿ ದಿಸಲಿ. ತ್ಯಾ ಹಸ್ತೇಕ ಕೀರು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಪಂಚಪ್ರಾಣು. ಕಿರಾನ ನಿಮ್ಗಿಲೆ, "ಹಸ್ತೆ!ಹಸ್ತೆ! ಪುರಾ ಕೀರ ಕಂರ್ಬಲ ಖಾವಚಾ ವತ್ತಾಚಿ. ಮಾಕಾಯಿ ಆಶಿ ಜಾತ್ತಾ. ಹಾ಼ವಯಿ ವಚುನು ಯೆತ್ತಾ಼. ಮೆಗೆಲೆ ಮೊಟ್ಯಾರಿ ಹಾ಼ವೆ಼ ಯೆವ್ಯೊ಼ ತಾ಼ಯಿ ತೂ಼ ಬಸತವೆ?" ಹಸ್ತೇನ 'ಜಾಯ್ತು' ಮ್ಹಳೆ಼.

ಕಿರಾನ ನಿಮ್ಗಿಲೆ, "ಖಂಡಿತ ನ್ಹ಼ವೇ? ಕೊಣಾಕಯಿ ಮೊಟ್ಯೊ ಕಾಡು಼ಕ ಸೊಣಾ ನ್ಹ಼ವೇ?"

ಹಸ್ತೇನ ಜವಾಬ ದಿಲ್ಲಿ, "ತೂ಼ ಹುಸ್ಕೊ ಸೊಣು ವಸ ಕಿರಾ. ಹಾ಼ವ ತುಗೆಲೆ ಮೊಟ್ಯಾರಿ ಬಸ್ತಾ಼. ತೂ಼ವೆ ಆಯಲೆ ಶಿವಾಯಿ ಉಟಾಯನಾ. ದಿಲ್ಲಲೆ ಉತರಾಕ ಚುಕ್ಕನಾ." ತೆ಼ ಆಯಕುನು ಕೀರು ಸಮಾಧಾನ ಪಾವನು ಉಬ್ಬುನು ಗೆಲ್ಲೊ.

ಕಿರಾನ ವತ್ತರಿ ಹಸ್ತಿ ರುಕ್ಕಾರಿ ಚಡಲಿ. ಮೊಟ್ಯಾರಿ ಹಗೂರ ಬಸಲಿ.ಕೀರಾಕ ರಾಕ್ಕುನು ಬಸ್ಲಿ. ದನ್ಪಾರ ಜಾಲ್ಲೆ಼, ಸಾಂಜ ಜಾಲ್ಲಿ, ರಾತ್ರಿ ಜಾಲ್ಲಿ, ಕೀರು ಯೇನಿ! ದೋನಿದಿವಸ ಜಾಲ್ಲೆ. ಹಪ್ತೊ ಜಾಲ್ಲೊ, ಮ್ಹಿನೊ ಜಾಲ್ಲೊ. ಕೀರು ವೊಪಾಸ ಯೇನಿ! ಹಸ್ತಿ ಮೊಟ್ಯೆವಯಲ್ಯಾನ ಉಟಾಯನಿ.

ತೆ಼ ಪಳೊವನು ರಾನ್ನಾ಼ತುಲೆ ಪಕ್ಷಿ಼ನಿ ಹಸ್ತೇಕ ಸಾಂಗಲೆ, "ಆನಿ ಕೀರು ಯೇನಾ. ತೂ಼ ಸಕಲ ದೇ಼ವ ಪಳವಯಾ಼." ಹಸ್ತೇನ ದೇ಼ವನಾ ಮ್ಹಳೆ಼.

ಕರಡೀನ ಹಸ್ತೇಕ ಮಕ್ಕರ ಕೆಲ್ಲೆ಼. ವಾಗಾನ ಶಿಂವಾನ ಭಿವಯಲೆ಼. ಕೊಲ್ಯಾನ ಘಾತ್ತರ ಮಾರಲೆ. ಮಾಂಕಡಾನ ಕಾಚಕುಲಿ ಕೆಲ್ಲಿ. ಕಾಡ್ಡೋಳಿ ಮು಼ಯಿ ಗಾಂಡಿಕ ಚಾಬಲಿ. ಕಸಲೆ಼ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಹಸ್ತಿ ದೆ಼ವನಿ. ವಯ್ರಿ ಬೈಸುನು ಪದ ಮ್ಹಣ್ತಾ ರಾಬಲಿ

ಆಸ್ಸೊ಼ ಕಾಂಟೆ ಘಾತ್ತರ
ವಾಟ್ಟೇರಿ ಎತ್ತರ ಎತ್ತರ
ಕೆದನಾ಼ಕಯಿ ಚುಕ್ಕನಾ
ಹಸ್ತಿ ದಿಲ್ಲಲೆ಼ ಉತ್ತರ.

ಅಶಿ಼ಚಿ ಮಸ್ತ ದಿವಸ ಜಾಲ್ಲೆಚಿ. ಪಾವ್ಸಾಡಿ ಜಾಲ್ಲಿ, ಶೀಂ ಜಾಲ್ಲೆ಼, ವೈಶಾಖು ಜಾಲ್ಲೊ. ಕಸ್ಸಲೆ಼ ಜಾಲ್ಯಾರಿಯಿ ಹಸ್ತಿ ಥ಼ಯಿ ದಾಕುನು ಹಾಲ್ಲನಿ. ಕೊಣೆ ಕಸಲೆ಼ ಕೆಲ್ಯಾರಿಯಿ ಹಸ್ತಿ ತೇಂಚಿ ಪದ ಮ್ಹಣತಾಲಿ. ಕೀರು ವೊಪಾಸ ಯೇನಿ, ಹಸ್ತಿ ಸಕಲ ದೆ಼ವನಿ.

ಏಕಪಟಿ ತೆ ರಾನ್ನಾ಼ತು ಸರ್ಕಸಾಚೆ ಆಯಲೇಚಿ. ರುಕ್ಕಾರಿ ಬಶ್ಶಿಲೆ ಹಸ್ತೇಕ ಪಳೊವನು ತಾಂಕಾ ವಿಚಿತ್ರ ದಿಸಲೆ, ತಾನ್ನಿ ಹಸ್ತೇಕ ಸಕಲ ಆಪ್ಪಯಲೆಂ. ಹಸ್ತೇನ ತಾಂಕಾ ಪಳೊವನು ಫುಳೆ಼ ಪದ ಮ್ಹಳೆ಼

ಸರ್ಕಸಾಚಾ಼ಕ ಕೋಪು ಆಯಲೊ. ತಾನ್ನಿ ರುಕ್ಕಾರಿ ಚೋಣು ಹಸ್ತೇಕ ಹಾತ್ತಾಕ, ಪಾಯ್ಯಾಕ, ಸೊಂಡಾಳೆಕ,

ಬಾಲ್ಲಾಕ ಬಾಂದುನು ತೊಗ್ಗು ತಾಂಡನು ಘಾಲ್ಲಿ. ಹಸ್ತಿ ತೊಗ್ಗು ಪಡಲಿ. ಕಿರಾಲೊ ಮೊಟ್ಯೊಯಿ ಪಡೆಲೊ.

ಪಡತನಾ ಮೊಟ್ಯೊ ಠಪ್ಪನಿ ಭೆತಲೊ. ಮೊಟ್ಯಾಂತುಲ್ಯಾನ ಏಕ ಪೀಲ ಭಾಯ್ರಿ ಆಯಲೆ! ಹಾಂ! ಕಸ್ಸಲೆ ಪೀಲ?! ತೆ ಅರ್ಧ ಹಸ್ತಿ ಅರ್ಧ ಕೀರು!

ಹೆ ವಿಚಿತ್ರ ಪಳೊವನು ಸರ್ಕಸ್ಸಾಚೆ ಭೀವನು ಧಾಂವಲೇಚಿ. ಮಾಗಿರಿ ಹಸ್ತಿ ತೆ ಪಿಲ್ಲಾಕ ಸೊಂಡಾಳೇರಿ ಧರನು ಕಿರಾಕ ಸೊದ್ದಿತಚಿ ದೂರ ದೂರ ಗೆಲ್ಲಿ.

42. ಸೊಶಾಲಿ ಹಿಕ್ಮತಿ

ಎಕ್ಕ ಹೊಡ ರಾನ್ನಾಂತು ಮಸ್ತ ಮ್ರುಗಂ ಆಶ್ಶಿಲಿಂಚಿ. ಶಿಂವು ತಾಂಗೆಲೊ ರಾಯು.

ಶಿಂವಾನ ಸದಂಚಿ ಮೆಳ್ಳಿಲೆ ಮ್ರುಗಾಂಕ ಧರನು ಖಾವಚೆಂ. ತೆಂ ಪಳೊವನು ರಾನ್ನಾಂತುಲೆ ಮ್ರುಗಾಂನಿ ಒಟ್ಟು ಜಾವನು ಶಿಂವಾಲಾಗಿಂ ವಚುನು, "ರಾಯಾ!ರಾಯಾ ತೂಂವೆ ಅಶ್ಶಿಂ ವೊಟ್ರಾಶಿ ಮ್ರುಗಾಂಕ ಧರನು ಖೆಲ್ಯಾರಿ ರಾನ್ನಾಂತುಲಿಂ ಮ್ರುಗಂ ಪೂರಾ ವಗ್ಗಿ ಸರತಲಿಂಚಿ. ಮಾಗ್ಗಿರಿ ತುಕ್ಕಾಚಿ ಖಾವಚಾಕ ಕಸಲೆಂಯಿ ನಾ ಜಾತ್ತಾ. ತಾಜ್ಜೆ ಪಶಿ ಆಮ್ಮಿ ಸರತಿ ಪ್ರಕಾರ ದಿವಸಾಕ ಎಕ್ಕೇಕ ಮ್ರುಗಾಕ ತುಗೆಲ್ಯಾಗಿ ಪೆಟಯಿತಾಚಿ. ತೂಂ ತೆಂ ಖಾವನು ಆರಾಮೆರಿ ರಾಬ. ಜಾಯ್ನವೆಂ?" ಮ್ಹೊಣು ಮಾಗ್ಣಿ ಕೆಲ್ಲಿ.

ಶಿಂವಾಕ ಮಾಗ್ಣಿ ಆಯಕುನು ಖುಷಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ಆನಿ ಮಾಕ್ಕಾ ಮ್ರುಗಾಂ ಮಾಗ್ಗಿಂ ಧಾಂವಚೆ ಕಷ್ಟ ನಾ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕುನು "ಜಾಯತ" ಮ್ಹಣಾಲೊ.

ತ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ ಸದಂಚಿ ಎಕ್ಕೇಕ ಮ್ರುಗ ಯೆತ್ತಶಿಲೆಂ. ಶೀಂವು ತಾಕ್ಕಾ ಗುಳುಂ ಕರತಾಶಿಲೊ. ಏಕದಿವಸು ಶಿಂವಾಲಾಗಿ ವಚ್ಚಿ ಸೊಶಾಲಿ ಪಾಳಿ ಆಯಲಿ. ಸೊಸೊ ಭಾರಿ ಬುದ್ದೊಂತು. ವೆಳಾರಿ ವಚನಿ. ವೇಳು ಚಡಲೆ ತಶ್ಶಿಂ ಶಿಂವಾಲಿ ಭೂಕ ಚಡಲಿ. ತಶ್ಶೀಂ ಕೊಪು ಚಡಲೊ.

ಮಸ್ತ ವೆಳಾನ ಸೊಸೊ ಆಯಲೊ. "ಇತ್ತೆಂ ತುಕ್ಕಾ ಇತ್ಲೊ ವೇಳು? ಮಾಕ್ಕಾ ಪೊಟ್ಯಾ ಭೂಕ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಗೊತ್ನಾವೆಂ?" ಶಿಂವು ಮ್ಹಣಾಲೊ.

ತೆದನಾ ಸೊಸೊ ಧೈರ್ಯಾನ, "ರಾಯಾ, ಹಾಂವ ಇತ್ತೆಂ ಕರೂಂ?ವಾಟ್ಟೇರಿ ಯೆತ್ತನಾ ಆನೇಕು ಶಿಂವು ಮಾಕ್ಕಾ ಧರೂಂಕ ಆಯಲೊ. ಚುಕ್ಕೋನು ಘೇವನು ಯೆತ್ತನಾ ಇತ್ಲೊ ವೇಳು ಜಾಲ್ಲೊ," ಮ್ಹಣಾಲೊ.

"ಕಸಲೆಂ! ಹ್ಯಾ ರಾನ್ನಾಂತು ಆನೇಕು ಶಿಂವು ಆಸ್ಸವೆ? ಕೋಣ ತೊ! ತೊ ಖಂಯಿ ಆಸ್ಸ ಮ್ಹೊಣು ಮಾಕ್ಕಾ ದಾಕ್ಕಯಿ! ಹಾಂವ ಸುರ್ವೇರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಮಾರನು ಮಾಗಿರಿ ತುಕ್ಕಾ ಖಾತ್ತಾಂ!"

"ಯೊ ವಚ್ಚ್ಯಾಂ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೊ ಶಿಂವು ತುಗೆಲ್ಯಾಕಯಿ ಹೊಡು, ಆನಿ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಿ ಆಸ್ಸ. ತಾಕ್ಕಾ ಪಳಯಲ್ಯಾರಿ ತುಕ್ಕ ಜಾವ್ನೊ ಭ್ಂಯ ಕರನಾ ನ್ವೇ?"

"ಭ್ಂಯ! ಮಾಕ್ಕಾ? ಶಿ! ಪೊಳೊಯಾ ಆಮ್ಮಿ!" ಮ್ಹೊಣು ಶಿಂವು ಆನಿ ಸೊಸೊ ಚಮಕಲಿಂಚಿ. ಏಕ ಬಾಂಯ್ಚೆ ಲಾಗ್ಗಿಂ ಆಯಲೆಸತಾನ ಸೊಸೊ ಮ್ಹಣಾಲೊ, "ರಾಬ! ಹಾಂವ ಸಾಂಗಿಲೊ ಶಿಂವು ಹ್ಯಾ ಬಾಂಯ್ತುಂ ನಿಪ್ಪೊನು ಬಸಲಾ. ನಿಲಕುನು ಪಳೆ.!"

ಶಿಂವಾನ ಹಗೂರ ನಿಲಕುನು ಪಳಯತನಾ ತಾಕ್ಕಾ ಉದಕಾಂತು ಶಿಂವಾಲೆಂ ಏಕ ತೋಂಡ ದಿಸಲೆಂ. ತೆಂ ತೋಂಡ ಆಪಣ್ಯಾಲೆಂಚಿ ಮ್ಹೊಣು ತಾಕ್ಕಾ ಕಳ್ನಿ. ತಾಣೆ ಹೊಡಾ ನ, "ವಯ್ರಿ ಯೊರೆ!ತುಕ್ಕಾ ಶಿಕಯ್ತಾಂ ಹಾಂವ! ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ."

ತೆದನಾ ಬಾಂಯ್ತು ದಾಕುನು, "ವಯ್ರಿಯೊರೆ!ತುಕ್ಕಾ ಶಿಕಯ್ತಾಂ ಹಾಂವ, " ಮ್ಹಳ್ಳೆಲೆಂ ಉತ್ತರ ಪರತೂನು ಆಯಲೆಂ.

"ಮಾಕ್ಕಾ ಆಪ್ಪಯತವೆ? ಇತ್ತೆಂ ಸೊಕ್ಕು ತುಕ್ಕಾ. ಆಯಲೊ," ಶಿಂವು ಬಾಂಯ್ತು ಬುಳಂಕನಿ ಉಡಲೊ!

ಬುಡ್ಡುನು ಮೊರನು ಗೆಲ್ಲೊ.

ಸೊಶಾನ ಧಾಂವನು ವಚುನು ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಶಿಂವು ಮೆಲ್ಲೊ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗಲೆಂ. ಸೊಶಾಲಿ ಹಿಕ್ಮತಿನ ಸಕ್ಕಡಾಂಲೆ ಕಷ್ಟ ದೂರ ಜಾಲ್ಲೆ ಮ್ಹೊಣು ಮೃಗಾಂಕ ಭಾರಿ ಖುಶಿ ಜಾಲ್ಲಿ.

43. ನೀಳು ಕೊಲ್ಲೊ

ಏಕು ಕೊಲ್ಲೊ ರಾನ್ನಾಂತು ದಾಕುನು ವಾಟ ಚುಕ್ಕುನು ಗಾಂವಾಂಕ ಆಯಲೊ. ಗಾಂಚ್ಚಿಂ ಸೂಣಿಂ ತಾಕ್ಕಾ ಧಾಂವಡಾನು ಆಯಲಿಂ. ಕೊಲ್ಯಾಕ ಭೀವುನು ಕಶ್ಶಿಂ ಧಾಂವಚೆ ಮ್ಹೊಣು ಕಳನಿ. ತೊ ಏಕ ಮಡವಳಾಥಂಯಿ ರಿಗಲೊ.

ಮಡವಳಾನ ಎಕ್ಕ ರುಕ್ಕಾ ಪಿಂಪಾಂತು ಭರಿ ಆಂವಗಲ್ಯಾಕ ಘಾಲಚೆ ನೀಳಿ ಉದ್ದಾಕ ಭರಲೆಲೆಂ. ಕೊಲ್ಲೊ ತಾಂತು 'ಘುಂ'ಕನಿ ಉಡಲೊ.

ಧಾಂವಡಾನು ಆಯ್ಯಿಲೆ ಸುಣ್ಯಾಂಕ ಕೊಲ್ಲೊ ಖಂಯಿ ಗೆಲ್ಲಾ ಮ್ಹೊಣು ಕಳನಿ. ತಾನ್ನಿ ಭೌಂಕತರಿ ವಾಪಾಸ ಗೆಲ್ಲಿಂಚಿ.

ಥೊಡೆ ವೇಳಾನ ಕೊಲ್ಲೊ ಪಿಂಪಾಂತುಲ್ಯಾನ ಭಾಯ್ರಿ ಆಯಲೊ. ಓಹ್! ಕಸಲೆಂ ಪಳೊವಚೆಂ.? ತಾಗೆಲೆ

ಆಂಗ ಪೂರಾ ನೀಳ ನೀಳ ಜಾಲ್ಲಾಂ. ಕೊಲ್ಲೊ ರಾನ್ನಾ ಧಾಂವಲೊ.

ಕೊಲ್ಲ್ಯಾನ ರಾನ್ನಾಂತು ರಿಗತನಾ ತಾಗೆಲೆ ದೋಸ್ತಿಚೊ ಸೊಸೊ ಮೆಳ್ಳೊ. ಸೊಶಾನ ಹಾಕ್ಕಾ ಪಳಯಿಲೆ ತಕ್ಷಣ ಭೀವನು ಆಗ ಕಾಂಣು ಧಾಂವಲೊ. ಮಾಂಕಡ, ಚಿತ್ತಲ ಹಾಕ್ಕಾ ಪಳವನು ಗಾಂಡಿ ಪಾಯು ಲಾವನು ಧಾಂವಲಿಂಚಿ.

"ಅರೆ ದೇವಾ! ಹಿ ಕಸಲಿ ಅವಸ್ಥಾ? ಮಾಕ್ಕಾ ಪಳವನು ಇತ್ಯಾಕ ಅಶ್ಶಿಂ ಭಿತ್ತಾಚಿ!?" ಕೊಲ್ಲ್ಯಾಕ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಚಿಕೆ ಮುಕಾರಿ ಏಕು ಉದಕಾ ಘೊಂಡು ಆಶ್ಶಿಲೊ. ಕೊಲ್ಲ್ಯಾನ ತಾಂತು ಆಪಣ್ಯಾಲೆಂ ತೊಂಡ ಪಳಯಲೆಂ.

"ಅಯ್ಯ! ಹೆಂ ಕೋಣ? ಹಾಂವಂಚಿ ವ್ಹಯಿವೆ?"ಕೊಲ್ಲ್ಯಾಕ ಆತ್ತಂ ಸಕ್ಕಡಯಿ ಆಪಣ್ಯಾಕ ಇತ್ಯಾಕ ಭಿತ್ತಾಚಿ ಮ್ಹೊಣು ಕಳ್ಳೆಂ.

ಕುತಂತ್ರೀ ಪ್ರತೀ ಎಕ್ಕಾಚೊ ಫಾಯದೊ ಕಾಡುಂಕ ಪಳಯತಾತಿ.

ಕೊಲ್ಲೊ ಶೀದಾ ರಾನ್ನಾ ರಾಯು ಶಿಂವಾಲಾಗಿ ಗೆಲ್ಲೊ. ಶಿಂವಾಕ ಕೊಲ್ಲ್ಯಾಲೊ ಪರಿಚಯ ಮೇಳ್ಳಿ. ಶಿಂವಾನ ಸಲಾಮು ಕೆಲ್ಲೊ.

ಕೊಲ್ಲ್ಯಾನ ತಾಳೊ ಬದಲಸುನು, "ಆಜಿ ದಾಕುನು ಹಾಂವ ಹ್ಯಾ ರಾನ್ನಾಚೊ ರಾಯು. ಮಾಕ್ಕಾ ಸ್ವರ್ಗಾರದಾಕುನು ದೆವಾನಿ ತುಮ್ಗೆಲೆ ರಕ್ಷಣೇಕ ಪೆಟಯಲಾ. ಆಜಿದಾಕುನು ತುಮ್ಮಿ ಮೆಗೆಲೆ ಹುಕುಂ ಪ್ರಮಾಣೆ ಚಲಕಾ" ಮ್ಹೊಣು ತಾಕೀತ ಕೆಲ್ಲಿ.

ತ್ಯಾ ದಿವಸಲೆಗುನು ಕೊಲ್ಲೊ ಭಾರಿ ಮರ್ಜೇರಿ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ಕಷ್ಟನಾತ್ತಿಲೆಂ ತಾಗೆಲೆಂ ಪೊಟ ಭರತಾಶಿಲೆಂ.ಸಕ್ಕಡಾಂಲೆ ಸಲಾಮಯಿ ಮೆಳತಾಶ್ಶಿಲೆ.

ಸದಂಚಿ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಮೂರ್ಖ ಕರುಂಕ ಜಾಯನಾ.

ಏಕದೀಸು ಕೊಲ್ಲೊ ಕೊಬ್ಬಾ ಗಾದ್ಯಾಂತು ರಿಗಲೊ. ಪೊಟ ಭರಿ ಕೊಬ್ಬು ಖೆಲ್ಲೊ. ಸಂತೋಷಾನ ಉಬ್ಬ್ಹಂಬಳ ಜಾಲ್ಲೊ. "ಉಕ್ಕೆವ್ರೂ, ಉಕ್ಕೆವ್ರೂ" ಮ್ಹೊಣು ಬಾಂಕ ದೀವನು ನಾಂಚ್‌ಲೊ.

ಏಕ ಸೊಶಾನ ಹೆಂ ಪೂರಾ ಪಳಯಲೆಂ. "ರಾಬ!ಘಟಂಗಾ!" ಮ್ಹೊಣು ಶೀದಾ ಶಿಂವಾಲಾಗ್ಗಿಂ ವಚುನು ಸಕ್ಕಡ ಸಾಂಗಲೆಂ. "ಯೆವ್ವೊ್ಷಿ ತೊ! ತಾಕ್ಕಾ ಆಜಿ ಬುದ್ದಿ ಶಿಕಯನಾ ನಾತಲ್ಯಾರಿ ಹಾಂವ ಶಿಂವೂ ನ್ಹಂಯಿ" ಮ್ಹೊಣು ಶಿಂವಾನ ಭಾಸ ಘಾಲ್ಲಿ.

ಕೊಲ್ಲೊ ಕೊಬ್ಬು ಖಾವನು ವಾಪಾಸ ಆಯಲೊ. ಶಿಂವಾನ ಮಾತ್ತೆಂ ಬಾಗಸೂನು ಕೊಲ್ಲ್ಯಾಕ, "ಆಜಿ ರಾತ್ರಿ ಚಾನ್ನಿಣ್ಯಾಕ ಮೋರಾಲೆಂ ನರ್ತನ ದವರಲಾಂ ತೂಂವೆಂ ಯೇವಕಾ," ಮ್ಹೊಣು ಮಾಗ್ನಿ ಕೆಲ್ಲಿ.

ರಾತ್ರಿ ತಳ್ಯಾಂಲಾಗ್ಗಿ ಮೋರಾಲೆಂ ನರ್ತನ ಚಲಲೆಂ. ಕೊಲ್ಲೊ ಮೋರಾಲೊ ಹಾತು ಧರನು ನಾಂತರಿ ತಳ್ಯಾಲ್ಯಾ ಆಯಲೊ. ಹಸ್ತಿ ರಾಕ್ಕುನು ರಾಬ್ಬಿಲಿ. ತೀಣೆ ಪಾಯು ಉಕ್ಕೋಳ್ನು "ಢಿಶುಂ" ನಿ ಲಾತ ಮಾರಲಿ.

ಕೊಲ್ಲೊ ಉಸ್ಸೋಳನು ತಳ್ಯಾ಼ತು ಪಡಲೊ. ಉದಕಾ಼ತು ತಾಗೆಲೊ ನೀಳು ಬಣ್ಣು ಧೂ಼ವನು ಗೆಲ್ಲೊ. ಕೊಲ್ಲೊ ಹಳೂ ಉದಕಾ಼ತುಲ್ಯಾನ ವಯ್ರಿ ಆಯಲೊ. "ಆನಿ ಹಾಂಗಾ ರಾಬಲ್ಯಾರಿ ಬಚಾವ್ ನಾ" ಮ್ಹೊಣು ಎಕ್ಕ ಉಸ್ಸಾಸಾಕ ಧಾ಼ವಲೊ.

ಧಾ಼ವನು ಧಾ಼ವನು ವಿಂಗಡ ರಾನ್ನಾ಼ತು ವಚುನು ಪಾವಲೊ. ತಾಣೆ ಮಾಗ್ಗಿರಿ ಕೆದನಾ಼ಕಯಿ ಹ್ಯಾ ರಾನ್ನಾ಼ತು ತೋಂಡ ದಾಕ್ಕಯನಿ.

44. ನ್ಯಾಯಾ ಘಾಂಟ

ಅಮರಾವತಿ ರಾಯು ಸತ್ಯಸೇನು. ತೊ ಭಾರಿ ನ್ಯಾಯಿಷ್ಟು. ತಾಗೆಲೆ ಗಾ಼ವಾ಼ತು ಕೊಣಾಕಯಿ ಕಸಲೆಯಿ ಕಷ್ಟ ಆಯಲ್ಯಾರಿ ತೊ ತಾಂಕಾ ಪಾವತಾಶ್ಶಿಲೊ.

ಜನಾಂಕ ನ್ಯಾಯು ದಿವಚೆಖಾತಿರಿ ರಾಯಾನ ತಾಗೆಲೆ ರಾವಳರಾ ಭಾಯ್ರಿ ಹೋಡಿ ಏಕಿ ಘಾಂಟ ಲಾಂಬಯಿಲಿ. ತ್ಯಾ ಘಾಂಟೆಕ ಏಕಿ ದಿಗೀಚಿ ದೋರಿ ಬಾಂದಲಿ. ಕೊಣಾಕಯಿ ಅನ್ಯಾಯು ಜಾಲ್ಯಾರಿ, ಕಷ್ಟ ಆಯಲ್ಯಾರಿ ಯೇವನು ತೀ ಘಾಂಟ ಮಾರಲ್ಯಾರಿ ಸಯಿ, ರಾಯು ಸ್ವತ: ಭಾಯ್ರಿ ಯೇವನು ತಾಂಗೆಲೆ ಕಷ್ಟ ನಿಮ್ಗಿತಾಲೊ. ತಾಂಕಾ ನ್ಯಾಯು ದಿತ್ತಾಶಿಲೊ.

ಏಕದೀಸು ದನಪಾರಾ ರಾಯ್ಯಾನ ಜೆವಣಾಕ ಬಸತನಾ಼ ಘಾಂಟೆಚೊ ಜೋರು ಶಬ್ದು ಆಯಲೊ. ರಾಯು ವಗ್ಗಿ಼ ವಗ್ಗಿ಼ ಜೇವನು ಭಾಯ್ರಿ ಆಯಲೊ.

ಭಾಯ್ರಿ ಯೇವನು ಪಳಯತನಾ ಏಕು ಮ್ಹಾಂತಾರೊ ಬೈಲು ಘಾಂಟ ಮಾರತಾಶ್ಶಿಲೊ. ರಾಯಾಕ ದಿಸಲೆ಼, "ಖ಼ಯ಼ಕೀ಼ ಹ್ಯಾ ಬೈಲಾಕ ಮ್ಹಾಂತಾರೊ ಜಾಲ್ಲಾ ಮ್ಹೊಣು ತಾಜ್ಜೆ ಯಜಮಾನಾನ ಘರಾದಾಕುನು ಭಾಯ್ರಿ ಘಾಲ್ಲಾ ದಿಸತಾ. ತಶ್ಶಿ಼ದೆಕುನು ಬೈಲು ನ್ಯಾಯು ಮಾಗ್ಗು಼ ಆಯಲಾ."

"ಹ್ಯಾ ಬೈಲ್ಯಾ ಯಜಮಾನಾಕ ಹಾ಼ಗಾ ಆಪ್ಪೊನು ಹಾಡಾಚಿ!" ಮ್ಹೊಣು ರಾಯಾನ ಶಿಪಾಯಾಕ ಹುಕುಂ ದಿಲ್ಲೊ. ತೊ ವಚುನು ಯಜಮಾನಾಕ ಆಪ್ಪೊನು ಘೇವನು ಆಯಲೊ.

"ತುಗೆಲೆ ಬೈಲಾಕ ಇತ್ಯಾಕ ಘರಾದಾಕುನು ಭಾಯ್ರಿ ಘಾಲ್ಲಾ?" ರಾಯಾನ ನಿಮ್ಗಿಲೆ಼.

"ರಾಯಾ, ಬೈಲು ಮ್ಹಾಂತಾರೊ ಜಾಲ್ಲಾ. ತಾಕ್ಕಾ ಆತ್ತ಼ ಗಾದ್ದೊ ಕೊಸು಼ಕ ಜಾಯನಾ. ನುತ ಪೊಸ್ಸುಚೆ಼ ದಂಡ ಮ್ಹೊಣು ಹಾ಼ವೆ಼ ತಾಕ್ಕಾ ಭಾಯ್ರಿ ಘಾಲ್ಲಾ." ಯಜಮಾನಾಲಿ ಜವಾಬ ಆಯಲಿ.

ಹೆ಼ ಆಯಕುನು ರಾಯಾಕ ಕೋಪು ಆಯಲೊ. "ಕಸಲೊ ಏಕು ಮನಿಸಗಾ ತೂ಼? ತ್ಯಾ ಬೈಲಾನ

ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಿ ಆಸತನಾ ಗಾದ್ದೊ ಕೊಸುನು ವಾ಼ವ್ಚ ಕಾಣ್ಣಿವೆ? ಆತ್ತ಼ ಮ್ಹಾಂತಾರೊ ಜಾಲ್ಲೊ ಮ್ಹೊಣು ತೂ಼ವೆ಼ ತಾಕ್ಕಾ ಪೊಸ್ಸು಼ಕನಾವೆ಼? ತುಗೆಲೆ ಮ್ಹಾಂತಾರೆ ಆನು ಆಮ್ಮಾ಼ಕಯಿ ತೂ಼ ಅಶೀ಼ಚಿ ಕರತವೆ? ತುಕ್ಕಾ ಇತ್ಲೆ ಪಾವ್ವಿಲೆ ಬೈಲಾಕ ಭಾಯಿರ್ಿ ಘಾಲಚೆ಼ ಸಮ ನ್ಹ಼ಯಿ. ಬೈಲಾಕ ಹೋರನು ಕೊಡ್ಯಾ಼ತು ಬಾಂದಿ. ದುಸ್ರೆ ಗೊವಾ಼ರ್ಿ಼ ಸಾಂಗಾತಿ ತಾಕಾಯಿ ಪಳೆ. ವಸ!" ಮ್ಹೊಣು ರಾಯಾನ ನ್ಯಾಯು ದಿಲ್ಲೊ.

ಯಜಮಾನಾಕ ರಾಯಾನ ಸಾಂಗಿಲೆ಼ ಸಮ ದಿಸಲೆ಼. ತಾಕ್ಕಾ ಲಜ್ಜಿ ಕೆಲ್ಲಿ. ಬೈಲಾಕ ಘೇವನು ಘುರಕಡೆ ಚಮಕಲೊ.

45. ಕಾಸೊವು ಆನಿ ಸೊಸೊ

ಎಕ್ಕ ಸೊಶಾಕ ಧಾ಼ವಚಾ಼ತು ಆಪಣ್ಯಾ ಇತ್ಲೊ ಬಲ ಕೊಣಯಿನಾ ಮಳ್ಳೆಲೆ಼ ಗರ್ವ ಆಶ್ಶಿಲೆ಼. ಸಕ್ಕಡಾ಼ಲೆ ಎದ್ರಾಕ ಆಪಣ್ಯಾಲಿ ಶಿಪ್ಪಾರಸ ಕಾತ್ತರ್ತಾ಼ಶ್ಶಿಲೊ.

ತೆ಼ ಆಯಕುನು ಆಯಕುನು ಎಕ್ಕ ಕಾಸವಾಕ ಕಂಟಾಳೊ ಆಯಲೊ. ತಾಣೆ ಸೊಶಾಕ, "ತುಗೆಲಿ ಶಿಪ್ಪಾರಸ ಪೂರಾ ಆಮ್ಗೆಲೆ ಎದ್ರಾಕ ನ್ಹ಼ವೇ? ಘೊಡ್ಯಾಲ್ಯಾ ಜಾವೊ಼ ಚಿತ್ತಲಾಲ್ಯಾ ಜಾವೊ ಉಲ್ಲಯಿ ಪಳವಯಾ಼," ಮ್ಹೊಣು ಹಂಗಶಿಲೆ಼.

ಸೊಶಾಕ ಆಯಿಲೊ ಕೋಪು. "ತುಕ್ಕಾ ಧಾ಼ವಚಾಕ ತ್ರಾಣ ನಾ಼ ಮ್ಹೊಣು ಮಾಕ್ಕಾ ಹಂಗಶೀತವೇ?" ಮ್ಹೊಣು ಉಲಟಿ ಜವಾಬ ದಿಲ್ಲಿ. "ತೂ಼ವೆ಼ ಮಾಕ್ಕಾ ನಿತ್ರಾಣು ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ಼್ಲಾ಼ವೇ? ಪೊಳೊನು ಪೊಡಯಾ಼. ಯೊ! ಹಾಂಗಾದಾಕುನು ನ್ಹ಼ಯ್ಚೆಲಾಗ್ಗಿ಼ತಾ಼ಯಿ ಧಾ಼ವಯಾ಼. ಕೋಣ ಫೂಡೆ ಪಾವತಾ ಪಳವಯಾ಼." ಕಾಸವಾನ ಬಾಜಿ ಘಾಲ್ಲಿ. ಸೊಸೊ ಜಾಯತ ಮ್ಹಣಾಲೊ.

ದೊಗ್ಗ಼ಯಿ ಧಾ಼ವಲಿ಼ಚಿ. ಸೊಸೊ ಧಣ್ಣುಂತುಲೊ ಬಾಣುಸೊ ಧಾ಼ವಲೊ. ಕಾಸೊವು ಹಾಲ್ಲತ ಘೊಲ್ಲತ ಧಾ಼ವಲೊ.

ಸುಮಾರ ಧಾ಼ವನು ಸೊಸೊ ಖರಸೆಲೊ. "ಕಶಿ಼ಯಿ ಕಾಸವಾನ ಹಾ಼ಗಾತಾ಼ಯಿ ಯೆವಚಾಕ ಸುಮಾರ ವೇಳು ಆಸ್ಸ. ಚಿಕೇ ಆಡ ಸರತಾ಼" ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕಲೆ಼. ಏಕ ರುಕ್ಕಾ ಪೊಂದಾಕ ನಿದ್ದಲೊ. ತಾಕ್ಕಾ ಲಾಯಕಿ ನೀದ ಪಡಲಿ.

ಸುಮಾರ ವೇಳು ಜಾಲ್ಲೊ. ದೊಳೆ ಸೊಡು಼ಕ ಆಳಸಾಯೆನಿ ಸೊಸೊ ಉಟಾಯನಿ. ಕಾಸೊವು ಪಾಯ ತಾಂಡಿತ ತಾಂಡಿತ ನ್ಹ಼ಯ್ಚೆಲ್ಲಾಗ್ಗಿ಼ ವಚುನು ಪಾವಲೊ.

ಥ°ಯಿ ಪಳಯಲ್ಯಾರಿ ಸೊಶಾಲೊ ಪತ್ತೊ ನಾ°. ಕಾಸೊವು ಥ°ಯಿ ಆಶ್ಮಿಲೆ ದುಸ್ರೆ ಮೃಗಾ°ಕ ಸೊಶಾಲಿ ಆನಿ ಆಪಣ್ಯಾಲಿ ಬಾಜಿ ಖಬರ ಸಾಂಗು°ಕ ಲಾಗಲೊ. ಸಕ್ಕಡಯಿ ಸೊಶಾಲಿ ವಾಟ ರಾಕ್ಕುನು ರಾಬಲಿ°ಚಿ.

ನಿದಲಲೆ ಸೊಶಾಕ ಫಕ್ಕನಿ ಜಾಗಿ ಆಯ್ಲಿ. ಸುತ್ತೂ ಪಳಯಲೆ°. ಕಾಸೊವು ದಿಸ್ಸನಿ. "ಖ°ಯಿ ಮಾಗ್ಗಿ° ಆಸ್ಸಕೀ°. ಹ್ಹುಂ! ಮೆಗೆಲ್ಯಾ ಬಾಜಿ ಘಾಲತಾ!" ಮ್ಹೊಣು ತಿರಸ್ಕಾರಾರಿ ಹಾ°ಸಲೊ. ಥ°ಯಿದಾಕುನು ಪುಟುಪುಟು ಧಾ°ವಲೊ.

ಧಾ°ವನು ಧಾ°ವನು ನ್ಹ°ಯ್ಚೆಲಾಗ್ಗಿ° ಪಾವತನಾ......ಅರೆ! ಕಾಸೊವು ಥ°ಯಿ ರಾಬಲಾ! ಹೆ° ಕಶ್ಶಿ° ಜಾಲ್ಲೆ°?

ಕಾಸವಾನ ಸೊಶಾಕ ಪಳವನು ದೊಳೊ ಮಾರನು ತೊಂಡ ಪಾತಲಾಯಲೆ°. ದುಸ್ರಿ° ಮೃಗ° "ಛಿ! ಛಿ!" ಮ್ಹೊಣು ಹಾ°ಸಲಿ°ಚಿ. ಸೊಶಾಕ ಭಾರಿ ನಾಲಿಶ ಜಾಲ್ಲಿ. "ಛೆ! ಹಾ°ವೆ° ಆಳಸಾಯೆನ ನಿದ್ದೊಚಾಕ ನಜ್ಜ ಆಶ್ಮಿಲೆ°" ಮ್ಹೊಣು ಚುರಚುರೆಲೊ. ತಾಜ್ಜೆ ಮಾಗ್ಗಿರಿ ತಾಣೆ ಶಿಪ್ಪಾರಸ ಕಾತ್ತೊರಚಿ ಬುದ್ದಿ ಸೊಡಲಿ.

46. ಲಾಂಡ್ಗೊ ಆಯಲೊ ಲಾಂಡ್ಗೊ

ಡಂಗು ಮ್ಹೊಣು ಏಕು ದುರಬಳೊ ಗಾಂವಡೊ ಚಲ್ಲೊ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತೊ ಅನಾಥು. ತಾಕ್ಕಾ ಗಾಂವತುಲೆ ಜಾನಾನಿ ಗೊರ್ವಾಂಕ ಗುಡ್ಯಾರಿ ಆಂಬುಣು ಚರೊನು ಹಾಡಚೆ ಕಾಮ ದಿಲ್ಲೆಲೆ. ಡಂಗುಲೆ ಖಾಣ, ಜೆವಣ, ನ್ಹೆಸಣ, ಗಾಂವಂತುಲಿ ಪಳವನು ಘೆತ್ತಲೆಂಚಿ.

ಏಕಪಂತೆ ಹಿಂಡಾಂತುಲೆ ಎಕ್ಕ ಗಾಯೇಕ ಲಾಂಡ್ಯಾನ ಧರನು ಖಾವನು ಪಡಲಿ. ಸಾಂಜೇರಿ ಡಂಗು ಗಾಂವಾ ವಚುನು ಹೀ ಖಬರ ಸಾಂಗುನು ರಡಲೊ. ತೆದನಾ ಜನಾಂನಿ ತಾಕ್ಕಾ ಸಾಂಗಲೆ, "ಡಂಗು, ಆನಿ ಮುಕಾರಿ ಲಾಂಡ್ಯಾನ ಆಯಲ್ಯಾರಿ ತೂವೆ ನುತ ಬೈಸುನು ಪಳೊವಚೆ ನ್ಹಂಯಿ. ಆಮ್ಮಿ ತುಕ್ಕಾ ಏಕು ಡಬ್ಬೊ ದಿತ್ತಾಚಿ. ತೊ ಡಬಡಬ ಮಾರತರಿ, 'ಲಾಂಡ್ಗೊ ಆಯಲೊ, ಲಾಂಡ್ಗೊ ಆಯಲೊ' ಮ್ಹೊಣು ತುವೆ ಬೊಬ ಮಾರಕಾ. ಆಮ್ಮಿ ಕೊಯ್ತಿ ಬೊಡ್ಡೊ ಘೇವನು ಯೇವನು ಲಾಂಡ್ಯಾಕ ಮಾರನು ಘಾಲತಾಚಿ." ಡಂಗು ತಾಕ್ಕಾ ಕಬೂಲಿ ಜಾಲ್ಲೊ.

ಡಂಗು ಹೆರದಿವಸು ಒಟ್ಟೆ ಡಬ್ಯಾ ಸಾಂಗಾತಿ, ಗೊರ್ವಾಂಕ ಆಂಬುಣು ಘೇವನು ಗುಡ್ಯಾರಿ ಗೆಲ್ಲೊ. ಮಾತ್ರ ತ್ಯಾ ದಿವಸು ಲಾಂಡ್ಗೊ ಆಯಲೊ ನಾ.

ಥೊಡೆ ದಿಸಾಂನಿ ಡಂಗುಕ ಜನಾಂಕ ಮಾಂಕಡ ಕರಯಾಂವೆ? ಮ್ಹೊಣು ದಿಸಲೆ. ಡಂಗು ಇತ್ತೆಂ ಕರತಾ? ಘಟಿಕತರಿ "ಲಾಂಡ್ಗೊ ಆಯಲೊ! ಲಾಂಡ್ಗೊ!" ಮ್ಹೊಣು ಡಬಡಬ ಡಬ್ಬೊ ವಾಜ್ಜಿತಾ.

ಹಾಗೆಲಿ ಬೊಬ ಆಯಕುನು ಜನ ಬೊಡ್ಡೊ, ಕೊಯ್ತಿ ಘೇವನು ಧಾಂವನು ಯೆತ್ತಾಚಿ. ಲಾಂಡ್ಗೊ ನಾ! "ಮೆಳ್ಯಾರಿ ಹಾಡ್ನ ಪುಡ್ನಿ ಕರನು ಘಾಲನು, ಹಾತಪಾಯ ಕಾತ್ತೊರನು, ಗಾಂವಚೆ ದ್ವಾರಾಕ ತೊರಣ ಬಾಂದು ಯೇತ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಸಗಳೀ ಗಾಯಿ ಪೈರಿ ಗೀಳ್ನಿವೆ ಪೊಟಾರ್ಯಾನ?" ಮ್ಹೊಣು ಸೊವತರಿ ಜನ ವಾಪಾಸ ವತ್ತಾಚಿ. ಡಂಗುಕ ಹಾಂಸು ಯೆತ್ತಾ. ಆಪಣ್ಯಾಲೆ ಬುದ್ದಂತಿಕಾಯೇಕ ಆಪಣ್ಯಾಲಿ ಫಾಟಿ ಆಪ್ಪುಣಂಚಿ ಥಾತಾರನು ಘೆತ್ತಾ.

ಥೊಡೆ ದಿಸಾಂನಿ ವಾಪಾಸ ಡಂಗುಕ ಜನಾಂಕ ಥೊಂಗಿ ಕರಯಾ ಮ್ಹೊಣು ದಿಸತಾ. ವಾಪಾಸ "ಲಾಂಡ್ಗೊ ಆಯಲಾ! ಲಾಂಡ್ಗೊ" ಮ್ಹೊಣು ಡಬಡಬ ಡಬಡಬ ಡಬ್ಬೊ ಮಾರತಾ.

ಕ್ಷಣ ಭಿತ್ತರಿ ಜನ ಬೊಡ್ಡೊ ಕೊಯ್ತಿ ಘೇವನು ಲಾಂಡ್ಯಾನ ಚುಕ್ಕೊನು ಘೆವಚಾಕ ನಜ್ಜ ಮ್ಹೊಣು ಧಾಂವನು ಯೆತ್ತಾಚಿ. ಜಾಲ್ಲಾರಿಯಿ ಲಾಂಡ್ಗೊ ನಾ! ತಾಂಕಾ ಕೋಪು ಯೆತ್ತಾ. ಡಂಗುಚೇರಿ ದುಬಾವುಯಿ ಯೆತ್ತಾ.

"ಪಳೆ, ಖುಶಾಲ ನ್ಹಂಯಿ. ಅನಾವಶ್ಯಕ ಫಟ್ಟಿ ಖೇಳು ಕರನಾಕ್ಕಾ" ಮ್ಹೊಣು ಡಂಗುಕ ತಾಕೀತ ಕರನು

ಜನ ವಾಪಾಸ ಗೆಲ್ಲಿ°. "ಮಾಂಕಡ್°, ಮಾಂಕಡ್°" ಮ್ಹೊಣು ಜನಾ°ಲೆ ಘಾಟಿಮಾಗ್ಗಿ° ಚೇರೆ ಕರನು ಡಂಗು ಪೊಟ ಭರಿ ಹಾ°ಸತಾ.

ಥೊಡೇದಿಸಾನಿ ಬದ ಏಕು ಲಾಂಡ್ಗೊ ಯೆತ್ತಾ. ಲಾಂಡ್ಯಾಕ ಪಳವನು ಡಂಗುಲೆ ಹಾತಾ°ತುಲ್ಯಾನ ಡಬ್ಬೊ ನಿಸರನು ತೊಗ್ಗು ಪಡತಾ. ಡಂಗು ಭೀವನು ಕಾಂಪತಾ. "ಲಾಂಡ್ಗೊ! ಲಾಂಡ್ಗೊ ಆಯಲಾ! ಲಾಂಡ್ಗೊ!" ಮ್ಹೊಣು ಬೊಬ ಮಾರತರಿ ಡಬ್ಬೊ ವೆಂಚುನು ಡಬಡಬ ಮಾರತಾ.

ಡಂಗುಲಿ ಬೊಬ ಜನಾಂಕ ಆಯಕೆತಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಕೊಣ°ಯಿ ಗುಡ್ಯಾರಿ ಯೇನಾ°ಚಿ. "ಸದ° ಹೊ ಗಾ°ವಡೊ ಘಟಿಕತರಿ ಬೊಬ ಮಾರತಾ ನ್ಹ°ವೆ. ಬೊಬ ಮಾರಚಿ ಆನಿ ಡಬ್ಬೊ ವಾಜ್ಜುಚೆ° ಹಾಕ್ಕಾ ಅಭ್ಯಾಸಾರಿ ಪಡಲಾ°," ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕುನು ನುತ ಬಸತಾಚಿ. ಲಾಂಡ್ಗೊ ಯೇವನು ಡಂಗುಕ ಮಾರನು ಖಾವನು ವತ್ತಾ.

(ಲಾಂಡ್ಗೊ - ತೋಳ) (ದುಬಾವು - ಸಂಶಯ)

47. ಗಾಡಗೂಡ್ ದುದ್ದೆ°

ಎಕ್ಕ ಗುಡ್ಯಾಚೆ ಪೊಂದಾಕ ಏಕ ಸಾನ ಘರ. ತ್ಯಾ ಘರಾಂತು ಏಕಿ ಮ್ಹಾಂತಾರಿ ಎಕ್ಲೀಚಿ ಜೀವನ ಕರತಾಲಿ. ಏಕ ದೀಸು ತೀ ಆಪಣ್ಯಾಲೆ ಧುವೆಥ°ಯಿ ಭಾಯ್ರಿ ಸರತಾ.

ಗುಡ್ಡೊ ಚಡತನಾ ಏಕು ಕೊಲ್ಲೊ ರಾಬಿಲೊ ದಿಸತಾ. "ಮ್ಹಾಂತಾರೆ, ತುಕ್ಕಾ ಹಾ°ವ ಆತ್ತ° ಖಾತ್ತಾ°," ಮ್ಹಣತಾ. ಮ್ಹಾಂತಾರೇಕ ಭೀವನು ಲೋಕ ನಾ.

ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮ್ಹಾಂತಾರೇಲೆ° ಮಾತ್ತ° ಘಟ್ಟಿ. ತೀ ಸಾಂಗತಾ, "ಕೊಲ್ಲೆ ಮಾಮ್ಮಾ, ಆತ್ತ° ತು°ವೆ° ಮಾಕ್ಕಾ ಖೆಲ್ಯಾರಿ ತುಕ್ಕಾ ಕಸಲೆ° ಮೆಳತ? ಫಕತ್ ಚರ್ಮ ಆನಿ ಹಾಡ್ಡ°. ಹಾಂಗಾ ಆಯಕ. ಹಾ°ವ ಮೆಗೆಲೆ ಧುವೆಥ°ಯಿ ವಚ್ಚುನು ಪಂದ್ರ ದಿವಸ ರಾಬ್ಬುನು ಯೆತ್ತಾ°. ಥ°ಯಿ ಮಸ್ತ ದುಪ್ತೆ°, ಫಲವಸ್ತು, ಮೊಟ್ಟೆ, ಖಾವನು ಚಿಕೆ ಗುಲಗುಲಿ ಜಾತ್ತಾ°. ವಾಪಾಸ ಯೆತ್ತನಾ ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೂ° ಮಾಕ್ಕಾ ಖಾ".

ಕೊಲ್ಲ್ಯಾಕ ತೀಣೆ ಸಾಂಗಿಲೆ° ಖರೆ° ಮ್ಹೊಣು ದಿಸ್ತಾ. ಮ್ಹಾಂತಾರೇಕ ವಚ್ಯಾಕ ಸೊಡತಾ. "ವಾಂಚ್ಲಿ°," ಮ್ಹೊಣು ಮ್ಹಾಂತಾರಿ ಧುವೆಥ°ಯಿ ವತ್ತಾ.

ಧುವೆಥ°ಯಿ ಪಂದ್ರ ದಿವಸ ರಾಬತರಿ ವಾಪಾಸ ಭಾಯ್ರು ಸರತನಾ ಮ್ಹಾಂತಾರೇಕ ಕೊಲ್ಲ್ಯಾಲೊ ಉಡ್ಗಾಸು ಯೆತ್ತಾ. ಧುವೆಲ್ಯಾಗಿ ಹೀ ಖಬರ ಸಾಂಗತಾ.

"ತಾಕ್ಕಾ ಕಸಲ್ಯಾಕ ಭಿತ್ತಾ ಆಮಾ? ರಾಬ!" ಮ್ಹೊಣು ಧೂವ ಮಾಯ್ದುರ ಆಂಗಣಾಂತು ವತ್ತಾ. ದುದ್ವಾವಾಲ್ಲಿರಿ ಥಾಕುನು ಆಶ್ಶಿಲ್ಯಾಂತು ಹೊಡ ಜೂನ ದುದ್ದೆಂ ಕಾತ್ತರತಾ. ತಾಜ್ಜೆ॰ ಹೊಡು ಏಕ ಚಾಕ್ಕೆ॰ ಕಾಡತಾ. ಧುವ ಮ್ಹಾಂತಾರೇಕ ದುದ್ವ್ಯಾಂ ಭಿತ್ತರಿ ಬೊಸೊನು ಚಾಕ್ಕೆ॰ ಬಂದ ಕರತಾ.

ಧೂವ "ಆಮಾ! ತೂ॰ ಕಾ॰ಯಿ ಭೀವನಾಕ್ಕಾ. ತೂ॰ ಶಾಬೀತೆರಿ ಘರಕಡೆ ಪಾವತಲಿ," ಮ್ಹೊಣು ದುದ್ದೆ॰ ಗಡಗಡಾನು ಸೊಡತಾ.

ದುದ್ವ್ಯಾಂತು ನಿಪ್ಪಿಲಿ ಮ್ಹಾಂತಾರಿ "ಗಾಡಗೂಡ ದುದ್ದೆ॰, ವಾಟ ಸೋಡಿ ದುದ್ವ್ಯಾಕ," ಮ್ಹುಣತರಿ ಬಸತಾ. ದುದ್ದೆ॰ ಮುಕಾರಿ ವತ್ತಾ.

ಘರಾಲಾಗ್ಗಿ ಯೆತ್ತನಾ ಗುಡ್ಡೊ ಮೆಳತಾ. ಗುಡ್ಯಾರಿ ಕೊಲ್ಲೊ ಮ್ಹಾಂತಾರೇಲಿ ವಾಟ ರಾಕತರಿ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತೆದನಾ ಥ॰ಯಿ ದುದ್ದೆ॰ ಆಯಲೆ॰. "ಗಾಡಗೂಡದುದ್ದೆ ವಾಟ ಸೊಡಿ ದುದ್ದೆಕ.

ಕೊಲ್ಲೊ ದುದ್ವ್ಯಾಕ ನಿಮ್ಗಿತಾ, "ಅರೆ ದುದ್ವ್ಯಾ! ತುಕ್ಕಾ ವಾಟ್ಯೇರಿ ಏಕಿ ಮ್ಹಾಂತಾರಿ ಪಳವಚಾಕ ಮೆಳ್ಳಿ ಕಿ॰?" ದುದ್ವ್ಯಾಂತುಲ್ಯಾನ ಮ್ಹಾಂತಾರಿ ಸಾಂಗತಾ, "ಮಾಕ್ಕಾ ಖಂಚಿಯಿ ಮ್ಹಾಂತಾರಿ ಪಳವಚಾಕ ಮೇಳ್ನಿ. ಉಟಾ, ಉಟಾ, ವಾಟ ಸೋಡಿ. ದುದ್ವ್ಯಾಕ" ದುದ್ದೆ॰ ಕೊಲ್ಯಾಲೆ ಮಾತ್ಯಾವಯಲ್ಯಾನ ಉಡ್ಡುನು ವತ್ತಾ.

ಗಾಡುಗುಡು ಗಾಡುಗುಡು ಕರನು ದುದ್ದೆ॰ ಗುಡ್ಡೊ ಸಕಲ ದೆ॰ವತಾ. ಗುಡ್ಯಾಮುಳಾಂತು ಮ್ಹಾಂತಾರೇಲೆ॰ ಘರನ್ನ॰ವೆ॰? ಘರಾಚೆ ಹುಂಬ್ರಾಕ ವಚುನು ದುದ್ದೆ॰ ಆಡ್ಡಳತಾ. 'ಠೊಪ್' ಶಬ್ದು ಜಾವನು ದುದ್ದೆ॰ ಭೆತ್ತುನು ವತ್ತಾ. ದುದ್ವ್ಯಾಂತುಲ್ಯಾನ ಮ್ಹಾಂತಾರಿ ಭಾಯ್ರಿ ಯೆತ್ತಾ. ಬಾಗಿಲ ಕಾಣ್ಣು ಘರಾ॰ ಭಿತ್ತರಿ ವತ್ತಾ.

48. ಮೆಣಾ ಬೈಲು

ಹರೇಕಳಾಲಾಗ್ಗೆ ಹಾಡಿಂತು ಸಾನ ಏಕ ಖೊ॰ಪೀ॰ತು ಸಾಂತಪ್ಪು ಆನಿ ಸೀತಾ ಮ್ಹೊಣು ಬಾಮ್ಮಣ ಬಾಯ್ಲು॰ ಆಶ್ಶಿಲಿ॰. ಸಾಂತಪ್ಪುಕ ಹಾಡಿಂತುಲೆ ರುಕ್ಕಾ॰ಚೆ ಮೇಣ ಕಾಣ್ಣು ಪೆಂಟಾಂತು ವಿಕಚಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ. ಸೀತು ಚಿಲ್ಲ॰ ಶ್ರೀ॰ವೊನು ಥೊಡೆ ಪುಡ್ಡಿ ಕಾಸ ಒಟ್ಟು ಕರತಾಲಿ. ದೊಗ್ಗಾ॰ಲೀಯಿ ಜೋಡಿ ತಾಂಕಾ ಥಂಥಯಿ॰ ಜಾತ್ತಲಿ.

ಸೀತೆಕ ಕಷ್ಟ, ತಾಪತ್ರಯ ಭೊಗ್ಗುನು ಪುರೊ ಜಾತ್ತಾ. ಏಕ ದಿವಸು ತೀ ಬಾಮ್ಣಾಲಾಗಿ ಸಾಂಗತಾ, "ಇತೇ॰, ಮ್ಹಾಕ್ಕಾ ಏಕು ತಣಾಚೊ ಬೈಲು ಕರನು ದಿತ್ತಾವೇ?"

"ತ್ರಣಾಬೈಲು! ಇತ್ಯಾಕ ಗೋ? ಮಾತ್ತೆ॰ ಸಮ ಆಸ್ಸ ನ್ನ॰ವೆ॰ ತುಕ್ಕಾ? ಭಿಂಗ್ರಿಶಿ ಉಲ್ಲಯತಾ ಇತ್ತೆ॰?"

ಸಾಂತಪ್ಪುನ ಸೀತುಕ ಭಿಷ್ಟಾಯತಾ.

"ಭಿಂಗ್ರಿ ಗಿಂಗ್ರಿ ಕಾ°ಯಿ ನಾ. ತಣಾಬೈಲು ಇತ್ಯಾಕ ಮ್ಹೊಣು ಮಾಕ್ಕಾ ಗೊತ್ತಾಸ್ಸ. ತುಮ್ಕಾ° ಮಾಗಿರಿ ಸಾಂಗತಾ°. ಆಸ್ಸೊ° ಮ್ಹಣತಾ° ಕರನು ದಿಯ್ಯಾ" ಮ್ಹೊಣು ಸೀತು ಲಾಲ್ಲೈತಾ.

ಸಾಂತಪ್ಪು ಹೆರದಿವಸು ಏಕು ಚಂದು ತಣಾಬೈಲು ಕರನು ಸೀತುಕ ದಿತ್ತಾ. ಸೀತು ಬೈಲಾಚೆ ಬಗಲೇನ° ಆನಿ ಘಾಟಿಕ ಜಾಯತೇ° ಮೇಣ ಸಾರಯತಾ. ತೊ ಬೈಲು ಘೇವನು ಹಾಡಿಂತು ವತ್ತಾ. ಬೈಲಾಕ ಎಕ್ಕೆ ರಾಬ್ಬೊನು ತೀ ದೂರ ಬೈಸುನು ಚೀಲ ಶಿ°ವಯತಾ.

ತೆದನಾ ಏಕಿ ಕಾಳಿ ಕರಡಿ ಬೈಲಾಲಾಗ್ಗಿ ಯೆತ್ತಾ. ಕರಡಿ ಬೈಲಾಕ ನಿಮ್ಗಿತಾ, "ಕೋಣ ತೂ°!"

"ಹಾ°ವ ಮೆಣಾ ಬೈಲು"

"ಓ! ವ್ಹಯಿವೆ? ಮೆಗೆಲಿ° ಪಾಯ್ಯಾಪಾವಲ° ಶಿ°ಯಾನ ಭೆತಲ್ಯಾ°ಚಿ. ಕೋಣ ಕೇಡಾ ದೂಕಿ! ಮೇಣ ಸಾರಯಲ್ಯಾರಿ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಕೋಣ°ಕೀ° ಮ್ಹಣತಾಲೆ°. ಥೊಡೆ ಮೇಣ ದಿಶ್ಶಿವೆ? ತುಗೆಲೊ ಉಪಕಾರು ಹಾ°ವ ವಿಸರನಾ" ಕರಡಿ ನಿಮ್ಗಿತಾ.

ತಣಾಬೈಲು ಉಲ್ಲಯನಾ. "ಮೌನಂ ಸಮ್ಮತಿ ಲಕ್ಷಣಂ" ಮ್ಹೊಣು ಕರಡಿ ನಾಂಕುಟ ಭಾಯ್ರಿ ಘಾಲನು ಬೈಲಾಘಾಟಿಚೆ° ಮೇಣ ಘುರಪಿತಾ. ಛೆ! ಕರಡಿ ಬೈಲಾಘಾಟಿಕ ಚಾಬ್ಬುನು ಬಸತಾ. ಇತ್ತೆ° ಕೆಲ್ಯಾರಿಯಿ ಸೊಡವಾಚಾಕ ಜಾಯನಾ. ಬೈಲು ಕರಡಿ ಸಮೇತ ಘುರಕಡೆ ವತ್ತಾ.

ಸೀತು ದೂರದಾಕ್ಕುನು ಹೆ° ಪುರಾಯಿ ಪಳಯತಾಲಿ. ತೀವಯಿ ಬೈಲಾ ಮಾಗ್ಗೀಚಿ ಘುರಕಡೆ ವತ್ತಾ. ಸೀತು ಸಾಂತಪ್ಪುಕ ಆಪ್ಪಯತಾ. ದೊಗ್ಗ°ಯಿ ಮೇಳನು ಕರಡಿಕ ತಾಂಡುನು ಕಾಣ್ಣು ಘೂಡಾಂತು ಘಾಲತಾಚಿ.

ಹೆರದಿವಸು ವಾಪಾಸ ಸೀತು ತಶೀ°ಚಿ ಬೈಲಾಕ ಹಾಡಿಂತು ಹೊರನು ಬಾಂದಿತಾ. ಆಪ್ಪಣ ದೂರ ವಚುನು ಬಸತಾ.

ತ್ಯಾ ದಿವಸು ಏಕು ಕೊಲ್ಲೊ ಯೆತ್ತಾ. ಬೈಲಾ ಪಳವನು, "ಕೋಣ ತೂ°!" ಮ್ಹೊಣು ನಿಮ್ಗಿತಾ.

"ಹಾ°ವ ಮೆಣಾ ಬೈಲು"

"ಓ! ವ್ಹಯಿವೇ? ಸುಣ್ಯಾನಿ ಮೆಗೆಲಿ ಘಾಟಿ ಬುರ್ಗುನು ಪಿನ್ನುನು ಘಾಲ್ಯಾ. ಥೊಡೆ ಮೇಣ ಘಾಟಿಕ ಲಾವ್ಪಿವೇ°? ತುಗೆಲೊ ಉಪಕಾರು ವಿಸರನಾ" ಕೊಲ್ಲೊ ಮ್ಹಣತಾ.

ಬೈಲು ಉಲ್ಲಯನಾ. ಕೊಲ್ಲೊ ಮೇಣಾಕ ತೊಂಡ ಘಾಲತಾ. ಛೆ! ಚಾಬಲ° ಮೇಣ ತೊಂಡಾಕ ! ತಾಂಡು°ಕ ಯೆತ್ತವೆ? ಬೊಬ ಮಾರಯಾ° ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತೊಂಡಾ ಮೇಣ! ಕರ್ಮಾಧೀನ! ಕೊಲ್ಲೊ ಹಾತಪಾಯ ಧಾಡಾಯತಾ. ಪ್ರಯೋಜನ ನಾ. ಬೈಲು ಕೊಲ್ಯಾ ಘೇವನು ಘುರಕಡೆ ವತ್ತಾ. ಸೀತುಯಿ ಬೈಲಾ ಮಾಗ್ಗೀ ಘುರಕಡೆ ವತ್ತಾ. ಸಾಂತಪ್ಪು ಆನಿ ಸೀತು ಕೊಲ್ಯಾಕ ತಾಂಡುನು ಘೂಡಾಂತು ಘಾಲತಾಚಿ.

ಹೆರದಿವಸು ತಶೀ°ಚಿ ಏಕು ಸೊಸೊ ತಾಂಕಾ ಮೇಣಾ ಚಾಬ್ಬುನು ಮೆಳತಾ. ತಾಕಾಯಿ ಘುಡಾಂತು ಘಾಲತಾಚಿ. ಆತ್ತ° ತಾಂಗೆಲ್ಯಾಗಿ ತೀನಿ ತರಾ°ಚಿ° ಮ್ಯಗ° ಒಟ್ಟು ಜಾಲ್ಲಿ°ಚಿ.

ಸಾಂತಪು ಘೂಡಾಚೆ ಎದ್ರಾಕ ಬೈಸುನು ಪೆಸಕಾತಿ ಪಾಜ್ಜಿತಾ. "ಇತ್ಯಾಕ ಮಾಮ್ಮಾ ಪೆಸಕಾತಿ ಪಾಜ್ಜಿತಾ?" ಮ್ಹೊಣು ಕರಡಿ ಭೀವನು ಭೀವನು ನಿಮ್ಗಿತಾ.

"ತುಗೆಲೆ ಚರ್ಮಾನ ಏಕು ಕೋಟು ಕರಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕಲಾ°." ಸಾಂತಪ್ಪು ಜವಾಬ ದಿತ್ತಾ.

"ತಶ್ಶಿ° ಕರನಾಕ್ಕಾ ಮಾಮ್ಮಾ! ದಮ್ಮಯ್ಯಾ! ಮಾಕ್ಕಾ ಸೋಡಿ. ಹಾ°ವ ತುಕ್ಕಾ ಜಾಯತೊ ಮ್ಹೊವು ಹಾಣು ದಿತ್ತಾ°." ಕರಡಿ ದಮ್ಮಯ್ಯ ಘಾಲತಾ. "ಜಾಯತ, ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಘಟ್ಟಿ ಗಿಟ್ಟಿ ಮಾರಲ್ಯಾರಿ ಮೆಜ್ಜಾ ಇತ್ಲೊ ವ್ಯಾಟು ಕೋಣಿ°ಯಿ ನಾ. ಗೊತ್ತು ಆಸ್ಸೊ°!" ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂತಪ್ಪು ಕರಡೀಕ ಭಾಯ್ರಿ ಸೊಡತಾ.

ಸಾಂತಪ್ಪು ವಾಪಾಸ ಪೆಸಕಾತಿ ಪಾಜ್ಜಿತಾ. ತೆದನಾ ಕೊಲ್ಲೊ, "ಇತ್ಯಾಕ ಮಾಮ್ಮಾ ಪೆಸಕಾತಿ ಪಾಜ್ಜಿತಾ?" ಮ್ಹೊಣು ನಿಮ್ಗಿತಾ. "ತುಗೆಲೆ ಚರ್ಮಾನ ಏಕಿ ಟೊಪ್ಪಿ ಕರಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕಲಾ°", ಸಾಂತಪ್ಪು ಸಾಂಗತಾ.

"ತಶ್ಶಿ° ಕರನಾಕಾ ಮಾಮ್ಮಾ! ಮಾಕ್ಕಾ ಸೋಡಿ. ಹಾ°ವ ತುಕ್ಕಾ ಜಾಯತಿ° ಕುಂಕಡ° ಹಾಣು ದಿತ್ತಾಂ." ಕೊಲ್ಲೊ ಲಾಲ್ಲೆತಾ.

"ಕುಂಕಡ°! ಜಾಯತ. ಘಟ್ಟಿ ಮಾರಲ್ಯಾರಿ ಪಳೊವನು ಘೆತ್ತಾ°" ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂತಪ್ಪು ಕೊಲ್ಯಾಕ ಸೊಡತಾ.

ಆತ್ತ° ವರಲೊ ಸೊಸೊ ಮಾತ್ರ. ತಾಕ್ಕಾ ಸಾಂತಪ್ಪುನ ಪೆಸಕಾತಿ ಪಾಜ್ಜಿತನಾ ಭ°ಯ ಕರತಾ. "ಮಾಕಾಯಿ ಸೊಡಿ. ಹಾ°ವ ಮಾ°ಯೇಕ ಕಾನ್ನಾಕುಟಿಕ, ರಿಬ್ಬಿನ, ಮಣಯಾ° ಸೋರು, ಕಾಂಕಣ, ಮುದ್ದಿ, ಸುತ್ತುಂಗುಲ ಹಾಣ್ಣು ದಿತ್ತಾ."

ತೆ° ಆಯಕುನು ಸೀತುಲೆ ಕಾನ ನೀಟ ಜಾತ್ತಾಚಿ. "ಕಾನ್ನಾ ಕುಟಿಕ! ಮುದ್ದಿ! ಸುತ್ತುಂಗುಲ!" ಸೀತು ಸಾಂತಪ್ಪು ಲಾಗ್ಗಿ ಲಾಲ್ಲೆನು ಸೊಶಾ ಸೊಡವಾಯತಾ. ಸೊಸೊ ಧಾ°ವತಾ.

ಹೆರದೀಸು ಫಾಲ್ಲೆ° ಜಾತ್ತನಾ ತಾಂಕಾ° ಕೋಣೆ°ಕಿ ಬಾಗಿಲ ಮಾರಲಲೊ ಶಬ್ದು ಆಯಕೆತಾ. ಸಾಂತಪ್ಪು ಉಟಾನು ವಚುನು ಬಾಗಿಲ ಉದಾರೆ° ಕರತಾ. ಕೋಣ? ಕರಡಿ! ಮ್ಹೊವಾ ಭರಣಿ ಘೇವನು ರಾಬಲ್ಯಾ. ಸಾಂತಪ್ಪುಕ ಖುಶೀ ಜಾತ್ತಾ. ಮ್ಹೊವಾ ಭರಣಿ ಘೇವನು ಭಿತ್ತರಿ ವತ್ತಾ.

ದಾಂತ ಘಾಶಿತಾ° ಮ್ಹಣತನಾ ವಾಪಾಸ ಬಾಗಲಾ ಶಬ್ದು ಆಯಕೆತಾ. ವಚುನು ಪಳಯಲ್ಯಾರಿ ಕೋಣ? ಕೊಲ್ಲೊ! ಕುಂಕಡಾ° ಹಿಂಡು ಘೇವನು ಆಯಲಾ. ಸಾಂತಪ್ಪುಕ ಖುಶಿ ಜಾತ್ತಾ. ಕುಂಕಡಾ°ಕ ಭಿತ್ತರಿ ಘೇವನು ವತ್ತಾ.

ನ್ಹಾವಚಾಕ ವತ್ತಾ° ಮ್ಹಣತನಾ ವಾಪಾಸ ಬಾಗಲಾ ಶಬ್ದು ಆಯಕೆತಾ. ವಚುನು ಪಳಯಲ್ಯಾರಿ ಕೋಣ? ಸೊಸೊ! ಏಕ ಜಂಬಿಲ ಭರಿ ರಿಬ್ಬನ, ಕಾಂಕಣ, ಮುದ್ದಿ, ಸುತ್ತುಂಗುಲ, ಕಾನ್ನಾ ಕುಟಕೆ° ಆಹಾ ಹಾ ಹಾ !

ಘೇವನು ಆಯಲಾ. ಸಾಂತಪ್ಪುಕ ಖುಶಿ ಜಾತ್ತಾ. ಜಂಬಿಲ ಸೀತುಕ ದಿತ್ತಾ. ಸೀತೂಲ್° ತೊಂಡ ನಗ್° ಪಳವನು ಘರಕಟಿ ಗೆರ್ಮ್ಶೆ° ಜಾತ್ತಾ.

ತಾಜ್ಜೆ ಮಾಗ್ಗಿರಿ ತಾನ್ನಿ ತೊ ಮ್ಹೋವು, ಕುಂಕಡ್° ಆನಿ ಯೆದ್° ನಗ ವಿಕ್ಕುನು ಏಕಿ ಬೈಲಾಗಾಡಿ ಘೆತ್ತಾಚಿ. ತೀ ಗಾಡಿ ಭಾಡೆಕ ಘಾಲತಾಚಿ. ದುಡ್ಡು ಕರತಾಚಿ. ಮೇಣಾ ಧಂದೊ ಸೊಡತಾಚಿ. ಮೆಣಾ ಬೈಲಾಕ ಘುರಾಚೆ ಭಾಯ್ರಿ ಬಾಂದಿತಾಚಿ. ವತ್ತಾಕ ಮೇಣ ಕರಗುನು ಪಾತ್ತಳ ಜಾವನು ವತ್ತಾ. ಸಾಂತಪ್ಪು ಆನಿ ಸೀತು ದುಡ್ವಾಳ ಜಾವನು ಸುಖಾನ ಜೀವನ ಕರತಾಚಿ.

49. ರಾಮುಲಿ ಕಾಡ್ಡಿ

ರಾಮು ಏಕು ಎಕ್ಕಾ ಕ್ಲಾಸಾಚೊ ಸಾನು ಚೆಲ್ಲೊ. ತಾಣೆ ಸ್ಕೂಲಾ ವತ್ತನಾ ಸದ°ಯಿ ಏಕು ಕಾಡ್ಯೆ ಕುಡ್ಕೊ ಹಾತಾ°ತು ಧರನು ವಚ್ಚೆಂ.

ಸ್ಕೂಲಾ ವಾಟ್ಯೇರಿ ಏಕಿ ಖಣಿ. ತ್ಯಾ ಖಣ್ಯೆ ಬರೀನ ಗುಬ್ಬಿ, ಮಣಿ, ಫುಗ್ಗೊ ತಗಡಾ ಕುಡ್ಕೆ, ಬಣ್ಣಾ ಚೊಕಾ ಕುಡ್ಕೆ, ಬಾಟ್ಲಿ ಅಶ್ಶಿ° ಕಾ°ಯಿ ನ್ಹ°ಯಿ ಕಾ°ಯಿ ರಾಮುಕ ಮೆಳತಾಲ್°. ತೆ° ವೆಂಚುನು ಸ್ಕೂಲಾ ಹೊರನು ಸಂಗವಡಿ°ಕ ವಾಂಟುನು ತಾಣೆ ಖೆಳಚೆ°.

ಏಕದೀಸು ರಾಮೂನ ಸ್ಕೂಲಾವತ್ತನಾ ಜೋರು ಪಾವ್ಸು ಮಾರಲೊ. ಪಾವ್ಸು ರಾಬತರಿ ಗೆಲ್ಯಾರಿ ಸೈ ಮ್ಹೊಣು ರಾಮು ದುಸ್ರೆ ವಾಟ್ಯೇನ ಚಮಕಲೊ.

ತ್ಯಾ ವಾಟೇರಿ ಏಕಿ ಉದಕಾ ಝುರಿ, ತಾಜ್ಜೆ ವಯಲ್ಯಾನ ಏಕು ಸಾನು ಸಾಂಕೊವು ರಾಮೂಕ ದಿಸಲೊ. ಸಾಂಕೆವಾರಿ ರಾಬ್ಬುನು ಹೊಳಚೆ° ಉದ್ದಾಕ ಗಮ್ಮತೇರಿ ಪಳೊವಯಾ° ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಕೆವಾಲಾಗ್ಗಿ ಧಾ°ವಲೊ.

ಸಾಂಕೆವಾಲಾಗ್ಗಿ° ಯೆತ್ತನಾ ರಾಮುಕ ಪಾಯ್ಯಾಕ ಘಾತ್ತ್ಯೋರು ಆಡ್ಡಳೊ. ಫಕ್ಕನಿ ಹಾತಾ°ತು ಧರಲಲೊ ಕಾಡ್ಯೆ ಕುಡ್ಕೊ ಹೊಳಚೆ ಉದಕಾ°ತು ಪೊರ ಗೆಲ್ಲೊ. ರಾಮು ಹೊಡಾನ ರಡಲೊ.

ರಾಮುನ ರಡಲೆ°ಲ್ ಆಯಕುನು ಥ°ಯಿ ಏಕ ಪಾಕ್ಕಾ ಮೂ°ಯೆ ಪೀಲ ಆಯಲೆ°. "ಇತ್ತಾಕ ರಡತಾ? ಕೋಣ ತೂ°?" ಮು°ಯೆಪಿಲ್ಲಾನ ನಿಮ್ಗಿಲೆ°.

"ಹಾ°ವ ರಾಮು. ಮೆಗೆಲೊ ಕಾಡ್ಯೆ ಕುಡ್ಕೊ ಉದಕಾ°ತು ಪಡಲಾ. ಕಾಡ್ಡಿ ವ್ಹರನಾಶಿ° ಸ್ಕೂಲಾ ಗೆಲ್ಯಾರಿ ಮಾಸ್ಟರ್ನಿ ಭಿಷ್ಟಾಯತಾ. ಊಂ... ಊಂ... ಊಂ." ರಾಮುನ ರಡ್ತ ರಡ್ತರಿ ಸಾಂಗಲೆ°.

"ಯೊ. ಮೆಗೆಲೆ ಘುರಕಡೆ ವಚ್ಚಾ°. ಆಮ್ಗೆಥ°ಯಿ ಮಸ್ತಿ ಕಾಡ್ಡಿ ಆಸ್ಸ. ಮೆಗೆಲೊ ಆನು ತುಕ್ಕಾ ಕಾಡ್ಡಿ

ದಿತ್ತಾ," ಮ್ಹೊಣು ಮುಂ°ಯೆ ಪಿಲ್ಲಾನ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ°.

"ತುಮ್ಗೆಲೆಂ° ಘರ ಖಂ°ಯಿ?" ರಾಮುನ ನಿಮ್ಗಿಲೆಂ°. "ಮೆಗೆಲೆಂ° ಘರ ಹಾಂಗಾಚಿ. ಪಣಸಾ ರುಕ್ಕಾ ಮುಳಾಂ°ತು. ತೂಂ° ಮೆಗೆಲೆ ಫಾಟ್ಟಿರಿ ಬೈಸ. ಕಾಂ°ಯಿ ಭಂ°ಯ ನಾ, ಯೊ" ಮುಂಯ್ಯೆ ಪಿಲ್ಲಾನ ರಾಮುಕ ಆಪ್ಪಯಲೊ.

ರಾಮು ಹಳೂ ಮುಂ°ಯೆ ಪಿಲ್ಲಾಲೆ ಫಾಟ್ಟಿರಿ ಬಸಲೊ. ಮುಂ°ಯೆ ಪಿಲ್ಲಾನ ಹಳೂ ಉಬ್ಬುನು ಆಪಣ್ಯಾಲೆ ಘರಾಲಾಗ್ಗಿ ರಾಮೂಕ ದೆಂ°ವಯಲೊ. ಮೂಂ°ಯೆ ಪಿಲ್ಲಾಲೊ ಆನು ಘರಾಬಾಗಲಾಂತುಂ° ರಾಬ್ಬುನು ಆಶ್ಶಿಲೊ. "ಹೊ ಚಲ್ಲೊ ಕೋಣ?" ಮ್ಹೊಣು ತಾಣೆ ನಿಮ್ಗಿಲೆಂ°.

"ಆನಾ! ಹೊ ರಾಮು. ಹಾಗೆಲಿ ಕಾಡ್ಡಿ ಪೋರಗೆಲ್ಲಿ ಮ್ಹೊಣು ರಡತಾಲೊ. ಹಾಂ°ವೆಂ° ತಾಕ್ಕಾ ತುಗೆಲ್ಯಾ ಥಾವನು ಕಾಡ್ಡಿ ಘೆವ್ವೊನು ದಿತ್ತಾಂ° ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗುನು ಆಪ್ಪೊನು ಹಾಡಲಾ," ಪಿಲ್ಲಾನ ಸಾಂಗಲೆಂ°.

"ಯೊ ರಾಮು ಆಮ್ಗೆಲೆ ಉಗ್ರಾಣಾಂತು ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೆಲಿ ಕಾಡ್ಡಿ ಆಸ್ಸ. ದುಸ್ರೆ ಕಸಲೆಂ°ಯಿ ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೆಂ°ವಯಿಂ° ಕಾಡಿ," ಮ್ಹೊಣು ಮುಂ°ಯೆ ಪಿಲ್ಲಾಲೆ ಆನ್ನಾನ ರಾಮುಕ ಉಗ್ರಾಣಾ ಆಪ್ಪೊನು ವ್ಹೆಲ್ಲೊ.

ಉಗ್ರಾಣ ಪಳೊವನು ರಾಮುಕ ಗುಜರಿ ಸಾಂತೇಕ ಆಯಲ್ಯಾ ಇತ್ಲಿ ಖುಶಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ಉಗ್ರಾಣಾಂತುಂ° ಕಸಲೆಂ° ನಾ? ಮೊರಾಪಾಕ್ಕಂ°, ಶಂಖ, ಬಣ್ಣಾ ಮಣ್ಯೊ, ತಗಡಾ ಪಿಂಪಿರ್ಯೊ, ಬಿಗಿಲ, ದಾಂತೊಣ್ಯೊ, ಫುಲ್ಲಾ ಕ್ಲಿಪ್ಪ್, ಪೌಡರಾ ಕಂಕಡಿ, ಬಣ್ಣಾ ಕನ್ನಡಕ! ರಾಮುನ ಜಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೆಲೆಂ° ಕಾಣ್ಣು ಚಿಲ್ಲಾಂ° ಚೆಪಲೆಂ°.

ಉಗ್ರಾಣಾ ಮಾಂಚ್ಯೇರಿ ರಾಮೂಕ ಜೋಡಿ ನಳ್ಯೊ ಪಳವಚಾಕ ಮೆಳ್ಯೊ. ನಳ್ಯೊ ದೊಳೆ ಲಾಗ್ಗಿ ಧರಲೆಂ°. ಅರೆ! ರಾಮೂಕ ತಾಗೆಲೆಂ° ಸ್ಕೂಲ ದಿಸಲೆಂ°! ಮಾಸ್ಟರ್ನಿ ಸ್ಕೂಲಾ ಜಗಲೇರಿ ಹಾತಾಂ°ತು ಫುಟ್ರೋಲು ಧರನು ಹೆತಾಂ° ತೆತಾಂ° ವತ್ತಾಶಿಲಿ.

ರಾಮುನ, "ಮಾಸ್ಟರ್ನಿ" ಮ್ಹೊಣು ಹೊಡಾನ ಆಪ್ಪಯಲೆಂ°. ಮಾಸ್ಟರ್ನಿಕ ಆಯ್ಕಿಪಣಿ. ತೀ ದೂರ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ರಾಮುಕ ಲಾಗ್ಗಿಂ° ಆಸಲ್ಯಾವರಿ ದಿಸಲಿ. ಕಾರಣ ಹಾತಾಂ°ತು ಆಶ್ಶಿಲೆ ನಳ್ಯೊ! ಕಸಲೆ ನಳ್ಯೊ ಆಬಾ ? ಹಾಂ! ತೀ ದೂರಬಿಣ! ದೂರ ಆಶ್ಶಿಲೆಂ° ಲಾಗ್ಗಿ ದಿಸಚೆಂ°!

ಮಾಸ್ಟರ್ನಿಕ ಪಳಯತನಾ ರಾಮೂಕ ಸ್ಕೂಲಾ ಯೆಚ್ಚನಾ ಜಾಲ್ಲಿ. ಕಾಡ್ಡಿ ಉಡಗಾಸಾ ಆಯಲಿ. ಇತ್ಲೊ ಸಾಮಾನು ವೆಂಚಿತನಾಂ°ಯಿ ತಾಕ್ಕಾ ತಾಂತು ಕಾಡ್ಡಿ ಮೇಳ್ಳಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಕಾಡ್ಡಿನಾತ್ತಿಲೆಂ° ಸ್ಕೂಲಾ ಗೆಲ್ಯಾರಿ ಮಾಸ್ಟರ್ನಿ ಭಿಷ್ಟಾಯತಾ. ಕಸಲೆಂ° ಕರಚೆಂ°? ರಾಮುಕ ರಣ್ಣೆಂ° ಆಯಲೆಂ°.

ಮುಂ°ಯ್ಯೆ ಪಿಲ್ಲಾಲೆ ಆನ್ನಾನ ಘರಾಂ° ಭಿತ್ತರಿ ವಚುನು ತಾಂಗೆಲಿ ಲಾಟ್ಟೊಣಿ ಹಾಣು ರಾಮುಕ ದಿಲ್ಲಿ. ತಾಂಗೆಲಿ ಲಾಟ್ಟೊಣಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕಸಲೆಂ°? ರಾಮುಲೆ ಕಾಡ್ಯೆಯೆದ್ದಿಂ° ಏಕಿ ಕಾಡ್ಡಿ! ರಾಮುಕ ಖುಶಿ ಜಾಲ್ಲಿ.

ತೊ ವಾಪಾಸ ಮುಂ°ಯೆ ಪಿಲ್ಲಾಲೆ ಫಾಟಿರಿ ಬೈಸುನು ಆಯಲೊ. ಮುಂ°ಯೆನ ತಾಕ್ಕಾ ಸ್ಕೂಲಾ ಜಗಲ್ಯೇರಿ ದೆಂ°ವಯಲೊ. "ರಾಮು ಆಯಲೊ! ರಾಮು ಆಯಲೊ!" ಮ್ಹಣತರಿ ದೊಸ್ತಿಚೆಂ° ಧಾಂ°ವನು ಆಯಲಿಂ°ಚಿ. ರಾಮುನ,

ಹಾಡಲಲೆ॰ ಬಿಡ್ಕಿ ಬಿಚಾರ ಸಕಡಾ॰ಕ ವಾಂಟಿಲೆ॰. ರಾಮುಲಿ ಕಾಣಿ ಆಯಕುನು ಚೆರ್ಡುವಾ॰ಕ ಸಂತೋಷು ಜಾಲ್ಲೊ.

50. ಕೊಲ್ಯಾಲೆ॰ ಕುಟುಂಬ

ಎಕ್ಕ ಗಾ॰ವಾ॰ತು ನರಸಣ್ಣಾ ಮ್ಹೊಣು ಏಕು ಆಳಸೊ ಮನೀಶು ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತಾಣೆ ಆಪಣ್ಯಾಲೆ ಶೆತಾಂತು ಶೇತ ವೊವಚೆ ಆಳಸಾಯೆಕ ಶೇತ ಖಾಲಿ ಸೊಡಲಲೆ. ಶೇತಾ ಮೆರೇರಿ ಮಾಡ್ಡೆ ವೊವ್ವುನು ವಾ॰ವ್ಪ ನಾತ್ತಿಲೆ॰ ಆರಾಮ ಕರತಾಶ್ಶಿಲೊ. ಶೆತಾಂತು ಭರಿ ತಣ ವಾಡ್ಡುನು ಬಲೆ॰ ಮಾಂಡಲೆ॰.

ತ್ಯಾ ಬಲ್ಯಾಂತು ಏಕು ಕೊಲ್ಲೊ ಆಪಣ್ಯಾಲೊ ಸಂಸಾರು ಮಾಂಡೊನು ಆಶ್ಶಿಲೊ. ಕೊಲ್ಯಾಕ ಚಾರಿ ಪಿಲ್ಲ॰. ತೀ॰ ಗಮ್ಮತಾಯೇರಿ ಬಲ್ಯಾಂತು ಖೆಳತಾಲಿ॰.

ಏಕದೀಸು ನರಸಣ್ಣಾಕ ಶೇತ ಪೂಟಕರಯಾ॰ ಮ್ಹೊಣು ದಿಸಲೆ॰. ಶೆತಾಲ್ಯಾ ರಾಬ್ಬುನು "ರಾಬ! ಕೊಯ್ತಿ ಹಾಡತಾ॰," ಮ್ಹೊಣು ಘುರಕಡೆ ಗೆಲ್ಲೊ.

ನರಸಣ್ಣಾನ ಕೊಯ್ತಿ ಹಾಡತಾ॰ ಮ್ಹಳ್ಳೆಲೆ॰ ಕೊಲ್ಯಾಪಿಲ್ಲಾ॰ನಿ॰ ಆಯಕಲೆ॰. ತಾನ್ನಿ ಧಾ॰ವನು ವಚುನು ಕೊಲ್ಲಿಣಿಕ ಪೊಟೊನು ಧರನು, "ಆಮಾ! ಆಮ್ಮಿ ಹಾಂಗಾದಾಕುನು ವಚ್ಯಾ॰. ತೊ ನರಸಣ್ಣಾ ಬಲೆ॰ ಕಾತ್ತೊರೂ॰ಕ ಕೊಯ್ತಿ ಹಾಡು॰ಕ ಗೆಲ್ಲಾ. ಬಲೆ॰ ಕಾತ್ತರ್ತನಾ ಆಮ್ಮಾಕ ಪಳಯಲ್ಯಾರಿ ಕಸಲೆ॰ ಕರಚೆ॰ ಆಮಾ!" ಮ್ಹೊಣು ರಡಲಿ॰ಚಿ.

"ರೋಣ್ಣಾಕ್ಕಾಚಿ ಮೆಗೆಲೆ ಭಾಂಗರಾನೊ ! ಕಾ॰ಯಿ ಭ॰ಯ ನಾ! ತೊ ಬಿಣಿ ವಗ್ಗಿಸರಾ ಯೇನಾ" ಮ್ಹೊಣು ಕೊಲ್ಲಿಣಿನ ಪಿಲ್ಲಾಂಕ ಸಮಾಧಾನ ಸಾಂಗಲೆ॰.

ಸುಮಾರ ದಿಸಾ॰ನಿ ನರಸಣ್ಣಾ ಕೊಯ್ತಿ ಘೇವನು ಆಯಲೊ. ತಣ ಕಾತ್ತೊರೂ॰ಕ ಪಳಯಲೆ॰. ಜಾಯನಿ. ಭಾರಿ ತ್ರಾಸು ಜಾಲ್ಲೊ. "ಹ್ಯಾ ಕಾಮಾಕ ಕೊಯ್ತಿ ನ್ಹ॰ಯಿ. ಖೊರೆ॰ ಸಮ. ಖೊರೆ॰ ಹಾಡತಾ॰", ಮ್ಹೊಣು ಥ॰ಯಿ ದಾಕುನು ಗೆಲ್ಲೊ.

ಕೊಲ್ಯಾ ಪಿಲ್ಲ॰ ನರಸಣ್ಣಾಲಿ॰ ಉತರ॰ ಆಯಲಿ॰ಚಿ. ಭೀವನು ಧಾ॰ವನು ವಚುನು ಆವಸುಲೆ ಮ್ಹಾರ್‍ಯಾ॰ತು ಬಸಲಿ॰ಚಿ. "ಆಮಾ! ತೊ ಖೊರೆ॰ ಹಾಡತಾ॰ ಮ್ಹೊಣು ಗೆಲ್ಲಾ. ಆಮ್ಮಿ ಹಾಂಗಾ ದಾಕುನು ವಚ್ಯಾ॰" ಪಿಲ್ಲಾನಿ ಸಾಂಗಲೆ॰.

"ಕಾ॰ಯಿ ಭೀವನಾಕಾ ಬಾಳಾ, ತೊ ಬಿಣಿ ವಗ್ಗಿಸರಾ ಯೇನಾ" ಮ್ಹೊಣು ಕೊಲ್ಲಿಣಿನ ಪಿಲ್ಲಾಂಕ ಧೈರ್ಯ ದಿಲೆ॰.

ದೋನಿ ಮ್ಹಣ್ಯಾನಿ ನರಸಣ್ಣಾ ಖೋರೆಂ ಘೇವನು ಆಯಲೊ. ಗರಗರಿ ವಾಡ್ಡಿಲೆಂ ತಣ ಖೊರೆನ ತಾಸುಂಕ ಜಾತ್ತವೆ? "ಹೂಂ! ಆನಿ ಹ್ಯಾ ತಣಾಂಕ ಉಜ್ಜೊ ದಿವಚೊ ಬರೆಂ, ಉಜ್ಜಾ ಪೇಟ ಹಾಡತಾಂ" ಮ್ಹೊಣು ತೊ ಘುರಕಡೆ ಗೆಲ್ಲೊ.

ಪಿಲ್ಲಂ ಧಾಂವನು ವಚುನು ಆವಸುಲ್ಯಾಗಿ "ಆಮಾ! ಆಮಾ! ತೊ ಉಜ್ಜಾಪೇಟ ಹಾಡತಾಂ ಮ್ಹೊಣು ಗೆಲ್ಲಾ" ಮ್ಹಣಾಲಿಂ. ಕೊಲ್ಲಿಣಿ ತೆಂ ಆಯಕುನು ಭೀವನು ಆಕ್ಕುಳ ಪಿಕ್ಕುಳ ಜಾಲ್ಲಿ. ಗಡಬಡೇನ ಪಿಲ್ಲಾಂಕ ಹಾಂಡಿಕ ಮಾರಲೆಂ. ಆನಿ ಮ್ಹಣಾಲಿ, "ಆಜಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೊ ಖಂಡಿತ ವಗ್ಗಿಂ ಯೆತ್ತಾ. ತಣಾಕ ಉಜ್ಜೊ ದಿವಚೊ ಆಶ್ಶಿಲ್ಯಾಂ ಭಿತ್ತರಿ ಸರಳ ಕಾಮ. ಯೆಯ್ಯಾ! ವಚ್ಚಾಂ ಆಮ್ಮಿಂ," ಕೊಲ್ಲಿಣಿ ಪಿಲ್ಲಾಂಕ ಹಾಂಡಿರಿ ಖಾಕ್ಯಾಂತು ಲಾಂಬೊನು ಫದ್ರಾಡ ಜಾಲ್ಲಿ.

51. ಟೋಪೀವಾಲಾ ಆನಿ ಮಾಂಕಡ್

ವೈಶಾಖಾದಿವಸ ತೆ. ಝುಳ ಝುಳ ವತ್ತಂ ತಾಪತಾತಿ. ವತ್ತಾ ಭೋರು. ಎಕ್ಲೊ ಟೋಪೀವಾಲಾ ಕುಂದಾಪುರಾ ಸಾಂತೇಕ ಮ್ಹೊಣು ಭಾಯ್ರಿ ಸರತಾ. ಟೊಪ್ಯೆಂ ಪೊಟ್ಲಿ ಮಾತ್ಯಾರಿ ದವರನು ಪಾಯ್ಯಾಂಕ ವ್ಹಾಣೊ ಶಿರಕಾನು ಚಾರುಂಕ್ ಚಾರುಂಕ್ ಶಬ್ದು ಕರನು ಪಾಯಿ ತಾಂಡಿತರಿ ವತ್ತಾ. ವೇಳು ಚಡಲೆಲೆ ತಶೀಂಚಿ ವತ ತಾಪ್ಪುನು ಯೆತ್ತಾ. ತಾಕ್ಕಾ ಆಯಾಸು ಜಾವನು ಏಕ ರುಕ್ಕಾ ಪೊಂದಾಕ ಬಸತಾ.

ಥಂಯಿ ಸಾಂವಟ ಆಶ್ಶಿಲೆಂ. ಥಂಡವಾರೆಂ ಖೆಳತಲೆಂ. ತೊ ಪೊಟ್ಲಿ ಬರಿನ ದವರನು ರುಕ್ಕಾಕ ವರಗತಾ. ವತ್ತಾ ಭಾರಾಕ ತಾಕ್ಕಾ ಥಂಯೀಂಚಿ ದೊಳೆ ಲಾಗತಾ.

ತ್ಯಾ ರುಕ್ಕಾವಯ್ರಿ ಮಸ್ತ ಮಾಂಕಡ್ ಆಶ್ಶಿಲೀಂಚಿ. ಮಾಂಕಡಾಂಕ ಸಕಲ ಆಡ ಸರಲಲೊ ಮನೀಶು ಆನಿ ಪೊಟ್ಲಿ ದಿಸತಾ. "ಓಹೊ ! ಕೆಳ್ಯಾಂ ಗಿಳ್ಯಾಂ ಪೊಟ್ಲಿಕಿಂ?" ಮ್ಹೊಣು ಯಜಮಾನ ಮಾಂಕಡ ತೊಗ್ಗು ಉಡಕಿ ಮಾರತಾ. ಮಾಗ್ಶೀಂಚಿ ಸಗಳೊ ಮಾಂಕಡಾಂ ಹಿಂಡು ತೊಗ್ಗು ದೆಂವತಾ. ಯಜಮಾನ ಮಾಂಕಡ ಹಳು ವಚುನು ಪೊಟ್ಲಿ ಸೊಡವಾಯತಾ. ಕಸಲೆಂ ಪಳೊವಚೆಂ? ಭರಿ ಬಣ್ಣಾ ಟೊಪ್ಯೊ!

ಮಾಂಕಡಾಕ ಭಾರಿ ಖುಶಿ ಜಾತ್ತಾ. ತಾಂತುಲಿ ಏಕಿ ತಾಂಬ್ಡಿ ಟೊಪ್ಪಿ ಕಾಣ್ಣು ಆಪಣ್ಯಾಲೆ ಮಾತ್ಯಾರಿ ದವರನು ಘೆತ್ತಾ. ಸಾವಟಾ ದಾಕುನು ವತ್ತಾಕ ಯೇವನು ಆಪಣ್ಯಾಲಿ ಸಾವಳಿ ಪಳವನು ಆನಂದು ಪಾವತಾ. ಭಾರಿ ಏಕು ಸುಂದರಲವಣು ಜಾಲ್ಲೊಂ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕತಾ.

ವರಲೆಲಿಂ ಮಾಂಕಡಾಂಯಿ ಪೊಟ್ಲಿ ಉಪಸುನು ಮಾಕ್ಕಾ ನೀಳಿ, ಮಾಕ್ಕಾ ಪಾಚವಿ ಮ್ಹೊಣು ಜುಜುನು

ಘೆತ್ತಾಚಿ. ಎಕ್ಕೆಕ್ಲಿಂ ಎಕ್ಕೇಕಿ ಟೊಪ್ಪಿ ಮಾತ್ಯಾರಿ ದವರನು ಪದ್ ಮ್ಹೊಣು ನಾಂತಾಚಿ.

"ಮಾಕ್ಕಾ ತಾಂಬ್ಡಿ, ಮಾಕ್ಕಾ ನೀಳಿ, ಮಾಕ್ಕಾ ಪಾಚವಿ, ಮಾಕ್ಕಾ ಹಳದುವಿ, ಮಾಕ್ಕಾ ಕಾಳಿ, ಮಾಕ್ಕಾ ಗಾಂಧಿ."

ಯಜಮಾನ ಮಾಂಕಡ ತಾಂಕಾಂ ಸಾಂಗತಾ, "ಪುರೊ ನಾಂಚು, ವಯ್ರಿ ಯೆಯ್ಯಾಚಿ ವಗ್ಗಿಂ." "ಜಾಯತ. ಜಾಯತ," ಮ್ಹೊಣು ಪೂರಾ ಮಾಂಕಡ್ ಪರತೂನು ರುಕ್ಕಾರಿ ಚೋಣು ಬಸತಾಚಿ.

ಮಸ್ತ ವೇಳಾನ ಟೊಪ್ಪಿ ವಿಕತಲೊ ಜಾಗಿ ಜಾತ್ತಾ. "ಹೊ! ಏಕ ರಾಶಿ ವೇಳು ಜಾಲ್ಲೊ. ಸಾಂತ ಕೈದ ಜಾಲ್ಲಿಕಿಂ ಇತ್ತೆಂಕಿಂ! ಕಸಲಿ ಹೊರಚಿ ಕಾಲಾ ನೀದ ಲಾಗಲಿ ಮಾಕ್ಕಾ!" ಮ್ಹೊಣು ಪೊಟ್ಟ್ಯೆಕ ಹಾತು ಘಾಲತಾ.

"ಹೆ ದೇವಾ! ಟೊಪ್ಯೊ ನಾಂಚಿ ಮೂ? ಚೊರಾನಿ ಬಿಣಿ ಖಾಂಪಲಿಕೀಂ? ಕರ್ಮಾಧೀನ ಮೆಗೆಲೆಂ!" ಮ್ಹೊಣು ಮಾತ್ಯಾರಿ ಹಾತು ದವರನು ರಡತ ರಡತರಿ ವಯ್ರಿ ಪಳಯತನಾ ತೊ ಅಜಾಪ್ ಜಾಲ್ಲೊ!

ವಯ್ರಿ ರೂಕು ಭರಿ ಮಾಂಕಡ್ಂ! ಎಕ್ಕೇಕ ಮಾಂಕಡಾಲೆ ಮಾತ್ತ್ಯಾಕ ಎಕ್ಕೇಕಿ ಬಣ್ಣಾ ಟೊಪ್ಪಿ! "ಓಹೊ ! ತುಮ್ಗೆಲೆಂ ಕಾರಬಾರವೆಂ ಹೇಂ?" ಮ್ಹೊಣು ಟೊಪ್ಪಿ ವಿಕತಲೊ ನಾಂಕಾರಿ ಬೊಟ ದವರತಾ.

ತೆದನಾ ಮಾಂಕಡ್ಂಯಿ ನಾಂಕಾರಿ ಭೊಟ ದವರತಾಚಿ. ಟೊಪ್ಪಿ ವಿಕತಲ್ಯಾಕ ಬೇಜಾರು ಜಾವಚೆ ಬದಲಾಕ ಜೋರು ಹಾಂಸು ಯೆತ್ತಾ. ಮಾಂಕಡ್ಂಯಿ ತಾಣೆ ಹಾಂಸಲ್ಯಾವರಿ ಹಾಂಸತಾಚಿ. ತೊ ತಾಳ್ಯೊ ಪೆಟ್ಟಿತಾ. ತಾನ್ನಿಂಯಿ ತಾಳ್ಯೊ ಪೆಟ್ಟಿತಾತಿ.

"ಓ! ಹಾನ್ನಿ ಹಾಂವೆಂ ಕೆಲ್ಯಾವರಿ ಕರತಾಚಿ. ಶಾಬಾಸ್ !" ಮ್ಹಣತಾ ಆನಿ ಆಪಣ್ಯಾಲ್ಯಾ ಮಾತ್ಯಾವಯಲಿ ಟೊಪ್ಪಿ ಕಾಣ್ಣು ಮಾಂಕಡಾಲೆ ದಿಕಡೆ ಉಡ್ಡಯತಾ. ವಾರೆ ವಾ! ಪೂರಾಯಿ ಮಾಂಕಡ್ ತಾಂಗ ತಾಂಗೆಲಿ ಟೊಪ್ಪಿ ಕಾಣ್ಣು ಸಕಲ ಉಡಯತಾಚಿ.

"ಹ್ಹಾ! ಹ್ಹಾ!" ಮ್ಹೊಣು ತೊ ಟೊಪ್ಪಿ ಸಟಸಟಿ ವೆಂಚಿತಾ. ಪೊಟ್ಲಿ ಬಾಂದಿತಾ. ಮಾತ್ತ್ಯಾರಿ ಚಡಯತಾ. ವ್ಹಾಣೊ ಶಿರಕಾನು ಚಾರುಂಕ್ ಚಾರುಂಕ್ ಕರನು ವತ್ತಾ.

52. ಎಕಮೆಕಾಂ ಆಧಾರು

ಮಡವಳ ಮಹಾಬಲಾ ಲಾಗ್ಗಿ ಏಕ ಗಾಡ್ಡವ ಆನಿ ಏಕು ಘೊಡೊ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ಮಹಾಬಲಾನ ಗಾಡವಾ ಘಾಟಿಕ ಧುವಣೆ ಆಂಗವಲ್ಯಾಚಿ ಪೊಟ್ಲಿ ಬಾಂದುಚಿ. ಆಪಣ್ಯಾನ ಘೊಡ್ಯಾರಿ ಬೈಸುನು ಘರಾನಘರ ವಚುನು

ತಿ° ಆಂಗವಲಿ° ದಿವ್ಚಿ°.

ಏಕದಿವಸು ಆ°ಗವಾಲ್ಯಾ ಪೊಟ್ಲಿ ಚಿಕೇ ಜಡಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ತೀ ವ್ಹಾ°ವನು ಚಮಕು°ಕ ಗಾಡವಾಕ ಭಾರಿ ತ್ರಾಸ ಜಾತ್ತಾಲೆ.

ಗಾಡವಾನ ಸಹಾಯಾ ಆಶೇರಿ ಘೊಡ್ಯಾಕ, "ಆಜಿ ಮೆಗೆಲೆ ಘಾಟಿರಿ ವಜೆ° ಜಡ ಆಸ್ಸ. ಮಾಕ್ಕಾ ವ್ಹಾ°ವಚಾಕ ಜಾಯನಾ. ಹಾಂತುಲೆ° ಯೆದೆ° ತೂ° ಘಾಟಿರಿ ಘೆತ್ತವೆ?" ಮ್ಹೊಣು ನಿಮ್ಗಿಲೆ°.

"ಛಿ! ಛಿ! ವಜೆ° ವ್ಹಾ°ವಚೆ° ಗಾಡವಾಲೆ° ಕಾಮು. ಮೆಗೆಲೆ ಘಾಟಿರಿ ಯಜಮಾನಾನ ಬೊಶ್ಶೆ°," ಘೊಡ್ಯಾನ ಗರ್ವಾ°ರಿ ಸಾಂಗಲೆ.

ಥೊಡೇ ವೆಳಾನ ವಜೆ° ವ್ಹಾ°ವನು ಚಮಕು°ಕ ಜಾಯನಾಶಿ° ಗಾಡ್ಡವ ಪಡಲೆ°. ಮಹಾಬಲಾಕ ಗಾಡವಾಲೆ° ಪಾಪ ದಿಸಲೆ°. ತಾಣೆ ವಜೆ° ಪೂರಾ ಘೊಡ್ಯಾಲೆ ಘಾಟಿರಿ ಚಡಯಲೆ°.

ಆತ್ತ° ಘೊಡ್ಯಾಕ ಕಷ್ಟ ಕಳ್ಳೆ. ಘಾಟಿ ಜಡಿ ಜಾವುನು ಪಾವ್ಲ° ಮುಕಾರಿ ದವೊರು°ಕ ಜಾಯನಿ.

"ಗಾಡವಾ, ಯೆದೆ° ವಜೆ° ತುಗೆಲೆ ಘಾಟಿರಿ ಘೆತ್ತವೆ?" ಆತ್ತ° ಲಾಲ್ಲೆಚಿ ಸರದಿ ಘೊಡ್ಯಾಲಿ.

"ನಾ! ಬಿಲ್‌ಕುಲ್ ನಾ! ಹಾ°ವೆ° ಇತ್ಯಾಕ ಘೇವಕಾ? ಮಾಕ್ಕಾ ದುಕತಾ ಮ್ಹಣತನಾ ತೂ° ಮಾಕ್ಕಾ ಪಾವಲಾವೆ? ಮಾಕ್ಕಾ ತೂ° ಪಾವ್ವಿಲೊ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತುಕ್ಕಾ ಹಾ°ವೆ° ಪಾವತಾಶ್ಶಿಲೊ°. ಉಡಗಾಸು ಆಸ್ಸೊ°." ಗಾಡವಾನ ತಾಕೀತ ಕೆಲ್ಲಿ.

53. ಕಾಕ್ಕ ಮಾಮು ಆನಿ ಗುಬ್ಯಕ್ಕಾ

ಎಕ್ಕ ರಾನ್ನಾ°ತು ಏಕು ಗೋಳಿ ರೂಕು ಆಶ್ಶಿಲೊ. ರುಕ್ಕಾರಿ ಕಾಕ್ಕಮಾಮ್ಮಾಲೊ ಏಕು ಘೂಡು, ಗುರಬಂಜಾಕ್ಕಾಲೊ ಏಕು ಘೂಡು ಆಶ್ಶಿಲೊ. ಕಾಕ್ಕಮಾಮ್ಮಾಲೊ ಘೂಡು ಶೆಣಾಚೊ, ಗುರಬಂಜಾಕ್ಕಾಲೊ ಘೂಡು ಮೆಣಾಚೊ.

ಏಕಪಟಿ ಹೋಡು ಪಾವ್ಸು ಯೆತ್ತಾ. ಕಾಕ್ಕಮಾಮ್ಮಾಲೆ° ಶೆಣಾ ಘುರ ಹೋಳನು ವತ್ತಾ. ಗುರಬಂಜೆಲೆ° ಘುರ ಮೆಣಾಚೆ ನ್ಹಂ°ವೆ? ತೆ° ಘಟ್ಟಿ ಜಾತ್ತಾ.

ಕಾಕ್ಕಮಾಮು ಗೆರಶಿ ಮಾತ್ಯಾರಿ ದವರುನು ಗುರಬಂಜೆಥ°ಯಿ ಯೆತ್ತಾ. ಟಕ್, ಟಕ್, ಟಕ್. ಗುರಬಂಜೆಲೆ° ಘುರಾಬಾಗಿಲ ಧಾಡಾಯತಾ. "ಗುರಬಂಜಾಕ್ಕಾ, ಗುರಬಂಜಾಕ್ಕಾ ಬಾಗಿಲ ಕಾಡಿ." "ರಾಬ, ಹಾ°ವ ಮೆಗೆಲೆ ಪಿಲ್ಲಾ°ಕ ಕೊಕ್ಕೊ ಲಾಯತಾ°," ಮ್ಹೊಣು ಗುರಬಂಜಾಕ್ಕಾ ಜವಾಬ ದಿತ್ತಾ.

ಯೆದೆ ವೇಳಾನ ಕಾಕ್ಕಮಾಮು ವಾಪಾಸ ಬಾಗಿಲ ಧಾಡಾಯತಾ. "ಗುರಬಂಜಾಕ್ಕಾ, ಗುರಬಂಜಾಕ್ಕಾ, ಬಾಗಿಲ ಕಾಡಿ". "ರಾಬ, ಹಾ಼ವ ಮೆಗೆಲೆ ಪಿಲ್ಲಾ಼ಕ ಬುಷ್ ಕರತರಿ ಆಸ್ಸ಼," ಮ್ಹೊಣು ಗುರಬಂಜಾಕ್ಕಾ ಸಾಂಗತಾ.

ಗುರಬಂಜೆಕ್ಕಾ ಪಿಲ್ಲಾ಼ಕ ಬುಶ್ ಕರನು, ಲೊಬಾನಾ ಹೊಗೊ ದೀವನು, ಮಾತ್ಯಾಕ ಶೆಂಡೊ ಘಾಲನು ತಾಂಕಾ ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಂತು ನಿದಾಚಾಕ ವತ್ತಾ.

ತೆದನಾ ಕಾಕ್ಕಮಾಮು ವಾಪಾಸ ಬಾಗಿಲ ಧಾಡಾಯತಾ. "ವಗ್ಗಿ ಬಾಗಿಲ ಕಾಡಿ ಗುರಬಂಜಾಕ್ಕಾ. ಮಾಕ್ಕಾ ಜೋರು ಶೀ಼ ಖಾತ್ತಾ," ಮ್ಹಣ್ತಾ. ಗುರಬಂಜಾಕ್ಕಾ ಬಾಗಿಲ ಕಾಣಾ. ತೀ ಸಾಂಗತಾ, "ರಾಬ, ಹಾ಼ವ ಮೆಗೆಲೆ ಪಿಲ್ಲಾ಼ಕ ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಂತು ನಿದಾನು ಜೊ಼ಯಿ಼ ಕಾಡತರಿ ಆಸ್ಸ. ತಾಂಕಾ಼ ನೀದ ಪೊಡೊ಼. ತೂ಼ ಚಿಕೇ ಮಾಗಿರಿ ಯೊ".

ಗುರಬಂಜೆ ಪಿಲ್ಲ಼ ನಿದ್ದತಾಚಿ. ಗುರಬಂಜಿ ಯೇವನು ಬಾಗಿಲ ಕಾಡತಾ. ಗೆರಶಿ ಮಾತ್ಯಾರಿ ದವೊರನು ರಾಬ್ಬಿಲ್ಯಾ ಕಾಯಳ್ಯಾಕ ಪಳೊವನು, "ಇತ್ತೆ಼?" ಮ್ಹೊಣು ನಿಮ್ಗಿತಾ. "ಗುರಬಂಜಾಕ್ಕಾ ಮೆಗೆಲ಼ ಘುರ ಪಾವ್ವಾಕ ಹೊಳನು ಗೆಲ್ಲ಼. ಮಾಕ್ಕಾ ತುಗೆಥ಼ಯಿ ನಿದ್ದೊಚಾಕ ಯೆದೋ ಜಾಗೊ ದಿಶ್ಶಿವೆ?" ಮ್ಹೊಣು ಕಾಯಳೊ ನಿಮ್ಗಿತಾ. ಗುರಬಂಜಾಕ್ಕಾ ಹೂಂ ಮ್ಹಣ್ತಾ.

ಕಾಯಳೊ ಭಿತ್ತರಿ ಯೆತ್ತಾ. ಗುರಬಂಜಾಕ್ಕಾ ಕಾಯಳ್ಯಾ ಸಾಂಗತಾ,

"ಥ಼ಯಿ ಮಾಂಚೇರಿ ನಿದ್ದೆ"

"ನಾಕ್ಕಾಬಾ! ಮಾಂಚೆರಿ ನಿದಲ್ಯಾರಿ ಮಾಂಚಿ ಪಡಲ್ಯಾರಿ?" ಕಾಯಳೊ ಮ್ಹಣತಾ.

"ತಾವಳಿ ಕಪಾಟಾ ವಯ್ರಿ ನಿದ್ದೆ"

"ನಾಕ್ಕಾಬಾ! ಕಪಟ ಪಡಲ್ಯಾರಿ?"

"ತಾವಳಿ ತೂ಼ ತಾಳಸಾರಿ ನಿದ್ದೆ"

"ನಾಕ್ಕಾಬಾ! ತಾಳಸ ಪಡಲ್ಯಾರಿ?"

"ತಾವಳಿ ತೂ಼ ಖ಼ಯಿ ನಿದ್ದತಾ?" ಗುರಬಂಜಿ ನಿಮ್ಗಿತಾ.

"ಹಾ಼ವ ತುಗೆಲೆ ಪಿಲ್ಲಾ಼ ಸಾಂಗಾತಿ ಪಾಳ್ಣ್ಯಾತು ನಿದ್ದತಾ಼"

"ನಾಕಾ! ನಾಕಾ! ತೂ಼ವೆ಼ ಮೆಗೆಲೆ ಪಿಲ್ಲಾ಼ಕ ಖಾವನು ಘಾಲ್ಯಾರಿ? ಬಿಲ಼್ಕುಲ್ ನಾಕ್ಕಾ" ಗುರಬಂಜಿ ಆಯಕನಾ.

"ನಾ! ಹಾ಼ವ ಪಿಲ್ಲಾ಼ಕ ಕಾ಼ಯಿ ಕರ್ನಾ. ಘಾಲ್ಲ಼ ಜಾಲ್ಲೆ ಸತಾನ ಉಬ್ಬುನು ವತ್ತಾ಼" ಮ್ಹೊಣು ಕಾಯಳೊ ಸಾಂಗತಾ.

ಗುರಬಂಜಿ ಜಾಯತ ಮ್ಹೊಣು ಮಾತ್ತೆಂ ಹಾಲ್ಲಯತಾ. ಕಾಯಳೊ ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಂತು ನಿದ್ದತಾ. ಗುರಬಂಜಿ ಘುರಾ ಬಾಗಿಲ ಆಡಕರನು ಪಾಳ್ಣ್ಯಾ ಪೊಂದಾಕ ನಿದ್ದತಾ.

ಏಕಿ ನೀದ ಜಾವುನು ಉಟಾಯತನಾ ಗುರಬಂಜೆಕ ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಂತುಲ್ಯಾನ 'ಕುಟುಂ' ಶಬ್ದು ಆಯಕೆತಾ. ಗುರಬಂಜಿ ಭಿತ್ತಾ. "ಕಾಯಳೆ ಮಾಮ್ಮಾ! ಕಸಲೊ ಶಬ್ದು ತೋ?" ಮ್ಹೊಣು ನಿಮ್ಗಿತಾ.

"ತೋ....ವೆ? ಮ್ಹಾಂತಾರೇನ ದಿಲ್ಲಲೊ ಚಣೊ. ತೀನಿ ದಿಲ್ಲಲೆ ಏಕು ಖೆಲ್ಲೊ. ಆನಿ ದೋನಿ ವರಲೇಚಿ," ಮ್ಹೊಣು ಕಾಯಳೊ ಸಾಂಗತಾ. "ಹಾಂ" ಮ್ಹೊಣು ಗುರಬಂಜಿ ದೊಳೆ ಧಾಂಪುನು ನಿದ್ದತಾ.

ವಾಪಾಸ 'ಕುಟುಂ' ಶಬ್ದು ಆಯಕತಾ. "ಕಸಲೊ ಶಬ್ದು ತೊ ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಂತು?" ಗುರಬಂಜಿ ನಿಮ್ಗಿತಾ. ಕಾಯಳೊ, ಮ್ಹಾಂತಾರೇನ ದಿಲ್ಲಲೊ ಚಣೊ ಮ್ಹಣತಾ.

ಥೊಡೆ ವೇಳಾನ ವಾಪಾಸ 'ಕುಟುಂ' ಶಬ್ದು ಜಾತ್ತಾ. ಗುರಬಂಜ್ಯೇನ ಕಸಲೆಂ ಮ್ಹೊಣು ನಿಮ್ಗಿತನಾ ಕಾಯಳೊ, "ಮ್ಹಾಂತಾರೇನ ದಿಲ್ಲಲೊ ಚಣೊ. ತೀನಿ ದಿಲ್ಲಲೆ ತಿನ್ನಿಂಯಿ ಖಾವನು ಜಾಲ್ಲೆ. ಆನಿ ಸ್ವಸ್ತ ನಿದ್ದತಾಂ," ಮ್ಹಣತಾ.

ಗುರಬಂಜೇನ ಫಾಂತ್ಯಾರಿ ಉಟಾವನು ಪಳಯತನಾ ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಂತು ಪಿಲ್ಲಂ ನಾಂಚಿ. ಕಾಯಳೊ ಮಾಮು ಪೊಟ ಹೊಡ ಕರನು ಘೊರೆಂತ ಪಳ್ಳಾ. ಆಪಣ್ಯಾಲೆ ಪಿಲ್ಲಾಂಕ ಕಾಯಳ್ಯಾನ ಗುಳುಂ ಕೆಲ್ಲಾಂ ಮ್ಹೊಣು ಗುರಬಂಜೆಕ ಕಳತಾ.

ತೀ ಸೀದಾ ವಾಸರೆಂ ವತ್ತಾ. ಕಾಯಲತೊ ರಾನ್ನಿಂ ದವರನು ತಾಂಬಡೋ ಕರತಾ. ಆನಿ ಹಾಣು ನಿದ್ದಲ್ಯೆಲ್ಯಾ ಕಾಯಳ್ಯಾಲ್ಯಾ ಗಾಂಡಿಕ ದವರನು ಪಡತಾ. ಕಾಯಳ್ಯಾಲಿ ಗಾಂಡಿ ಕರಪುನು, ಲಾಸ್ಸುನು, ಪಿನ್ನುನು ವತ್ತಾ. ಗುರಬಂಜೆ ಪಿಲ್ಲಂ ಕಾಯಳ್ಯಾಲೆ ಪೊಟ್ಟಾಂ ದಾಕುನು ಭಾಯ್ರಿ ಯೆತ್ತಾಚಿ.

"ಆಮಾ! ಆಮಾ! ಕಾಯಳ್ಯಾಲೆ ಪೊಟ್ಟಾಂತು ಕಾಳೊಕು ಭಿತ್ತರಿ ಕಾಳೊಕು," ಮ್ಹಣತಾ.

ಗುರಬಂಜಿ ತಾಂಕಾ ಫುಟ ನ್ಹಾಣವನು, ಲೊಬಾನಾ ಹೊಗೊ ಘಾಲನು, ಮಾತ್ತ್ಯಾ ಶೆಂಡೊ ಬಾಂದುನು, ನುನ್ನು ದೀವನು ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಂತು ನಿದಾನು, "ತಾತಿ ಕರಾಚಿ," ಮ್ಹೊಣು ಜೊಂಯಿ ಕಾಡತಾ.

ಥೊಡೆ ವೆಳಾನ ಗುರಬಂಜೆ ಬಾಮ್ಮಣು ಉಟಾಯತಾ. ಗುರಬಂಜಿ ತಾಕ್ಕಾ ಪುರಾಯಿ ಖಬರ ಸಾಂಗತಾ. ತಾಕ್ಕಾ ಕೋಪು ಯೆತ್ತಾ.

ಗುರಬಂಜೆ ಬಾಮ್ಮಣು, "ರಾಬ ತ್ಯಾ ಕಾಯಳ್ಯಾಲೆಂ ಸಂತಾನ ನಾ ಕರತಾಂ ಪಳೆ" ಮ್ಹಣತಾ. ಮಾಗಿರಿ ಬಾಯ್ಲೇಕ ಸಾಂಗತಾ "ವೈಗೊ ತ್ಯಾ ಕಾಯಳ್ಯಾಲ್ಯಾ ಪಾಕ್ಕಾಚಿ ಭಾಜ್ಜಿ ಕರಿ, ಮಾಸಾಚಿ ಫೋಡಿ ಕರಿ, ಆನಿ ರಗತಾಚೆ ಆಂಬಟ ಕರಿ."

ಗುರಬಂಜಿ ಬಾಮ್ಣಾನ ಸಾಂಗಿಲತಶೀಂಚಿ ಕರತಾ. ಗುರಬಂಜೆ ಬಾಮ್ಮಣು ತ್ಯಾ ಕಾಯಳ್ಯಾಲ್ಯಾ

ಚೊಂಚಿಂತು ಚುನ್ನಾ ಉದ್ದಾಕ ಭರ್ತಾ. ಮಾಗಿರಿ ಘುರಾ ಮಾಡಾರಿ ಬೈಸುನು ಹೊಡಹೊಡಾನ ಸಾಂಗತಾ, "ಆಲ್ತಡಿಚೆ ಪೆಲ್ತಡಿಚೆ ಕಾಯಳೆ ಯೆಯ್ಯಾಚಿ. ಒಟೂ° ಬೈಸುನು ಭೋಜನ ಕರನು ಗಮ್ಮತ ಕರಾಚಿ."

ಕಾ ಕಾ ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಕಾಯಳೆ ಉಬ್ಬೂನು ಯೆತ್ತಾಚಿ. ಜೆವಣಾಕ ಬಸತಾಚಿ. ಗುರಬಂಜೆಕ್ಕಾ ಪಾನ್ನ° ಘಾಲನು ವಾಡ್ತಾ. ಶೀತ, ಭಾಜ್ಜೆ ಉಪ್ಕರಿ, ಪೋಡಿ, ಆಂಬಟ ವಾಪಾಸ ವಾಪಾಸ ಹೋರ್ರು ವಾಡ್ತಾ.

ಗುರಬಂಜೆ ಬಾಮ್ಮಣು ಮಾಡಾರಿ ಬೈಸುನು ಪದ ಮ್ಹಣತಾ.

"ಭಾಜ್ಜಿ ಮ್ಹೊಣು ಪಾಕ ಖಾಲ್ಲೆ° ಚುಂ ಚುಂ ಚುಂ ಚೂಂ

ಪೋಡಿ ಮ್ಹೊಣು ಮಾ°ಸ ಖಾಲ್ಲೆ° ಚುಂ ಚುಂ ಚುಂ ಚೂಂ

ಆಂಬಟ ಮ್ಹೊಣು ರಗತ ಖಾಲ್ಲೆ° ಚುಂ ಚುಂ ಚುಂ ಚೂಂ."

ತೆದನಾ ತಾಂತುಲ್ಯಾ ಏಕ ಕಾಯಳ್ಯಾಕ ಕಳೀತಾಕ ಯೆತ್ತಾ. ತಾನಿ ತಾಂಗೆಲೆ ಪೈಕಿಚೆ ಕಾಯಳ್ಯಾಲೆ° ಪಾಕ, ಮಾ°ಸ ಆನಿ ರಗತ ಖಾತ್ತರಿ ಆಸ್ಸಚಿ ಮ್ಹೊಣು. ಎಕ್ಕ ಉಸರಾಕ ತೊ ಕಾಯಳೊ ವಯ್ರಿ ಉಬತಾ. ತಾಜ್ಜೆ ಮಾಗ್ಗಿ° ವರ್ಲಲೆ ಕಾಯಳೇಯಿ ಕಾ ಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಪಾನ ಸೋಣು ಉಬತಾಚಿ.

ಮಾಡಾರಿ ಬಶ್ಶಿಲೊ ಗುರಬಂಜೆ ಬಾಮ್ಮಣು ಕಾಯಳ್ಯಾ ಚೊಂಚಿಂತು ಭರಲೆಲೆ° ಚುನ್ನಾ ಉದ್ದಾಕ ತಾಂಚೆ ದೊಳ್ಯಾ°ತು ಶಿಂಪುಡತಾ. ಚುನ್ನಾ ಉದ್ದಾಕ ದೋಳೇ°ತು ಪೋಣು ಪುರಾಯಿ ಕಾಯಳೆ ಕುರಡೆ ಜಾತ್ತಾಚಿ. ಎಕ್ಕ್ಯಾಕ ಎಕ್ಕೊ ಆಡ್ಡಳನು ಪೋಣು ಮರತಾಚಿ.

ಗುರಬಂಜಾಕ್ಕಾ, ತಿಗೆಲೊ ಬಾಮ್ಮುಣು ಆನಿ ಪಿಲ್ಲಾ° ಒಟ್ಟು ತಾಳಿಯೊ ಪೆಟ್ಟುನು ಹಾ°ಸುನು ಹಾ°ಸುನು ನಾ°ತಾಚಿ.

54. ಉತ್ವೇಗಾ ಫಲ

ಎಕ್ಕ ಸಾನ ಗಾ°ವಾ°ತು ಗಂಗಣ್ಣಾ ಮ್ಹೊಣು ಏಕು ವೊಳಾರಾ°ಚೊ ಆನಿ ಗಂಗಮ್ಮಾ ಮ್ಹೊಣು ತಾಗೆಲಿ ಬಾಯ್ಲ ಆಶ್ಶಿಲಿ°ಚಿ. ತಾಂಕಾ ಏಕ ಸಾನ ಚೆಡ್ರು° ಆಶ್ಶಿಲೆ°.

ತಾನ್ನಿ ಏಕ ಮುಂಗುಸಾಕ ಪೊಶ್ಶಿಲೆ°. ಮುಂಗುಸು ತ್ಯಾ ಚೆಡ್ರಾ°ಕ ಕೆದನಾ°ಯಿ ಖೆಳಯತಾಲೊ.

ಏಕದಿವಸು ಗಂಗಣ್ಣಾ ಕಾಂಕಣ ವಿಕ್ಕು°ಕ ಪೆಂಟಾ° ಗೆಲ್ಲೊ. ಗಂಗಮ್ಮಾನ ವಾಸರೇ°ತು ಯೇವನು ಪಳಯತನಾ ಅಡ್ಸಳೀ°ತು ಕಾ°ಯಿ ಉದ್ದಾಕ ನಾಶ್ಶಿಲ್ಲೆ°.

ಚೆರ್ಡುಂ ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಂತು ನಿದ್ದಲಾಂ, ಮುಂಗುಸು ಪಾಳ್ಣ್ಯಾ ಪೊಂದಾಕ ನಿದ್ದಲಾ. ಉದ್ದಾಕ ಘೇವನು ವಗ್ಗಿಂ ಯೆತ್ತಾಂ ಮ್ಹೊಣು ತೀ ಫುಯದರ ಬಾಗಿಲ ತಾಂಡುನು ಸಾಂಕಳಿ ಶಿರಕಾನು ಕಳ್ಸೊ ಹಾಂಡಿರಿ ಧರನು ಚಮಕಲಿ.

ತೀಣೆ ತೆತಾಂ ಗೆಲ್ಲೆ ಸತಾನ ಮುಂಗುಸಾಕ ಜಾಗಿ ಆಯ್ಲಿ. ದೊಳೆ ಸೊಡತನಾ ತಾಕ್ಕಾ ಕಸಲಿ ಕೀ ಘಾಣಶೀ ಆಯಲಿ. ದೊಳೆ ಘಾಪ್ಪುಣು ಪಳಯಲ್ಯಾರಿ ಏಕು ಸರಪು ಹೇಡೆ ಫುಲ್ಲೊವನು ರಾಬಲಾ.

ಓಹ್! ಹೊ ಸರಪು ಬಿಣಿ ಚೆರ್ಡಾಕ ಚಾಬ್ಬುತ ಕೀಂ?!

ಮುಂಗುಸಾಕ ಆನಿ ಸರಪಾಕ ಕೆದನಾಂಯಿ ವ್ಯೆರ. ತಾಜ್ಜೆವಯ್ರಿ ಆತ್ತಾಂ ಮೊಗಾಚೆ ಚೆರ್ಡಾಕ ಬಿಣಿ ಸರಪು ಚಾಬ್ಬುತ ಕೀಂ ಮ್ಹೊಣು ಭಂಯ.

ಮುಂಗುಸು ರಪ್ಂನಿ ಸರಪಾಲೆ ಆಂಗಾರಿ ಉಡಲೊ. ಸರಪು ಸೊಡತವೆ? ತೊವಯಿ ಭುಸ್ ಕರನು ಆಯಲೊ. ದೊಗ್ಗಾಂಕಯಿ ಖೂಬ ಝುಟಾಪಟಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ಆಖೇರಿ ಮುಂಗುಸಾನ ಸರಪಾಕ ಜಿವ್ವಿ ಮಾರಲೆಂ!

ಥೊಡೇ ವೆಳಾನ ಉದ್ದಾಕ ಹಾಡುಂಕ ಗೆಲ್ಲೆಲಿ ಗಂಗಮ್ಮಾ ಆಯಲಿ. ಬಾಗಲಾ ಸಾಂಕಳೆ ಶಬ್ದು ಆಯಕುನು ಮುಂಗುಸು ಬಾಗಲಾ ಲಾಗ್ಗಿಂ ಆಯಲೊ. ಗಂಗಮ್ಮಾನ ಬಾಗಿಲ ಉದಾರೆಂ ಕರನು ಪಳಯತನಾ ಮುಂಗುಸು ರಾಬಲಾ. ತಾಗೆಲೆ ಮುಸಂಡಾಕ ಭರಿ ರಗತ ಲಾಗಲಾಂ!

"ಅಯ್ಯೊ! ಹ್ಯಾ ಪಾತಕಿ ಮುಂಗುಸಾನ ಮೆಗೆಲೆ ಚೆರ್ಡಾಕ ಖೆಲ್ಲೆಂ ಕಿ!?" ಅಶ್ಶಿಂ ಆಟೊನು ಗಂಗಮ್ಮಾಕ ಧಕ್ಕೊ ಲಾಗಲೊ. ಮಾಗ್ಶಿಂ ಮುಕಾರಿ ಪಳಯನಾಶಿಂ ಹಾಂಡೀವೆಲೊ ಕಳಸೋಚಿ ಮುಂಗಸಾ ಬೊಡಾರಿ ಧಾಡಾಯಲೊ. ಅಬ್ಬಾ! ತ್ಯಾಪೆಟ್ಟಾ ಮುಂಗುಸು ಹಾಪ್ಪೊಳು ಜಾವನು ಖಲಾಸ ಜಾಲ್ಲೆಂ!

ಗಂಗಮ್ಮಾ ಧಾಂವನು ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಲಾಗಿ ಆಯಲಿ. ಅರೇ! ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಂತು ಚೆರ್ಡುಂ ಥಂಡ ನಿದ್ದಲಾಂ. ಆನಿ ಪಾಳ್ಣ್ಯಾ ಪೊಂದಾಕ ಏಕು ಸರಪು ಮೋರನು ಪಡಲಾ!

"ಅಯ್ಯಯ್ಯೊ! ಹಾಂವೆಂ ಹೆಂ ಕಸಲೆಂ ಕೆಲ್ಲೆಂ?" ಗಂಗಮ್ಮಾಕ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಜಾಲ್ಲೊ. "ಮೆಗೆಲೆ ಚೆರ್ಡಾಲೊ ಜೀವು ರಾಕ್ಕಿಲ್ಯಾ ಮುಂಗುಸಾಕ ಹಾಂವೆಂ ವಿಚಾರನಾಶಿಂ ನಿರ್ದಯಿ ಜಾವನು ಮಾರಲೆಂಮೂ". ಗಂಗಮ್ಮಾ ಮುಂಗುಸಾ ಮಡ್ಯಾಲಾಗ್ಗಿ ಬೈಸುನು ಖಳ್ಳೆ ಕಾಣ್ಣು ರಡಲಿ. ಕಿತ್ಲೊ ಬೇಜಾರು ಭೊಗಲ್ಯಾರಿ ಇತ್ತೆಂ? ಮೆಲ್ಲಲೊ ಮುಂಗೂಸು ಜೀವ ಜಾತ್ತವೆ?

55. ಪೊಕ್ಕಳ ಭರಮ

ಏಕ ದಿವಸು ರಮೇಶು ಆಜ್ಞಾಥ್ಂಯಿ ಭಾಯ್ರುಸರಲೊ. ವಾಟೇರಿ ಏಕಿ ನ್ಹಂಯಿ ಮೆಳತಾಲಿ. ನ್ಹಂಯಿ ಪಾರ ಕರುಂಕ ರಮೇಶು ಏಕಿ ಹೊಡ್ಯೆರಿ ಬಸಲೊ. ಧೂಮಾ ಮ್ಹಳಲೊ ಗಾಂವಕಾರು ತೀ ಹೊಡಿ ಚಲಯತಾಲೊ.

ಹೋಡಿ ಮುಕಾರಿ ಗೆಲ್ಲಿ. ವತ್ತರಿ ಆಸ್ತನಾ ರಮೇಶು ಧೂಮಾಕಚಿ ನಿಯಾಳಲೊ. ಕುರಟಾಕ ಫರಕಟ ಆಂಗ್ಲೊ, ಕಿಟಿ ಕಿಟಿ ಕಾಡ್ಡಿ ಶೆ ಹಾತಪಾಯ, ಫಾಟ್ಟಿಂ ಗೆಲ್ಲಲೆಂ ಪೊಟ, ಹೆತಾಂ ತೆತಾಂ ಪಳಯನಾಶಿಂ ಹೋಡಿ ಚಲಯತಲ್ಯಾ ಧುಮಾಕ ಪಳವನು ಪ್ಯಾಂಟ್ ಬೂಟ್ ಘಾಲ್ಲಲೆ ರಮೆಶಾಕ ಹಾಕ್ಕಾ ಚಿಕ್ಕೆ ಚೆರೆ ಕರಯಾಂ ಮ್ಹೊಣು ದಿಸಲೆಂ.

"ಧೂಮಾ, ತೂಂ ಕಾಲೇಜಾಕ ಗೆಲ್ಲಾ ಕಿಂ?" ರಮೇಶಾನ ನಿಮ್ಗಿಲೆಂ. ಧೂಮಾಕ ಹಾಗೆಲೆಂ ಕುಸಂಗತನ ಕಳ್ಳಿ. "ನಾ ಧನ್ಯಾ, ಹಾಂವ ಇಸ್ಕೂಲಾ ತಾಂಯಿ ಸಮ ವಚನಿ. ಸಾನದಾಕುನು ಮಾಕ್ಕಾ ಹೋಡಿ ಚಲವಕಾ ಜಾಲ್ಲೆಂ," ಮ್ಹೊಣು ತಾಣೆ ಥಂಡಸಾಣೇರಿ ಜವಾಬ ದಿಲ್ಲಿ. "ಛಿ! ಛಿ! ಕಸಲೆಂ ರೆ ಧೂಮಾ. ಆತ್ತಾಂ ಕಾಲಾಕ ಶಿಕನಾ ನಾತ್ತಿಲೆಂ ಕೋಣ ಆಸ್ಸ?" ರಮೆಶಾನ ತಿರಸ್ಕಾರಾನ ಸಾಂಗಲೆಂ. ಧೂಮಾಲೆಂ ತೊಂಡ ಸಾನ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಪಾಪ!

"ತೂಂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮ್ಹೊಣು ಆಯಕಲಾಕೀಂ?". ರಮೇಶಾನ ಬೆಂಗೆ ಧರಲೆಂ. ಧೂಮಾನ "ನಾ ಧನ್ಯಾ ತಶ್ಶಿಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕಸಲೆಂ?" ಮ್ಹೊಣು ಮುಗ್ಧ ಜಾವನು ನಿಮ್ಗಿಲೆಂ.

ರಮೆಶಾನ ಉಮೇದೇರಿ ಆಪ್ಪಣ ಮಹಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಸೊ ಧೂಮಾಕ ಆಕಾಶು, ಚಂದ್ರು, ಮಂಗಳು, ಹೈಡ್ರೋಜನ್, ವೆಲೊಸಿಟಿ, ಹೀಲಿಯಂ, ಮ್ಹೊಣು ವಿವರಶಿಲೆಂ. ಧೂಮಾಕ ತೆಂ ಪೂರಾ ಸಮಜತವೆ? ತೊ ಗೊಂದಳ್ಯಾವರಿ ಜಾಲ್ಲೊ.

ಧೂಮಾಲೆ ತೊಂಡಾರಿ ಗೊಂದೊಳು ಪಳೊವನು ರಮೆಶಾಕ ಆನಿ ಯೆದೆಂ ನೆಶೆಂ ಮೆಳ್ಳೆಂ.

"ತುಕ್ಕಾ ಕಂಪ್ಯೂಟರ ಗೊತ್ತಾಸ್ಸಕಿಂ?" ರಮೆಶಾನ ಆನೇಕು ಬಾಣು ಮಾರಲೊ.

"ಮಾಕ್ಕಾ ಕಸಲೆಂಯಿ ಗೊತ್ತು ನಾ ಧನ್ಯಾ. ಹೀ ಹೊಡಿ ನ್ಹಂಯ್ಯು ಆಲ್ತಾನ ಪೆಲ್ತಾನ ಚಲೌನು ತುಗೆಲ್ಯಾ ಅಸಲೆ ವಿದ್ವಾಂಸಾಂಕ ಹೆಕಡೆ ತೆಕಡೆ ಹೊರನು ಹಾಂವ ಜೀವನ ಚಲಯತರಿ ಆಸ್ಸಿಂ. ಮಾಕ್ಕಾ ಇತ್ಯಾಕ ಧನ್ಯಾ ಕಂಪ್ಯುಟ್ರ?" ಧೂಮಾನ ತೊಂಡ ಸಾನ ಕರನು ಸಾಂಗಲೆಂ.

ಆಪಣ್ಯಾಕ ಧೂಮಾನ ವಿದ್ವಾಂಸು ಮ್ಹಳ್ಳೆಲೆಂ ಆಯಕುನು ರಮೇಶು ಫುಗ್ಗೊಸೊ ಫುಗಲೊ. ಹಾಗೆಲೆ ಯೆದ್ರಾಕ ಆನಿ ಯೆದಿ ಬಡಾಯಿ ಉಲ್ಲೊವಯಾಂ ಮ್ಹೊಣು ದಿಸಲೆಂ.

"ತುಕ್ಕಾ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಳ್ತಕಿ°?" ರಮೆಶಾನ ಆನೇಕು ಬಾಣು ಮಾರಲೊ. ಧೂಮಾನ ನಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ.

"ಕ್ಯಾಟ್, ಬ್ಯಾಟ್, ಮ್ಯಾಟ್, ರ್ಯಾಟ್, ಠಾಸ್‌ಠುಸ್, ಢಾಂ ಢೂಂ, ಲಂಗ್‌ಲಸ್ಕ್," ಕರತರಿ ರಮೇಶು ಇಂಗ್ಲೀಷ ಉಲ್ಲೊಚಾಕ ಲಾಗಲೊ. ಪಾಪ ಧೂಮಾಲೆ°! ತೊ ಭೀವನು ವಗ್ಗಿ° ವಗ್ಗಿ° ಹೊಡಿ ಚಲಾಚಾಕ ಲಾಗಲೊ. ಹಳೂ ಗೆಲ್ಯಾರಿ ಆನಿ ಕಸಲೆ° ಆಯಕುಕಾ ಜಾಯತಕಿ°?

ಅಶ್ಶಿ° ಧೂಮಾಕ ಚೆರೆ ಕರನು ಮುಕಾರಿ ವತ್ತರಿ ಆಸತನಾ 'ಬುಳು° ಬುಳು°' 'ಬುಳು° ಬುಳು°' ಶಬ್ದು ಆಯಲೊ. ಧೂಮಾನ ಕಾನ ಶೆಳಾಯಲೆ. ಹೊ! ಹೊಡೇಕ ಒಟ್ಟೊ ಜಾಲ್ಲಾ! ತಾಂತುದಾಕುನು ಉದ್ದಾಕ ಹೊಡಿಂತು ಭರತರಿ ಆಸ್ಸ. ಹಿ ಹೊಡಿ ಖಂಡಿತ ಬುಡತಾ! ಆತ್ತ° ಕಸ್ಸಲೆ° ಕರಚೆ°?

ಧೂಮಾನ ರಮೇಶಾಕ ನಿಮ್ಗಿಲೆ° "ಧನ್ಯಾ! ಹೊಡಿಕ ಒಟ್ಟೊ ಜಾಲ್ಲಾ! ಉದ್ದಾಕ ಭಿತ್ತರಿ ಯೆತ್ತರಿ ಆಸ್ಸ. ಹೋಡಿ ಬುಡತಾಕಿ° ಮ್ಹೊಣು ಮಾಕ್ಕಾ ಸಂಶಯು! ತುಕ್ಕಾ ಪೊ°ವಚಾಕ ಕಳ್ತಕಿ°?"

ತೆ° ಆಯಕುನು ರಮೇಶು ಭೀವುನು ನೀಳು ನೀಳು ಜಾಲ್ಲೊ. ತಾಕ್ಕಾ ಪೊ°ವಚಾಕ ಯೇನಾ! ಪರಮಾತ್ಮಾ! "ಅಯ್ಯೊ ಧೂಮಾ! ಮಾಕ್ಕಾ ಪೊ°ವಚಾಕ ಯೇನಾಮುರೇ!" ರಮೇಶಾನ ಕಡಕಡೆತರಿ ಸಾಂಗಲೆ°.

ಧೂಮಾನ ರಮೇಶಾಲೆ ಹಾತ್ತಾಕ ಧರಲೆ°. ಬುಳುಂಕನಿ ನ್ಹಂ°ಯಿ°ತು ಉಡಲೊ. ಪಳಯತ ಪಳಯತಾ° ಹೋಡಿ ಬುಡಲಿ. ಧೂಮಾ ಪೊ°ವತರಿ ರಮೆಶಾಕ ತಾಂಡುನು ಪೆಲ್ತಡಿ ಘೇವನು ಚಮಕಲೊ. ನ್ಹಂ°ಯಿಚೆ ದಾಂಡ್ಯಾರಿ ಪಾವನು ರಮೇಶು ಬಚಾವ್ ಜಾಲ್ಲೊ.

ರಮೆಶಾಲೆ° ತೊಂಡ ಬಾವನು ಚಿಪ್ಪುಟಾ ಯೆದ್ದೆ° ಜಾಲ್ಲೆ°. ಆಪಣ್ಯಾನ ಕಿತ್ಲೆ° ಚೆರೆ ಕೆಲ್ಯಾರಿಯಿ ಕೊಪ್ಪನಾಶಿ° ಆಪಣ್ಯಾಲೊ ಜೀವು ವಾಂಚಯಿಲ್ಯಾ ಧೂಮಾಲೆ ಮುಕಾರಿ ವಿಜ್ಞಾನ, ಇಂಗ್ಲೀಷ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ ಶಿಕ್ಕಿಲೊ ಆಪ್ಪಣ ಮಸ್ತ ಸಾನು ದಿಸಲೊ. ರಮೇಶಾಲಿ° ಶಿಪ್ಪಾರಸೆ ಶಿಂಗ° ಮೊಡಲಿ°ಚಿ.

56. ಸುಬ್ಬಣುಲೆ° ಸಾಹಸ

ಸುಬ್ಬಣು ಏಕು ಬುದ್ದೊಂತು ಚಲ್ಲೊ. ತೊ ಸ್ಕೂಲಾ°ತು ಎಕ್ಕಾ ಕ್ಲಾಸಾಂತು ಶಿಕತಾಲೊ. ತಾಗೆಲೆ ಘರಕಡೆ ದೊನಿ ಗಾಯ್ಯೊ ಆಶಿಲ್ಯೊ. ಸ್ಕೂಲಾ ದಾಕುನು ಯೆತ್ತರಿ ಗಾಯೆ°ಕ ತಣ ಖಾವೊಚೆ° ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸುಬ್ಬಣುಕ ಭಾರಿ ಪ್ರೀತಿ.

ಏಕದೀಸು ಸುಬ್ಬಣು ತರ್ನೆ° ತಣ ಹಾಡಚಾಕ ಹಾಡಿಕ ವತ್ತಾ. ಹಾಡಿಂತು ಸುಬ್ಬಣುಕ ದೊಗ ದೊಸ್ತ

ಆಶ್ಶಿಲಿ°. ಎಕಿ ಚಾನ್ನಿ, ಆನ್ಯೇಕಿ ಘೊಣಿ. ಸುಬ್ಬಣುನ ತಣ ಖುಂಟಿತನಾ ಚಾನ್ನಿ ಆನಿ ಘೊಣಿ ಥ°ಯಿ ಹಾಜಿರ ಜಾಲ್ಲಿಂತಿ. ಸುಬ್ಬುಣುನ ಚೊಗ್ಯಾ ಚಿಲ್ಲಾ°ತು ಹಾತು ಘಾಲನು ಎಕ್ಕೇಕ ಕೊಡಬಾಳೆ° ಕಾಣ್ಣು ತಾಂಕಾ ಖಾವಚಾಕ ದಿಲ್ಲೆ°. ತಾಂಕಾ ಖುಶಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ಕೊಡಬಾಳೆ° ಖಾವನು ಜಾತ್ತರಿ ತಾನ್ನಿ°ಯಿ ತಣ ಖುಂಟುಂಕ ಬಸಲಿ°ಚಿ.

ಸುಬ್ಬಣು ಚಾನ್ನಿ ಆನಿ ಘೊಣಿ ಉಲಯತರಿ ತಣ ಖುಂಟಿತನಾ ತಾಂಗೆಲೆ ಮಾತ್ಯಾ ವಯಲ್ಯಾನ ಏಕ ವಿಮಾನ ಶಬ್ದ ಕರನು ಗೆಲ್ಲೆ°. ಸುಬ್ಬಣು ವಿಮಾನ ಪಳೊವಚಾಕ ಧಾ°ವಲೊ. ಸುಬ್ಬಣುಲೆ ಮಾಗ್ಗಿ° ಪಿಟಿಪಿಟಿ ಕರುನು ಚಾನ್ನಿ, ಪಟಪಟ ಪಾಕ ಮಾರುನು ಘೊಣಿ ಗೆಲ್ಲಿಂತಿ.

"ಮಾಕ್ಕಾ ಪಾಕ ಆಶ್ಶಿಲೆ° ಜಾಲ್ಯಾರಿ! ವಾರೆ ವ್ಹಾ! ಹಾ°ವಯಿ ವಿಮಾನಾ ಮಾಗ್ಗಿ° ಉಬ್ಬುನು ವತ್ತಾ° ಆಶ್ಶಿಲೊ°," ಮ್ಹೊಣು ಸುಬ್ಬಣು ಲೆಕ್ತಾ. "ಘೊಣಿ! ತುಕ್ಕಾ ಕಿತ್ಲೆ° ಗಮ್ಮತ! ತುಕ್ಕಾ ಪಾಕ ಆಸ್ಸ! ಮಾಕ್ಕಾ ಆನಿ ಚಾನ್ಯೆಕ ನಾ ಮೂ. ಆಮ್ಕಾ°ಯಿ ತುಗೆಲ್ಯಾವರಿ ಆಕಾಶಾರಿ ಭೊ°ವಕಾ ಮ್ಹೊಣು ನಾ°ಕ ತಾ°ಯಿ ಆಶಿ ಆಸ್ಸ," ಮ್ಹಣ್ತಾ ಸುಬ್ಬಣು.

"ತಿತ್ಲೆ°ವೆ°? ಯೆಯ್ಯಾ! ಮೆಗೆಲೆ ಫಾಟ್ಟಿರಿ ಬೈಸಾಚಿ. ಹಾ°ವ ತುಮ್ಕಾ° ಹೊರನು ವಿಮಾನಾ°ತು ಬಸಯತಾ°. ಜಾಯತೇ° ಆಕಾಶಾರಿ ಭೊ°ವಾಚಿ," ಘೊಣಿ ಸಾಂಗತಾ.

ಸುಬ್ಬಣು ಆನಿ ಚಾನ್ನಿ ಘೊಣಿಲ್ಯಾ ಪಾಕ್ಕಾರಿ ಚಣು ಫಾಟ್ಟಿರಿ ಬಸತಾಚಿ. ಘೊಣಿ ಪಟಪಟ ಪಾಕ ಮಾರನು ವಯ್ರಿ ಉಬ್ಬುನು ವಚುನು ವಿವಾನಾಚೆ ಲಾಗ್ಗಿ° ಪಾವತಾ. ಆಪ್ಣಾಲೆ ಚೊಂಚಿನ ಸುರ್ವೇರಿ ಸುಬ್ಬಣುಕ, ತಾಜ್ಜೆ ಪರಾನ್ ಚಾನ್ಯೇಕ ವಿಮಾನಾ°ತು ದೆ°ವಯತಾ. ಘೊಣಿ ಪರತುನು ಹಾಡಿ ದಿಕ್ಕಾನ ಉಬ್ಬುನು ವತ್ತಾ.

ಸುಬ್ಬಣುಕ ಆನಿ ಚಾನ್ಯೆಕ ಖುಶಿ ವಯ್ರಿ ಖುಶಿ! ಚಾನ್ನಿ ಸಗಳೆ ವಿಮಾನ ಭೊ°ವತಾ. ಸುಬ್ಬಣು ವಿಮಾನಾಚೆ ಕಂಡಿಯೆ°ತುಲ್ಯಾನ ಆಕಾಶ, ಮೊಡ, ಮಾಡ್ಡೊ ಪೂರಾ ಪಳೊವನು ಗಿಡಗಿಡತಾ. ವಿಮಾನ ಏಕ ಗುಡ್ಯಾ ತೊಗ್ಗು ಹಳು ದೆ°ವತಾ.

ಸುಬ್ಬಣು ಆನಿ ಚಾನ್ನಿ ಹಾತ್ತಾ° ಹಾತು ಧರುನು ವಿಮಾನಾ° ದಾಕುನು ಭಾಯ್ರಿ ಯೆತ್ತಾಚಿ. ಲಾಗ್ಗಿಚ್ಯಾ ಹಾಡಿಕ ವಚುನು ಮಂಜೊಟಿ, ಗುಳಾಮಣಿ, ಮನ್ನಡಕ, ಗಜಗೊ, ಪೇರ ಚಾಂಪಡ, ಭೆಡಸ ಪೂರಾ ವೆಂಚುನು ಧರತಾಚಿ. ತಿತ್ಲೆ ಭಿತ್ತರಿ ತಾಂಕಾ° ವಿಮಾನಾಚೊ ಶಬ್ದು ಆಯಕಿ ಪಡತಾ. ತಾನ್ನಿ ಧಾ°ವುನು ವಚುನು ಪಾವಚೆ ಭಿತ್ತರಿ ವಿಮಾನ ಪಾರ!

"ಓ! ಆತ್ತಾ° ಕಸಲೆ ಕರಚೆ°?" ಮ್ಹೊಣು ಸುಬ್ಬಣು ಗಾಲ್ಲಾರಿ ಹಾತ ದವೊರನು ಬಸತಾ. ತೆದನಾ ಚಾನ್ನಿ, "ಸುಬ್ಬಣು, ಸಾಂಜ ಜಾಯ್ನಿ. ಆಮ್ಮಿ ಆನಿ ಥೊಡೊ ವೇಳು ಹಾಂಗಾ ಖೇಳಯಾ°," ಮ್ಹಣತಾ. ದೊಗ್ಗ°ಯಿ ಖೆಳತಾಚಿ.

ಖೆಳತನಾ ಚಾನ್ಯೆಕ ಏಕು ಆಂಬಡ್ಯಾಕಾತ್ತೊ ಮೆಳತಾ. ತ್ಯಾ ಕಾತ್ತ್ಯಾಕ ಸಾನ ದೊನಿ ಹಾತ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಸುಬ್ಬಣು ತೆ ಹಾತ ಹಾಲ್ಲೊನು "ಹಲೊ," ಮ್ಹಣತಾ. ಪಳಯ್ತು ಪಳಯ್ತುನಾ ತೊ ಹಾತು ಹೊಡು ಹೊಡು

ಜಾವುನು ಕಾತ್ಯಾ°ತುಲ್ಯಾನ ಏಕು ಹೋಡು ರಾಕ್ಷಸು, "ಹ್ಹಾ! ಹ್ಹಾ!ಹ್ಹಾ! ಹ್ಹಾ!" ಮ್ಹೊಣು ಹಾ°ಸತರಿ ಭಾಯ್ರಿ ಯೆತ್ತಾ.

ರಾಕ್ಷಸಾಲೆ ಹಾ°ಸಾಕ ತೂಫಾನ ಆಯಲ್ಯಾವರಿ ಜಾವುನು, ಸುಬ್ಬಣು ಆನಿ ಚಾನ್ನಿ ಉಸೊಳ್ನು ವಚುನು ರಾಕ್ಷಸಾಲ್ಯಾ ಮಾತ್ಯಾರಿ ಪಡತಾಚಿ. ದೊಗ್ಗ°ಯಿ ಭೀವನು ಬೆರೆ° ಕರನು ರಡತಾಚಿ.

ತೆದನಾ ರಾಕ್ಷಸು ಸಾಂಗತಾ, "ರೊಣಕ್ಕಾಚಿ ಪಿಲ್ಲಾ°ನೊ! ಹಾ°ವ ತುಮ್ಕಾ° ಕಾ°ಯಿ ಬಾದಾ ದೀನಾ! ಮೆಗೆಲೆ ಮಾತ್ಯಾಕ ಭರಲೇಲ್ಯೊ ಉವ್ವೊ ವೆಂಚುನು ಕಾಣ್ನು ದಿಯ್ಯಾಚಿ. ತುಮ್ಗೆಲೊ ಉಪಕಾರು ವಿಸರನಾ. ಹಾ°ವ ತುಮ್ಮಿ° ಸಾಂಗಿಲೆ° ಆಯಕತಾ°".

ರಾಕ್ಷಸಾಲೆ ಮಾತ್ಯಾಚೊ ಉವ್ವೊ ಕಾಣ್ನು ಸೊಡಲ್ಯಾರಿ ಮಾಗಿರಿ ತಾಗೆಲೆ ಮುಖಾಂತರಿ ಘರಕಡೆ ವಚುಯೇತ ಮ್ಹೊಣು ಆಲೋಚನ ಕರುನು ಬಾಬ್ಬಣು ಉವ್ವೊ ಕಾಡುಂಕ ಸಮ್ಮತ ಜಾತ್ತ.

ದೊಗ್ಗ°ಯಿ ರಾಕ್ಷಸಾಲೆ ಖಾಂದ್ಯಾರಿ ಬೈಸುನು ಉವ್ವೊ ವೆಂಚಿತಾಚಿ. ಎಕ್ಕೇಕಿ ಊವ ಕಾಡತನಾ ರಾಕ್ಷಸಾಲೊ ಎಕ್ಕೇಕು ಕೇಸು ತುಂಟತಾ. ಅರೆ! ಎಕ್ಕೇಕು ಕೇಸು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಎಕ್ಕೇಕಿ ಜಡಿ ಜಡಿ ಥೊರಿ ಥೊರಿ ಭಾಂಗ್ರಾ ಸರಿ! ಸುಬ್ಬಣು ಕೇಸು ಕಾಣು ಚೊಗ್ಯಾ ಚಿಲ್ಲಾ°ತು ಜಮಾ ಕರತಾ. ರಾಕ್ಷಸಾಲಿ ಊವ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕಾಳೆ ಕಾಳೆ ಟೊಣ್ಣೆ! ಸಾನ ಕುರ್ಲಟಿ ಯೆದ್ದೆ! ಘೊಣಿಕ ಖಾವಚಾಕ ದಿವುಯಾ° ಮ್ಹೊಣು ತೆವಯಿ ಕಾಣು ಸುಬ್ಬಣು ಚೊಗ್ಯಾ ಚಿಲ್ಲಾಂತು ಜಮಾ ಕರತಾ.

ಸುಬ್ಬಣುಲಿ° ದೊನಿ ಚಿಲ್ಲ°ಯಿ ಭರತಾಚಿ. ರಾಕ್ಷಸಾಲ್ಯಾ ಮಾತ್ಯಾ ಉವ್ವೊಯಿ ಪೂರಾ ಸರತಾ. ಬೊಡಾ ಕೇಸಯಿ ಪೂರಾ ವತ್ತಾ. ಬೋಡ ಲಾನ ಜಾತ್ತಾ. ರಾಕ್ಷಸಾಕ ಭಾರಿ ಖುಶಿ ಜಾತ್ತಾ.

ಸುಬ್ಬಣು, "ರಾಕ್ಷಸಾ, ತೂ° ಚಾಂಗು ನ್ಹವೇ°? ಗುಡ್ಡ್ಯಾ ಪೆಲ್ಯಾನ ಮೆಗೆಲೆ° ಘರ ಆಸ್ಸ. ಆಮ್ಕಾ° ಗುಡ್ಡೊ ದೆ°ವ್ವೊನು ಸೊಡಶಿವೆ?" ಮ್ಹೊಣು ನಿಮ್ಗಿತಾ. ರಾಕ್ಷಸು "ಜಾಯತ" ಮ್ಹಣತಾ ಆನಿ ಆಪಣ್ಯಾಲೊ ಹಾತು ನೀಟ ಸೊಣು ಗುಡ್ಯಾಕ ಲಾಯತಾ.

ಸುಬ್ಬಣು ಆನಿ ಚಾನ್ನಿ ರಾಕ್ಷಸಾಲೆ ಹಾತ್ತಾ ವಯ್ರಿ ಚಣು ಜಾರಬಂಡಿ ವಯಲ್ಯಾನ ನಿಸರಲ್ಯಾವರಿ 'ಝುಂ.....' ನಿ ನಿಸರನು ಗುಡ್ಯಾರಿ ದೆ°ವತಾಚಿ. ದೆ°ವುನು ಸುಬ್ಬಣು "ಟಾ, ಟಾ" ಮ್ಹೊಣು ಹಾತು ಹಾಲ್ಲಯತಾ. ತೊವಯಿ ಚಾನ್ನಿಯಿ ಘರಾದಿಕಾನ ವತ್ತಾಚಿ.

ಘರಾಚೆ ಮಾಯದರ ಜಗಲೇರಿ ಸುಬ್ಬಣುಲಿ ಆವಸು ಬೈಸುನು ಆಶ್ಶಿಲಿ. "ಖ°ಯಿ ಗೆಲ್ಲಲೊರೇ? ಚಿಲ್ಲಾ°ತು ಕಸಲೆ° ತೆ° ಫಳಫಳತಾ?" ಮ್ಹೊಣು ತೀ ನಿಮ್ಗಿತಾ.

ಸುಬ್ಬಣು ಚಿಲ್ಲಾ°ತುಲ್ಯಾನ ಭಾಂಗ್ರಾ ಕೇಸ ಕಾಣ್ನು ನೆಲಾರಿ ಘಾಲತಾ. "ಖಂಚೊ ಹ್ಯೊ ಭಾಂಗ್ರಾ ಸರ್ಯೊ! ಸಾಂಗರೆ ವಗ್ಗಿ°". ಆವಸು ಅನಪತ್ಯ ಕರತಾ. "ರಾಬ ಆಮಾ! ಹಾ°ವ ಸುರ್ವೇರಿ ಘೊಣಿಕ ಮೇಳನು

ಯೆತ್ತಾ°. ಮಾಗಿರಿ ಸಕ್ಕಡ ಸಾಂಗತಾ° ತುಕ್ಕಾ," ಮ್ಹೊಣು ಸುಬ್ಬಣು ಘೊಣಿಥ°ಯಿ ಧಾ°ವತಾ.

ಊವ್ವೆ ಟೋಣ್ಣೆ ಘೊಣಿಕ ದಿತ್ತಾ. ಘೊಣಿ ಕುಟುಸ್ ಕುಟುಸ್ ಕರನು ಚೊಂಚಿ ಮಾರನು ಟೋಣ್ಣೆ ಖಾತ್ತಾ. ತಿಕ್ಕಾ ಭಾರಿ ಖುಶಿ ಜಾತ್ತಾ.

ಸುಬ್ಬಣು ಘುರಕಡೆ ಧಾ°ವನು ವತ್ತಾ. ಆಮ್ಮಾಲೆ ಪಾಯಾರಿ ಬಸತಾ. ಆಮ್ಮಾಲೆ ಗಳ್ಯಾ ಭಾಂಬಾ ಹಾತಾ°ತು ಧರನು ಹಾಲ್ಲಯತರಿ ತಿಕ್ಕಾ ಸಕ್ಕಡ ಸಾಹಸ ಸಾಂಗತಾ.

57. ಲಲ್ಲಿ ಆನಿ ಕರಡಿ

ಏಕ ಗಾ°ವಾ°ತು° ಏಕಿ ಸಾನಿ ಚೆಲ್ಲಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ತಿಗ್ಗೆಲೆ° ನಾ°ವ ಲಲಿತಾ. ಲಲಿತಾಕ ಮೊಗಾನ ಲಲ್ಲಿ ಮ್ಹೊಣು ಆಪ್ಪೊಚೆ°. ತಿಕ್ಕಾ ಏಕಿ ಮಾಮಮಾ ಆಶ್ಶಿಲಿ.

ಲಲ್ಲಿಕ ಮಾಮಮಾನ ಕೆದನಾ°ಯಿ ರಾನ್ನಾ° ಪೆಟೊಚೆಂ. ರಾನ್ನಾ°ದಾಕುನು ಕಾರಂದ, ಬೊರ, ಭಿರಿಂಡ, ಜಾಂಬ, ಜಾಂಬುಳ ವೆಂಚುನು ಹಾಡೊಚೆ° ಆನಿ ತೆ° ಸಾಂತೆಕ ಹೊರನು ವಿಕಚೆ°.

ಏಕದಿವಸು ಮಾಮಮಾನ ಲಲ್ಲಿಕ ಭಿರಿಂಡ ಹಾಡುಂಕ ರಾನ್ನಾ° ಪೆಟಯಿಲಿ. ಲಲ್ಲಿ ಭಿರಿಂಡ ಸೊದ್ದಿತರಿ, ಸೊದ್ದಿತರಿ ರಾನ್ನಾ°ತು ಭಿತ್ತರಿ ಭಿತ್ತರಿ ಪಾವಲಿ. ವತ್ತಾ° ವತ್ತಾ° ತಿಕ್ಕಾ ವಾಟ ಚುಕಲಿ.

ತ್ಯಾ ರಾನ್ನಾ°ತು ಏಕಿ ಬಾಪ್ಪುಸು ಕರಡಿ, ಏಕಿ ಆವಸು ಕರಡಿ, ಆನಿ ಏಕಿ ಧೂವ ಕರಡಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ°ಚಿ. ಬಾಪ್ಪುಸು ಹೋಡು ಕರಡಿ, ಆವಸು ಹದಿ ಕರಡಿ, ಧೂವ ಸಾನಿ ಕರಡಿ.

ಕರಡ್ಯಾ°ನಿ ರಾನ್ನಾ°ತು° ಏಕ ಚಂದ ಘುರ ಬಾಂದಿಲಲೆ°. ತ್ಯಾ ಘುರಾಂತು ಏಕ ಹೊಡ ಕೂಡ, ಏಕ ಹದ ಕೂಡ, ಏಕ ಸಾನ ಕೂಡ. ಹೊಡ ಕರಡಿಕ ಹೊಡ ಕೂಡ. ಹದ ಕರಡಿಕ ಹದ ಕೂಡ, ಸಾನ ಕರಡಿಕ ಸಾನ ಕೂಡ.

ಕೂಡಾಂತು, ಹೊಡ ಕರಡಿಕ ಹೊಡು ಮಾಂಚೊ, ಹದ ಕರಡಿಕ ಹದು ಮಾಂಚೊ. ಸಾನ ಕರಡಿಕ ಸಾನು ಮಾಂಚೊ.

ಮಾಂಚಾರಿ ಹೊಡ ಕರಡಿಕ ಹೊಡ ಹಾಂತುಳ, ಹದ ಕರಡಿಕ ಹದ ಹಾಂತುಳ, ಸಾನ ಕರಡಿಕ ಸಾನ ಹಾಂತುಳ.

ತಾಂಗೆಲೆ ವಾಸರೇ°ತು ಹೊಡ ಕರಡಿಕ ಹೊಡ ವಾಟ್ಟೆ°, ಹದ ಕರಡಿಕ ಹದ ವಾಟ್ಟೆ°, ಸಾನ ಕರಡಿಕ ಸಾನ

ವಾಟ್ಟೆಂ. ಹೊಡ ಕರಡಿಕ ಹೊಡು ದೊಣ್ಣೊ, ಹದ ಕರಡಿಕ ಹದು ದೊಣ್ಣೊ, ಸಾನ ಕರಡಿಕ ಸಾನು ದೊಣ್ಣೊ.

ತ್ಯಾದಿವಸು ಸಾನ ಕರಡಿಲೊ ಜಾಯದೀಸು. ಆಮ್ಮಾ ಕರಡಿನ ದೂದಪಾಕು ಕೆಲ್ಲೊ. ತೀಣೆ ಹೊಡ ವಾಟ್ಯಾಂತು ಮಸ್ತು ದೂದಪಾಕು, ಹದ ವಾಟ್ಯಾಂತು ಹದ ದೂದಪಾಕು, ಸಾನ ವಾಟ್ಯಾಂತು ಥೊಡೊ ದೂದಪಾಕು ವಾಳ್ಳೊ.

ಸಾನ ಕರಡಿನ, ಹೊಡ ಕರಡಿಕ ಹೊಡ ದೊಣ್ಣ್ಯಾಂತು, ಹದ ಕರಡಿಕ ಹದ ದೊಣ್ಣ್ಯಾಂತು, ಆನಿ ಆಪಣ್ಯಾಕ ಸಾನ ದೊಣ್ಯಾಂತು ಪಿವಚಾ ಉದ್ದಾಕ ದವರಲೆಂ.

ತೆದನಾ ಬಾಪ್ಪುಸು ಕರಡಿನ ಸಾಂಗಲೆಂ, "ಆಜಿ ಜಾಯದೀಸು ನ್ಹಂವೇಂ? ಲಲ್ಲಿ ಗೊಡ್ಡಿ ಖಾವಚೆ ಫುಡೆ ದೆವಸ್ಥಾನಾ ವಚುನು ದೆವಾಕ ಪಾಂಯ ಪೊಣು ಯೇವಯಾಂ" ತಾನ್ನಿ ತಾಂಗೆಲೆ ವಾಟ್ಟೆಂ ಥಂಯಿ ಸೋಣು ದೆವಸ್ಥಾನಾಕ ಚಮಕಲಿಂಚಿ.

ಲಲ್ಲಿನ ವಾಟ ಚುಕ್ಕುನು ರಾನ್ನಾಂತು ಭೌಂವತರಿ ಯೆತ್ತನಾ ತಿಕ್ಕಾ ದೂರದಾಕುನು ಕರಡಿಲೆಂ ಘುರ ದಿಸಲೆಂ, ತಿಕ್ಕಾ ಚಮಕುನು, ಚಮಕುನು ಪಾಯ ವಾಂವ್ಟೆಲೆಲೆ. ತಾನ್ನೆನ ತಾಳೊ ಸುಕ್ಕಿಲೊ. ಪೊಟ್ಟಾ ಭೂಕಯಿ ಜಾಲ್ಲೆಲಿ.

"ಬಚಾವ್! ಹಾಂಗಾ ಕೊಣಾಲೆಂಕೀಂ ಘುರ ಆಸ್ಸ. ಹಾಂವ ಥಂಯಿ ವಚುನು ಯೆದೆಂ ಉದ್ದಾಕ ನಿಮ್ಗಿತಾ," ಮ್ಹಣಾಲಿ. ಆನಿ ಕರಡಿಲೆ ಘುರಾ ಆಯಲಿ.

ತೀಣೆ ಲಾಗ್ಗಿಂ ಯೆವನು ಪಳಯತನಾ ಘುರಾ ಬಾಗಿಲ ಉದಾರೆಂ ಆಶ್ಶಿಲೆಂ. ತೀ ಘುರಾಂ ಭಿತ್ತರಿ ಚಮಕಲಿ. "ಮ್ಹಾಂಯ್ಯೆಂ, ಮ್ಹಾಂಯ್ಯೆಂ, ಕೊಣಯಿ ಆಸ್ಸವೆ ಘುರಾಂತು?" ಮ್ಹೊಣು ನಿಮ್ಗಿಲೆಂ. ಜವಾಬ ಯೇನಿ. ತೀಣೆ ವಾಪಾಸ ನಿಮ್ಗಿಲೆಂ ಜವಾಬ ನಾ. ಹಾವಕಾವ ನಾ.

ಘುರಾಂತು ಕೊಣಯಿ ನಾ ದಿಸ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ತೀ ಶೀದಾ ಭಿತ್ತರಿ ವಾಸರೇಂತು ಚಮಕಲಿ. ವಾಸರೆಂತು ವಚುನು ಪಳಯತನಾ ಘುಮ ಘುಮ ಪರಂಬಳು ಯೆತ್ತಾ ತೀನಿಂ ವಾಟ್ಟ್ಯಾಂತುಯಿ ದೂದಪಾಕು ವಾಣು ದವರಲಾ. ತೀನಿ ದೊಣ್ಣ್ಯಾಂತು ಉದ್ದಾಕ ದವರಲಾಂ. ಲಲ್ಲಿಕ ತೆಂ ಪಳಯತನಾ ಜೋರು ಆಶಿ ಜಾಲ್ಲಿ.

ತೀಣೆ ಹೋಡ ವಾಟ್ಟೆಲೆಗಿ ವಚುನು ಹೋಡ ದೊಣ್ಣೊ ಉಬಾರುಂಕ ಪಳಯಲೊಂ. ತಿಜ್ಜಾನ ಜಾಯ್ನಿ. ಹದ ವಾಟ್ಟೆಲಾಗಿ ವಚುನು ಹದ ದೊಣ್ಣೊ ಉಬ್ಬಾರುಂಕ ಪಳಯಲೆಂ. ಊಹೂಂ. ಜಾಯ್ನಿ. ಸಾನ ವಾಟ್ಟೆಲಾಗಚೊ ಸಾನು ದೊಣ್ಣೊ ಊಬ್ಬಾರುಂಕ ಪಳಯಲೆಂ. ತೊ ಜಾಲ್ಲೊ. ತೀ ಗಟಗಟ ಪೂರಾ ಉದ್ದಾಕ ಪಿಲ್ಲಿ.

ತಿಕ್ಕಾ ಉದ್ದಾಕ ಪೀವನು 'ಅಯ್ಯಮ್ಮಾ' ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಯೆದೊ ದೂದಪಾಕು ಖಾವಯಾಂ ಮ್ಹೊಣುಂ ಹೊಡ ವಾಟ್ಟ್ಯಾಂತು ಬೊಟ ಘಾಲ್ಲೆಂ. "ಹಾಯ್ ಹಾಯ್! ಹೂನ ಹೂನ!" ಮ್ಹಣಾಲಿ.

ಹದ ವಾಟ್ಟ್ಯಾಂತು ಹಗೂರ ಹಾತು ಘಾಲ್ಲೊ. "ಹಾಯ್‌ಹಾಯ್! ಹೂನ ಹೂನ!" ಮ್ಹಣಾಲಿ.

ಸಾನ ವಾಟ್ಟ್ಯಾಂತು ಹಾತು ಘಾಲ್ಲೊ, ಮಸ್ತ ಹೂನ ನಾ. ತೀಣೆ ಲಾಯಕ ಕರನು ತಾಂತುಲೊ ದೂದಪಾಕು

ರುಚಿನ ಭುರಕಿಲೊ.

ತಿಕ್ಕಾ ಪೊಟ ಭರಿ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಕುರ್ಸ್ವಣಿ ಆಯಲಿ. ಭಾಯ್ರಿ ಯೇವನು ಹೊಡ ಕುಡಾಂತುಲೆ ಹೊಡ ಮಾಂಚಾರಿ ಚಡಲಿ. ಹೊಡ ಹಾಂತಲಾರಿ ನಿದ್ದಲಿ "ಯಬ್ಬಾ! ಹೇಂ ಹಾಂತುಳ ಮಾಕ್ಕಾ ಲಾಯಕ ಜಾಯ್ನಾಂ" ಮ್ಹಣಾಲಿ ಆನಿ ಸಕಲ ದೆಂವಲಿ.

ಹದ ಕುಡಾಂತುಲೆ ಹದ ಮಾಂಚಾರಿ ಚಡಲಿ. ಹಾಂತಲಾರಿ ನಿದ್ದಲಿ. "ಯಬ್ಬಾ! ಹೆಂವೆಂಯಿ ಹಾಂತುಳ ಮಾಕ್ಕಾ ಲಾಯಕ ಜಾಯ್ನಾ." ಮ್ಹಣಾಲಿ ಆನಿ ಸಕಲ ದೆಂವಲಿ.

ಸಾನ ಕುಡಾಂತುಲೆ ಸಾನ ಮಾಂಚಾರಿ ಚಡಲಿ. ಸಾನ ಹಾಂತಲಾರಿ ನಿದ್ದಲಿ. "ಹೆಂ ಹಾಂತುಳ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಲಾಯಕ ಆಸ್ಸ!" ಮ್ಹಣಾಲಿ. ತಿಕ್ಕಾ ಗಟ್ಟಿ ನೀದ ಪಡಲಿ.

ಥೊಡೆ ವೇಳಾನ ದೆವಸ್ಥಾನಾಕ ಚಮ್ಕುಲೆಲ್ಯೊ ಕರಡ್ಯೊ ಆಯಲ್ಯೊಚಿ. ಯೇವನು ಹಾತು ಪಾಯು ಧೂವನು ದೂದಪಾಕು ಖಾವಯಾಂ ಮ್ಹೊಣು, ತಾನ್ನಿ ವಾಸರೇಂತು ಚಮಕಲೀಂಚಿ.

ಹೊಡ ಕರಡಿನ ವಾಟ್ಟೆಂ ಪಳೊವನು "ಮೆಗೆಲೆ ವಾಟ್ಯಾಂತು ಕೊಣೆ ತೆಂ ಬೋಟ ಘಾಲ್ಲಾಂ?" ಮ್ಹೊಣು ಹೋಡ ಸ್ವರಾನ ನಿಮ್ಗಿಲೆಂ.

ಹದ ಕರಡಿನಯಿ, "ಮೆಗೆಲೆಯಿ ವಾಟ್ಯಾಂತು ಕೊಣೆ ತೆಂ ಬೊಟ ಘಾಲ್ಲಾಂ?" ಮ್ಹೊಣು ಹದ ಸ್ವರಾನ ನಿಮ್ಗಿಲೆಂ.

"ಅಯ್ಯೊ! ಮೆಗ್ಗೆಲೆ ವಾಟ್ಟೆಂತುಲೊ ದೂದ ಪಾಕು ಕೊಣೆಕಿಂ ಖೆಲ್ಲಾ!" ಮ್ಹೋಣು ಸಾನಿ ಕರಡಿ ಸಾನ ಸ್ವರಾರಿ ರಡಲಿ.

ಕೋಣ ಆಯಿಲೆಂ ಆಬಾ ಪಳೊವಯಾಂ ಮ್ಹೋಣು ತಾನ್ನಿ ವಾಸರೆಂತು ದಾಕುನು ಭಾಯ್ರಿ ಆಯಿಲೀಂಚಿ. ಭಾಯ್ರಿ ಯೇವನು ಪಳಯತನಾ ಹೊಡ ಕರಡಿನ "ಮೆಗೆಲೆ ಹಾಂತಲಾರಿ ಕೊಣಕಿಂ ನಿದ್ದೋನು ಉಟಾಯಲಾಂ!" ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ.

ಹದ ಕರಡಿನ "ಮೆಗ್ಗೆಲೆಯಿ ಹಾಂತಲಾರಿ ಕೊಣಕಿಂ ನಿದ್ದೋನು ಉಟಾಯಲಾಂ!" ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ.

"ಅಯ್ಯೊ! ಮೆಗೆಲೆ ಹಾಂತಲಾರಿ ಕೊಣಕಿಂ ನಿದ್ದಲಾಂ!" ಮ್ಹೋಣು ಸಾನ ಕರಡಿನ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ.

ಹೊಡಿ ಕರಡಿ ಆನಿ ಹದ ಕರಡಿ ಕರನು ಸಾನ ಕರಡಿಲೆ ಮಾಂಚಾಲೆ ಆಯಿಲಿಂಚಿ. ಪಳಯತನಾ ಏಕಿ ಗೊಂಡಿ ಚೆಲ್ಲಿ ನಿದ್ದೋನು ಘೊರೆಂತಾ.

ತೀ ಚಂದಿ, ಚಂದಿ, ಗೊಂಡಿ ಗೊಂಡಿ ಬೊಮ್ಮೆಶೀಂ ತಾಂಕಾಂ ದಿಸಲಿ. ತಾಂಕಾಂ ತಿಗೆಲೆ ವಯಿರಿ ಮೊಗು ಆಯಲೊ.

ಸಾನ ಕರಡಿನ ಸಾಂಗಲೆ°, "ಆಮಾ ತೀಣೆ ಮೆಗೆಲೆ ವಾಟ್ಯಾ°ತುಲಿ ಗೊಡ್ಡಿ ಖೆಲ್ಯಾರಿ ಹೊಡ ನಾ. ಮೆಗೆಲೆ ಮಾಂಚಾರಿ ನಿದ್ದಲ್ಯಾರಿ ಹೊಡ ನಾ"

ತಿತ್ಲೆ ಭಿತ್ತರಿ ಲಲ್ಲಿ ಜಾಗಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ದೋಳೆ ಸೊಡತನಾ ಎದ್ರಾಕ ತೀನಿ ಕರಡ್ಯೊ! ತಿಕ್ಕಾ ಭ°ಯ ಕೆಲ್ಲೆ°.

ಆವ್ವು ಕರಡಿನ ಲಲ್ಲಿಕ "ತೂ° ಕೋಣ? ಖ°ಯಿದಾಕುನು ಆಯಿಲಿ? ಹಾಂಗಾ ಕಶ್ಶಿ° ಆಯಲಿ?" ಮ್ಹೋಣು ನಿಮ್ಗಿಲೆ°.

"ಹಾ°ವ ಲಲ್ಲಿ. ಭಿರಿಂಡ ಸೊದ್ದು°ಕ ರಾನ್ನಾ° ಯೇವನು ಮಾಕ್ಕಾ ವಾಟ ಚುಕಲಿ." ಮ್ಹೋಣು ಲಲ್ಲಿನ ಜವಾಬ ದಿಲ್ಲಿ.

ತೆದನಾ ಸಾನ ಕರಡಿನ ಸಾಂಗಲೆ°,"ಲಲ್ಲಿ ಲಲ್ಲಿ! ತೂ° ಆನ್ನೀ ಹಾಂಗಾಚಿ ರಾಬ. ಹಾ°ವಯಿ° ತೂ°ವಯಿ° ಖೇಳಯಾ°. ಮೆಗೆಲೇಚಿ ವಾಟ್ಯಾ°ತು ಜೆವಯಾ°. ಮೆಗೆಲೇಚಿ ಮಾಂಚಾರಿ ನಿದ್ದೊಯಾ°."

ಬಾಪ್ಪುಸು ಕರಡಿನ ಸಾಂಗಲೆ°, "ಲಲ್ಲಿನ ಹಾಂಗಾಚಿ ರಾಬಲ್ಯಾರಿ ತಿಗೆಲಿ ಮಾಮಮಾಕ ಹುಸ್ಕೊ ಜಾಯನಾ°ವೆ? ಮಾಮಮಾ ರಡತಲಿ ನ್ಹ°ವೇ? ತಿಕ್ಕಾ ಆಮ್ಮಿ ತಿಗೆಲೆ ಘುರಾಲಾಗ್ಗಿ° ಹೊರನು ಸೊಡಯಾ°"

ಲಲ್ಲಿ ಭಾಯ್ರು ಸರಲಿ. ಸಾನಿ ಕರಡಿ ತೀಣಂ ವತ್ತನಾ ಖಳ್ಯೆಕಾಣು ರಡಲಿ "ರೋಣಾಕಾ ಕರಡಿ, ಹಾ°ವ ಆನಿ ತ್ರಾತ್ರಾವಳಿ ಹಾಂಗಾ ಯೆತ್ರಾ°." ಮ್ಹೋಣು ಲಲ್ಲಿನ ಕರಡಿಕ ಸಮಾಧಾನ ಸಾಂಗಲೆ°.

ಹೊಡ ಕರಡಿನ ಲಲ್ಲಿಕ ಆಪಣ್ಯಾಲ್ಯಾ ಖಾಂದ್ಯಾರಿ ಬಸಯಲಿ. ಆನಿ ತಿಕ್ಕಾ ಮಾಮಮಾಲೆ ಘುರಾಲಾಗ್ಗಿ° ಹಾಣು ಸೋಣು ಚಮಕಲಿ. ಲಲ್ಲಿ ಮಾಮಮಾಲೆ ಘುರಾ° ಭಿತ್ತರಿ ಧಾ°ವಲಿ.

58. ಧ್ರುವು

ಪ್ರಾಕಾಂತು ಉತ್ತಾನಪಾದು ಮ್ಹೋಣ್ಚು ಏಕು ರಾಯು ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತಾಕ್ಕಾ ದೊಗ್ಯೊ ಬಾಯ್ಲೊ ಹೊಳ್ಳೆಲೆ° ನಾ°ವ ಸುನೀತ್ರಿ. ಧಾಕ್ಟೆಲೆ° ನಾ°ವ ಸುರುಚಿ. ಸುನೀತಿಕ ಏಕು ಪೂತು; ಸುರುಚಿಕಯಿ ಏಕು ಪೂತು. ಸುನೀತಿಲೊ ಪೂತು ಧ್ರುವು. ಸುರುಚಿಲೊ ಪೂತು ಉತ್ತಮು.

ಸುನೀತಿ ಭಾರಿ ಚಾಂಗಿ. ಸುರುಚಿ ಮಹಾ ಛಾಂಡಾಳಿ. ರಾಯಾಕ ಸುನೀತಿ ಪಶಿ° ಸುರುಚಿ ಚೇರಿ ಚಿಕೆ ಚಡಿ ಮಾಯಾ. ಸುರುಚಿನ ಸಾಂಗಿಲೆ° ಆಯಕತಾಲೊ ತೊ. ಸುರುಚಿಕ ಮಸ್ತಿ ದುರಾಶಾ. ಧ್ರುವಾನ ಮುಕಾರ್ಸುನು ರಾಯು ಜಾವಚಾಕ ನಜ್ಜ. ಉತ್ತಮಾನ ರಾಯು ಜಾವ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣು ಕಾಂಕ್ಷಿ.

ತೀಣೆ ರಾಯಾಲಾಗಿ ಸಾಂಗುನು ಸುನೀತಿಕ ಆನಿ ಧ್ರುವಾಕ ಗಾಂವಚೆ ಭಾಯ್ರಿ ಘುರ ಕರನು ರಾಬ್ಬಯಿಲೆಂ. ತಾನ್ನಿ ರಾಯಾಕ ಮೆಳಚೆ ತಶ್ಶಿಂ ನಾ, ಉಲ್ಲೋಚೆ ತಶ್ಶಿಂ ನಾ. ರಾಯನ ತಾಂಗೆಥಂಯಿ ವಚ್ಚೆ ತಶ್ಶಿಂ ನಾ. ಅಶ್ಶಿಂ ಪೂರಾ ನಿರ್ಬಂಧ ತೀಣೆ ಘಾಲ್ಲೆ. ಉತ್ತಾನಪಾದು ಬಾಯ್ಲೆಚೇರಿ ಕುರ್ಡೆ ಮೊಗಾನ ತಿಗೆಲೆಂ ಉತ್ತರ ಪೂರಾ ಆಯಕತಾಶಿಲೊ.

ಧ್ರುವಾಕ ಏಕ ದಿವಸು ಬಾಪ್ಪುಸು ಮಸ್ತ ಆಟವಲೊ. ಬಾಪಸೂಕ ಭೆಟ್ಟುನು ಯೆತ್ತಾಂ ಮ್ಹೊಣು ಶೀದಾ ರಾವಳಾರಾಕ ಆಯಲೊ. ಮಾವಶೆಲೆಂ ಕೊಡಪಣ ತಾಕ್ಕಾ ಕಳತಾವೆ?

ರಾವಳಾರಾಕ, ಯೆತ್ತನಾಂ ಬಾಪ್ಪುಸು ಪಾಟ್ಟಾರಿ ಬಸಲಾ. ಮಾಂಡ್ಯೇರಿ ಉತ್ತಮು ಬಸಲಾ. ಮಾವಶಿ ಲಾಗ್ಗಿಂ ಬಸಲ್ಯಾ. ಬಾಪ್ಪುಸು ಉತ್ತಮಾಕ ಮೋಗು ಕರತರಿ ಆಸ್ಸ. ಹೆಂ ಪಳವನು ಧ್ರುವಾಲೆಂ ತೋಂಡ ಸಾನ ಜಾಲ್ಲೆಂ. "ಹಾಂವಯಿ ಆನ್ನಾಲೆ ಪಾಯ್ಯಾರಿ ಬಸತಾಂ. ಮಾಕಾಯಿ ಮೋಗು ಕರತಲೊ," ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕಲೆಂ. ಆನಿ "ಆನಾ...." ಮ್ಹೊಣು ಆಪ್ಪಯತರಿ ಧಾಂವನು ವಚುನು ಬಾಪಸುಲ್ಯಾ ಆನಿಏಕ ಮಾಂಡ್ಯೇರಿ ಬಸಲೊ. ಧ್ರುವಾಕ ಪಳವನು ಉತ್ತಾನಪಾದಾಕಯಿ ಖುಶೀ ಜಾಲ್ಲಿ. ತಾಣೆ ಧ್ರುವಾಕ ಪೊಟೊನು ಧರಲೊ.

ಧ್ರುವಾಕ ಉತ್ತಾನಪಾದಾನ ಮೋಗು ಕರಚೆಂ ಪಳಯತನಾ ಸುರುಚಿಕ ಪೊಟ್ಟಾಂತು ಜಾಳ ಖತಖತೆಲೆ. ರಾಯಾಕ ಬಿಣೆ ಧ್ರುವು ಲಾಗ್ಗಿಂ ಜಾಲ್ಯಾರಿ?

"ಏಯ್! ದೇಂವ ಸಕಲ. ತೂಂವೆಂ ಆನ್ನಾಲೆ ಪಾಯ್ಯಾರಿ ಬೈಸುಂಕ ನಜ್ಜ." ಸುರುಚಿನ ತಾಳೊ ಕಾಡಲೊ. ತಿಗೆಲೆ ತಾಳ್ಯಾಕ ಧ್ರುವಾನ ಏಕವಳಾ ಆಂಗ ಕಾಡಲೆಂ. ಬಾಪಸುಕ ಆನಿಕಯಿ ಗಟ್ಟಿ ಧರನು, "ಇತ್ಯಾಕ! ಪಾಚ್ಚೆ?" ಮ್ಹೊಣು ಆಶ್ಚರ್ಯಾನ ನಿಮ್ಗಿಲೆಂ.

"ಇತ್ಯಾಕ! ಮಾಕ್ಕಾ ಪ್ರಶ್ನೊ ಘಾಲತವೆ? ತುಕ್ಕಾ ಆನ್ನಾಲೆ ಪಾಯ್ಯಾರಿ ಬೊಸ್ಚಿ ಯೊಗಿತಿ ನಾ. ತೂಂ ಮೆಗೆಲೆ ಪೊಟ್ಟಾಂದಾಕುನು ಜನ್ಮಾ ಯೇನಿ ಪಳೆ, ತ್ಯಾ ದೆಕುನು." ಸುರುಚಿನ ಕೊಪಾನ ಆಗ್ರ ಜಾವನು ಸಾಂಗಲೆಂ. ಆನಿ ಸರಸರಿ ಧ್ರುವಾಕ ರಾಯಾಲೆ ಪಾಯಾ ವಯಲ್ಯಾನ ತಾಂಡುನು ಲಕವನು ಪಡಲೆಂ.

"ಅಯ್ಯೊ..... ಆಮ್ಮಾ.....," ಮ್ಹಣತರಿ ಧ್ರುವು ತೆತಾಂ ವಚುನು ಪಡಲೊ. ಉತ್ತಾನಪಾದಾಕ ಹೆಂ ಪಳವಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾಶಿಂ ತಾಣೆ ದೊಳೆ ಗಟ್ಟಿ ಧಾಂಪಲೆ.

ಧ್ರುವಾಕ ಭಾರಿ ನಾಲಿಶ ಜಾಲ್ಲಿ. ಬಾಪಸುನ ಆಪಣ್ಯಾಕ ಸಾಂಭಾಳ್ಳಿ ಮ್ಹೊಣು ಬೇಜಾರುಯಿ ಜಾಲ್ಲೊ. ಥಂಯಿದಾಕುನು ರಡತರಿ ಘುರಕಡೆ ಧಾಂವಲೊ.

ಧ್ರುವಾನ ಖಳಶೆ ಕಾಣ್ಣು ರಡತರಿ ಆವಸುಕ ಸಕ್ಕಡ ಸಾಂಗಲೆಂ. "ಆಮ್ಮಾ! ಹಾಂವೆಂ ಇತ್ಯಾಕ ಆಮಾ ಆನ್ನಾಲೆ ಪಾಯ್ಯಾರಿ ಬೊಸಚಾಕ ನಜ್ಜ? ಪಾಚ್ಚೆನ ಇತ್ಯಾಕ ಆಮಾ ಮಾಕ್ಕಾ ಲಕಯಲೆಂ? ಯೊಗಿತಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕಸಲೆಂ ಆಮಾ?"

ತೆಂ ಆಯಕುನು ಸುನೀತಿಕ ಪೊಟ ಲಾಸಲೆಂ. "ಯೆದ್ದೆ ಸಾನ ಚೆರ್ಡಾಕ ಲಕೊವಚೆಂವೇಂ? ಮೆಜ್ಜೆರಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಜಾಳ ಮೆಗೆಲೆ ಚೆರ್ಡಾಚೇರಿ ಇತ್ಯಾಕ ಆಬಾ ಕಾಡಲೆ?" ಮ್ಹೊಣು ತಿಕ್ಕಾ ಬೇಜಾರು ಜಾಲ್ಲೊ. ಮಸ್ತ ಅಸಹಾಯ ಭೊಗಲಿ. ಧ್ರುವಾಕ ಪೊಟೊನು ಧರನು, "ಪುತಾ, ತುಂವೆಂ ದೇವಾಲಾಗ್ಗಿಂಚಿ ನ್ಯಾಯು ನಿಮ್ಗುಕಾ. ದೇವಾಕ ಮಾತ್ರ ತುಗೆಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆಂಕ ಉತ್ತರ ಗೊತ್ತು," ಮ್ಹೊಣು ದಳದಳಿ ರಡಲಿ.

ಧ್ರುವಾನ ತೇಂಚಿ ಗಟ್ಟಿ ಧರಲೆಂ. "ಹಾಂವ ಆತ್ತಂಚಿ ದೇವಾಲ್ಯಾ ವಚುನು ನಿಮ್ಗಿತಲೊಂ" ಮ್ಹೊಣು ತಾಣೆ ಹಟ ಸುರು ಕೆಲ್ಲೆಂ. "ನಾ ಪುತಾ! ದೇವಾಲಾಗ್ಗಿ ಕೊಣಾಕಯಿ ವಚುಂಕ ಜಾಯ್ನಾ. ಭಕ್ತೀರಿ ದೇವಾ ಮ್ಹೊಣು ಆಪ್ಪಯಲ್ಯಾರಿ ತೊ ಆಮ್ಮಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಡೆನ ಯೇವನು ಆಮ್ಕಾಂ ಪಾವತಾ." ಸುರುಚಿನ ತಾಗೆಲೆ ಹಟ ವಿಸರಾವಚಾಕ ಸಾಂಗಲೆಂ.

"ಹಾಂವ ರಾನ್ನಾಕ ವತ್ತಲೊಂಚಿ. ತಪಶ್ಶ ಕರನು ದೇವಾಕ ಆಪ್ಪಯತಲೊಂಚಿ" ಧ್ರುವಾನ ಗಟ್ಟಿ ನಿರ್ಧಾರಾರಿ ಸಾಂಗಲೆಂ. ಸುನೀತಿ ತಾಗೆಲ್ಯಾ ಹಟಾ ಎದರಾಕ ಸೊಲವಲಿ. "ದೇವಾ! ಮೆಗೆಲೆ ಚೆರ್ಡಾಕ ರಾಕ!" ಮ್ಹೊಣು ತೀಣೆಂ ದೇವಾಲ್ಯಾ ಮಾಗಲೆಂ. ಧ್ರುವು ರಾನ್ನಾಕ ಚಮಕಲೊ.

ರಾನ್ನಾಂತು ಧ್ರುವಾನ "ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ" ಮ್ಹಣತರಿ ಅಖಂಡ ತಪಶ್ಶ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ವಾರೆಂ, ಪಾವ್ಸು, ವತ, ಶೀಂ, ಮೃಗಂ, ಪಕ್ಷಿ ಖಂಚಾಕಯಿ ಭೀನಾತ್ತಿಲೆಂ ಧ್ರುವಾಲೆಂ ತಪಶ್ಶ ಚಲಲೆಂ. ಆಖೇರಿ ದೇವು ತಾಕ್ಕಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಜಾಲ್ಲೊ!

ದೇವಾನ ಧ್ರುವಾಲೆಂ ಮಾತ್ತೆಂ ಪರಶಿಲೆಂ. ಧ್ರುವಾನ ದೊಳೆ ಸೊಡಲೆ. ದೇವಾಕ ಪಳಯಿಲೊ ಆನಂದು ಭೊರನು ಯೇವನು ತಾಕ್ಕಾ ಉಲ್ಲವಚಾಕ ಜಾಯನಿ. ದೇವಾಲೆ ಪಾಯ್ಯಾರಿ ಮಾತ್ತೆಂ ದವರಲೆಂ. ಧ್ರುವಾಕ ಆನು, ಆಮ್ಮಾ, ಪಾಚ್ಚಿ, ಸಕ್ಕಡ ವಿಸರಲೆಂ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ದೇವಾಕ ಕಳನಾ ನಾತ್ತಿಲೆಂ ಕಸಲೆಂ ಆಸ್ಸ?

"ಧ್ರುವಾ! ಉಟ್ಟ ಚೆರ್ಡಾ! ತುಗೆಲಿ ಭಕ್ತಿ ಮಾಕ್ಕಾ ಭಾಳ್ಳಿ. ಉಟ್ಟಾ! ತುಗೆಲೆ ಆಮ್ಮಾಕ ಘೇವನು ಆನ್ನಾಲ್ಯಾಗಿ ವಸ. ಮುಕಾರ್ಸುನು ಆನ್ನಾಲೆ ರಾಜ್ಯಾಕ ತೂಂಚಿ ರಾಯು ಜಾತ್ತಲೊ. ರಾಯು ಜಾವನು ಭೂಂಯಿಚ್ಯೇರಿ ನಾಂವ ಪಾವತಲೊ. ತುಗೆಲೆ ಅಂತ್ಯ ಜಾತ್ತರಿ ತೂಂ ಸಕ್ಕಡಾಂ ಪಶಿ ಎತ್ತರ ಸ್ಥಾನಾರಿ ಆಸತಲೊ," ಮ್ಹೊಣು ದೇವಾನ ತಾಕ್ಕಾ ವರ ದಿಲ್ಲೊ. ದೇವು ಅದೃಶ್ಶ ಜಾಲ್ಲೊ.

ಧ್ರುವು ಸಂತೋಷಾನ ವಾಪಾಸ ಆಯಲೊ. ಪೂತು ರಾನ್ನಾಂ ಗೆಲ್ಲೊ ಮ್ಹೊಣು ಖಂತಿಯೇರಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಆವಸುಕ ಸಮಾಧಾನ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ತಿಕ್ಕಾ ಘೇವನು ರಾವಳಾರಾಕ ಆಯಲೊ. ಉತ್ತನಪಾದುಯಿ ಸುರುಚಿಯಿ ತ್ಯಾವಳಾ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಾನಿ ಪರಿವರ್ತನ ಜಾಲ್ಲೆಲಿಂಚಿ. ತಾನ್ನಿ ಸಂತೋಷಾರಿ ಧ್ರುವಾಕ ಆನಿ ಸುನೀತಿಕ ಯೇವ್ಕಾರು ದಿಲ್ಲೊ.

ಕ್ರಮೇಣ ಧ್ರುವು ರಾಯು ಜಾಲ್ಲೊ. ಚಾಂಗುರಾಯು ಮ್ಹೊಣು ಕೀರ್ತಿವಾನು ಜಾಲ್ಲೊ. ಮ್ಹಾಂತಾರೊ ಜಾವನು ಮರತರಿ ದೇವಾನ ವರು ದಿಲ್ಲ್ಯಾವರಿ ಆಕಾಶಾರಿ 'ಧ್ರುವ ನಕ್ಷತ್ರ' ಜಾಲ್ಲೊ. ಅತೀ ಎತ್ತರ ಜಾಗ್ಯಾರಿ

ಬೈಸುನು ಧ್ರುವು ಆಜಿಕಯಿ ಆಮಕಾ॰ ದಿಸತಾ.

(ಮಾಂಡ್ಯೇರಿ - ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ)
(ಖಂತಿ - ಚಿಂತೆ)
(ಯೆವ್ಕಾರು - ಸ್ವಾಗತ)

59. ಪುಣ್ಯ ಕೋಟಿ

ಏಕ ಸಾನ ಗಾ॰ವಾ॰ತು ಕಾಳಿಂಗ ನಾ॰ವಾಚೊ ಏಕು ಗವಳಿ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತಾಗೆಲ್ಯಾಗಿ ಮಸ್ತಿ ಗಾಯ್ಯೊ. ಗಂಗಾ, ಗೌರಿ, ತುಂಗಾ, ಭದ್ರಾ, ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ, ಕಾಮಧೇನು ಅಶ್ಶಿ॰ ತಾಗೆಲಿ॰ ಚಂದ ನಾ॰ವ್ಪ॰. ತಾಣೆ ಕೆದನಾ॰ಯಿ ಸಕಾಣಿ ಗಾಯ್ಯೆ॰ಕ ಗುಡ್ಯಾರಿ ತಣ ಚರೊನು ಸಾಂಜೆ ಆಂಬುಣು ವಾಪಾಸ ಕೊಡ್ಯಾ॰ ಹಾಡಚೆ॰.

ಏಕ ದಿವಸು ಗಾಯ್ಯೆ॰ಕ ಗುಡ್ಯಾರಿ ಸೋಣು ಕಾಳಿಂಗು ಗಾ॰ವಾಕ ಭಾಯ್ರು ಸರಲೊ. ವತ್ತನಾ ಗಾಯ್ಯೆ॰ಕ ಆಪ್ಪೊನು "ಗಂಗೆ....ಗೌರಿ.... ಆಜಿ ಸಾಂಜೆ ಹಾ॰ವ ತುಮ್ಕಾ॰ ಆಪ್ಪೊಚಾಕ ಯೇನಾ. ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ, ಹಾಂಕಾ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ತಿಳಸಣ ಭಿತ್ತರಿ ಕೊಡ್ಯಾ॰ ಪಾವೋಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತುಕ್ಕಾ. ಕಾಳೋಕು ಕರನಾಕ್ಕಾ. ಜಾಗೃತಿ," ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗಲೆ॰.

ಕಾಳಿಂಗಾನ ವತ್ತರಿ ಗಾಯ್ಯೊ ತಣ ಚರತರಿ ರಾಬಲ್ಯೊಚಿ. ತಾಂಕಾ ಸೂರ್ಯು ಬುಡ್ಡತ ಆಯಿಲ್ಲೊ ಕಳ್ಳೆ॰ ನಾ.

"ಗಂಗಾ, ಗೌರಿ, ತುಂಗಾ, ಯೆಯ್ಯಾಚಿ. ಕಾಳೋಕು ಜಾಯತ ಆಯಲೊ. ಆನಿ ಘಾಯಿ ತಣ ಖಾವ್ಯಾ॰" ಪುಣ್ಯಕೋಟಿನ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ಆಪ್ಪಯಲೆ॰. ಕೊಡ್ಯಾ॰ತು ಸೋಣು ಆಯ್ಯಿಲೆ ತಿಗೆಲೆ ವಾಸ್ರಾಲೊ ಹುಸ್ಕೊ ತಿಕ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೊ.

ಮುಕಾರಿ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ, ಮಾಗ್ಗಿ ವರಲೆಲ್ಯೊ ಗಾಯ್ಯೊ. ಅಶ್ಶಿ॰ ತಾನ್ನಿ ಗುಡ್ಡೊ ದೆ॰ವತರಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ॰ಚಿ.

"ಗುರ್...ಗುರ್...ಗುರ್..." ಏಕು ವಾಗು ಗುರ್‌ಗುರೆತಚಿ ತಾಂಗೆಲೆ ಎದ್ರಾಕ ಯೇವನು ರಾಬಲೊ! ಗಾಯ್ಯೊ ಭೀವನು ಮೆಳ್ಳಲೆ ವಾಟ್ಟೇನ ಧಾ॰ವಲ್ಯೊಚಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಥ॰ಯಿಚಿ ವಾಗಾಲೆ ಎದ್ರಾಕ ಭೀನಾಶಿ॰ ರಾಬಲಿ.

"ಹ್ಹಾ! ಹ್ಹಾ! ಭಾರಿ ಧೈರ್ಯವಾನಿವೆ॰ ತೂ॰? ಆತ್ತ॰ ಖಾತ್ತಾ॰ ತುಕ್ಕಾ." ವಾಗಾನ ಧಮಕಾಯಲೆಂ.

"ಜಾಯತ. ಖಾತ್ತಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಖಾ ಮಾಕ್ಕಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮೆಗೆಲೆ॰ ಏಕ ಉತ್ತರ ಆಯಕ. ಕೊಡ್ಯಾ॰ತು

ಮೆಗೆಲ್ ಏಕ ಸಾನ ವಾಸ್ರು ಆಸ್ಸ. ತೆ ಪಾಪ ಕಿತ್ಲೆ ಭುಕ್ಕೆಲಾಕಿ? ಹಾವ ತಾಕ್ಕಾ ದೂದ ಪಿವೊನು ಸಮಾಧಾನ ಸಾಂಗುನು ವಾಪಾಸ ಯೆತ್ತಾ." ಪುಣ್ಯಕೋಟಿನ ಥಂಡಸಾಣೇರಿ ಸಾಂಗಲೆ.

"ನಾ!ನಾ! ಬಿಲ್‌ಕುಲ್ ನಾ! ವಚ್ಚಾಕ ಸೊಡಲ್ಯಾರಿ ತೂ ಕಾಯಿ ವಾಪಾಸ ಯೆತ್ತವೆ?" ವಾಗಾನ ನಾ ಕೆಲ್ಲೆ.

"ಖಂಡಿತ ಯೆತ್ತಾ ವಾಗಾ! ಹಾವ ಘಟ್ಟಿ ಉಲ್ಲಯತಲಿ ನ್ಹಾಯಿ. ಮಾಕ್ಕಾ ಮೆಗೆಲೆ ವಾಸ್ರಾಕ ಆಖೇರಿ ಪಂತಾ ಏಕವೆಳಾ ಪಳವಕಾ. ಮೋಗು ಕರಕಾ. ತಾಕ್ಕಾ ದೂದ ಪಿವೊನು ಖಂಡಿತ ಯೆತ್ತಾ." ಪುಣ್ಯಕೋಟಿನ ಧೈರ್ಯಾರಿ ಸಾಂಗಲೆ.

ವಾಗು ತಿಕ್ಕಾ ನಮಗಲೊ ನಾ. "ನುಸ್ತಿ ಘಟ್ಟಿ ಉಲೊನಾಕಾ. ತೂವೆ ಮಾಕ್ಕಾ ಹೆಡ್ಡು ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕಲಾವೆ? ಹಾತಾತು ಮೆಳ್ಳಲೆ ಖಾಣ ಸೊಡಚೊ ಇತ್ಲೊ ಹಾವ ಮೂರ್ಖ ನ್ಹಾಯಿ." ವಾಗಾನ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಕ ಸೊಡಲೆ ನಾ.

"ವಾಗಾ! ಸಾನದಾಕುನು ಸತ್ಯಚಿ ಮಾಕ್ಕಾ ಆನು ಆಮ್ಮಾಶೆ ರಾಕತಾ, ಸತ್ಯ ಸೊಡಲ್ಯಾರಿ ದೇವೂಯಿ ರಾಕ್ಕನಾ ಮ್ಹೊಣು ವಿಶ್ವಾಸು ದವರನು ಹಾವ ಹೋಡಿ ಜಾಲ್ಲೆಲಿ. ಆಜಿ ಮೆಗೆಲೊ ಜೀವು ವಾಂಚೊಚಾಕ ಘಟ್ಟಿ ಉಲ್ಲಯಲ್ಯಾರಿ ದೇವು ಮಾಕ್ಕಾ ಮಾಫಿ ಕರಶಿ ನಾ. ಹಾವ ವಾಪಾಸ ಯೇನಾ ಮ್ಹೊಣು ತು ಸಂಶಯು ಲೆಕ್ಕುನಾಕ್ಕಾ. ಖಂಡಿತ ಯೆತ್ತಾ. ಘೆ! ಭಾಸ ದಿತ್ತಾ. ದಿಲ್ಲೆಲೆ ಭಾಷೆಕ ಚುಕ್ಕನಾ." ಪುಣ್ಯಕೋಟಿನ ಸಾಂಗಲೆ.

ತಿಗೆಲೆ ಉತ್ತರಾಂತುಲೊ ನಿರ್ಧಾರ ಪಳೊವನು ವಾಗಾಕ ಇತ್ತೆಕಿ ವಿಶ್ವಾಸಸೊ ಆಯಲೊ. "ಜಾಯತ ಆತ್ತ ಸೊಡತಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ವಾಪಾಸ ಯೇನಾ ನಾತಲ್ಯಾರಿ ಫಾಯಿ ಯೇವನು ಖಾತ್ತಾ ತುಕ್ಕಾ," ವಾಗಾನ ತಾಕೀತ ಕೆಲ್ಲಿ.

ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಧಾವನು ಧಾವನು ಕೊಡ್ಯಾಕ ಆಯಲಿ. ತಿಕ್ಕಾ ಪಳಯಲೆ ಸತಾನ ತಿಗೆಲೆ ವಾಸ್ರು, "ಆಮ್ಮಾ......!" ಮ್ಹೊಣು ಉಡ್ಡುನು ಧಾವನು ಆಯಲೆ. ಲಾಗ್ಗಿ ಯೇವನು ದೂದ ಪಿವಚಾಕ ಲಾಗಲೆ.

"ಹಾವೆ ಮೆಗೆಲೆ ಚೆರ್ಡಾಕ ದೂದ ಪಿವೊಚೆ ಹೇಚಿ ಆಖೇರಿ ಪಂತಮೂ." ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಕ ಹಡದೆ ಭೊರನು ರಣ್ಣೆ ಆಯಲೆ. ತೀಣೆ ಮೊಗಾನ ವಾಸ್ರಾಲೆ ಆಂಗ ಲ್ಹೆವಲೆ. ವಾಸ್ರು ಸಂತೋಷಾನ ದೂದ ಪಿಲ್ಲೆ. "ಫ್ಯಾಯಿಲೆಗುನು ಮೆಗೆಲೆ ಚೆರ್ಡಾಕ ಕಿತ್ಲೆ ಕಷ್ಟ ಜಾಯತಕಿ?" ಆಟೋನು ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಕ ದೊಳ್ಯಾದಾಕುನು ದಳದಳಿ ದೂಕ ದೆವಲೆ.

ವಾಸ್ರಾನ ದೂದ ಪೀವನು ಜಾತ್ತರಿ ಆವಸುಲೆ ತೊಂಡಾ ಪಳಯಲೆ. ಅರೆ! ದೊಳ್ಯಾ ಉದ್ದಾಕ ದೆವತಾ! ತೊಂಡ ಬಾವಲಾ. ಕಸಲೆ ಜಾಲ್ಲೆ ಆಬಾ!?

"ಆಮಾ! ತೂ ಇತ್ಯಾಕ ರಡತಾ? ಇತ್ಯಾಕ ಚೆಪ್ಪಿ ಶೀ ಆಸ್ಸ?" ವಾಸ್ರಾನ ಪ್ರಶ್ನೊ ಘಾಲ್ಲೊ. ಕಸಲೆ

ಸಾಂಗತಲಿ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ? 'ತುಕ್ಕಾ ಆನಿ ಆಮ್ಮಾ ನಾ ಪುತಾ' ಮ್ಹೊಣು ಯೆದ್ದೆ ಸಾನ ವಾಸ್ರಾಕ ಕಶ್ಶಿಂ ಸಾಂಗಚೆಂ? ಕಶ್ಶಿಂ ಸೂರು ಕರಚೆಂ ಮ್ಹೊಣು ತಿಕ್ಕಾ ಕಳನಿ.

"ಆನಾ, ಹಾಂವೆಂ ಆಜಿ ತಣ ಚರನು ಯೆತ್ತನಾ ಎದ್ರಾಕಾ ವಾಗು ಮೆಳ್ಳಲೊ. ತಾಣೆ ಮಾಕ್ಕಾ ಧರಲೆಲಿ." ಪುಣ್ಯಕೋಟಿನ ಹಗೂರ ಸಾಂಗಲೆಂ.

"ಚುಕ್ಕೊನು ಘೇವನು ಆಯಲಿವೆ ಆಮಾ? ಚಾಂಗ ಜಾಲ್ಲೆಂ" ವಾಸ್ರಾನ ತಕ್ಷಣ ಸಾಂಗಲೆಂ.

"ನಾ ರೆ ಚೆರ್ಡ್ವಾ. ಚುಕ್ಕೋನು ಆಯ್ಯಿಲಿ ನ್ಹಂಯಿ. ತುಕ್ಕಾ ದೂದ ದೀವನು ಆತ್ತಿಂ ವಾಪಾಸ ಯೆತ್ತಾಂ ಮ್ಹೊಣು ವಾಗಾಕ ಭಾಸ ದೀವನು ಆಯಲ್ಯಾಂ." ಪುಣ್ಯಕೋಟಿನ ಜುಂರ್ಗುನು ಜುಂರ್ಗುನು ವಾಸ್ರಾಕ ಸಾಂಗಲೆಂ.

"ಅಯ್ಯೊ! ನಾಕ್ಕಾ ಆಮಾ. ತೂಂವೆಂ ವಚ್ಚೆಂ ನಾಕ್ಕಾ. ವಾಗಾನ ತುಕ್ಕಾ ಖೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ?" ವಾಸ್ರಾಕ ಧಕ್ಕೊ ಲಾಗಲೊ.

"ದಿಲ್ಲೆಲಿ ಭಾಸ ಚುಕಚಿವೆ ಚೆರ್ಡ್ವಾ? ಯೆತ್ತಾಂ ಮ್ಹಣತರಿ ವಚ್ಚುಕಾ ನ್ಹಂವೆ?" ಮ್ಹೊಣು ತೀಣೆ ವಾಸ್ರಾಕ ಮೋಗು ಕರತರಿ ಸಾಂಗಲೆಂ.

ವಾಸ್ರುಂ ರಡಲೆಂ. "ನಾಕ್ಕಾ ಆಮಾ. ವಚ್ಚುಂನಾಕ್ಕಾ. ತೂಂ ನಾತಲ್ಯಾರಿ ಮಾಕ್ಕಾ ಕೋಣ ಆಸ್ಸ ಆಮಾ? ಹಾಂವೆಂ ಕೊಣಾಲೆ ನಿದ್ದೊಚೆಂ ಆಮಾ? ಕೋಣ ಮಾಕ್ಕಾ ನುನ್ನು ದಿತ್ತಾ? ಕೋಣ ಮಾಕ್ಕಾ ಮೋಗು ಕರತಾ?"

"ತೂಂ ಎಕ್ಲೊ ಜಾಯನಾ ಪುತಾ. ಗಂಗಾ, ಗೌರಿ ತುಕ್ಕಾ ಮೋಗು ಕರತಲಿಂಚಿ." ಪುಣ್ಯಕೋಟಿನ ದುಸ್ರೆ ಗಾಯ್ಯೆಂದಿಕಾನ ಆಶೆನ ಪಳಯಲೆಂ. "ಮೆಗೆಲೆ ಮಾವಶ್ಯಾನೊ, ಭಯಣ್ಯಾಂನೊ, ಮೆಗೆಲೆ ಎಕ್ಕ ಚೆರ್ಡ್ವಾಕ ತುಮ್ಮಿ ಪಳಯತಾಚಿ ನ್ಹಂವೇಂ?" ತಾನ್ನಿ "ಆಮ್ಮಿ ಆಸ್ಸಚಿ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ! ತುಗೆಲೆ ವಾಸ್ರಾಕ ಆಮ್ಮಿ ಹೋಡು ಕರತಾಚಿ," ಮ್ಹೊಣು ತಿಕ್ಕಾ ಧೈರ್ಯ ದಿಲ್ಲೆಂ.

ಪುಣ್ಯಕೋಟಿನ ವಾಸ್ರಾಲಾಗ್ಗಿಂ ವಚುನು ತಾಕ್ಕಾ ಆಖೇರಿಪಂತಾ ಮೋಗು ಕೆಲ್ಲೊ. ಗಾಯ್ಯೆಂ ದಿಕಾನ ಘೂಂವನು, "ತುಮ್ಮಿ ಮೆಗೆಲೆ ಚೆರ್ಡ್ವಾಕ ತುಮ್ಗೆಲೇಂ ಚೆರ್ಡುಂ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕುಕಾ. ತಾಣೆ ತುಮ್ಮಾಂ ಬಾಧಾ ದಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಆವಸು ನಾತ್ತಿಲೆಂ ಅನಾಥ ಚೆರ್ಡುಂ ಮ್ಹೊಣು ದಯೆರಿ ತಾಕ್ಕಾ ಮಾಫಿ ಕರಕಾ. ತುಮ್ಗೆಲೆ ಪಾಯ್ಯಾಂ ತಾಣೆ ಗೊಂದಳ್ಯಾರಿ ಫಾಪ್ಪುರನಾಕಾಚಿ. ಆಡ ಆಯಲ್ಯಾರಿ ಹಾಂಡುನಾಕ್ಕಾಚಿ." ಇತ್ಲೆಂ ಸಾಂಗತನಾ ತಿಕ್ಕಾ ಉಕ್ಕುಟ ಆಯಲ್ಲೇಚಿ.

ಮನ ಘಟ್ಟಿ ಕರನು ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಕೊಡ್ಯಾಂದಾಕುನು ಭಾಯ್ರಿ ಪಡಲಿ. ಕೊಡ್ಯಾಂತುಲ್ಯಾನ ಆಮಾ.... ಆಮಾ ಮ್ಹೊಣು ವಾಸ್ರಾನ ಆಂಬೆಚೆಂ ರಣ್ಣೆಂ ದೂರತಾಂಯಿ ಆಯಕೆತಾಲೆಂ. "ದೆವಾ! ಮೆಗೆಲೆ ಚೆರ್ಡ್ವಾಕ ರಾಕ." ತೀಣೆ ಮಾಗಲೆಂ.

ದಿಲ್ಲೆಲಿ ಭಾಸ ದವರನು ಘೆವಚಾಕ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಭಾಯ್ರಿ ಸರಲಿ. ಸತ್ಯ ರಾಕಚಾಕ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಚಲುನು

ಆಯಲಿ.

ವಾಗು ಗುಡ್ಯಾರಿ ಬೈಸುನು ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಲಿ ವಾಟ ರಾಕತಚಿ ಜಾಂಬಯಿ ಕಾಡತ ಆಶಿಲೊ. "ಹಾಂವ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಲೆ ಉತ್ರಾಂಚೇರಿ ವಿಶ್ವಾಸು ಕರನು ಫಸಲೊಂ. ಸತ್ಯ ಸತ್ಯ ಮ್ಹೊಣು ಫಟ್ಟಿ ಮಾರನು ಗೆಲ್ಲಿ. ಮೂರ್ಖ ಹಾಂವ. ಪೊಟ ಭುಕ್ಕೇನ ಭಗಭಗತಾ. ಹ್ಹುಂ!" ವಾಗು ಚುರಚುರೆತ ಆಶ್ಶಿಲೊ.

ತಿತ್ಲೆ ಭಿತ್ತರಿ ಕಿಣಿಕಿಣಿ ಮ್ಹೊಣು ಘಾಂಟೆ ಶಬ್ದು ಆಯಕಲೊ. ಘೂಂವನು ಪಳಯತನಾ ಸಟಸಟ ಯೆವಚಿ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ದಿಸಲಿ! ತಾಗೆಲೆ ದೊಳ್ಯಾಂಚೇರಿ ತಾಕ್ಕಾಚಿ ವಿಶ್ವಾಸು ಯೇನಿ. ದೊಳೆ ಫಾಪ್ಪುಣು ಪಳಯಲೆಂ. ವ್ಹಯಿ ಪುಣ್ಯಕೋಟೀಚಿ!

"ಛೆ! ಸತ್ಯಾ ಖಾತ್ತಿರ, ದಿಲ್ಲೆಲಿ ಭಾಸ ದವರನು ಘೆವಚೆ ಖಾತ್ತಿರ, ಜೀವುತಾಂಯಿ ದಿತ್ತಲಿಂ ಆಸ್ಸಚಿವೆ?" ವಾಗಾಕ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಜಾಲ್ಲೆಂ.

ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ವಾಗಾಲೆ ಎದ್ರಾಕ ರಾಬಲಿ. "ಘೆ! ವಾಗಾ! ಆಯಲಿಂ ಹಾಂವ! ಮಾಕ್ಕಾ ಖಾತ್ತಾಂ ಮ್ಹಣತಾಲೊ ನಂವೇಂ? ಖಾ ಮಾಕ್ಕಾ! ಮೆಗೆಲೆಂ ಮಾಂಸ ರಗತ ತುಗೆಲಿ ಪೊಟ್ಟಾ ಭೂಕ ತಂಪು ಕರೊಂ!" ಮಾನ ಸಕಲ ಘಾಲನು ತೀ ರಾಬಲಿ.

ವಾಗಾಕ ಲಜ್ಜಿ ಕೆಲ್ಲಿ. "ಛಿ! ತುಗೆಲ್ಯಾ ತಸಲೆ ಸತ್ಯವಾನ ಗಾಯೇಕ ಖಾವಚಿವೆ? ನಾ! ನಾ! ಪಾಪ ಯೇತ ಮಾಕ್ಕಾ. ತೂಂ ಹೋಡಿ. ತೂಂವೆಂ ಆಜಿ ಮಾಕ್ಕಾ ಸತ್ಯಾಚಿ ವಾಟ ದಾಕಯಲಿ. ತುಕ್ಕಾ ಖಾಯನಾ ಹಾಂವ." ವಾಗಾಕ ಆಪಣ್ಯಾಚೆರಿ ತಿರಸ್ಕಾರು ಆಯಲೊ.

"ಹಾಂವ ಹಾಜ್ಜೆ ಫುಡೆ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಪಾತಕಾಂಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಕರತಾಂ," ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕಲೆಂ ಆನಿ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿನ ಪಳಯತ ಪಳಯತನಾ ವಾಗಾನ ಗುಡ್ಡ್ಯಾವಯಲ್ಯಾನ ತೊಗ್ಗು ಉಡ್ಡುನು ಪ್ರಾಣು ಸೊಡಲೊ.

ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಕೊಡ್ಡ್ಯಾಕ ವಾಪಾಸ ಆಯಲಿ. ತಿಕ್ಕಾ ಪಳವನು ವಾಸ್ರುಂ ಸುಂಟುನು ಧಾಂವನು ಆಯಲೆಂ. "ಆಮ್ಮಾ! ಆಮ್ಮಾ" ಮ್ಹೊಣು ತಿಕ್ಕಾ ಮೋಗು ಕೆಲ್ಲೊ. ತೀಣೆ ಸಕ್ಕಡಾಂಕ ವಾಗಾಲಿ ಖಬರ ಸಾಂಗಲಿ. ಸಕ್ಕಡ ಗಾಯ್ಯೊ ಸತ್ಯಾಚೊ ಪರಿಣಾಮು ಪಳೊವನು ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಚೇರಿ ಭರಮ ಭೊಗಲಿಂ.

60. श्रवणु

मस्ति फुडे काणि ही. त्रेतायुगांतु श्रवणु म्होणु एक चल्लो आशिला. भारी मायस्तु. तागेलिं आवसु बापुसु कुरडीं. तान्नि कुरडीं म्होणु ससार करनाशिं श्रवणु तांगेलि सेवा करतरि तांकां भारी मायेरि पळयताशिलो.

सदंचि बापसुक संधि अग्निहोत्र करुंक समित्त, तीर्थ हाणु दिवचें, आवसुक रांदपा कामांतु मेळचें अश्शिं तांकां चंदायेरि पळयताशिलो.

तांकायिं श्रवणु महळयारि जीवु. ताक्का त्रास जायतकीं म्होणु येच्चना करतलींचि.

श्रवणान केदनांई तांकां उपनिशदांतुल्यो काणियो सांगच्यो. एक पंतां तांका तीर्थयात्रेक होरयां म्होणु श्रवणाक मन जात्ता. तांगेल्यागि आपण्यालि इच्छा सांगता.

"नाका पुता, आम्कां कांयि दोळे नांचि. तीर्थक्षेत्रांक वचुनु अम्मी कसलें पळोवचें? नुस्तीं तुक्का इत्याक कष्ट?" तागेले आम्माक पुत्ताक बाधा जात्ता म्होणु हुस्को.

"दोळे नातल्यारि इत्तें आमा? तुम्मी थंचे पुण्यभूमीचेरि पावलं दवरनु आनंदु पावका. माक्का कांयि बाधा ना. हांव तुम्कां व्हरतां" श्रवणान तांका यात्रेक उमेद दिल्लि. तानी भाग्र सरलींचि.

तानि चमकुंक कष्ट भोगुनु गोंदोळचेंवें ? तांका कांई त्रास जावचाक नज्ज म्होणु श्रवणान मनांतु निर्धार केल्लो.

एकु दिगू बोड्डो हाणु ताज्जे दोनि तुदियेंक दोरियेन दोनि कांटियो घट्टि बांदिल्योचि. एक कांटिंतु बापसूक, आनेक कांटिंतु आवसूक बसयलींचि. बोड्डो आपण्याल्या खांदयारि दवरनु धेवनु श्रवणु यात्रेक भाग्र सर्ला.

खांद्यारि आवसु बापसुक घेवनु वत्तले श्रवणाक पळोवनु जनानिं "आहा. ह्या चल्यालो मोगुकीं. शाबास." म्हळें.

अशिं यात्रा करतरि तानी अयोध्येक आयलींचि. एक रान्ना वाटेन वत्तना आवसूक तानि लागलि. "पुता, येदें उदाक हाडि," महणाली. श्रवणान तांका एक रुका मुळांतु बसयलेंचि आनि तांबियो घेवनु उदाक सोदुनु चमकलो.

सुमार दूर वत्तरि ताक्का एक तळें मेळळें. उदाक हाडुंक तळयाल्या चमकलो.

त्या दिवसु इत्तें जाल्लां ? दशरथ रायु शिकारेक त्या रान्नांतु आयिलो. ताक्का एकइ मृग मेळनि. तो रान भोंवनु भोंवनु आयासान एक्क रुक्का मुळांतु बशिलो.

श्रवणान उदकांतु तांबियो बुडयतना 'गुळ गुळ' शब्दु आयला. तो शब्दु रायाल्या कान्नां पडलो. "ओहो ! खंचेकि मृग उदाक पिवचाक आयलां दिस्ता," म्हणु ताणे अंदाजो केल्लो.

तो धर्नुविद्येतुं भारी बुदोंतु. ताका शब्दवेधी बाणु मारुंक कळतलो. ताणे तत्काल धनुष्य उबारलें आनि एकु शब्दवेधी बाणु शब्द आयिले दिक्कान मारलो.

"हा ....आम्मा ! हा .... आन्ना." कोणेंकि अपयल्यावरि दशरथाक आयकलें. "हाँ! हें कसलें जाल्लें?" दशरथु थरथरेलो. आवाज आयिले दिकान धांवलो.

पळयल्यारि एकु युवकु नेलारि पडला ! तागेले हर्द्यांतु बाणु खोंबला! "हे परमात्मा! हाँवें हें कसलें केल्लें । सम विचार करनाशिं मृग म्होणु लेक्कुनु मनशाक मारलेंवें? " दशरथाक आघात जाल्लो. जाल्यारि इत्तें करचें ?

दशरथान युवकालो हाथु धरनु माफि मागलि. पश्चात्तापान रायु करगलो. "राया, मेगेलीं आनु आम्मा थंइ रुक्का पोंदाक बैसुनु आससचि. मेगेलि वाट राकताति. तांका तानि लागलि म्होणु उदाक होरुंक आयिलों हांव. तान्नी कुरडीं. तूंवे तांका उदाक होरनु दी ...." म्हणता म्हणतां त्या युवकान प्राण सोडलो.

दशरथु पश्चात्तापान आंवुळळो. खंचे तोंड घेवनु श्रवणाले आवसु बापसुल्या वत्तलो ? तांका कसलें सांगतलो ?

श्रवणान सांगल्यावरि तांबियां उदाक घेवनु रायु आयलो. आवसुक तो तांबियो दिल्लो.

तिक्का तक्षण आपणयाक तांबियो दिल्ललो हातु श्रवणालो न्हंयि म्होणु कळळें. "कोण तूं? मेगेलो श्रवणु खंय आस्स?" तीणे घाबरेनु निम्गिलें. "खंय आस्स आम्गेलो पूतु?" बापुसूयि घाबरेलो.

दशरथु तांगेले पाय्यारि पडलो. आपण्याले हातान जाल्ललें अचातुर्य सांगलें. आयकुनु तांका दोळयां काळोकु आयलो.

"आम्कां नाक्का तुगेलें उदाक ! आम्कां आम्गेलो पूतु जायि. आम्मि श्रवण श्रवण म्होणु प्राणु सोडताचि" तान्नी रायाक तिरस्कार केल्लो.

"आम्मि कशीं मोरोकालारि पुत्तान लाग्गिंनाशीं शोक भोगलीचिकि, तशींचि तूंवयि तुगेले मोरोकालारि तुगेले पूत लागींनाशीं शोक भोगतलो," म्होणु तान्नी दुःख सहिसुंक जायनाशिं पोट्टा उज्ञान सांगलें.

तांगेले दुःख दशरथाक श्रापुसो लागलें. तोवयि तागेले मोरोकालारि पूत लाग्गिंनाशीं शोक भोगलो.

ಭಾಗ 4

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಬ್ದಕೋಶ

ಕೊಂಕಣಿ - ಕನ್ನಡ

1. ಘುರ, ಘುರಾಚೆ ಸಾಧನ
2. ಸಂಬಂಧಿ
3. ಅವಯವ
4. ನೆಸಣ
5. ಆಭರಣ
6. ಆಮ್ಗೆಲಿ ಪರ್‍ಬೊ
7. ಸಾಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥ
8. ರಾಂದಯಿ ಕಾಯಿ
9. ಜೀವ
10. ಕೀಡೆ
11. ಹಯರುಂವ
12. ಪ್ರಾಣೀ
13. ಪಕ್ಷ್ಯೊ
14. ರೂಕ
15. ಫಲ್
16. ಫೂಲ್
17. ಬಣ್ಣು
18. ಲೋಹ, ಖನಿಜ ಆನಿ ರತ್ನ
19. ಉಪಕರಣ
20. ಉದ್ಯೋಗು, ವ್ಯಾಪ್ತಿ
21. ಭಾವನಾ
22. ಕ್ರಿಯಾಪದ
23. ಕಾಲವಾಚಕ
24. ಖಾಣ - ಜೆವಣ

1. ಘುರ, ಘುರಾಚೆ ಸಾಧನ   घर, घराचे साधन   ಮನೆ, ಮನೆಯ ಉಪಕರಣಗಳು

	ಉಪಕರಣ	उपकरण	ಉಪಕರಣಗಳು
1.	ಘುऽರ	घऽर	ಮನೆ
2.	ವಣತಿ	वणति	ಗೋಡೆ
3.	ಪಂಚಾಂಗ	पंचांग	ಅಡಿಪಾಯ/ಪಂಚಾಂಗ
4.	ಬಾಗಿಲ	बागिल	ಬಾಗಿಲು
5.	ದಾರ	दार	ದ್ವಾರ
6.	ದಾರ್ವಂದೊ	दारवंदो	ದಾರವಂದ, ದ್ವಾರಬಂಧ
7.	ದಾರ್ವಟೊ	दारवटो	ಬಾಗಿಲ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿರುವ ರಚನೆ
8.	ಕಂಡಿ	कंडि	ಕಿಂಡಿ
9.	ಕಿಟ್ಕಿ	किट्कि	ಕಿಟಕಿ
10.	ಚಾವ್ಡಿ	चावूडि	ಚಾವಡಿ
11.	ಚೌಕ್ ಮಾಲ್ಲೆಂ	चौकमाल्लें	ಚೌಕ ಒಳಅಂಗಳ
12.	ವಸ್ರೊ	वस्रो	ವಸ್ರೆ, ಹಜಾರ
13.	ಕೂಡ	कूड	ಕೋಣೆ
14.	ವಾಸರಿ	वासरि	ಅಡುಗೆ ಕೋಣೆ
15.	ನ್ಹಾಣಿ	न्हाणि	ಬಚ್ಚಲು
16.	ಪಾಯ್ಖಾನೊ	पायूखानो	ಪಾಯಖಾನೆ
17.	ತೆऽಣೊ	तेऽणो	ತಿಟ್ಟೆ
18.	ಸೋಪ್	सोप	ತಿಟ್ಟೆ
19.	ಹುಂಬ್ರು	हुंब्रु	ಹೊಸ್ತಿಲು
20.	ಕುರ್ಕುಟ	कुर्कुट	ಗೋಡೆಯೊಳಗಿನ ಚಿಕ್ಕ ಕವಾಟ
21.	ಖೀಳಿ	खीळि	ಅಗಳಿ
22.	ಚಿಲ್ಕೊ	चिल्को	ಚಿಲಕ
23.	ಸಾರ್ವಣ	सारवण	ಸಾರಣೆ
24.	ಮೇಟ	मेट	ಮೆಟ್ಟಲು
25.	ಸೋಪಾನ	सोपान	ಮೆಟ್ಟಲುಗಳ ಸಾಲು

26.	ಚೌಕಿ	चौकि	ಮೊಗಸಾಲೆ
27.	ಆಂಗಣ	आंगण	ಅಂಗಳ
28.	ಫುಯ್ದರ	फुय्दर	ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಅಂಗಳ
29.	ಮಾಯ್ದರ	माय्दर	ಮನೆಯ ಹಿಂದಿನ ಅಂಗಳ
30.	ಮಾಡ	माड	ಮಾಡು
31.	ನಳೊ	नळो	ಹೆಂಚು, ಓಡು
32.	ಮುಳಿ	मुळि	ಮುಳಿ
33.	ಆಡ್ಡೆ	आड्डे	ಅಡ್ಡ
34.	ಪಕ್ಕಾಸ	पक्कास	ಪಕ್ಕಾಸು
35.	ರೀಪ	रीप	ರೀಪು
36.	ಮಾಳೊ	माळो	ಅಟ್ಟ
37.	ಮಾಳಿ	माळि	ಮಾಳಿಗೆ, ಮಹಡಿ, ಉಪ್ಪರಿಗೆ
38.	ಸರ್ವಳಿ	सर्वळि	ಜಾಲರಿಯಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕೋಣೆ.
39.	ಮಾಂಚಿ	मांचि	ನಾಗೊಂದಿಗೆ
40.	ಕೊಡ್ಕೆ	कोड्के	ಹಟ್ಟಿ
41.	ಜಗ್ಲಿ	जग्लि	ಜಗಲಿ
42.	ಪಾಗರು	पागरू	ಆವರಣದ ಗೋಡೆ, ದರೆ
43.	ರಾನ್ನಣಿ	रान्नाणि	ಒಲೆ
44.	ವಾಯ್ಲ	वायूल	ಸಣ್ಣ ಒಲೆ
45.	ಶಿಗ್ಡಿ	शिग्डि	ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಿಕೆ
46.	ಆಯ್ದನ	आय्दन	ಪಾತ್ರೆ ಪಡಗ
47.	ದಾಂತೆ	दांते	ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು
48.	ದಾಯಿ	दायि	ಅನ್ನಬಡಿಸುವ ಸೌಟು
49.	ದವ್ಲೊ	दव्लो	ಸೌಟು
50.	ಕ್ಯಾಲಿ	कायूलि	ಕಾವಲಿ
51.	ಕ್ಯಾಲಾತೊ	कायूलातो	ದೋಸೆತೆಗೆಯುವ ಸೌಟು, ಸಟ್ಟುಗ
52.	ಚಮ್ಚೆ	चम्चे	ಚಮಚ
53.	ಕರೆಂ ದಾಯಿ	करें दायि	ತೂತುಗಳಿರುವ ಸೌಟು
54.	ಭಾಣ	भाण	ಗುಡಾಣ
55.	ತಪಿಲ	तापिल	ತಪಲೆ

56.	ಮರ್ಗಿ	मर्गि	ಮರಿಗೆ
57.	ಬಾಲ್ದಿ	बाल्दि	ಬಾಲ್ದಿ
58.	ಪೆಡಾವಣ	पेडावण	ಇಡ್ಲಿ ಬೇಯಿಸುವ ಪಾತ್ರೆ
59.	ಕಳ್ಸೊ	कळ्सो	ಕೊಡಪಾನ
60.	ತಾಂಬಿಯೊ	तांबियो	ತಂಬಿಗೆ
61.	ಕರ್ಡೊ	कर्डो	ಕರಡಿಗೆ
62.	ಭರ್ನಿ	भर्नि	ಭರಣಿ
63.	ರಗಡೊ	रगडो	ಕಡೆಯುವ ಕಲ್ಲು ರುಬ್ಬು ಕಲ್ಲು
64.	ದಾಣೊ	दाणो	ಕಡೆಯುವ ಕಲ್ಲು ರುಬ್ಬು, ಗುಂಡು
65.	ಶೆಂವ್ಯೆಂ ದಾಂತೆ	शेंवें दांते	ಸೇಮಿಗೆ ಅಡ್ಡೆ
66.	ಬಾಟ್ಲಿ	बाट्लि	ಬಾಟ್ಲಿ
67.	ಶಿಶ್ಲಿ	शिश्लि	ಬಾಟ್ಲಿ
68.	ಮಡ್ಕಿ	मड्कि	ಮಡಿಕೆ
69.	ಚರ್ವಿ	चर्वि	ಚರುವಿ
70.	ಬುಡ್ಕುಳೊ	बुड्कुळो	ಕಿರುಬಾಯಿಯ ದುಂಡಗಿನ ಪಾತ್ರೆ
71.	ಉರ್ವಳಿ	उर्वळि	ಅಗಲ ಬಾಯಿಯ ಚಪ್ಪಟೆ ಪಾತ್ರೆ
72.	ಥಾಲ್ಲಿ	थाल्लि	ಚಿಕ್ಕ ತಂಬಿಗೆ
73.	ಗಿಂದಲ	गिंदल	ಇಡ್ಲಿ ಬೇಯಿಸುವ ದೊನ್ನೆ
74.	ಮಿಳ್ಳಿ	मिळिळ	ಎಣ್ಣೆ, ತುಪ್ಪ ಹಾಕಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಣ್ಣ ಗಿಂಡಿ
75.	ಕೊಂಬಾಮಿಳ್ಳಿ	कोंबा मिळिळ	ಕೊಂಬು ಇರುವ ಮಿಳ್ಳಿ
76.	ಲೋಟೊ	लोटो	ಲೋಟ
77.	ಬಶಿ	बाशि	
78.	ತಾಟ್ಟೆಂ	ताट्टें	ತಟ್ಟೆ
79.	ಚಿಪ್ಪುಟ	चिप्पुट	ಉದ್ಧರಣೆ
80.	ವಾಟ್ಟೆಂ	वाट्टें	ಬಟ್ಟಲು
81.	ವಾಟ್ಟೊಳಿ	वाट्टोळि	ಕಿರು ಬಟ್ಟಲು
82.	ಪಿಟ್ಗಾಳೆಂ	पिट्गाळें	ಹಿಟ್ಟಿನ ಗಾಳಣಿ
83.	ಗಾಳ್ನೆ	गाळ्ने	ಗಾಳಣಿ
84.	ಬೊಗಾಳೆಂ	बोगाळें	ತಪಲೆ

85.	ಗುಲ್ಡೊಣು	गुल्डोणु	ಅನ್ನವನ್ನು ಅರೆಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕಂಚಿನ ಚಿಕ್ಕ ಮಂಥ
86.	ಪೊಲ್ಗಾಣ	पोल्गाण	ಚಿಕ್ಕ ಹರಿವಾಣ
87.	ಕಡಾಯಿ	कडायि	ಕಡಾಯಿ
88.	ಗುಲ್ಗುಲೊ	गुल्गुलो	ಹೂಜಿ
89.	ತೋಪು	तोपु	ತೋಪು
90.	ಕ್ಯಾಲಣ	काय्लण	ಸಣ್ಣ ಕಾವಲಿ
91.	ತವೊ	तवो	ತವಾ, ದೋಸೆ ತಗಡು
92.	ದೊಣ್ಣೊ	दोण्णो	ದೊನ್ನೆ
93.	ಮಾಂಡೊ	माणडो	ಹಂಡೆ
94.	ವಾಳ್ನಿ	वाळ्नि	ಅಕ್ಕಿ ತೊಳೆಯುವ ಪಾತ್ರೆ
95.	ಆಪ್ಪೆ ಕ್ಯಾಲಿ	आप्पे काय्लि	ಅಪ್ಪ ತೆಗೆಯುವ ಕಾವಲಿ
96.	ಕೊಯ್ತಿ	कोय्ति	ಕತ್ತಿ
97.	ಪೆಸ್ಕಾತಿ	पेस्काति	ಚೂರಿ
98.	ಆಡ್ಡೊಳಿ	आड्डोळि	ಮೆಟ್ಟುಕತ್ತಿ
99.	ಕಾಂತಾಣೆ	कांताणे	ಕೆರೆಮಣೆ
100.	ಖಾಂಡೆ	खाण्डे	ಖಡ್ಗ, ದೊಡ್ಡ ಕತ್ತಿ
101.	ಕಾಂದಣ	कांदण	ಒನಕೆ
102.	ಬಲಯಿ	बलयि	ಚಿಕ್ಕ ಒನಕೆ
103.	ಲಾಟ್ಬೊಣಿ	लाट्बोणि	ಲಟ್ಟಣಿಗೆ
104.	ಕೌಲೊ	कौलो	ಕಡೆಗೋಲು
105.	ಮಾಣಯಿ	माणयि	ಮಣೆ
106.	ಕೊಳ್‌ಮ್ಬಿ	कोळ्म्बि	ಮರದ ಬೋಗುಣಿ
107.	ಕೊಳ್‌ಂಬುಳ	कोळ्म्बुळ	ಮರದ ಸಣ್ಣ ಬೋಗುಣಿ
108.	ಮಾಂಡಿ	मांडि	ಅನ್ನದ ಪಾತ್ರೆಯ ಮುಚ್ಚಳ
109.	ಧಾಂಕ್ಣೆ	धांक्णे	ಮುಚ್ಚಳ
110.	ಗುಳಿಂಬ	गुळिम्ब	ಬೋಗುಣಿ
111.	ಪಿಶ್ವಿ	पिश्वि	ತೊಟ್ಟೆ
112.	ಪೊಥೆ	पोथे	ಚೀಲ
113.	ಚೀಲ	चील	ಚೀಲ

114.	ಗೋಣಿ	गोणि	ಗೋಣಿ, ಹಸುಬೆ
115.	ಫೊಲ್ಸ	फोल्स	ಅಂಗಿಯ ಚೀಲ
116.	ಕಿಸೊ	किसो	ಅಂಗಿಯ ಚೀಲ
117.	ಶಿಂಕಿ	शिंकि	ಮೊಸರಿನ ಗಡಿಗೆ ನೇತು ಹಾಕುವ ದಾರದ ಶಿಂಕೆ
118.	ಪಿಸುಂಡಿ	पिसुंडि	ಪಿಸುಡಿ
119.	ಸಾರ್ನಿ	सार्नि	ಪೊರಕೆ
120.	ಸಾಣ	साण	ಸಾಣೆ
121.	ಹಾತ್ತೊ	हात्तो	ಕೈ ಇರುವ ಬಡಿಸುವ ಸಾಧನ
122.	ಬಾಣ್ಶಿರೆ	बाण्शिरे	ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಚೀರು ಬಟ್ಟೆ
123.	ರಾಜ್ಜು	राज्जु	ನಾರಿನ ಹಗ್ಗ
124.	ಸೂಂಬ	सूंब	ನಾರಿನ ಸಪೂರ ಹಗ್ಗ
125.	ಸುತ್ತಳಿ	सुत्तळि	ಸೆಣಬಿನ ದಪ್ಪ ನೂಲು
126.	ಸೂತ	सूत	ಹತ್ತಿಯ ದಾರ
127.	ಲಾಡಿ	लाडि	ಲಾಡಿ (ದಪ್ಪನೆಯ ಹಗ್ಗ)
128.	ದಾಂವೆ	दांवे	ದನಕರುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಹಗ್ಗ
129.	ಸೂವ	सूव	ಸೂಜಿ
130.	ಪಿಕ್ಕೆ ತಾಟ್ಟೆ	पिक्केताट्टे	ಪೀಕದಾನಿ
131.	ಬಾವ್ಡೆ	बाव्डे	ದೋಸೆ ಕಾವಲಿಯ ಮುಚ್ಚಳ
132.	ಪೇಟ	पेट	ಪೆಟ್ಟಿಗೆ
133.	ಪೇಳಿ	पेळि	ಬೆತ್ತದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ
134.	ಪೆಟಾರೊ	पेटारो	ಬೆತ್ತದಿಂದ ಮಾಡಿದ ದುಂಡಗಿನ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ
135.	ಪೊಳೇರು	पोळेरु	ಹರಿವಾಣ
136.	ದಿವ್ವೊ	दिव्वो	ದೀಪ (ದೊಡ್ಡದು)
137.	ದಿವ್ಲಿ	दिव्लि	ಸಣ್ಣ ದೀಪ
138.	ಪೊಣ್ತಿ	पोण्ति	ಹಣತೆ
139.	ವಾತಿ	वाति	ಬತ್ತಿ
140.	ನಿಸ್ಸಣಿ	निस्सणि	ಏಣಿ

141.	ಮೇಜ	मेज	ಮೇಜು
142.	ಕುರ್ಚಿ	कुर्चि	ಕುರ್ಚಿ
143.	ಪಲ್ಲಂಗ	पल्लंग	ಪಲ್ಲಂಗ
144.	ಮಾಂಚೊ	मांचो	ಮಂಚ
145.	ಕಪಟ	कपट	ಕವಾಟು
146.	ಫಳೆಂ	फळें	ಹಲಗೆ
147.	ಮೂಡೊ	मूडो	ಮುಡಿ
148.	ವೆಂಟೊ	वेंटो	ಹುಲ್ಲಿನ ಹಗ್ಗ
149.	ಆಲಾತ್	आलात्	ನಾರಿನ ದಪ್ಪ ಹಗ್ಗ
150.	ಸಾಂಕಾಳ	सांकाळ	ಸಂಕೋಲೆ
151.	ಸಽರಿ	सऽरि	ಸರಿಗೆ
152.	ಮಾತ್ತಿ	मात्ति	ಮಣ್ಣು
153.	ಫಾತ್ತೊರು	फात्तोरु	ಕಲ್ಲು
154.	ಶಿಲಾ	शिला	ಶಿಲೆ
155.	ಮೂರೊ	मूरो	ಮುರಕಲ್ಲು
156.	ಚಿರೊ	चिरो	ಮುರಕಲ್ಲು
157.	ಚುನ್ನೊ	चुन्नो	ಸುಣ್ಣ
158.	ರೇಂವ	रेंव	ಮರಳು ಹೊಯ್ಗೆ
159.	ಇಟ್ಟಿಗಾ	इट्टिगा	ಇಟ್ಟಿಗೆ
160.	ಕುಮ್ಮಾಯಿ	कुम्मायि	ಗಾರೆ
161.	ಭೂಂಯಿ	भूंयि	ಭೂಮಿ
162.	ಜಾಗೊ	जागो	ಸ್ಥಳ, ಜಾಗ
163.	ನೆಲ	नेल	ನೆಲ
164.	ನೆಲಮಾಳಿ	नेलमाळि	ನೆಲಮಾಳಿಗೆ
165.	ಕಾಂಟಿ	कांटि	ಬೆತ್ತದ ಬುಟ್ಟಿ
166.	ಕುರ್ವೆಂ	कुर्वें	ಕುರ್ವೆ
167.	ಲಾಟ್ಮಾಣೆ	लाट्माणे	ಲಟ್ಟಿಸುವ ಮಣೆ
168.	ಕುಳ್ಳೆಂ	कुळळें	ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆ
169.	ಚೀಪ	चीप	ಕೆರಟೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಸೌಟು
170.	ವಾನ	वान	ಒರಳು

171.	ತಾಕ್ಕಾ ಖುಂಟೊ	ताक्का खुंटो	ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹುಗಿದ, ಮೊಸರು ಕಡೆಯುವ ಬೊಡ್ಡೆ
172.	ಮುಚ್ಚಿಗಾ	मुचिगा	ಮುಚ್ಚಿಗೆ
173.	ಮೋರಿ	मोरि	ಮೋರಿ
174.	ರಾಕ್ಕುಡ	राक्कड़	ಕಟ್ಟಿಗೆ
175.	ಗೊಬ್ಬೊರು	गोब्बोरु	ಕಟ್ಟಿಗೆ
176.	ಉಜ್ಜೊ	उज्जो	ಬೆಂಕಿ
177.	ಇಂಗಾಳೊ	इंगाळो	ಕೆಂಡ
178.	ದಂಬೊ	दंबो	ದಂಬೆ
179.	ಗುಡ್ಸಿಲ	गुड्सिल	ಗುಡಿಸಲು
180.	ಮುರ್ನಾಳಿ	मुर्नाळि	ಮುಡಿಯಿಂದ ಅಕ್ಕಿ ತೆಗೆಯುವ ಚೂರಿಯಂಥ ಸಾಧನ
181.	ಪಾವು, ಸೇರು	पावु, सेरु	ಪಾವು, ಸೇರು
182.	ಘೊಯ್ರೊಂಬು (ಸೈಳ ಬಲ್)	घोयूरोंबु सैळे बलें	ಜೇಡನ ಬಲೆ
183.	ತಿಳೆ ಪೇಡಿ	तिळे पेडि	ಮುತ್ತೈದೆಯರು ಕುಂಕುಮದ ಡಬ್ಬಿ ಇಡುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ
184.	ದಾಂತುಣಿ	दांतुणि	ಬಾಚಣಿಗೆ
185.	ಕಾನ್ನಡಿ	कान्नडि	ಕನ್ನಡಿ
186.	ಕಾಜ್ಜಳ	काज़ळ	ಕಾಡಿಗೆ
187.	ಗಾಂಟ	गांट	ಗಂಟೆ
188.	ಕಾಪ್ಪೂರು	काप्पूरु	ಕರ್ಪೂರ
189.	ಘಾಂಟ	घांट	ಗಂಟೆ
190.	ಆರ್ತಿ	आर्ति	ಆರತಿ
191.	ಪಾಳ್ಳೆಂ	पाळळें	ತೊಟ್ಟಿಲು
192.	ರಂಗೋಣಿ ಕಿಲ್ ಕಿಲೊ	रंगोणि किल् किलो	ಗಿಲಿಗಿಲಿ (ಮಗುವಿನ ಆಲಿ ಮಗುವಿನ ಆಟದ ಸಾಮಾನು)
193.	ಗುಳ್ಪಾಳೆಂ	गुळ्पाळें	ಚೆನ್ನೆ ಮಣೆ
194.	ಗುಲ್ಲೊ	गुल्लो	ಕವಡೆ
195.	ಪುಡ್ಯೆಬುರ್ಡೊ	पुड्ये बुर्डो	ನಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿ
196.	ತೂಂಬ	तूंब	ತೂಬು

197.	ನ್ಹಾಣ್ಯೆ ಮಾದ್ವಾಳೆಂ	न्हाण्ये माद्दाळें	ಬಚ್ಚಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವ ಜಾಗ
198.	ಗೆರ್ಶಿ	गेर्शि	ಗೆರಸೆ
199.	ಲಾಟನ	लाटन	ಲಾಟೀನು
200.	ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲ	हेब्बागिल	ಎದುರಿನ ಬಾಗಿಲು
201.	ಬಾಂಯಿ	बांयि	ಬಾವಿ
202.	ರಾಟೊ	राटो	ರಾಟೆ
203.	ತೊಳ್ಕಲಾ ಮಾಂಡೊ	तोळ्कला मांडो	ಅಕ್ಕಚ್ಚು ಪಾತ್ರೆ
204.	ತsಣ	तsण	ಬೈ ಹುಲ್ಲು
205.	ಪೊಡ್ಡೊಳಿ	पोड्डोळि	ಅತಿಪುಟ್ಟ ಬೆತ್ತದ ಬುಟ್ಟಿ
206.	ಚಿಮ್ಣಿ	चिम्णि	ಬುಡ್ಡಿ ದೀಪ
207.	ಸಾಂಬಾರ್ಡೆಂ	सांबार्डें	ಸಾಂಬಾರು ಜೀನಸು ಹಾಕುವ ಕರಡಿಗೆ
208.	ನಿವ್ಳೆಂ	निव्ळें	ಬಿಸಿಪಾತ್ರೆ ಕೆಳಗಿಡುವ ಬೆತ್ತದ ವೃತ್ತ
209.	ಚಾಕ್ಕುಲೆ ಅಚ್ಚು	चाक्कुले आच्चु	ಚಕ್ಕುಲಿ ಅಚ್ಚು
210.	ಪಾತಾಳ ಗರಡು	पाताळ गरुडु	ಪಾತಾಳ ಗರುಡ (ಬಾವಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಸಾಮಾನು ತೆಗೆಯುವ ಕೊಕ್ಕೆಯಂಥ ಸಾಧನ)
211.	ಧುರಾಪಾನ	धुरापान	ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು
212.	ಕಾಲ್ ಮಾಣಯಿ	काल्माणयि	ಕಾಲು ಮಣೆ
213.	ಚಾಟ್ಟೊ	चाट्टो	
214.	ತಾಳಸ	ताळस	

2. ಸಂಬಂಧಿ ಸಂಬಂಧಿ ಸಂಬಂಧಿಗಳು

1.	ಬಾಪ್ಪುಸು	बाप्पुसु	ತಂದೆ
2.	ಆನು	आनु	ತಂದೆ
3.	ಆವ್ಸು	आव्सु	ತಾಯಿ
4.	ಆಮ್ಮಾ	आम्मा	ತಾಯಿ
5.	ಪೂತು	पूतु	ಮಗ
6.	ಧುವ್ವ	धुव्व	ಮಗಳು
7.	ಭಾವು	भावु	ಸಹೋದರ

8.	ಭೈಣಿ	भैणि	ಸಹೋದರಿ
9.	ಬಾಪುಲ್ಯೊ, ಬಾಪ್ಪಾ	बापुल्यो, बाप्पा	ಚಿಕ್ಕತಂದೆ
10.	ಮಾವ್ಳೊ, ಮಾಮು	माव्ळो, मामु	ಸೋದರಮಾವ, ಸೋದರತ್ತೆಯ ಗಂಡ
11.	ಪುತಣ್ಯೊ	पुतण्यो	ಭ್ರಾತೃವ್ಯ
12.	ಭಾಚ್ಯೊ	भाच्यो	ಮಾತೃವ್ಯ
13.	ಭಾಚ್ಚಿ	भाच्चि	ಅಕ್ಕ/ ತಂಗಿಯ ಮಗಳು ಯಾ ಸೊಸೆ
14.	ಧೂಡಿ	धूडि	ಅಣ್ಣ/ ತಮ್ಮನ ಮಗಳು
15.	ನಾತ್ತು	नात्तु	ಮೊಮ್ಮಗ
16.	ನಾತಿ	नाति	ಮೊಮ್ಮಗಳು
17.	ಮಾವಳ್ನಿ	मावळ्नि	ಸೋದರಮಾವನ ಹೆಂಡತಿ / ತಂದೆಯ ಸೋದರಿ
18.	ಮಾಂವು	मांवु	ಹೆಂಡತಿಯ ತಂದೆ
19.	ಮಾಂಯಿ	मांयि	ಅತ್ತೆ/ಹೆಂಡತಿಯ ತಾಯಿ
20.	ಜಾಂವಯಿ	जांवयि	ಅಳಿಯ (ಮಗಳ ಗಂಡ)
21.	ಸೂನ	सून	ಸೊಸೆ
22.	ಮೆವ್ಣೊ	मेव्णो	ಹೆಂಡತಿಯ ಸೋದರ / ಮೈದುನ
23.	ಮೆವ್ಣಿ	मेवणि	ಹೆಂಡತಿಯ ಸೋದರಿ / ಮೈದುನನ ಹೆಂಡತಿ
24.	ನಣಂದ	नणंद	ಗಂಡನ ಅಕ್ಕ, ತಂಗಿ
25.	ಜಾವ	ज़ाव	ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರ ಹೆಂಡಿರು
26.	ವೇಯು	वेयु	ಬೀಗ
27.	ವೇಯ್ಣಿ	वेय्णि	ಬೀಗತ್ತಿ
28.	ಸಾಡ್ಡುಕು	साड्डुकु	ಶಡ್ಡಕ
29.	ದೇರು	देरु	ಮೈದುನ, ಗಂಡನ ತಮ್ಮ
30.	ಭಾಯ್ಯೊ	भाय्यो	ಗಂಡನ ಅಣ್ಣ, ಭಾವ
31.	ಭಾವಜ	भावज़	ಅಣ್ಣ/ತಮ್ಮನ ಹೆಂಡತಿ
32.	ಫಾಗ್ರಮಾಂವು	फाग्र मांवु	ಮಾವನ ಅಣ್ಣ/ತಮ್ಮ
33.	ಫಾಗ್ರಮಾಂಯಿ	फाग्र मांयि	ಅತ್ತೆಯ ಅಕ್ಕ /ತಂಗಿ
34.	ಪೊಣ್ತ್ರು	पोण्त्रु	ಮರಿ ಮಗ
35.	ಪೊಣ್ತ್ರಿ	पोण्त्रि	ಮರಿ ಮಗಳು
36.	ಮ್ಹಾವ	म्हाव	ದೊಡ್ಡಮ್ಮ, ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ ಹೆಂಡತಿ / ತಾಯಿಯ ಅಕ್ಕ

37.	ಮೌಶಿ	मौशि	ಮಲತಾಯಿ/ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ ಹೆಂಡತಿ / ತಾಯಿಯ ಅಕ್ಕ
38.	ಪಾಚ್ಚಿ	पाच्चि	ಚಿಕ್ಕ ತಾಯಿ
39.	ಮಾವ್ಶಿ ಭಾವು	मावृशि भावु	ದೊಡ್ಡಪ್ಪ/ದೊಡ್ಡಮ್ಮನ ಮಗ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ / ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ಮಗ
40.	ಮಾವ್ಶಿ ಭೈಣಿ	मावृशि भैणि	ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ/ದೊಡ್ಡಮ್ಮನ ಮಗಳು, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ ಮಗಳು
41.	ಆಜ್ಜೊ	आज्ञो	ಅಜ್ಜ, ತಾಯಿಯ / ತಂದೆಯ ತಂದೆ
42.	ಆಜ್ಜಿ,ಬಾಪ್ಪಮಾ,ಆನಮಾ	आज्जि,बाप्पमा,आनमा	ಅಜ್ಜಿ, ತಂದೆಯ ತಾಯಿ
43.	ಮಾಮಮಾ	माममा	ತಾಯಿಯ ತಾಯಿ
44.	ಆಕ್ಕಾ	आक्का	ಅಕ್ಕ
45.	ಅಣ್ಣಾ	आण्णा	ಅಣ್ಣ
46.	ಭಾವಜಿ	भावजि	ಭಾವ
47.	ವ್ಹನ್ನಿ	वन्नि	ಅತ್ತಿಗೆ, ಸೋದರಮಾವ/ ಸೋದರತ್ತೆಯ ಮಗಳು
48.	ಪಿಜ್ಜೊ	पिज्ञो	ಮುತ್ತಜ್ಜ
49.	ಪಿಜ್ಜಿ	पिज्ञि	ಮುತ್ತಜ್ಜಿ
50.	ಪೊಂಜೊ	पोंजो	ಅಜ್ಜನ ಅಜ್ಜ
51.	ಪೊಂಜಿ	पोण्जि	ಅಜ್ಜಿಯ ಅಜ್ಜಿ
52.	ಬಾಮ್ಮುಣು	भाम्मुणु	ಗಂಡ, ಪತಿ
53.	ಬಾಯ್ಲು	बाय्ल	ಹೆಂಡತಿ, ಪತ್ನಿ
54.	ಗೋವು	गोवु	ಗಂಡ
55.	ಮ್ಹಾಂತು	म्हान्तु	ದೊಡ್ಡಪ್ಪ

3.	ಅವಯವ	अवयव	ಅವಯವಗಳು
1.	ಮಾತ್ತೆಂ	मात्तें	ತಲೆ
2.	ಬೋಡ	बोड़	ತಲೆ (ಗಿಡ್ಡ ಕೂದಲಿರುವ ತಲೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.)
3.	ಕೇಸು	केसु	ಕೂದಲು
4.	ನಿಡಲ	निडल	ಹಣೆ
5.	ಕಾಣ್ಸಳ	काण्सळ	ಕಣತಲೆ
6.	ಕಪಲ	कपल	ಕಣತಲೆ
7.	ಭೋವಿ	भोवि	ಹುಬ್ಬು
8.	ನಾಂಕ	नांक	ಮೂಗು
9.	ನಾಂಕಾ ಫೋಡ	नांका फोड़	ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆ
10.	ದೊಳೆ	दोळे	ಕಣ್ಣುಗಳು
11.	ದೊಳ್ಯೆ ಗೊಂಗೊ	दोळ्ये गोंगो	ಕಣ್ಣಿನ ಗುಡ್ಡೆ
12.	ದೊಳ್ಯೆ ಮಂಡ್ಲಿ	दोळ्ये मण्लि	ಕಣ್ಣಿನ ಗೊಂಬೆ (ಪಾಪೆ)
13.	ದೊಳ್ಯೆ ಪಾತ್ತಿ	दोळ्ये पात्ति	ಕಣ್ರೆಪ್ಪೆ, ಎವೆ
14.	ತೋಣ್ಡ	तोण्ड	ಬಾಯಿ
15.	ವಂಟ	वंट	ತುಟಿಗಳು
16.	ದಾಂತ	दांत	ಹಲ್ಲುಗಳು
17.	ಮಡ್ಮ್ಬ	मड्म्ब	ವಸುಡು
18.	ದಾಡ್ಡಿ	दाड्डि	ದವಡೆ
19.	ಜೀಬ	जीब	ನಾಲಿಗೆ
20.	ತಾಳೊ	ताळो	ಗಂಟಲು
21.	ತಾಳ್ಯಾಮಾಳೊ	ताळ्या माळो	ತಾಲು, ಅಂಗಳ
22.	ಗಾಲ	गाल	ಗಲ್ಲ
23.	ಪೊಲ್ಲ	पोल्ल	ಗಲ್ಲ
24.	ವ್ಹೊಣ್ವಿ	व्होण्वि	ಗದ್ದ
25.	ಬೊಂಚೊ	बोन्चो	ಗದ್ದ
26.	ಗಳೊ	गळो	ಕುತ್ತಿಗೆ, ಕತ್ತು
27.	ಗೊಮ್ಟೊ	गोम्टो	ಕುತ್ತಿಗೆ, ಕತ್ತು
28.	ಹರ್ದೆ	हर्दे	ಎದೆ

29.	ಭುಜ	भुज	ಭುಜ, ತೋಳು
30.	ಖಾನ್ದೊ	खान्दो	ಹೆಗಲು
31.	ಖಾಕ್ಕೊ	खाक्को	ಕಂಕಳು, ಕೌಂಕುಳು
32.	ಕೊಂಪೊರು	कोम्पोरु	ಮೊಣ ಕೈ
33.	ಹಾತು	हातु	ಕೈ
34.	ದಾವ್ಲ	दावूल	ಮುಂಗೈ
35.	ಬೋಟ	बोट	ಬೆರಳು
36.	ನಾಂಕುಟ	नांकुट	ಉಗುರು
37.	ಪೋಟ	पोट	ಹೊಟ್ಟೆ
38.	ಬೊಂಬ್ಲಿ	बोम्ब्लि	ಹೊಕ್ಕಳು
39.	ಜಾಂಗ	जांग	ತೊಡೆ
40.	ದಿಂಬಿ	दिम्बि	ಮೊಣಕಾಲು
41.	ಪಾಯ್ಯಾ ಬೊಡ್ಡೊ	पाय्या बोड्डो	ಮೊಣಕಾಲಿನಿಂದ ಪಾದದವರೆಗಿನ ಅವಯುವ
42.	ಪಾಯು	पायु	ಕಾಲು
43.	ಪಾವ್ಲ	पाव्ल	ಅಡಿ
44.	ಪಾಯ್ಯಾ ಬೋಟ	पाय्या बोट	ಕಾಲ್ಬೆರಳು
45.	ಮಾನ್ನೆ	मान्ने	ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಹಿಂಭಾಗ
46.	ಫಾಟಿ	फाटि	ಬೆನ್ನು
47.	ಕೂರ್ಟು	कूर्टु	ಸೊಂಟ
48.	ವಾಕ್ಕೆ	वाक्के	ತೊಡೆಸಂದು
49.	ಹಾತ್ತಾ ಗಾಂಟಿ, ಮಣ್ ಗುಟ್	मणूगुट्	ಮಣಿಗಂಟು
50.	ಪಾಯ್ಯಾಗಾಂಟಿ / ಖುಬೊ	पाय्या गांटि /खुबो	ಕಾಲಿನ ಗಂಟು
51.	ಖುಳ್ವಿ	खुळ्वि	ಹಿಮ್ಮಡಿ
52.	ಗಾಂಡಿ	गांडि	ಕುಂಡೆ, ಗುದ
53.	ಗಾಂಡಿ ಕುಲ್ಲೊ	गांडि कुल्लो	ತ್ರಿಕ
54.	ನsರ	नsर	ನರ, ನಾಡಿ
55.	ಶೀರ	शीर	ಸ್ನಾಯು
56.	ಹಾಡ	हाड़	ಎಲುಬು
57.	ಆಂತ್ರ, ಆಂತ	आंत्र, आंत	ಕರುಳು

58.	ಬsರಿ, ಬsದಿ	बsरि, बsदि	ಪಕ್ಕೆಲುಬು
59.	ತಾಳ್ವತಿ	ताळ्वति	ನೆತ್ತಿ
60.	ಪಾಪ್ಡೆ	पाप्डे	ಕಣ್ಣಿನ ರೆಪ್ಪೆ
61.	ಪೊಪ್ಸ	पोप्स	ಶ್ವಾಸಕೋಶ
62.	ಆಂಗ	आंग	ದೇಹ
63.	ರೋಮ	रोम	ರೋಮ
64.	ಚರ್ಮ	चर्म	ಚರ್ಮ
65.	ಮೆನ್ದೊ	मेन्दो	ಮೆದುಳು
66.	ಕರ್ಟೆ, ಕಪಾಲ	कर्टे, कपाल	ತಲೆ ಬುರುಡೆ
67.	ಕಾನು	कानु	ಕಿವಿ
68.	ಕಾನ್ನಾ ಫಾಳಿ	कान्ना फाळि	ಕಿವಿಯಾಲೆ
69.	ಖರ್ವಡ	खर्वड	ತಲೆಹೊಟ್ಟು
70.	ಫಾಟಿ ಬೇಂಡ	फाटि बेण्ड	ಬೆನ್ನೆಲುಬು
71.	ಪಾಟ್ ಜೀಬ	पाट् जीब	ಕಿರುನಾಲೆಗೆ
72.	ಉಂಗುಷ್ಟ	उंगुष्ट	ಕಾಲಿನ ದೊಡ್ಡ ಬೆರಳು
73.	ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟ	हेब्बेट्ट	ಹೆಬ್ಬೆರಳು
74.	ಮಾಗೊ	मागो	ಬೈತಲೆ
75.	ಮೌಂಳ	मौंळ	ಹಣೆ, ಕೂದಲು ಒಟ್ಟಾಗುವ ಸ್ಥಳ
76.	ತೋರಟ ಮಾತ್ತೆಂ	तोरट मात्ते	ಬಕ್ಕ ತಲೆ
77.	ಖಾಡ	खाड़	ಗಡ್ಡ
78.	ಮೀಶಿ	मीशि	ಮೀಸೆ
79.	ಪಾಂತಿ	पांति	ಜಡೆ, ಹೆರಳು
80.	ಆಂಬಾಡೊ	आंबाडो	ತುರುಬು
81.	ಶೆಂಡ್ಕುಳ, ಶೆಂಡಿ	शेंड्कुळ, शेंडि	ಜುಟ್ಟು
82.	ಬಾನ್ನಂ	बान्नं	ಕೆಳಹೊಟ್ಟೆ

4. ಪೋಷಾಕು (ವೇಷ- ಭೂಷಣ) — नेसण (वेष- भूषा) — ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆ

1.	ಆಂಗ್ಸೊ	आंग्सो	ಬೈರಾಸು
2.	ಕಾಪ್ಪಡ	काप्पड	ಸೀರೆ

3.	ಚೋಳಿ	चोळि	ಕುಪ್ಪಸ (ರವಕೆ)
4.	ಚೋಗೊ	चोगो	ಅಂಗಿ
5.	ಗಾಗ್ರೊ	गाग्रो	ಲಂಗ
6.	ಪಾಯ್‌ಜಮ	पायजम	ಚಾರು ಇಜಾರು
7.	ಜುಬ್ಬಾ	जुब्बा	ಜುಬ್ಬ
8.	ಚೆಡ್ಡಿ	चेड्डि	ಚಡ್ಡಿ
9.	ಪಾಟ್ಟೆ ತೊಡೊಪು	पाट्टे तोड़ोपु	ಮಗುಟ (ಪೀತಾಂಬರ)
10.	ವೇಷ್ಟಿ	वेष्टि	ಪಂಚೆ
11.	ಮುಂಡ	मुंड	ಮುಂಡು
12.	ಶೆಲ್ಲೊ	शेल्लो	ಅಂಗವಸ್ತ್ರ

5. ಆಭರಣ   आभरण   ಆಭರಣ

1.	ಕಾನ್ನಾಕುಡ್ಕ	कान्ना कुड्क	ಕಿವಿಯ ಓಲೆ
2.	ಲೋಲಕ	लोलक	ಲೋಲಾಕು
3.	ಮಂಗಳಸೂತ್ರ	मंगळसूत्र	ಮಂಗಳಸೂತ್ರ
4.	ಧಾರೆ ಮಣಿ	धारे मणि	ಧಾರೆಮಣಿ
5.	ಚಕ್ರ ಸೋರು	चक्र सोरु	ಚಕ್ರ ಸರ
6.	ನಾಂಕಾ ನತ್ತು	नांका नत्तु	ಮೂಗಿನ ನತ್ತು
7.	ಕಾಂಕಣ	कांकण	ಬಳೆ
8.	ಕುರ್ತಾಪಾಟ್ಟೊ	कुर्टा पाट्टो	ಸೊಂಟ ಪಟ್ಟೆ
9.	ವಾಂಕಿ	वांकि	ವಂಕಿ
10.	ಮುದ್ದಿ	मुद्दि	ಉಂಗುರ
11.	ನವರತ್ನಾ ಮುದ್ದಿ	नवरन्ता मुद्दि	ನವರತ್ನದ ಉಂಗುರ
12.	ಸುತ್ತುಂಗುಲ	सुत्तुंगुल	ಸುತ್ತುಂಗುಲ
13.	ಮಾತ್ತೆ ಫೂಲ	मात्ते फूल	ತಲೆಯ ಹೂ
14.	ಗೋಪು	गोपु	ಕಂಠಾಭರಣ
15.	ತೋಡೊ	तोड़ो	ಕಡಗ
16.	ನವರತ್ನಾ ಮಾಳಾ	नवरला माळा	ನವರತ್ನದ ಮಾಲೆ
17.	ಚಂದ್ರ ಹಾರು	चंद्रहारु	ಚಂದ್ರಹಾರ
18.	ಮೊತ್ಯಾಂಚೆ ಕಾಂಕಣ	मोतियांचे कांकण	ಮುತ್ತಿನ ಬಳೆ

19.	ಪೊವ್ಳೆಂಚೆ ಕಾಂಕಣ	पोंवळेंचे कांकण	ಮುತ್ತಿನ ಬಳೆ
20.	ದೃಷ್ಟಿಮಣಿ ಮಾಳಾ	दृष्टि मणि माळा	ದೃಷ್ಟಿ ಮಣಿ ಮಾಲೆ
21.	ಕಾನ್ನಾಚೆ ಝುಮ್ಕೆ	कान्नाचे झुम्के	ಕಿವಿಯ ಝುಮ್ಕಿ
22.	ಪಿರ್ಡುಕೆ ಕಾಂಕಣ	पिरडुके कांकण	ಕರಿಮಣಿಯ ಬಳೆ
24.	ಪಂಜಾ	पंजा	ಹಿಂಗೈ ಆಭರಣ
25.	ನೆವ್ವಾಳೆಂ	नेव्वाळें	ಉಡಿದಾರ
26.	ಅಡ್ಡಿಗೆ	आड्डिगे	ಅಡ್ಡಿಗೆ
27.	ಮಿಶ್ರಿ ಮಾಲ್ಲೆಂ	मिश्रि माल्लें	ಮಿಶ್ರಿ ಮಾಲೆ
28.	ಪವ್ನಾ ಮಾಲ್ಲೆಂ	पव्ना माल्लें	ಪವನಿನ ಮಾಲೆ
29.	ಬುಲಾಕು	बुलाकु	ಬುಲಾಕು
30.	ಪದಕ	पदक	ಪದಕ
31.	ಬಳೆಂ	बळें	ಬಳೆ
32.	ಬಲ್ಲಿ	बल्लि	ಮೇಲ್ಗಿವಿಯ ಆಭರಣ
33.	ಮೋಹನ ಮಾಲಾ	मोहन माला	ಮೋಹನ ಮಾಲಾ

6. ಆಮ್ಗೆಲಿ ಪರ್ಬೊ आमोलि पर्बो ನಮ್ಮ ಹಬ್ಬಗಳು

1.	ಸಂಸಾರ ಪಾಡ್ವೊ	संसार पाड्वो	ಯುಗಾದಿ
2.	ರಾಮ ನವಮಿ	राम नवमि	ರಾಮ ನವಮಿ
3.	ಅಷ್ಟಮಿ	अष्टमि	ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿ
4.	ಅಕ್ಷಯ ತಃಯಿ	अक्षय तःयि	ಅಕ್ಷಯ ತದಿಗೆ
5.	ತೇರು	तेरु	ರಥೋತ್ಸವ
6.	ವೈಶಾಖ ಪುನ್ನವ	वेंशाख पुन्नव	ವೈಶಾಖ ಹುಣ್ಣಿಮೆ
7.	ಕಾರ್ತಿಕ ಪುನ್ನವ	कार्तिक पुन्नव	ಕಾರ್ತಿಕ ಹುಣ್ಣಿಮೆ
8.	ಸುತ್ತಾ ಪುನ್ನವ	सुत्ता पुन्नव	ಋಗುಪಾಕರ್ಮ, ನೂಲ ಹುಣ್ಣಿಮೆ
9.	ನಾಗರಪಂಚಮಿ	नागर पंचामि	ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ
10.	ಚುಡ್ಯೆ ಪೂಜಾ	चुड्ये पूजा	ಶ್ರಾವಣದ ಚೂಡಿ ಪೂಜೆ
11.	ವ್ಯಾಣಾ ಪೂಜಾ	वायणा पूजा	ಗೌರಿ ಹಬ್ಬ
12.	ಚವತಿ	चवति	ಗಣೇಶ ಚೌತಿ
13.	ನೋಪಿ	नोपि	ಅನಂತ ಚರ್ತುಶಿ
14.	ಮ್ಹಾಳು	म्हाळु	ಮಹಾಲಯ

15.	ಮ್ಹಾಳಾ ಅಮಾಸ	म्हाळा अमास	ಮಹಾಲಯ ಅಮವಾಸ್ಯೆ
16.	ಮ್ಹಾನ್ನಮಿ	म्हान्नमि	ನವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ
17.	ವಿಜಯದಶಮಿ	विजय दशमि	ವಿಜಯ ದಶಮಿ
18.	ನವೆ ಜೇವಣ	नवे जेवण	ಹೊಸತೂಟ
19.	ಕಣ್ಸಾ ಪರಬ	कणूसा परब	ಹೊಸತೆನೆ ತರುವ ಹಬ್ಬ(ಕದಿರು)
20.	ದಿವಳೆಂ ಪರಬ	दिवळें परब.	ದೀಪಾವಳಿ
21.	ನ್ಹಾವ್ಚೆ ಪರಬ	न्हाव्चे परब	ನರಕ ಚುತುರ್ದಶಿ
22.	ಸಂಕ್ರಮಣ	संक्रमण	ಸಂಕ್ರಮಣ
23.	ಗಣಹೋಮು	गण्होमु	ಗಣಹೋಮ
24.	ವೃತ	वृत	ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ವೃತ
25.	ಶಿವರಾತ್ರಿ	शिव रात्रि	ಶಿವರಾತ್ರಿ

7. ಸಾಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥ — सांबार पदार्थ — ಸಾಂಬಾರ ಜೀನಸು

1.	ಆಲ್ಲೆಂ	आल्लें	ಹಸಿ ಶುಂಠಿ
2.	ಮೀರೆಂ	मीरें	ಕರಿ ಮೆಣಸು
3.	ಜೀರೆಂ	जीरें	ಜೀರಿಗೆ
4.	ಕೊತ್ತಂಬರಿ	कोत्तम्बरि	ಕೊತ್ತಂಬರಿ
5.	ಮೆತ್ತಿ	मेत्ति	ಮೆಂತ್ಯ
6.	ಕಸಕಸೊ	कसकसो	ಗಸಗಸೆ
7.	ಏಳು	योळु (येळु)	ಏಲಕ್ಕಿ
8.	ಲವಂಗ	लवंग	ಲವಂಗ
9.	ದಾಲಚೀನಿ	दालचीनि	ದಾಲಚೀನಿ
10.	ಜಾಯ್‌ಫಳ	ज़ायफल	ಜಾಯಿಕಾಯಿ
11.	ಲೊಸುಣ	लोसुण	ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ
12.	ಪಿಯಾವು	पियावु	ನೀರುಳ್ಳಿ
13.	ಹೀಂಗು	हींगु	ಇಂಗು
14.	ಸೂಂಠಿ	सूंठि	ಒಣಶುಂಠಿ
15.	ರಂಗಾ ಪಿಟ್ಟಿ	रंगा पिट्टि	ರಂಗಿನ ಹುಡಿ

16.	ಹಳದಿ ಪಿಟ್ಟಿ	हलदी पिट्टि	ಅರಸಿನ ಹುಡಿ
17.	ಮಿರ್ಸಾಂಗೆ ಪಿಟ್ಟಿ	मिर्सांगे पिट्टि	ಮೆಣಸಿನ ಹುಡಿ

8. ರಾಂದಯಿ ಕಾಯಿ रान्दय्‌कायी ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ

1.	ಬಟಟೊ	बटटों	ಬಟಾಟೆ
2.	ಚೀಂಚ	चींच	ಹುಣಸೆ ಹುಳಿ
3.	ತವ್ಶೆ	तवशें	ಮುಳ್ಳು ಸೌತೆ
4.	ಕುವಾಂಳೆ	कुंवांळें	ಕುಂಬಳ ಕಾಯಿ
5.	ಕರಂಬಲ	करंबल	ಕಮರಕ
6.	ಕಾರಾತೆ	कारातें	ಹಾಗಲ ಕಾಯಿ
7.	ಬಿಬ್ಬೊ	बिब्बो	ಗೇರು ಬೀಜ
8.	ದುದ್ದಿ	दुद्दी	ಚೀನಿ ಕುಂಬಳ ಕಾಯಿ
9.	ಆಳಾಂಬೆ	आळाम्बे	ಅಣಬೆ
10.	ಗುಡಗುಡ ಆಳಾಂಬೆ	गुड़गुड़ आळाम्बे	ನೆಲ ಅಣಬೆ
11.	ಮಗ್ಗೆ	मग्गे	ಸೌತೆಕಾಯಿ
12.	ಘರ್ ದುದ್ದಿ	घर दुद्दि	ಸೋರೆ ಕಾಯಿ
13.	ಪೊಡ್ಡಾಳೆ	पोड्डाळें	ಪಡುವಲ ಕಾಯಿ
14.	ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಪಾಲ್ಲೊ	कोतम्बरी पाल्लो	ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪು
15.	ನಾರ್ಲು	नार्लु	ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ
16.	ಪಡ್‌ಪಾನ	पड़पान	ವೀಳ್ಯದೆಲೆ

9. ಜೀವ जीव ಜೀವ ಜಂತು

1.	ಮೂಂಯಿ	मूईं	ಇರುವೆ
2.	ಪತಂಗ	पतंग	ಚಿಟ್ಟೆ
3.	ಮೂಸು	मूसु	ನೊಣ
4.	ಮ್ಹೊವಾಮೂಸು	मोवा मूसु	ಜೇನು ನೊಣ
5.	ಕೀಮೂಸು	कीमूसु	ಚಿಕ್ಕ ನೊಣ
6.	ಕಾಡ್ಡೊಳ್ ಮುಂಯಿ	काड्डोळ् मूईं	ಕಪ್ಪು ಇರುವೆ

7.	ಯೆಂಬೊ	येम्बो	ಕೆಂಪು ಇರುವೆ
8.	ಕಾಳಿ ಮುಂಯಿ	कालि मूईं	ಕಪ್ಪು ಇರುವೆ
9.	ಜರ್ಲೊ	ज़र्लो	ಜಿರಳೆ
10.	ಪಾಕ್ಕಾಮೂಂಯಿ	पाक्का मूईं	ಹಾರುವ ಇರುವೆ
11.	ಊವ	ऊव	ಹೇನು
12.	ಜಳಾರ	ज़ळार	ಸೊಳ್ಳೆ
13.	ಸುಂಗಟ	सुंगट	ಸಿಗಡಿ

10. ಕೀಡೆ कीडे ಹುಳಗಳು

1.	ಗಾಂಯ್‌ಡೊಳು	गांय़्डोलु	ಎರೆಹುಳ
2.	ಗೊಂಟಾರ್ಲಿ	गोण्टार्लि	ಚೇರಟೆ, ಚೇರಂಟೆ
3.	ಪಿಕ್ಕೋಳು	पिक्कोलु	ಬಸವನ ಹುಳ
4.	ಕಾಂಟೆ ಘೋಣಿ	काण्टे घोणी	ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಚೇಳು
5.	ವಿಚ್ಚು	विच्चु	ಕೊಂಬುಚೇಳು
6.	ವಾಳ್ತಿ, ವಾಳೈ	वाळ्ति, वाळै	ಗದ್ದಲು ಹುಳ

11. ಹಯ್‌ರುಂವ हयूरुँव ಜಂತುಗಳು

1.	ಸರಪು	सरपु	ಸರ್ಪ
2.	ನಾಗು	नागु	ನಾಗರ ಹಾವು
3.	ದಿವ್ವೊಡು	दिव्वोडु	ಕೇರೆ ಹಾವು
4.	ಸಿಸಡಿ	सिसडि	ಮೊಸಳೆ
5.	ಸೊಕ್ನಿ	सोक्नी	ಹಲ್ಲಿ
6.	ಪಾರ್ಲಿ	पार्लि	ಹಾವುರಾಣಿ
7.	ಕಾಸೊವು	कासोवु	ಆಮೆ
8.	ಕಂದೋಡಿ	कंदोडि	ಕನ್ನಡಿ ಹಾವು
9.	ಹೆಂವಾಳೆಂ	हेंवाळें	ನೀರ ಹಾವು
10.	ಮಾಲ್ಲುಂಡ	माल्लुंड़	ಇರ್ತಲೆ ಹಾವು
11.	ಹಾರು	हारु	ಹೆಬ್ಬಾವು

12. ಪ್ರಾಣೀ प्राणी ಪ್ರಾಣಿಗಳು

1.	ಗಾಡ್ಡವ	गाड्डव	ಕತ್ತೆ
2.	ಕರಡಿ	करड़ि	ಕರಡಿ
3.	ಮಾಜ್ಜರ	माज्जर	ಬೆಕ್ಕು
4.	ಸೂಣೆ	सूणे	ನಾಯಿ
5.	ಗಾಯಿ	गायि	ದನ
6.	ಮ್ಹಶಿ	म्हशि	ಎಮ್ಮೆ
7.	ವಾಸ್ರುಂ	वासरुँ	ಕರು
8.	ಚಿತ್ತಲ	चित्तल	ಜಿಂಕೆ
9.	ಹಸ್ತಿ	हस्ति	ಆನೆ
10.	ಕೊಲ್ಲೊ	कोल्लो	ನರಿ
11.	ಬೊಕ್ಕಡಿ	बोक्कडि	ಆಡು
12.	ಬೊಕ್ಕೊಡು	बोक्कोडु	ಹೋತ
13.	ಮಾಂಕಡ	मांकड़	ಮಂಗ
14.	ಡುಕ್ಕರ	डुक्कर	ಹಂದಿ
15.	ರಾನ್ ಡುಕ್ಕರ	रान् -डुक्कर	ಕಾಡು ಹಂದಿ
16.	ಸೊಸೊ	सोसो	ಮೊಲ
17.	ವಿಂದುರು	विंदुरु	ಇಲಿ
18.	ಚಾನ್ನಿ	चान्नि	ಅಳಿಲು
19.	ಘೊಡೊ	घोडो	ಕುದುರೆ
20.	ಖೊಳ್ ವಿಂದುರು	खोळ् विंदुरु	ಹೆಗ್ಗಣ
21.	ಸಾಳೆರಿ	साळेरि	ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ
22.	ಭೆಕ್ ಮಾಜ್ಜರ	भेक - माज्जर	ಕಾಡು ಬೆಕ್ಕು
23.	ಲಂಗೂರ	लंगूर	ಮುಸು
24.	ಕಾಂಬಳ ಕೂರು	काम्बळ कूरु	ಕುರಿ
25.	ಶೀಂವು	शींवु	ಸಿಂಹ
26.	ವಾಗು	वागू	ಹುಲಿ
27.	ಮುಂಗುಸು	मुंगुसु	ಮುಂಗುಸಿ
28.	ಬುಕ್ಕುಲು	बुक्कुलु	ಗಂಡು ಬೆಕ್ಕು

29.	ಪಾಡ್ಡೊ	पाड्डो	ಗೂಳಿ
30.	ಬೈಲು	बैलु	ಎತ್ತು
31.	ರಡ್ಡೊ	रड्डो	ಕೋಣ
32.	ಚಿಚ್ಚುಂದರು	चिच्चुन्दुरु	ಮೂಗಿಲಿ

13. ಪಕ್ಷ್ಯೊ　पक्ष्यो　ಹಕ್ಕಿಗಳು

1.	ಕಾಯ್‌ಳೊ	कायळो	ಕಾಗೆ
2.	ಗುರ್ಬಂಜಿ	गुरबंजी	ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ
3.	ಮೋರು	मोरु	ನವಿಲು
4.	ಗುಗ್ಗುಮು	गुग्गुमु	ಗೂಬೆ
5.	ಕೀರು	कीरु	ಗಿಳಿ
6.	ಘರ್‌ಪಾಕ್ಕೊ	घरपाककोे	ಮನೆ ಬಾವಲಿ
7.	ಕುಂಕಡ	कुंकड़	ಕೋಳಿ
8.	ಘೋಣಿ	घोणी	ಗಿಡುಗ
9.	ಕಿರ್‌ಕಿರೊ	किरकिरो	ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ
10.	ಢೊಂಕ	ढोंक	ಕೊಕ್ಕರೆ
11.	ಕೋಗುಳ	कोगुळ	ಕೋಗಿಲೆ
12.	ಬತಕ	बतक	ಬಾತುಕೋಳಿ
13.	ಹಂಸ	हंस	ಹಂಸ
14.	ಕುಂಬಸ್ಥಳಿ	कुम्बस्तळी	ಕುಂಬ ಸ್ಥಳಿ, ಕಾಡು ಕಾಗೆ
15.	ಸಂವಳೆ, ಸವ್ಣೆ	संवळे, सवणे	ಶಕುನದ ಹಕ್ಕಿ
16.	ಮಡೆ ಕಾಯಳೊ	मड़े कायळो	ರಣಹದ್ದು
17.	ಗೀದ	गीद	ಹದ್ದು
18.	ನಾತ್ತುಕ	नात्तुक	ಚಿಕ್ಕ ಗೂಬೆ
19.	ಪಾರ್ವೊ	पार्वो	ಪಾರಿವಾಳ
20.	ಕುಂಕ್ಡಾಪೀಲ	कुंक्ड़ा पील	ಕೋಳಿಮರಿ
21.	ವಾಗ್ವಾಳೆ	वाग्वाळे	ಚಿಕ್ಕ ಬಾವಲಿ
22.	ಪಾಕ್ಕೊ	पाक्को	ಬಾವಲಿ

14. ರೂಕ | रुक | ಮರಗಳು

1.	ಆಂಬೆ ರೂಕು	आम्बे रुकु	ಮಾವಿನ ಮರ
2.	ಮಾಡ್ಡೊ	माड्डो	ತೆಂಗಿನ ಮರ
3.	ಗೋಳಿ ರೂಕು	गोळी रुकु	ಗೋಳಿ ಮರ
4.	ಕಾಜ್ಜು ರೂಕು	काज्जु रुकु	ಗೇರು ಮರ
5.	ಕರ್ಬೆವಾ ರೂಕು	कर्बेवा रुकु	ಕರಿಬೇವಿನ ಮರ
6.	ಕೊಡಬೇವಾ ರೂಕು	कोडबेवा रुकु	ಕಹಿಬೇವಿನ ಮರ
7.	ಬಿಂಬ್ಲಾ ರೂಕು	बींबला रुकु	ಬಿಂಬುಲಿ ಮರ
8.	ಜಾಂಬ್ಳಾ ರೂಕು	जांबला रुकु	ಜಂಬುನೇರಳೆ ಮರ
9.	ಪಣ್ಸಾ ರೂಕು	पणसा रुकु	ಹಲಸಿನ ಮರ
10.	ಪಪ್ಪಳ ಮಾಡ್ಡಿ	पप्पळ माड्डि	ಅಡಿಕೆ ಮರ
11.	ಪಪಶ್‌ಫಳಾ ರೂಕು	पपश्फळा रुकु	ಪಪ್ಪಾಯಿ ಮರ
12.	ಚಿಕ್ಕು ರೂಕು	चिक्कु रुकु	ಚಿಕ್ಕು ಮರ
13.	ಕರಂಬಲಾ ರೂಕು	करंबला रुकु	ಕಮರಕದ ಮರ
14.	ಕಾಪ್ಸಾ ರೂಕು	काप्सा रुकु	ಹತ್ತಿಯ ಮರ
15.	ಪಿಂಪ್ಳಾ ರೂಕು	पिंपळा रुकु	ಅಶ್ವತ್ಥದ ಮರ
16.	ವೋಡಾ ರೂಕು	वोडा रुकु	ಗೋಳಿಮರ
17.	ರುಂಬ್ಡಾ ರೂಕು	रुंबडा रुकु	ಅತ್ತೀ ಮರ

15. ಫಲ | फल | ಹಣ್ಣುಗಳು

1.	ಕೆಳೆಂ	केळें	ಬಾಳೆಹಣ್ಣು
2.	ಖಾಜುರು	खाजुरु	ಖರ್ಜೂರ
3.	ಖರ್ಬೂಜ (Musk melon)	खर्बुज़	ಕಲ್ಲಂಗಡಿ
4.	ಲಿಂಬಿಯೊ	लिम्बियो	ಲಿಂಬೆ ಹಣ್ಣು
5.	ಮಾವ್ಳಿಂಗ	माव्ळिंग	ಮಾದಳ ಹಣ್ಣು
6.	ಚಿಕ್ಕು	चिक्कु	ಚಿಕ್ಕು
7.	ಎಪ್ಪಲ್	एप्पल	ಸೇಬು
8.	ಜಾಂಬುಳ	ज़ाम्बुळ	ನೇರಳೆ
9.	ಬಚ್ಚಂಗ	बच्चंग	ಕಲ್ಲಂಗಡಿ

10.	ಸೊನ್ನಾರಿಂಗ	सोन्नारिंग	ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣು
11.	ಪಪಶ್ ಫಳ	पपश् फळ	ಪಪ್ಪಾಯಿ
12.	ಪಿಸ್ತೊ	पिस्तो	ಪಿಸ್ತಾ
13.	ಮುಸುಂಬಿ	मुसुंबि	ಮುಸುಂಬಿ
14.	ಕಣಂಗ	कणंग	ಗೆಣಸು
15.	ಆಂಬೊ	आम्बो	ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು
16.	ಪೊಣೊಸು	पोणोसु	ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು

16. ಫೂಲ — फूल — ಹೂಗಳು

1.	ಶೆಂವ್ತೆಂ	शेंवूतें	ಸೇವಂತಿಗೆ
2.	ಗುಲಾಬ್ ಶೆಂವ್ತೆ	गुलाब शेंवते	ಗುಲಾಬಿ
3.	ದೊಡ್ಡ ಮೊಗಾರೆ	दोड्ड मोगारे	ದುಂಡು ಮಲ್ಲಿಗೆ
4.	ಗೊಂಡೊ	गोण्डो	ಗೊಂಡೆ (ಚೆಂಡು ಮಲ್ಲಿಗೆ)
5.	ಕಸ್ತೂರ ಮೊಗಾರೆಂ	कस्तूर मोगारें	ಕಸ್ತೂರಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ
6.	ಜಾಯಿ ಮೊಗಾರೆಂ	जायि मोगारें	ಜಾಜಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ
7.	ಜೂಯಿ ಮೊಗಾರೆಂ	जूयि मोगारें	ಜೂಹಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ
8.	ಚಾಂಪೆ	चाम्पें	ಸಂಪಿಗೆ
9.	ಕೇದಕಿ	केदकि	ಕೇದಗೆ
10.	ಕಮ್ಲಾ ಫೂಲ	कम्ला फूल	ಕಮಲದ ಹೂ
11.	ಲಿಲ್ಲಿ	लिल्लि	ಲಿಲ್ಲಿ
12.	ತಽಣ	तऽण	ಹುಲ್ಲು
13.	ನಾಗ ಚಾಂಪೆ	नाग चाम्पे	ನಾಗ ಸಂಪಿಗೆ
14.	ನಂತಾ ಫೂಲ	नंता फूल	ನಂದಿ ಬಟ್ಟಲು
15.	ರತ್ನಗಂಧಿ	रत्नगंधी	ರತ್ನಗಂಧಿ
16.	ಸದಾ ಪುಷ್ಪ	सदा पुष्प	ಸದಾ ಪುಷ್ಪ
17.	ಆಗಸ್ ಮುಗರಿ	आगस् मुगरी	ಸಂಜೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ
18.	ಪಾರಿಜಾತಕ	पारीजातक	ಪಾರಿಜಾತ
19.	ಪಾಚ್ಕಣಸು	पाच् कणसु	ಪಚ್ಚೆತೆನೆ
20.	ಕರವೀರು	करवीरु	ಕರವೀರ, ಕಣಗಿಲೆ

17. ಬಣ್ಣು ಬण्णु ಬಣ್ಣ

1.	ಧವೊ	धवो	ಬಿಳಿ
2.	ಹಳ್ದುವೊ	हळ्दुवो	ಹಳದಿ
3.	ತಾಂಬ್ಡೊ	ताम्ड़ो	ಕೆಂಪು
4.	ನೀಳು	नीळु	ನೀಲ
5.	ಪಾಚ್ವೊ	पाच्वो	ಪಚ್ಚೆ, ಹಸುರು
6.	ಜಾಂಬ್ಳಿ	जांब्ळी	ನೇರಳೆ
7.	ನಾರಂಗೀ	नारँगी	ಕಿತ್ತಳೆ
8.	ಕಾಳೊ	काळो	ಕಪ್ಪು
9.	ಪಾಂಡ್ರೊ	पांड्रो	ಪಾಂಡುರ
10.	ಗುಲಾಲಿ	गुलालि	ಗುಲಾಬಿ
11.	ಕೇಸರೀ	केसरी	ಕೇಸರಿ
12.	ಪುಡ್ಡೀರಂಗಾಚಿ	पुड्डी रंगाची	ನಸ್ಯದ ರಂಗಿನ ಕಂದು
13.	ಪಿಂಗ್ಸೊ	पिंग्सो	ನಸುಕಂದು ಬಣ್ಣ
14.	ಕಾವಿ	कावि	ಕಾವಿ
15.	ಸಿಂಧೂರ	सिंधूर	ಸಿಂಧೂರ
16.	ಕುಂಕುಮ	कुंकुम	ಕುಂಕುಮ

8. ಲೋಹ ಖನಿಜ ಆನಿ ರತ್ನ लोह, खनिज आनि रत्न ಲೋಹ, ಖನಿಜ ಮತ್ತು ರತ್ನ

1.	ಪಿತ್ತಳಿ	पित्तळि	ಹಿತ್ತಾಳೆ
2.	ಕಾಶೆಂ	काशें	ಕಂಚು
3.	ತಾಂಬೆ	तांबे	ತಾಮ್ರ
4.	ಇಂಗಾಳೊ	इंगाळो	ಇದ್ದಲು
5.	ಲೊಕ್ಕಂಡ	लोक्कंड़	ಕಬ್ಬಿಣ
6.	ಸೀಸ	सीस	ಸೀಸ
7.	ಮಾರ್ಬಲ್	मार्बल्	ಅಮೃತಶಿಲೆ
8.	ಮೋತಿ	मोती	ಮುತ್ತು

9.	ಸ್ಟೀಲ	स्टील	ಕಲೆರಹಿತಉಕ್ಕು
10.	ಅಭ್ರುಕ	अभ्रक (mica)	ಅಭ್ರಕ
11.	ಭಾಂಗರ	भांगर	ಚಿನ್ನ
12.	ಗಂಧಕ	गंधक	ಗಂಧಕ
13.	ಪಾದರಸು	पादरसु	ಪಾದರಸ
14.	ರುಪ್ಪೆಂ	रुप्पें	ಬೆಳ್ಳಿ
15.	ವಜ್ರ	वज्र	ವಜ್ರ
16.	ಚಿಮಣೆ ತೇಲ	चिमणे तेल	ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ
17.	ಮಾಣಿಕ್ಯ	माणिक्य	ಮಾಣಿಕ್ಯ, ಕೆಂಪು
18.	ನೀಳು	नीळु	ನೀಲ
19.	ಮರಕತ, ಪಾಚ್ಚು	मरकत, पाच्चु	ಪಚ್ಚೆ
20.	ಪೊವ್ಳೆ	पोव्ळे	ಹವಳ
21.	ಪುಷ್ಯರಾಗು	पुष्यरागु	ಪುಷ್ಯರಾಗ
22.	ಗೋಮೇದಿಕು	गोमेदिकु	ಗೋಮೇದಿಕ
23.	ವೈಡೂರ್ಯ	वैडूर्य	ವೈಡೂರ್ಯ
24.	ತವ್ರೆಂ	तव्रें	ತವರ
25.	ಜಸ್ತ	जस्त	ಸತುವು

19. ಉಪಕರಣ — उपकरण — ಉಪಕರಣ

1.	ಗರಗಸು	गरगसु	ಗರಗಸ
2.	ಖೊರೆಂ	खोरें	ಹಾರೆ
3.	ಪಿಕ್ಕಾಸ	पिक्कास	ಪಿಕ್ಕಾಸು
4.	ಕಾತ್ತರಿ	कात्तरी	ಕತ್ತರಿ
5.	ಊಳಿ	ऊळी	ಉಳಿ
6.	ಕೊಯ್ತಿ	कोयूती	ಕತ್ತಿ
7.	ಆಡ್ಡೊಳಿ	आड्डोळि	ಮೆಟ್ಟುಕತ್ತಿ
8.	ಕಾಂತಣೆ	कांतणे	ಹೆರೆಮಣೆ
9.	ಪೆಸ್ಕಾತಿ	पेस्काति	ಚೂರಿ
10.	ಸುಲ್ಲಂಗಿ	सुल्लंगि	ಸುಲ್ಲಂಗಿ
11.	ತ್ರಾಸು	त्रासु	ತಕ್ಕಡಿ

12.	ಲಾಟ್ಟೋಣಿ	लाट्टोणि	ಲಟ್ಟಣಿಗೆ
13.	ಲಾಟ ಪಾಳ್ಳೆಂ	लाटपाळ्ळें	
14.	ಬಲಯಿ	बलयी	
15.	ಅಮಲ ದಸ್ತೊ	अमल दस्तो	
16.	ರಗಡೊ	रगडो	ರುಬ್ಬುವ ಕಲ್ಲು
17.	ಸೂವ	सूव	ಸೂಜಿ
18.	ಸಾಣ	साण	ಸಾಣೆ ಕಲ್ಲು
19.	ಪಾರಾಯಿ ಮೊಳೊ	पारायि मोळो	ಪಾರಂಗಿ

20. ಉದ್ಯೋಗು उद्योगु ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಉದ್ಯೋಗ

1.	ಅಧ್ಯಾಪಕು	अध्यापकु	ಅಧ್ಯಾಪಕ
2.	ವೈದ್ಯು	वैद्यु	ವೈದ್ಯ
3.	ಪುರೋಹಿತು	पुरोहितु	ಪುರೋಹಿತ
4.	ದರ್ಜಿ	दर्जि	ದರ್ಜಿ
5.	ಪೋಲಿಸು	पोलिसु	ಪೋಲೀಸು
6.	ಕಾಪ್ಪಣೆಂಚೊ (ಕ್ಷೌರಿಕ)	काप्पणेंचो	ಕ್ಷೌರಿಕ
7.	ಕಲಾಕಾರು	कलाकारु	ಕಲಾಕಾರ
8.	ವಕೀಲು	वकीलु	ವಕೀಲ
9.	ವ್ಯಾಪಾರಿ	व्यापारि	ವ್ಯಾಪಾರಿ
10.	ಆಕ್ಸಾಳಾಂಚೊ	आक्साळांचो	ಅಕ್ಕ ಸಾಲಿ
11.	ಕಾಮಾರಾಂಚೊ	कामारांचो	ಬಡಗಿ
12.	ಕುಂಬಾರು	कुंबारु	ಕುಂಬಾರ
13.	ಟಪ್ಪಾಲಾ ಪೇದೋ	टप्पाला पेदो	ಅಂಚೆ ಜವಾನ
14.	ಸಂಚಾಲಕು	संचालकु	ಸಂಚಾಲಕ
15.	ಪ್ರತಿನಿಧಿ	प्रतिनिधि	ಪ್ರತಿನಿಧಿ
16.	ರಾನ್ಪೊ	रान्पो	ಅಡುಗೆಯವ
17.	ಸುತಾರು	सुतारु	ಬಡಗಿ
18.	ಮೇಸ್ತ್ರಿ	मेस्त्री	ಮೇಸ್ತ್ರಿ
19.	ಮಾಲಿ	माली	ತೋಟಗಾರ
20.	ನಾಟಕಕಾರು	नाटककारु	ನಾಟಕಕಾರ

21.	ಜ್ಯೋತಿಶಿ	ज्योतिशि	ಜೋಯಿಸ
22.	ಕಾರಗೀರು	कारगीरु	ಕೆಲಸದಾಳು
23.	ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕು	प्राध्यापकु	ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ
24.	ಕವಿ	कवि	ಕವಿ
25.	ಚಾಮಾರು	चामारु	ಚಮ್ಮಾರ
26.	ದಂತ ವೈದ್ಯು	दन्त वैद्यु	ದಂತ ವೈದ್ಯ
27.	ದಾದಿ, ದಾಯಿ	दादी, दाई	ದಾದಿ
28.	ಸಿಪಾಯಿ	सिपायि	ಸೈನಿಕ
29.	ಸೋನಾರು	सोनारु	ಸ್ವರ್ಣಕಾರ, ದೈವಜ್ಞ
30.	ಚಿನಿವರ್ದು	चिनिवर्दु	ಚಿನ್ನವರದ
31.	ಸರಾಫು	सराफु	ಸರಾಫ

21 ಭಾವನಾ भावना ಭಾವನೆ

1.	ಮೋಗು	मोगु	ಪ್ರೇಮ
2.	ಪ್ರೀತಿ	प्रीति	ಪ್ರೀತಿ
3.	ಸಂತೋಷು	संतोषु	ಸಂತೋಷ
4.	ಸುಖ	सुख	ಸುಖ
5.	ದುಃಖ	दुःखख	ದುಃಖ
6.	ಹುಸ್ಕೊ	हुस्को	ಆಂತಕ
7.	ಚಿಂತಾ	चिन्ता	ಚಿಂತೆ
8.	ಭ್ಂಯ	भंय्	ಭಯ
9.	ಭೀತಿ	भीति	ಭೀತಿ
10.	ಸ್ನೇಹ	स्नेह	ಸ್ನೇಹ
11.	ಉಲ್ಲಾಸು	उल्लासु	ಉಲ್ಲಾಸ
12.	ಖುಶಿ	खूशि	ಖುಶಿ
13.	ಸಂಶಯು	संशयु	ಸಂಶಯ
14.	ಆಶಾ	आशा	ಆಸೆ
15.	ಧೈರ್ಯ	धैर्य	ಧೈರ್ಯ
16.	ವಿಶ್ವಾಸು	विश्वासु	ವಿಶ್ವಾಸ

17.	ಜಾಳ	जाळ	ಈರ್ಷೆ
18.	ಮತ್ಸರು	मत्सरु	ಮತ್ಸರ
19.	ದಯಾ	दया	ದಯೆ
20.	ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ	दाक्षिण्य	ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ
21.	ಮಾಯಾ	माया	ಮಾಯೆ
22.	ಇಚ್ಛಾ	इच्छा	ಇಚ್ಛೆ
23.	ಕೋಪು	कोपु	ಕೋಪ
24.	ಕಷ್ಟ	कष्ट	ಕಷ್ಟ
25.	ವೊಂಕಾರೆ	वोंकारे	ಹೇಸಿಗೆ
26.	ಶತ್ರುತ್ವ	शत्रुत्व	ಶತ್ರುತ್ವ
27.	ಮಿತ್ರತ್ವ	मित्रत्व	ಮಿತ್ರತೆ
28.	ಫುಟ್‌ಕಾಯಿ	फुट्‌कायी	ಶುಚಿತ್ವ
29.	ಕಾಂಕ್ಷಾ	कांक्षा	ಕಾಂಕ್ಷೆ
30.	ಲಾಜ, ಲಜ್ಜಾ	लाज, लज्जा	ಲಜ್ಜೆ

22. ಕ್ರಿಯಾಪದ क्रियापद ಕ್ರಿಯಾಪದ

1.	ಕಽರಿ, ಕರ್	कऽरि, कर्	ಮಾಡು
2.	ಧಽರಿ, ಧರ್	धऽरि, धर्	ಹಿಡಿ
3.	ಘೇ	घे	ತೆಗೆದುಕೊ, ಕೊಳ್ಳು
4.	ದೀ	दी	ಕೊಡು
5.	ಉಕ್ಕಳಿ	उक्कळि	ಎತ್ತು
6.	ಉಬಾರಿ	उबारि	ಎತ್ತು
7.	ಆಸ್ಸ	आस्स	ಇದೆ
8.	ನಾ	ना	ಇಲ್ಲ
9.	ಲಾಶಿ	लाशि	ಸುಡು
10.	ಜಳಯಿ	जळयि	ದಹಿಸು
11.	ಲಾಯ್	लाय्	ಹೊತ್ತಿಸು
12.	ರಾಬ್	राब्	ನಿಲ್ಲು
13.	ಬೈಸ್	बैस्	ಕುಳಿತುಕೊ
14.	ನಿದ್ದೆ	निद्दे	ಮಲಗು

15.	ಚಮಕ	चमक	ನಡೆ
16.	ಧಾಂವ	धांव	ಓಡು
17.	ಊಡ	ऊड़	ಹಾರು, ನೆಗೆ
18.	ಊಬ	ऊब	(ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ) ಹಾರು
19.	ಜಿಕ್	जिक्	ಗೆಲ್ಲು
20.	ಹಾರ್	हार्	ಸೋಲು
21.	ಕಾಂಪ್	कांप	ನಡುಗು
22.	ಚಾಬ್	चाब्	ಕಚ್ಚು
23.	ಸಮಝ್	समझ्	ತಿಳಿದುಕೊ
24.	ಜಾಣ	जाण	ಗೊತ್ತಿದೆ
25.	ನೇಣ	नेण	ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ
26.	ಆಪ್ಪಡ್	आप्पड्	ಮುಟ್ಟು
27.	ಕಳ್	कळ्	ತಿಳಿ
28.	ಧಾಡಾಯಿ	धाडायि	ಗುದ್ದು
29.	ನಿಸ್ರ	निस्र	ಜಾರು
30.	ಯೋ	यो	ಬಾ
31.	ವಽಸ	वऽस	ಹೋಗು
32.	ಘಟ್, ಘಡ್	घट्, घड्	ಆಗು
33.	ಘಾಲಿ	घालि	ಹಾಕು
34.	ಘೂಂವ	घूंव	ತಿರುಗು
35.	ಘರ್ಷ್	घर्ष्	ತೇಯು
36.	ಘಾಂಟ್	घांट्	ಕಡೆಯು
37.	ತಿಂಬ್	तिंब्	ನೆನೆ
38.	ಚಲ್	चल्	ನಡೆ
39.	ಉಸ್ಸಳ್	उस्सळ्	ಸಿಡಿದು ಹೋಗು (ಉಸ್ಸೋಳ್‌ನ್ನು ಗೆಲ್ಲೆ°)
40.	ಫಾಡ್	फाड़	ಒಡೆ
42.	ಧೂಯ್	धूय्	ತೊಳೆ
43.	ನ್ಹಾ	न्हा	ಸ್ನಾನ ಮಾಡು, ಮೀಯು
44.	ಉಂಬಳಿ	उम्बळि	ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆ
45.	ಆಟ್ಟಯ್	आट्टय्	ಆರಿಸು, ಕುದಿಸಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡು
46.	ಆಠಯಿ	आठयि	ನೆನಪು ಮಾಡು, ಯೋಚಿಸು
47.	ಚುಕ್ಕ್	चुक्क	ತಪ್ಪು

48.	ಸೋಡ್	सोड्	ಬಿಡು
49.	ಫೋಡ್	फोड्	ಒಡೆ
50.	ಭೇತ್	भेत्	ಒಡೆ
51.	ಚಿನ್ತ್	चिन्त्	ಯೋಚಿಸು
52.	ಲೆಕ್	लेक्	ಯೋಚಿಸು
53.	ಉಲ್ಲೈ	उल्लै	ಮಾತಾಡು
54.	ಸಾಂಗ್	सांग	ಹೇಳು
55.	ಮ್ಹಣ	म्हण	ಹೇಳು
56.	ಗಾ	गा	ಹಾಡು
57.	ಧಾಂಕಿ	धांकि	ಮುಚ್ಚು
58.	ವಾಚಿ	वाचि	ಓದು
59.	ವಾಜಿ	वाजि	ಬಾರಿಸು (ವಾದ್ಯವನ್ನು)
60.	ಉಠಾಯಿ	उठायि	ಎಬ್ಬಿಸು
61.	ಉಸ್ಲಾಯಿ	उस्लायि	(ನೀರು) ಹಾರಿಸು
62.	ಉಡ್ಡಯಿ	उड्डयि	ಬಿಸಾಡು
63.	ಖಾ	खा	ತಿನ್ನು
64.	ಪೀ	पी	ಕುಡಿ
65.	ಗೀಳಿ	गीळि	ನುಂಗು
66.	ಘೊಳೈ	घोळै	ದುಡಿಸು
67.	ಘೊಳಾಯಿ	घोळायि	ಮೆಲ್ಲು
68.	ಘೊಳ್	घोळ्	ದುಡಿಯು
69.	ಗಳಯಿ	गळायि	(ಜೊಲ್ಲು) ಸುರಿಸು
70.	ಪಾವೈ	पावै	ಮುಟ್ಟಿಸು, ತೀರಿಸು
71.	ನಾಂಚ್	नांच्	ಕುಣಿ
72.	ಕಾತ್ತರಿ	कात्तरि	ಕತ್ತರಿಸು
73.	ದಡಳಿ	दडळि	ಬೀಸು
74.	ಗಾಳಿ	गाळि	ಗಾಳಿಸು
75.	ತಿರ್ಪಿ	तिर्पि	ತಿರುಚು
76.	ಕಿರ್ಲಯಿ	किर्लयि	ಮೊಳೆಯಿಸು
77.	ವಾಟಿ	वाटि	ರುಬ್ಬು

78.	ನಿಸ್ತ್ಯಾ	निस्तायि	ಬಸಿಯು
79.	ತಾಪ್ಪೈ	ताप्पै	ಬಿಸಿಮಾಡು
80.	ಕಥ್ ಕಥ್ಯಾ	कथ् कथायि	ಕುದಿಸು
81.	ಕಾಂತಿ	कांति	ಹೆರೆ
82.	ಲಾಟಿ	लाटि	ಲಟ್ಟಿಸು
83.	ಬರ್ೈ	बरै	ಬರೆಯು
84.	ಖರ್ಡಿ	खर्डि	ಕೆರೆಯು
85.	ಝುರಯಿ	झरयि	ತೇಯು
86.	ಪೂಶಿ	पूशि	ಪೂಸು, ಅಳಿಸು
87.	ತಾಶಿ	ताशि	ಕೆತ್ತು
88.	ತಾನ್ಡಿ	तान्डि	ಎಳೆ
89.	ಪಳೆ	पळे	ನೋಡು
90.	ದಿಸ್	दिस्	ಕಾಣು
91.	ಆಯ್ಕ	आय्क	ಕೇಳು
92.	ದೋಲ್	दोल्	ತೂಗು
93.	ಲಾಂಬಯಿ	लांबयि	ತೂಗಾಡಿಸು (ಲಾಂಬ-ತೂಗು)
94.	ಕುಸ್	कुस्	ಕೊಳೆ
95.	ಕೋಪ್	कोप्	ಸಿಟ್ಟಾಗು
96.	ಹಾಸ್	हास्	ನಗು
97.	ಖೇಳ್	खेळ्	ಆಡು
98.	ರಡಡ	रडड	ಅಳು
99.	ಗೊರ್ಯಾಂ	गोरांयि	ಗೊರಕೆ ಹೊಡಿ
100.	ಬಾಗ್	बाग्	ಬಗ್ಗು
101.	ಹೋಳ್	होळ्	ಹರಿಯು
102.	ಸುಜ್	सुज्	ಬಾವು
103.	ಉತ್ಥಾ	उत्था	ಏಳು
104.	ಸಿಜ್ಜಯಿ	सिज्ञयि	ಬೇಯಿಸು
105.	ಶೀಂದಿ	शींदि	ಕತ್ತರಿಸು
106.	ಭಾಜಿ	भाजि	ಹುರಿಯು
107.	ತಡಳಿ	तडळि	ಕರಿಯು (ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ)

108.	ಖರ್ಪಿ	खर्पि	ತುರಿಸು
109.	ರಿತ್ತಾಯಿ	रित्तायि	ಬರಿದು ಮಾಡು
110.	ರಿಗ್ಗಯಿ	रिग्गयि	ತೂರಿಸು
111.	ರಕಯಿ	रकयि	ಹೊಯ್ಯು
112.	ಕಾಡಿ	काडि	ತೆಗೆ
113.	ಪಿಕ್ಕಯಿ	पिक्कयि	ಹಣ್ಣು ಮಾಡು
114.	ಮಾರಿ	मारि	ಹೊಡೆ
115.	ಮಽರ	मऽर	ಸಾಯು
116.	ಬಾವ	बाव	ಬಾಡು
117.	ಘುಂವ	घुंव	ತಿರುಗು
118.	ಹೂಂಗ	हूंग	ಮೂಸು
119.	ಲೇಂವ	लेंव	ನೆಕ್ಕು
120.	ಚೀಂವ	चींव	ಚೀಪು
121.	ಪರ್ಶಿ	पर्शि	ನೇವರಿಸು
122.	ಲಕೈ	लकै	ದೂಡು
123.	ಘುಷ್ಟಿ	घष्टि	ತಿಕ್ಕು
124.	ಆಡ್ಡುಳ	आडुळ	ತಾಗು
125.	ಲೇಪಿ	लेपि	ಲೇಪಿಸು
126.	ಜಿರೈ	जिरै	ಜೀರ್ಣಿಸು
127.	ವೋಂಕ	वोंक	ವಾಂತಿಮಾಡು
128.	ಖಾಂಕ	खांक	ಕೆಮ್ಮು
129.	ಸುಕ್ಕೈ	सुक्कै	ಒಣಗಿಸು
130.	ಸಽರಿ	सऽरि	ಸರಿಯು
131.	ಚಽರ್	चऽर	ಹರಿಯು (ನೆಲದ ಮೇಲೆ ತೆವಳು)
132.	ನಿವ್ವಯಿ	निव्वयि	ಆರಿಸು
133.	ಪೀಂದಿ	पीन्दि	ಹರಿಯು
134.	ಪಾಡಯಿ	पाडयि	ಬೀಳಿಸು
135.	ವಿರ್ಕಾಯಿ	विर्कायि	ಚೆಲ್ಲು
136.	ಭಽರಿ	भऽरि	ತುಂಬಿಸು
137.	ಖಾಂಪ್	खांप्	ಕದಿಯು

138.	ಚೋರ್	चोर्	ಕದಿಯು
139.	ಬೂಡ್	बूड	ಮುಳುಗು
140.	ಪೋಂವ	पोंव	ತೇಲು, ಈಜು
141.	ಭುಲ್ಲಯಿ	भुल्लयि	ಹೊಗಳು
142.	ಮಾಗ	माग्	ಬೇಡು
143.	ಬಾಂದ್	बान्द्	ಕಟ್ಟು
144.	ಪೋಶಿ	पोशि	ಸಾಕು
145.	ಫುಲ್ಲ್	फुल्ल्	ಅರಳು
146.	ಪಾತ್ಲಾಯಿ	पात्लायि	ಹರಡು
147.	ಶಿಂವಯಿ	शिंवयि	ಹೊಲಿ
148.	ಶೀಂಖ್	शीख्	ಶೀನು
149.	ಕಾಂಡಿ	कांडि	ಕುಟ್ಟು
150.	ಆಸ್ಸುಡಿ	आस्सुडि	ಕೇರು
151.	ವೇಂಚಿ	वेंचि	ಆರಿಸು, ಹೆಕ್ಕು
152.	ಮೇಜಿ	मेजि	ಎಣಿಸು
153.	ಫೂಂಕಿ	फूंकि	ಊದು
154.	ಝಾಂಕ್	झांक्	ಬಡಬಡಿಸು
155.	ಭೋಂಕ್	भोंक्	ಬೊಗಳು
156.	ರಗಡಿ	रगडि	ತಿಕ್ಕು
157.	ಚೀರಿ	चीरि	ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಸೀಳು
158.	ಪೇಶಿ	पेशि	ಕೆತ್ತು
159.	ಫೂಗ	फूग	ಉಬ್ಬು
160.	ಘಾಶಿ	घाशि	ತಿಕ್ಕು
161.	ಪೀಳಿ	पीळि	ಹಿಂಡು
162.	ವೀಂಡಿ	वीण्डि	ಹೆಣೆಯು
163.	ಕೋಷಿ	कोषि	ಉಳು
164.	ಕೊಸಳ್	कोसळ्	ಕುಸಿಯು
165.	ಮೋಡಿ	मोडि	ಮುರಿಯು
166.	ಗುಟ್ಲಾಯ್	गुट्लाय्	ಸುತ್ತು
167.	ನಿಪ್ಪೈ	निप्पै	ಅಡಗಿಸು

168.	ವೊಳೈ	वोळै	ಬಾಚು
169.	ಮಾಳಿ	माळि	ಮುಡಿ
170.	ನೇಸ	नेस	ಧರಿಸು, ಉಡು(ಬಟ್ಟೆ)
171.	ಪಾವ	पाव	ತಲುಪು
172.	ದವರಿ	दवरि	ಇಡು
173.	ರಾಂದ್	रान्द्	ಅಡಿಗೆ ಮಾಡು
174.	ಕುಟ್ಟ್	कुट्ट्	ಕುಟ್ಟು
175.	ಚಿಮ್ಟಿ	चिम्टि	ಚಿವುಟು
176.	ಕಡಯ್	कडय्	ಕರಗಿಸು
177.	ಶೀಖ	शीख	ಕಲಿ
178.	ಶೆಳ್ಯಾ	शेळाय्	ಶಿಳ್ಳು, ಹಾಕು
179.	ಸೂಕ	सूक	ಒಣಗು
180.	ಪಾಂಗುರಿ	पांगुरि	ಹೊದೆ
181.	ಸೋಡಿ	सोडि	ಬಿಡು
182.	ಲಕಯಿ	लकयि	ನೂಕು, ದೂಡು
183.	ರಾಂದ್, ರಾಂದ್‌ಚೆಂ	रांद्, रांद्चें	ಅಡುಗೆ ಮಾಡು, ಮಾಡುವುದು
184.	ಥಾಂಪ್	थांप	ಮುಚ್ಚು
185.	ಧಾಪ್	धाप्	ತೇಕು
186.	ಭಾಗ್	भाग्	ಕೃಶನಾಗು
187.	ವೀಕ್	वीक्	ಮಾರು
188.	ಮೊಲ್ಲಾಯ್	मोल्लाय्	ಕ್ರಯ ಮಾಡು
189.	ಶೀಂಪ	शीम्प	ಚೆಲ್ಲು, ಚದುರಿಸು
190.	ಪಾಜ್	पाज्	ಹರಿತ ಮಾಡು
191.	ಭೋಗ್	भोग्	ಅನುಭವಿಸು
192.	ಲೋಳ್	लोळ्	ಹೊರಳಾಡು
193.	ಉವ್ವಾಳಿ	उव्वाळि	ನಿವಾಳಿಸು
194.	ಚಡ	चडड	ಏರು
195.	ಪಿಸುಡ್	पिसुड्	ಹರಿದು ಬಿಡಿಸು
196.	ಸೊಲ್ಲೈ	सोल्लै	ಸಿಪ್ಪೆ ತೆಗಿ
197.	ದೇಂವ	देंव	ಇಳಿ

198.	ಉದ್ರಾಯಿ	उद्रायि	ಬಿಡಿಸು (ಹಲಸಿನ ತೊಳೆ ಇತ್ಯಾದಿ)
199.	ವಾಡಿ	वाडि	ಬಡಿಸು
200.	ಚಾಬ್ಬಯಿ	चाब्बयि	ಅಂಟಿಸು
201.	ಚಿಪ್ಕಾಯಿ	चिप्कायि	ಅಂಟಿಸು
202.	ನಿಕ್ಳಾಯಿ	निकूळायि	ಬಲವಂತವಾಗಿ ಎಬ್ಬಿಸು, ಬೇರ್ಪಡಿಸು
203.	ಕೋಂಕಿ	कोंकि	ಕೆದಕು
204.	ಶಿರ್ಕಾಯಿ	शिर्कायि	ಸಿಕ್ಕಿಸು
205.	ಜಾಡಿ	जाडि	ಕಸಗುಡಿಸು
206.	ಸೋವ	सोव	ಬಯ್ಯು
207.	ಸಾರೈ	सारै	ಸಾರಿಸು
208.	ಶಿಖಯಿ	शिखयि	ಕಲಿಸು
209.	ಫಾಪ್ಪುಡ್	फाप्पुड्	ಝಾಡಿಸು
210.	ಜಾಗಯಿ	जागयि	(ಎಬ್ಬಿಸು) ಎಚ್ಚರಿಸು
211.	ಚೋಯಿ	चोयि	ನೋಡು
212.	ವಾಣಾಯಿ	वाणयि	ಜಾಳಿಸು (ಅಕ್ಕಿ ಇತ್ಯಾದಿ)
213.	ಝುಳ್‌ಝುಳಾಯಿ	झळूझळायि	ಜಾಲಾಡಿಸು (ಬಟ್ಟೆ)
214.	ಕವ್ವಳಿ	कव्वळि	ಮಡಚು
215.	ಶಿಂಗಾರಿ	शिंगारि	ಶೃಂಗರಿಸು
216.	ಗಾಂತಿ	गांति	ಪೋಣಿಸು
217.	ವ್ಹಾಂವ್	व्हांव्	ಹೊರು (ಹೊತ್ತುಕೊ)
218.	ಆಪ್ಪಯಿ	आप्पयि	ಕರೆ, ಕೂಗು
219.	ಹುನ್ನಾರಿ	हुन्नारि	ತುಸು ಹುರಿಯುವುದು
220.	ಪಾಂಯ್ ಪಡ	पांय् पड	ನಮಸ್ಕರಿಸು

23. ಕಾಲವಾಚಕ कालवाचक ಕಾಲವಾಚಕ

1.	ಯುಗು	युगु	ಯುಗ
2.	ವರಸ	वरस	ವರ್ಷ
3.	ಮ್ಹೈನೊ	म्हैनो	ತಿಂಗಳು
4.	ವಾರು	वारु	ವಾರ
5.	ದೀಸು	दीसु	ದಿನ

6.	ಪಕ್ಷು	पक्षु	ಪಕ್ಷ
7.	ಸಕಾಳಿ	सकाळि	ಬೆಳಿಗ್ಗೆ
8.	ಸಾಂಜ	सांज	ಸಂಜೆ
9.	ದ°ರ್‌ಪಾರಾ	दंर्पारा	ಮಧ್ಯಾಹ್ನ
10.	ಫಾಲ್ಲೆ°	फाल्लें	ಸೂರ್ಯೋದಯ
11.	ಫಾಂತೆ	फांत्तें	ಮುಂಬೆಳಗು
12.	ಪೋರು°	पोरुं	ಕಳೆದ ವರ್ಷ
13.	ಪೆಲ್ವರಸ	पेल्वरस	ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ
14.	ಅಂವ್ದು	अवृन्दु	ಈ ವರ್ಷ
15.	ಆಜಿ	आजि	ಇಂದು
16.	ಕಾಲಿ	कालि	ನಿನ್ನೆ
17.	ಪೈರಿ	पैरि	ಮೊನ್ನೆ
18.	ಅವೇರಿ	अवेरि	ಆಚೆ ಮೊನ್ನೆ
19.	ಫ್ಹಾಯಿ	फ्हायि	ನಾಳೆ
20.	ಪರಾ°	परां	ನಾಡಿದ್ದು
21.	ಅವೇರಾ°	अवेरां	ಆಚೆ ನಾಡಿದ್ದು
22.	ಗsಡಿ	गsडि	ಗಳಿಗೆ
23.	ತಿಳ್ಸಣೆ	तिळ्सणे	ಮುಸ್ಸಂಜೆ
24.	ವೊರಾ°	वोरां	ಗಂಟೆ
25.	ಗಂಟೊ	गंटो	ಗಂಟೆ
26.	ರಾತಿ	राति	ರಾತ್ರಿ
27.	ಮಿನಿಟ	मिनिट	ನಿಮಿಷ
28.	ಸೆಕುಂದ	सेकुन्द	ಸೆಕುಂಡು
29.	ಫುಡೆ	फुडे	ಹಿಂದೆ, ಮೊದಲು
30.	ಮಾಗ್ಗಿರಿ	मागिगरि	ಮತ್ತೆ
31.	ಋತು	ऋतु	ಋತು
32.	ವಸಂತು	वसुन्तु	ವಸಂತ
33.	ಗ್ರೀಷ್ಮು	ग्रीष्मु	ಗ್ರೀಷ್ಮ, ಬೇಸಿಗೆ
34.	ವರ್ಷ, ವರ್ಷಾ	वर्ष, वर्षा	ಮಳೆಗಾಲ
35.	ಶರದ್	शरद्	ಶರದ್

36.	ಹೇಮಂತು	हेमन्तु	ಹೇಮಂತ
37.	ಶಿಶಿರು	शिशिरु	ಶಿಶಿರ
38.	ಪಾವ್ಸಾಡಿ	पाव्साडि	ಮಳೆಗಾಲ
39.	ವೈಶಾಖು	वैशाखु	ವೈಶಾಖ, ಬೇಸಿಗೆ
40.	ಮುಹೂರ್ತು	मुहूर्तु	ಮುಹೂರ್ತ
41.	ಚೈತ್ರು	चैत्रु	ಚೈತ್ರ
42.	ವೈಶಾಕು	वैशाकु	ವೈಶಾಖ
43.	ಜ್ಯೇಷ್ಠು	ज्येष्ठु	ಜ್ಯೇಷ್ಠ
44.	ಆಷಾಢು	आषाढु	ಆಷಾಢ
45.	ಶ್ರಾವಣು	श्रावणु	ಶ್ರಾವ ಣ
46.	ಭಾದ್ರಪದು	भाद्रपदु	ಭಾದ್ರಪದ
47.	ಆಶ್ವೀಜು	आश्वीजु	ಆಶ್ವೀಜು
48.	ಕಾರ್ತೀಕು	कार्तिकु	ಕಾರ್ತಿಕ
49.	ಮಾರ್ಗಶಿರು	मार्गशिरु	ಮಾರ್ಗಶಿರ
50.	ಪುಷ್ಯು	पुष्यु	ಪುಷ್ಯ
51.	ಮಾಘು	माघु	ಮಾಘು
52.	ಫಾಲ್ಗುಣು	फाल्गुणु	ಫಾಲ್ಗುಣ
53.	ಉತ್ತರಾಯಣ	उत्तरायण	ಉತ್ತರಾಯಣ
54.	ದಕ್ಷಿಣಾಯನ	दक्षिणायन	ದಕ್ಷಿಣಾಯನ
55.	ಅಮಾಸ	अमास	ಅಮವಾಸ್ಯೆ
56.	ಪುನ್ನವ	पुन्नव	ಹುಣ್ಣಿಮೆ, ಪೂರ್ಣಿಮಾ
57.	ಶಕು	शकु	ಶಕ
58.	ಸಂಕ್ರಾಂತಿ	संक्रांति	ಸಂಕ್ರಾಂತಿ
59.	ಪಾಡ್ವೊ	पाड्वो	ಪಾಡ್ಯ
60.	ಬೀ	बी	ದ್ವಿತೀಯ, ಬಿದಿಗೆ
61.	ತಯಿ	तयि	ತೃತೀಯ, ತದಿಗೆ
62.	ಚವತಿ	चवति	ಚೌತಿ
63.	ಪಂಚಮಿ	पंचामि	ಪಂಚಮಿ
64.	ಷಷ್ಠಿ	षष्ठि	ಷಷ್ಠೀ
65.	ಸಪ್ತಮಿ	सप्तमि	ಸಪ್ತಮಿ

66.	ಅಷ್ಟಮಿ	अष्टमि	ಅಷ್ಟಮಿ
67.	ನವಮಿ	नवमि	ನವಮಿ
68.	ದಶಮಿ	दशमि	ದಶಮಿ
69.	ಏಕಾದಶಿ	एकादाशि	ಏಕಾದಶಿ
70.	ದುವಾದಶಿ / ದ್ವಾದಶಿ	दुवादाशि, द्वादशि	ದ್ವಾದಶಿ
71.	ತ್ರಯೋದಶಿ	त्रयोदशि	ತ್ರಯೋದಶಿ
72.	ಚತುರ್ದಶಿ	चतुर्दशि	ಚತುರ್ದಶಿ
73.	ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷು	शुक्ल पक्षु	ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ
74.	ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷು	कृष्ण पक्षु	ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷ
75.	ತಿಥಿ	तिथि	ತಿಥಿ
76.	ಮೇಷು	मेषु	ಮೇಷ
77.	ವೃಷಭು	व्रषभु	ವೃಷಭ
78.	ಮಿಥುನು	मिथुनु	ಮಿಥುನ
79.	ಕರ್ಕಾಟಕು	कर्काटकु	ಕರ್ಕಾಟಕ
80.	ಸಿಂಹು	सिंहु	ಸಿಂಹ
81.	ಕನ್ಯಾ	कन्या	ಕನ್ಯಾ
82.	ತುಲಾ	तुला	ತುಲಾ
83.	ವೃಶ್ಚಿಕು	वृश्चिकु	ವೃಶ್ಚಿಕ
84.	ಧನು	धनु	ಧನು
85.	ಮಕರು	मकरु	ಮಕರ
86.	ಕುಂಭ	कुंभ	ಕುಂಭ
87.	ಮೀನು	मीनु	ಮೀನ
88.	ಹುಜ್ವಾಡು	हुज्वाडु	ಬೆಳಕು
89.	ಕಾಳೊಕು	काळोकु	ಕತ್ತಲೆ
90.	ದರ್ ಪಾರಾಭಾರ	दर्ं पाराभार	ಮಟ ಮಟ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ

24. ಖಾಣ - ಜೆವಣ

(ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಾ ವಿ. ಶೆಣೈಯವರ "ಆಮ್ಗೆಲೆಂ ಖಾಣ- ಜೆವಣ" ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ 386 ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ನೋಡಿ).

CONTRIBUTORS

1. Sri K. Vishwanath Kamath, B.Sc., MBIM (London), Kagal House, Sri Gopalkrishna Temple Road, Mangalore-575001. Ph.423118, 423801.
2. Sri Manjeshwara Mukunda Prabhu, 729-1, New Road, Bejai, Mangalore-575004. Ph. 211216.
3. Dr. Dayananda N. Shanbhag, Retd. Professor of Sanskrit, Nadkarni Compound, 35/1, Gopalpura, Dharwad-580007. Ph. 0836-746534.
4. Prof. L. Shridhar Bhat, M.A., C/o Motrax, Mannagudda, Mangalore - 575003. Ph: 459514.
5. Sri Santhosh Kumar Gulvady, Editior, *Taranga*, Manipal-576 119. Ph:(O) 711573, (R)70566.
6. Dr. K. Mohan Pai, Professor in Medicine, Kasturba Medical College, Mangalore - 575 001. Clinic : City Point, Kodialbail, Mangalore - 575 003. Ph: (O) 440437, (R) 492865.
7. Prof. M. Raghavendra Prabhu, M. A., Professor of History, Canara College, Mangaloe-575 003. Res." Ananta Prasad," Dambel, Ashoknagar, Mangalore-575 003. Ph: 458249.
8. Smt. Indira Nayak H., B. Sc., B.Ed., Headmistress, Srinivasa Patashala Oriental High School, Sri Vithobha Temple Road, Mangalore-575001. Ph. (O) 495327, (R) 492156.
9. Smt. Sandhya R. Shevgoor, "Navadurga", Tatavu, Maroli, Mangalore-575005. Ph. (R) 211038, (O) 427587.
10. Smt. Seema J. Prabhu, B.Com., "Kanchana", 4-3-289-81, Kodialguttu (East), Mangalore-575003. Ph. 496214.
11. Smt. Anita Shenoy,B.Sc., 101, Bhavan's Apts., Pandeshwar, Mangalore - 575 001. Ph: 421141.
12. Smt. Padma Shenoy, "Sri Raksha", Kodialguttu, Mangalore-575003. Ph. 493644.
13. Smt. Chandramathi S. Rao, M.A.., 101, Mannagudda Towers, Mannagudda, Mangalore-575003. Ph : 455653. (Lecturer, Canara Pre-University College, Mangalore - 575 003).
14. Kumari H. Prabha Kamath, M.A., 6-17-691, Kshama Nivas, Gandhinagar, Mangalore-575003, Ph.457540. (Lecturer, Canara Pre-University College, Mangalore-575003).
15. Sri K. Gopalakrishna Shanbhag, Satya Sai Mandira, 11/388. Kundapura-576201.
16. Smt. Nandini D. Kamath. M.A., Opp. Krishna Matha, Ganapathi Temple Road, Mangalore-575001. Ph.426420, 426416.
17. Smt. Jayashri Nayak, Govindray Rice Mills, Ekkambi-581358 (Siri, North Kanara). Ph. 89850.
18. Smt. Tara N. Prabhu, W/o Sri M. N. Prabhu, Gandhinagara 2nd Cross Road, Urwa, Mangalore-575003. Ph.455734.
19. Smt. Basti Shobha Shenoy, "Sri Dev", Eden Club Road, Mangalore-575004. Ph.216629.
20. Smt. Nagi Bhat B., "Venkatagiri", U.M.R. Compound, Temple Square, Mangalore-575001. Ph : 425987.
21. Smt. Sandhya Nayak, M.A., B.Ed., Leela Mansion, Kodialguttu (East) Mangalore - 575 003. Ph: 496396, 496496. (Lecturer, Canara Pre-University College, Mangalore - 575 003).
22. Smt. Vasanthi R. Nayak, B-4, "Aarati Place", Car Street, Mangalore-575001. Ph. 493290.
23. Dr. Mahabaleshwar Rao, B.Sc., M. A., M. Ed., Ph. D., Dr. T. M. A. Pai College of Education, Udupi-576102. Phone: (O) 20573, (R) 29978.
24. Sri Ancy Paladka, Maria Kripa, Kurkoth Palke, Belvai Post-574213.
25. Sri Gopadkar, Govt. Girls' Pre-University College, Car Street, Mangalore-575001.

KONKANI VIKAS YOJANA

The Handbook for Parents *is a source book of 60 stories, 60 rhymes, 60 proverbs and riddles and 20 games, besides a classified Konkani-Kannada vocabulary bank of 1000 words.*

The stories and songs are for the parents to narrate, and for the children to listen and to sing. With listening begins the process of language-learning.

Several circumstances have conspired to deprive, most of our children, the emotional catharsis resulting from listening to stories in Konkani narrated by their mothers and grandmothers. As a consequence, today's children grow up with poor linguistic skills in their own mother-tongue! Their emotional life is poorer to that extent! What a pity!

Konkani Vikas Yojana *aims at creating writers, readers, activists as well as an awareness that there is no language as sweet as one's mother-tongue, and that it is our bounden duty to enrich it through listening, speaking, reading and writing in greater and greater measure than hitherto.*

TEACHING KONKANI
HANDBOOK FOR PARENTS

